

Document d'Anàlisi i Diagnosi

Fase 2: Anàlisi i Diagnòstic

Novembre, 2024.

HABITATGE
URBANISME
ACTIVITATS

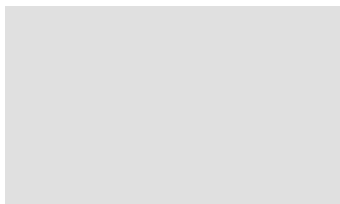

Diputació
Barcelona

CRÈDITS

EQUIP REDACTOR

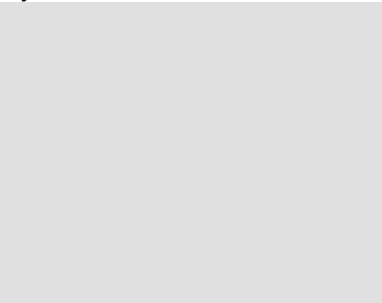
Smart&City Solutions SL

CEO. Cofundador de Smart&City Solutions
CTO. Cofundador de Smart&City Solutions
Investigadora i Consultora en Desenvolupament Sostenible i Participació
Investigador i Especialista en anàlisis de Dades Socioeconòmiques
Investigadora i Consultora en Medi Ambient i Territori
Filòloga, Redactora i Traductora

ENS DESTINATARIS

Ajuntament de Montornès del Vallès

Alcalde de Montornès del Vallès
Regidora delegada de l'Àrea del Territori, i regidora de Salut Pública, Mobilitat, barri de Castell-Can Comas
Cap de l'Àrea d'Acció Social
Cap de l'Àrea de Seguretat Ciutadana i Convivència
Cap d'Àrea del Territori i Sostenibilitat (fins a octubre 2024)
Cap dels Serveis Tècnics
Arquitecta municipal
Tècnic de Medi Ambient
Tècnica de Participació Ciutadana

CONTRACTACIÓ I GESTIÓ

Diputació de Barcelona

Tècnica Gestora del Servei d'Urbanisme
Tècnic Gestor del Servei d'Urbanisme

Gerència de Serveis d'Habitatge, Urbanisme i Activitats

C/ Comte d'Urgell, 187

Edifici el Rellotge, 2a planta

08036 Barcelona

Tel. 934 022 724

<https://www.diba.cat/web/hua>

**Diputació
Barcelona**

Introducció	4
Conceptualització i objectius	4
Bases per a l'Agenda Urbana de Montornès del Vallès	4
Marc Conceptual	5
Metodologia del diagnòstic	8
Cronograma d'accions	10
Estructura del diagnòstic	11
Caracterització del municipi	12
Anàlisi i resultats del diagnosi per objectius estratègics	29
OE1. Ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo	29
OE2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent	42
OE3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència	73
OE4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular	82
OE5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible	95
OE6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat	103
OE7. Impulsar i afavorir l'economia urbana	137
OE8. Garantir l'accés a l'habitatge	147
OE9. Liderar i fomentar la innovació digital	159
OE10. Millorar els instruments d'intervenció i governança	171
Resultats del diagnosi participatiu	187
Anàlisi de la Hisenda Local	196
Alineament amb l'Agenda Urbana	199
Alineament amb l'Agenda 2030	204

Introducció

Conceptualització i objectius

La Diputació de Barcelona, mitjançant la Gerència de Serveis d'Habitatge, Urbanisme i Activitats (GSHUA), col·labora amb els ajuntaments en les accions orientades a donar compliment als Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) establerts a l'Agenda 2030 de les Nacions Unides per promoure un desenvolupament sostenible.

En aquest marc, la Diputació de Barcelona ha llançat els anomenats Projectes Transformadors, inclosos en el Pla d'Actuació de Mandat (PAM) 2021-2023, que reflecteixen el seu compromís amb la implementació i assoliment dels ODS. Un d'aquests objectius és l'ODS11, "Ciutats i Comunitats Sostenibles", que es materialitza a través de la promoció de les Agendes Urbanes Locals, amb la finalitat d'adaptar i implementar la Nova Agenda Urbana a nivell local. L'objectiu és convertir les ciutats i pobles en espais més inclusius i sostenibles, creant entorns urbans de qualitat, segurs, saludables i resilients.

En aquest procés de planificació urbana integral, l'Agenda Urbana Local defineix les estratègies urbanes a mig i llarg termini, concretant-les en plans, projectes i programes amb una visió integradora i participativa. Els treballs d'Agenda Urbana han de portar els principis de les agendes globals a polítiques i accions concretes en l'àmbit municipal, identificar els principals reptes i oportunitats dels municipis, proposar noves formes d'intervenció i gestió del territori per optimitzar recursos, i assegurar la màxima eficiència tècnica i financera de l'administració local, tot implementant una planificació urbana integral dels municipis.

L'Agenda Urbana local ofereix l'oportunitat d'actualitzar les anàlisis urbanes i territorials dels municipis, tenint en compte els canvis socials, econòmics i territorials de manera integral. Això permet identificar tant problemàtiques com oportunitats específiques per cada localitat.

A més, aquestes agendes promouen la coordinació entre les diferents polítiques sectorials, administracions i actors locals, facilitant la superació de la complexitat dels desafiaments actuals. També es busca renovar les estratègies de gestió pública amb una visió més transversal i participativa, situant les persones al centre de l'acció i incorporant nous paradigmes com la salut, l'acció climàtica, la justícia social i la resiliència.

Finalment, les agendes urbanes locals tenen la finalitat de concretar projectes de regeneració urbana o altres instruments de gestió que permetin assolir els objectius establerts. Aquestes agendes, que s'inscriuen en el marc dels valors de l'Agenda 2030 i altres adaptacions governamentals, són eines voluntàries sense un caràcter normatiu, però essencials per a guiar les polítiques a curt, mitjà i llarg termini dels municipis.

Bases per a l'Agenda Urbana de Montornès del Vallès

L'any 2016 l'Ajuntament de Montornès del Vallès va elaborar i aprovar el seu primer Pla d'Actuació Municipal (PAM). A l'inici de l'estiu de l'any 2019, es van iniciar els treballs per a l'elaboració del segon Pla d'Actuació de Municipal. En aquesta ocasió es va partir de l'experiència prèvia per reforçar aquells elements metodològics que van donar un bon resultat i replantejar aquells aspectes on es van detectar oportunitats de millora. D'aquesta manera, en el 2019 es presentà el segon PAM del mandat actual (PAM 2020-2023), amb la

particularitat de trobar-se alineat als Objectius del Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030.

D'aquí que des de la necessitat de construir noves eines de governança que siguin capaces de planificar la ciutat de manera coherent, més intel·ligent, sostenible, eficient i col·laborativa, l'Ajuntament veu necessari definir l'Agenda Urbana de Montornès del Vallès per tal de lligar la seva planificació a llarg termini amb els Objectius Estratègics de l'AUE, així com l'Agenda Urbana Europea i l'Agenda dels Pobles i Ciutats Catalunya 2050.

Unificar la planificació estratègica per al mig i llarg termini, serà útil per a l'Ajuntament de Montornès del Vallès per parar atenció a aquells aspectes i àmbits del municipi que requereixen d'intervencions concretes de manera prioritària, impulsar una planificació estratègica integrada i no sectorial, cap a un horitzó 2030, i definir projectes estratègics i d'envergadura, que puguin convertir-se en motors de la transformació de la realitat urbana per la seva transversalitat, multidimensionalitat i caràcter estructural.

L'Agenda 2030 i l'Agenda Urbana Local són mirades interconnectades i complementàries que aborden els reptes que es plantegen en el Montornès del Vallès del futur. Ambdues agendes tenen els mateixos principis rectors i objectius per afrontar els reptes socials, ambientals i econòmics del Montornès en els propers anys.

Per aquest motiu, L'Ajuntament vol accionar-les conjuntament, a través d'un únic procés participatiu que reculli una part de treball intern i una part de participació amb agents claus i amb la ciutadania.

Ara toca treballar a l'Agenda Urbana i l'Agenda 2030, anant més enllà en la visió del Montornès a 10 anys vista.

Marc Conceptual

Tot seguit s'introdueixen els antecedents que serveixen com a marc de referència per a l'elaboració d'aquesta Agenda Urbana local

Agenda 2030

El 25 de setembre de 2015, l'Assemblea General de l'ONU va aprovar l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible, un pla global enfocat a les persones, el planeta i la prosperitat. Aquesta agenda té com a objectiu abordar els grans reptes mundials des de tres perspectives: la social, l'econòmica i la mediambiental, amb el lema «No deixar ningú enrere».

Per aconseguir-ho, es van establir 17 objectius de desenvolupament sostenible (ODS) i 169 fites, amb l'any 2030 com a data límit. La seva implementació afecta tots els nivells territorials i implica una transformació profunda en els àmbits social, econòmic i ambiental, promovent la dignitat, la justícia i la cooperació. L'Agenda 2030, aprovada per les Nacions Unides, guia tant els organismes internacionals com els governs regionals i locals en la consecució d'aquests objectius comuns¹.

¹ Lloc oficial de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/>

Imatge 2 Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030.

Fuente: ONU (2015)

Nova Agenda Urbana

L'ODS 11, que se centra en ciutats i comunitats sostenibles, està orientat específicament als entorns urbans, considerats fonamentals per aconseguir un futur sostenible.

A partir d'aquest objectiu, el 2016 l'Assemblea General de les Nacions Unides va aprovar a Quito, Equador, el document final de la Conferència sobre Habitatge i Desenvolupament Urbà Sostenible (Hàbitat III). Aquest document inclou la Nova Agenda Urbana, que serveix com a guia estratègica per a les polítiques urbanes dels països membres de l'ONU.

Per aplicar aquestes polítiques, es planteja una implementació des d'una escala global fins a la local, amb la participació de països, regions i entitats locals en la creació de les seves pròpies agendes urbanes.

Dins d'aquest marc, Europa, Espanya i Catalunya han desenvolupat les seves agendes urbanes, les quals constitueixen el marc estratègic general per a les polítiques urbanes integrades en aquests territoris.

Els objectius i prioritats d'aquestes agendes, tant a escala internacional com regional i local, estan alineats i reflecteixen un consens sobre els principals objectius operatius de les polítiques urbanes a nivell global i local.

Agenda dels pobles i ciutats Catalunya 2050

A l'abril de 2017, el Consell Executiu de la Generalitat va decidir crear un document que esdevindria l'Agenda Urbana de Catalunya. El 2018 es va constituir l'Assemblea Urbana de Catalunya (AUC), els membres de la qual van signar la Declaració per a aquesta agenda. El procés de participació dels agents del territori es va concloure el 2019. La Diputació de Barcelona es va comprometre amb l'AUC per garantir l'aplicació efectiva de l'Agenda Urbana i formar part dels grups de treball que la desenvoluparien. El 24 d'octubre de 2023, el Govern aprovà l'Agenda dels pobles i ciutats Catalunya 2050 (Acord GOV/214/2023, de 24 d'octubre, pel qual s'aprova l'Agenda dels pobles i ciutats Catalunya 2050).

L'AUC es basa en tres prioritats principals: l'equilibri territorial, la prosperitat econòmica i l'equitat social, amb l'objectiu de convertir Catalunya en un territori digital i neutre en emissions climàtiques per a l'any 2050.

Agenda Urbana Espanyola

L'Agenda Urbana Espanyola (AUE) és un document estratègic, de caràcter no normatiu i que està alineat amb la Nova Agenda Urbana de les Nacions Unides i amb els compromisos internacionals assumits per Espanya mitjançant l'Agenda 2030. És també una política palanca amb capacitat d'accelerar la implementació dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) en totes les metes que tenen un component territorial i urbà i, en particular, l'ODS 11 sobre les ciutats sostenibles, inclusives, segures i resilients.

L'Agenda Urbana Espanyola neix amb la finalitat d'establir polítiques urbanes en les tres esferes de la sostenibilitat —mediambiental, econòmica i social— que puguin ser activades pels municipis mitjançant plans d'acció de l'Agenda Urbana Local. Els plans han de proposar els canvis necessaris pel que fa a la normativa i a la planificació, per tal d'establir una nova visió urbana integral.

D'aquesta manera, l'AUE facilita una metodologia als municipis per tal que puguin implementar els seus propis plans d'acció locals dins la seva Agenda Urbana. En aquest sentit, estableix un marc estratègic, una diagnosi territorial, un mètode sistemàtic i una relació d'indicadors de seguiment i avaluació.

Consta de 10 grans Objectius Estratègics, els quals cobreixen tots els aspectes i àmbits de les àrees urbanes del país, des del model urbà a la població i el territori, passant per l'economia i la societat, el medi ambient, el canvi climàtic, les energies, la mobilitat, l'habitatge i els instruments d'intervenció.

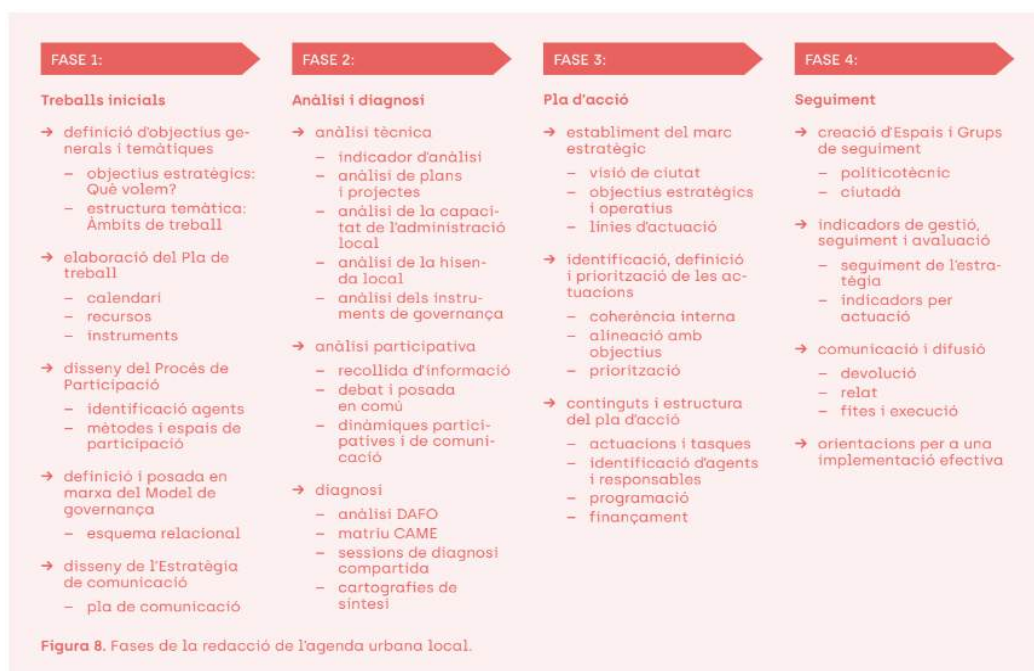

*Imatge 3 Objectius Estratègics de l'Agenda Urbana Espanyola.
Font: MIVAU*

A diferència d'altres documents de caràcter reglat, les Agendes Urbanes no es troben subjectes a una metodologia tancada. Per contra, en la seva pròpia naturalesa destaca la flexibilitat, és a dir, la capacitat d'adaptar-se a diferents realitats i contextos. Dins d'aquesta flexibilitat, la Diputació de Barcelona, basant-se en la metodologia establerta per l'Agenda Urbana Española², suggereix que es divideixi el procés metodològic d'elaboració del Pla d'acció local en les fases següents:

² [Metodología para la elaboración del Plan de Acción de la Agenda Urbana Española – Ministerio de Vivienda y Agenda Urbana](#)

1. Confeccionar una sèrie de treballs preparatoris, que permetin organitzar i engegar el procés i establir unes condicions adequades de partida.
2. Dur a terme els treballs d'anàlisi i diagnòsi, que permetin documentar la situació actual del municipi i identificar-ne els principals problemes i oportunitats.
3. Establir els objectius i les fites a assolir, definint prioritats i línies d'actuació que contribueixin a aconseguir-los. Es busca concretar els objectius i les prioritats en projectes, programes o mesures que resultin viables i que donin resposta als reptes a què s'enfronta la ciutat.
4. Establir els mecanismes de seguiment i avaluació del procés d'implementació de l'estratègia i de les diferents accions.

Imatge 4 Fases per elaborar una Agenda Urbana Local.
Font: Guia pràctica per a la redacció d'una Agenda Urbana Local

Metodologia del diagnòstic

Aquest diagnòstic pretén identificar la situació de partida del municipi respecte als objectius que persegueix l'Agenda Urbana per mitjà dels diferents documents i estratègies els quals compta la ciutat i amb el suport de les dades descriptives que ofereix el Ministeri. Així es busca generar una imatge precisa de la situació del municipi i de les temàtiques establertes a través de l'anàlisi de variables que ens permetin avaluar de la manera més objectiva possible la qualitat i la sostenibilitat de la realitat urbana sobre la qual volem actuar.

Es tracta, per tant, d'una primera aproximació, la qual haurà de contrastar-se, corregir-se o validar-se durant el mateix Diagnòstic, en el que cadascun dels Objectius Estratègics serà analitzat quantitativament, a partir de les Dades Descriptives proposades per l'AUE, i qualitativament, en resposta a la situació que presenta la ciutat en relació amb cada una de les Línies d'Actuació proposades per la mateixa AUE.

L'Agenda Urbana de Montornès del Vallès segueix la metodologia de treball proposada per l'Agenda Urbana Espanyola i la metodologia adaptada per la Diputació de Barcelona. Així, s'ha treballat entorn d'un diagnòstic que contingui els següents components:

→ Anàlisi tècnica	→ Anàlisi participativa	→ Diagnosi
- Indicador d'anàlisi	- Recollida d'informació	- Anàlisi DAFO
- Anàlisi de plans i projectes	- Debat i posada en comú	- Matriu CAME
- Anàlisi de la capacitat de l'administració local	- Dinàmiques participatives i de comunicació	- Sessions de diagnosi compartida
- Anàlisi de la hisenda local		- Cartografies de síntesi
- Anàlisi dels instruments de governança		

Taula 1 Components del diagnòstic segons la metodologia adaptada per la Diputació de Barcelona

Per tal d'abordar tots els components d'aquest diagnòstic, la Diputació ha creat un Equip Redactor integrat tant per personal tècnic de l'Ajuntament com per experts externs de Smart&City Solutions, tot junts persegueixen donar solució als objectius i línies d'actuació contemplats a l'AUE.

Per a la realització del Diagnòstic, l'Equip Redactor de Smart&City junt amb l'Ajuntament de Montornès del Vallès i aprofitant l'existència del Comitè Estratègic³, ha efectuat les següents tasques:

1. Anàlisi documental: sol·licitud de tots els plans i programes sectorials i territorials actualment vigents a Montornès del Vallès. Les diferents àrees municipals, als seus respectius àmbits de competència, han pogut aprovar diferents plans, programes, normatives, etc. les quals han sigut de gran interès per conèixer els reptes, objectius, actuacions i projectes de caràcter territorial o sectorial plantejats a la ciutat.
2. Anàlisi quantitativa: recopilació i actualització de les dades descriptives. Elecció de municipis per comparació. Primera proposta d'indicadors de seguiment i avaluació. Anàlisi i comparació dels indicadors.
3. Classificació, caracterització i anàlisi dels plans, programes territorials i sectorials a l'interior de cadascun dels deu Objectius Estratègics que planteja l'Agenda Urbana Espanyola. Identificació d'actuacions concretes.
4. Entrevistes amb personal tècnic de referència en cada àmbit per contrastar amb l'Agenda Urbana Local la documentació oferida i rebre una primera fotografia de la ciutat en relació amb cadascun dels Objectius Estratègics.
5. Anàlisi DAFO. Disseny d'una matriu DAFO alineada a cadascun dels deu Objectius estratègics.
6. Anàlisi d'hisenda local, comprnent els instruments de governança i l'assignació pressupostària alineada als Objectius de l'Agenda.

³ Comitè integrat per l'Equip de Govern i els Cap d'Àrea de l'Ajuntament, amb qui s'ha executat la recollida d'informació i el treball col·laboratiu del diagnòstic.

7. Enquesta de participació ciutadana a través de la Plataforma 311, per consultar la percepció de la ciutadania sobre els grans temes de l'AU i, d'aquesta manera, assignar prioritat a certes problemàtiques identificades durant la revisió documental.
8. Redacció del document de diagnòstic: integració dels resultats dels passos anteriors en un document únic, elaborat primer en versió esborrany; contrastat, validat i redactat en versió final.

Cronograma d'accions

La metodologia s'ha plasmat en les següents accions concretes, alineades amb els components del diagnòstic:

Acció/fitxa	Data	Participants	Resultats
Recopilació documental	febrer	Totes les àrees de l'Ajuntament	↪ recollida d'informació
Anàlisi documental	febrer-maig		↪ anàlisi de plans i projectes
Anàlisi quantitativa	abril-juny		↪ indicador d'anàlisi
Reunió Comitè Estratègic	22 de maig	Comitè Estratègic	↪ recollida d'informació ↪ debat i posada en comú ↪ dinàmiques participatives i de comunicació
Entrevistes:			
Urbanisme + Medi Ambient + Habitatge	22 de maig		↪ recollida d'informació i anàlisi de plans i projectes per als objectius 1, 2, 3 i 8
Tècnica de Participació	22 de maig		↪ recollida d'informació i planificació de dinàmiques participatives i de comunicació
Àrea de Presidència	23 de maig		↪ recollida d'informació i anàlisi de plans i projectes per als objectius 9 i 10 ↪ anàlisi dels instruments de governança
Àrea de Seguretat Ciutadana i Convivència	3 de juny		↪ recollida d'informació i anàlisi de plans i projectes per als objectius 5 i 6

Àrea Econòmica	11 de juny		↪ recollida d'informació i anàlisi de plans i projectes per l'objectiu 7
Àrea de Gestió Econòmica	27 de juny		↪ anàlisi de la capacitat de l'administració local ↪ anàlisi de la hisenda local ↪ anàlisi dels instruments de governança
Sessió de treball DAFO	12 de juny	Comitè Estratègic	↪ recollida d'informació
Enquesta participació ciutadana	11-25 de juliol	Ciutadania en general	↪ recollida d'informació ↪ debat i posada en comú ↪ dinàmiques participatives i de comunicació
Pre-lliurable Document de Diagnòstic	3 de setembre		
Sessió de treball CAME	10 de setembre	Comitè Estratègic	↪ recollida d'informació ↪ debat i posada en comú
Lliurable Document de Diagnòstic	8 de octubre		

Taula 2 Accions realitzades per l'elaboració del diagnòstic

Estructura del diagnòstic

En aquest punt, s'ha redactat aquest document de diagnòstic amb la següent estructura:

1. Una contextualització general del municipi en la qual es reflecteix part de l'anàlisi quantitativa.
2. Diagnòstic per Objectiu estratègic, en el qual per cada objectiu ha estat redactat un capítol estructurat de la següent forma:
 - Introducció. Aquí es desenvolupa una breu descripció de la situació de Montornès del Vallès amb relació a cadascun dels Objectius estratègics.
 - Resultats de l'anàlisi documental. Associació de documents, plans i actuacions concretes amb les línies d'actuació dels Objectius estratègics, basant-se en la informació disponible.
 - Anàlisi quantitativa.
 - Mapatge dels agents rellevants. En aquest apartat es recopilen els actors, públics i privats, que estan relacionats amb l'Objectiu Estratègic.
 - Anàlisi DAFO. En resum i com a conclusió de l'anàlisi realitzada, es destaquen les principals debilitats, amenaces, fortaleeses i oportunitats detectades.
3. Anàlisi de capacitats i pressupost que inclou l'alineament pressupostari de Montornès del Vallès amb l'Agenda Urbana i així mateix amb l'Agenda 2030.

Caracterització del municipi

En aquest apartat es fan servir els indicadors descriptius de l'Agenda Urbana com a marc de contextualització del municipi. Aquests indicadors són calculats i posats a disposició de la població pel Ministeri d'Habitatge i Agenda Urbana (MIVAU) a través del visor [Atles digital de les Àrees Urbanes a Espanya](#). Els indicadors s'han dividit per àrees temàtiques amb l'objectiu de fer una contextualització ordenada.

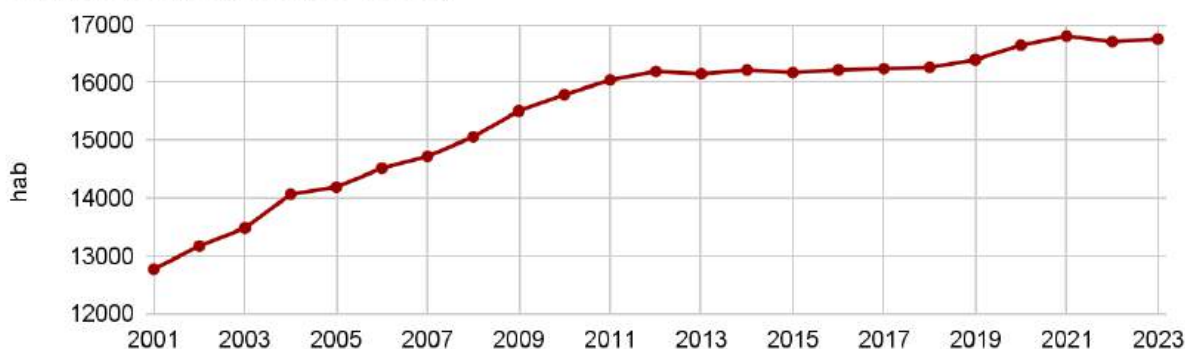
Distribució de la població en el municipi

POBLACIÓ							
ID	Indicadors AUE	Montornès del Vallès	Canovelles	Cardedeu	Granollers	Montmeló	Parets del Vallès
D01	Variació de la població (%) (2013-2023)	3.70	6.30	8.60	5.40	-0.40	1.7
D06	Densitat Urbana (hab/ha)	36.10	65.10	46.40	72.10	34.60	30.50
D32	Variació del nombre de llars en els últims deu anys (%)	3.30	2.70	5.10	2.80	1.30	0.30

Taula 3 Taula 1 Indicadors Descriptius de Població
Font: Atlas de Áreas Urbanas MIVAU

La taxa de variació de la població entre 2013 i 2023 (els últims deu anys) ha estat del 3.70%, una mica inferior respecte al valor mitjà de la província de Barcelona (4.63%), però molt superior en comparació a altres municipis veïns, com Montmeló, en el qual s'ha produït una lleugera pèrdua de població.

Evolució de la població (2001-2023)

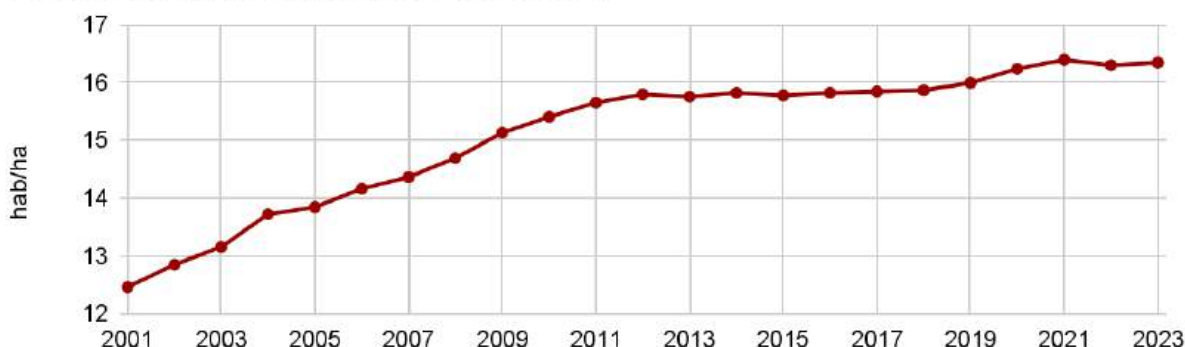

Gràfic 1 Evolució de la població de Montornès del Vallès (2001-2023)
Font: Atlas de Áreas Urbanas MIVAU

Com es pot apreciar en la gràfica anterior, l'increment més notable de la població al municipi es produí entre 2005 i 2011 aprox. i des d'aleshores, obviant la variació circumstancial per la

Pandèmia, s'ha mantingut un model de variació poblacional més o menys estable amb tendència a l'increment suau.

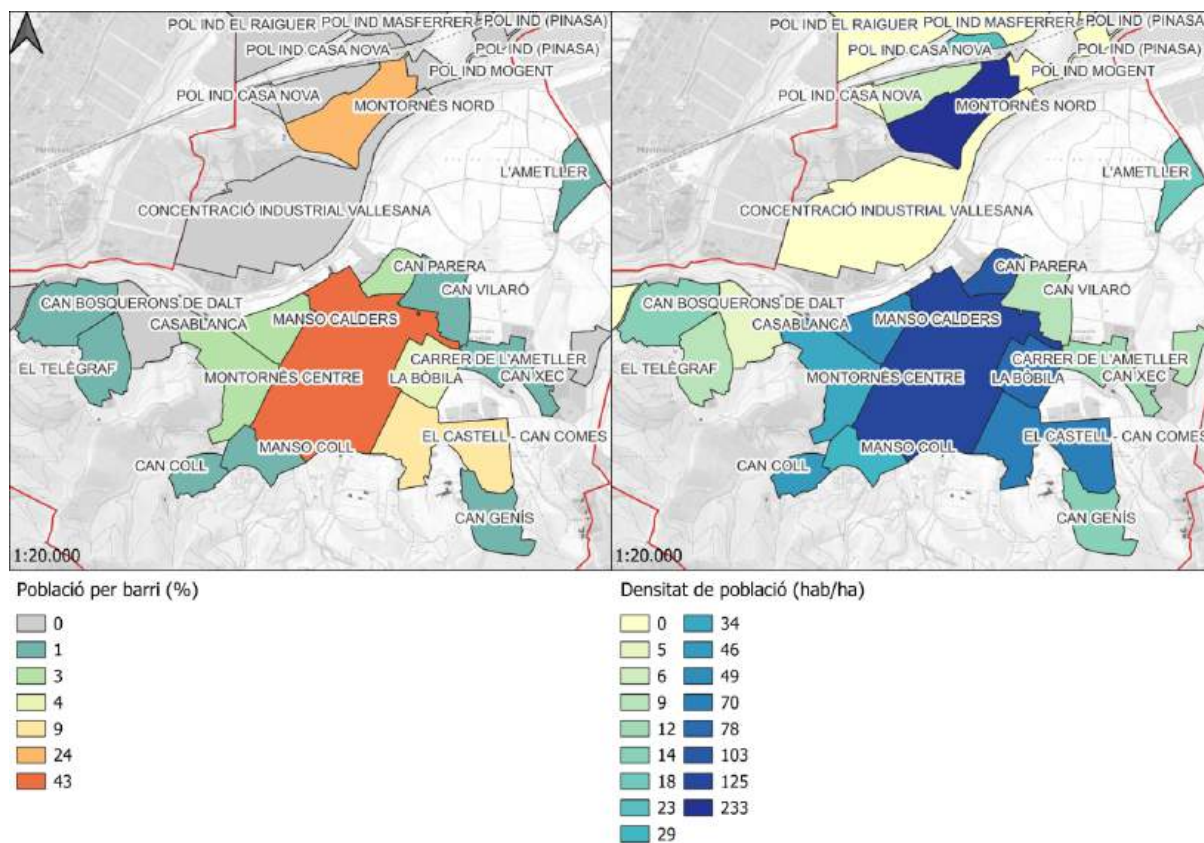
Evolució de la densitat de població (2001-2023)

Gràfic 2 Evolució de la densitat de població de Montornès del Vallès
Font: Atlas de Áreas Urbanas MIVAU

La densitat de població ha augmentat un 31% en els últims vint anys. El valor que es registra al gràfic correspon a la densitat de població respecte a la superfície total municipal, malgrat això, i com es demostrarà més endavant, la superfície no residencial de Montornès és molt elevada, per això la densitat urbana (36.10 hab/ha) duplica la densitat de població ací mostrada.

Una altra de les característiques rellevants respecte a la població del municipi és l'heterogeneïtat de la seva distribució.

Mapa 1 Població per barri i densitat de població

Elaboració pròpia a partir de Urban Atlas 2018 Copernicus i delimitació dels barris de l'Ajuntament de Montornès

Al mapa precedent, es pot observar com els barris de Montornès Centre⁴ i Montornès Nord comprenen quasi el 70% de la població del municipi, presentant unes densitats d'entre 125 i 250 hab/ha.

El 30% restant de la població es distribueix entre barris caracteritzats per la presència d'habitatges unifamiliars on les densitats de població es redueix fins a 5 hab/ha.

Com es podrà apreciar durant el diagnòstic, aquesta particular conformació territorial suposa un repte a l'hora de proveir a tota la població del mateix nivell d'accés a serveis i infraestructures i, així mateix, deriva en problemes localitzats de sobreocupació d'habitatge, unides en aquest municipi a les característiques concretes del parc edificatori de cadascuna de les zones.

Usos i cobertures del sòl

Montornès del Vallès presenta una superfície municipal dividida en gran part entre cobertura artificial (51.10%) i zona forestal (39.20%) majoritàriament boscosa, i menys en superfície de cultiu (14%).

Com es pot percebre a continuació en la taula, existeix una lleugera incongruència entre els percentatges de cobertures, els quals sumen més del 100%, ja que les dades de cobertures reflectides en ella provenen de dues fonts diferents. D'una banda, les dades de cobertura artificial i forestal provenen del CORINE Land Cover (2018), inventari europeu de cobertures de sòl a escala 1:100 000. La cobertura dels cultius és del SIOSE (2014), base de dades per ocupació de sòl a Espanya, a escala 1: 25 000, que presenta una major precisió geogràficament i permet diferenciar millor entre les diferents cobertures, però que es troba menys actualitzada.

En conseqüència, les inconsistències entre percentatges radicaríen tant en les diverses escales de representació, com en les diferents escales temporals.

USOS I COBERTURES DEL SÒL							
ID	Indicadors AUE	Montornès del Vallès	Canovelles	Cardedeu	Granollers	Montmeló	Parets del Vallès
D02			Territori i diversitat d'hàbitats				
D02a	Superfície de cobertura artificial per municipi (%) (2018)	51.10	48.20	28.00	61.40	81.30	60.3

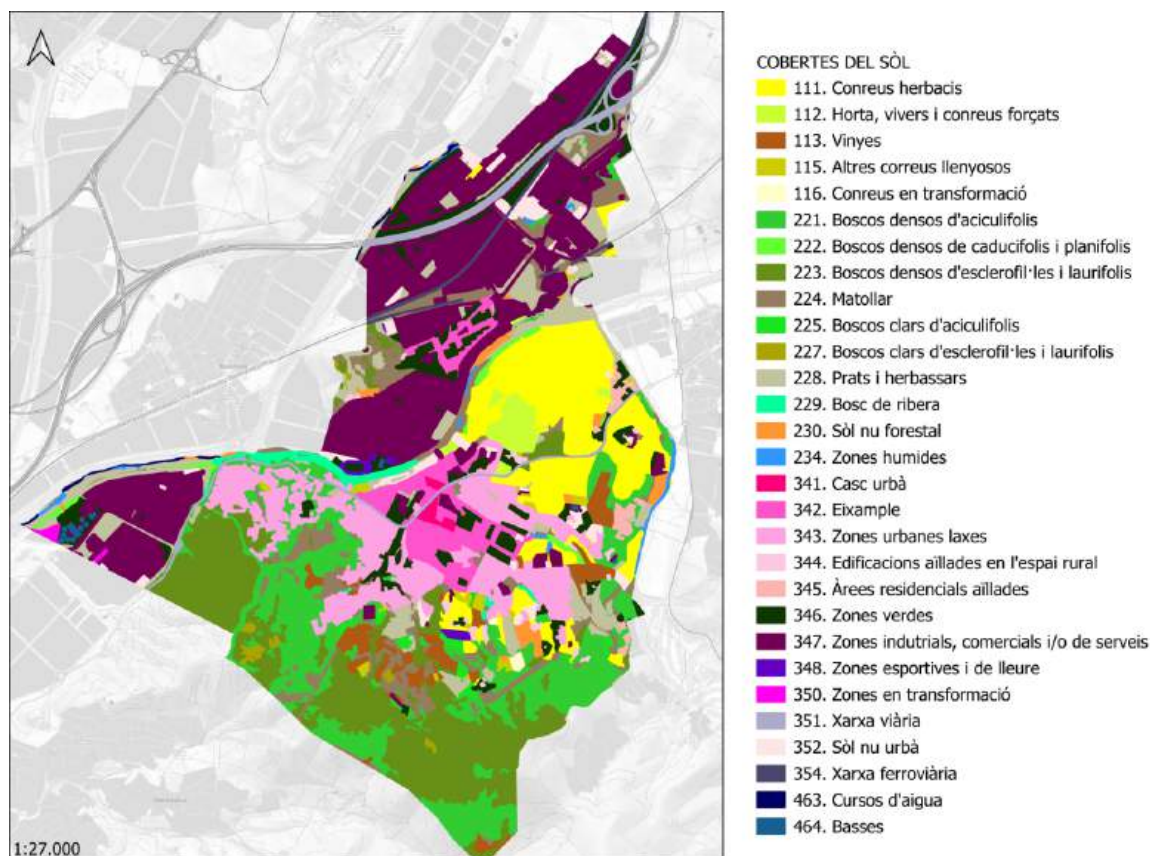
⁴ Generalment, quan es nomena Montornès Centre en aquest document es fa referència al barri d'aquest nom. Quan s'aplica una altra definició (per exemple, més endavant es faran servir dades per seccions censals, i els barris a Montornès no coincideixen amb aquestes seccions), s'indica amb una nota al peu i la definició exacta aplicable a cada cas.

Per referir-nos a la zona urbana sud (coneguda col·loquialment com a Montornès Centre) utilitzarem el terme centre o centre urbà (en minúscules).

USOS I COBERTURES DEL SÒL							
ID	Indicadors AUE	Montornès del Vallès	Canovelles	Cardedeu	Granollers	Montmeló	Parets del Vallès
D02b	Superfície de cultius per municipi (%) (2014)	14.00	29.50	45.80	28.20	11.00	32.3
D02d	Superfície de zona forestal i deveses per municipi (%) (2018)	39.20	23.40	23.60	12.60	11.80	7.9

Taula 4 Indicadors descriptius d'usos i cobertures del sòl 1
Font: Atlas de Àreas Urbanas MIVAU

Per obtenir una visió més actualitzada de les cobertures municipals i que presenti una millor resolució espacial, s'ha utilitzat el *Mapa de Cobertes del Sòl de Catalunya*, elaborat en 2009 i amb actualitzacions de grans canviaments d'ús en 2018, el qual presenta una escala 1: 5 000.

Mapa 2 Cobertes del sòl
Font: Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya

La major part de la superfície municipal es troba ocupada per terreny urbà, zones industrials i zones boscoses i agrícoles.

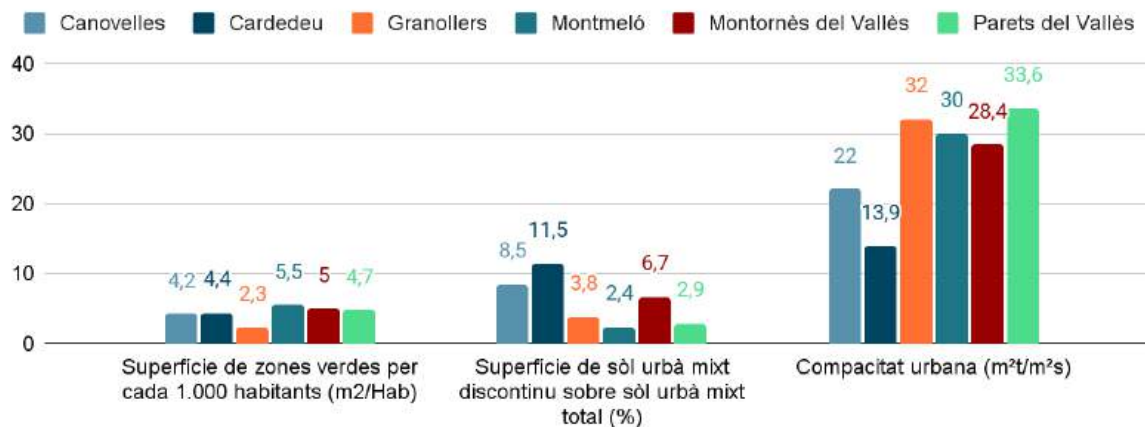
Encara que la superfície de cobertura de cultius no és gaire elevada, respecte a la superfície total del municipi sí que és significativa pel seu potencial en la prestació de serveis ecosistèmics d'aprovisionament.

La superfície municipal destinada a explotacions agràries i forestals és molt reduïda, sigui respecte a la superfície municipal total sigui respecte a la superfície de sòl urbà i urbanitzable, com també ocorre als municipis de comparació.

USOS I COBERTURES DEL SÒL							
ID	Indicadors AUE	Montornès del Vallès	Canovelles	Cardedeu	Granollers	Montmeló	Parets del Vallès
D03		Superfície d'explotacions agràries i forestals					
D03b	Superfície municipal destinada a explotacions agràries i forestals (2014) (%)	0.10	0.70	1.60	0.30	0.00	0.10
D03b	Superfície destinada a explotacions agràries i forestals respecte al sòl urbà i urbanitzable delimitat de la ciutat (2014) (%)	0.30	1.90	4.70	0.60	0.00	0.20

Taula 5 Indicadors descriptius d'usos i cobertures del sòl 2
Font: Atlas de Áreas Urbanas MIVAU

La superfície corresponent a zones verdes per habitant és elevada al municipi.

Gràfic 3 Indicadors d'usos del sol a Montornès i municipis de comparació
Font: Atlas de Áreas Urbanas MIVAU

Pel que fa al sòl urbà del municipi, es troba entre els més alts pel que fa al sòl urbà discontinu en relació amb els seus municipis de comparació. Tot i això, encara que la compacitat del teixit urbà presenta valors pròxims a aquests, Montornès presenta moltes àrees urbanes de molt baixa densitat.

USOS I COBERTURES DEL SÒL							
ID	Indicadors AUE	Montornès del Vallès	Canovelles	Cardedeu	Granollers	Montmeló	Parets del Vallès
D05	Superfície de zones verdes per cada 1.000 habitants (m2/Hab)	5.00	4.20	4.40	2.30	5.50	4.70
D07	Superfície de sòl urbà mixt discontinu sobre sòl urbà mixt total (%)	6.70	8.50	11.50	3.80	2.40	2.90
D09	Compacitat urbana (m²t/m²s)	28.40	22.00	13.90	32.00	30.00	33.60
D17			Superfície d'infraestructures de transport i mobilitat				
D17a	Superfície d'infraestructures de transport (ha)	32.50	30.20	28.50	101.30	34.80	65.80
D17b	Percentatge de superfície d'infraestructures de transport respecte al terme municipal (%)	3.20	4.50	2.30	6.80	9.00	7.20

Taula 6 Indicadors descriptius d'usos i cobertures del sòl 3
Font: Atlas de Áreas Urbanas MIVAU

En últim lloc, cal destacar que la superfície de sòl coberta per infraestructures de transport representa tan sols el 3.20% de la superfície municipal, com es veurà al llarg del diagnòstic, si bé no ocupa una superfície molt elevada aquestes infraestructures són un element clau del municipi.

Sòl residencial i parc d'habitatge

Atès que el teixit urbà de Montornès del Vallès es caracteritza per presentar una densitat de població poc homogènia, la seva densitat d'habitatges per superfície se situa per sota dels municipis de referència amb conformacions territorials més compactes.

SÒL RESIDENCIAL I PARC D'HABITATGE							
ID	Indicadors AUE	Montornès del Vallès	Canovelles	Cardedeu	Granollers	Montmeló	Parets del Vallès
D08	Densitat d'habitatge per superfície de sòl urbà (Viv/Ha)	36.10	65.10	46.40	72.10	34.60	30.50

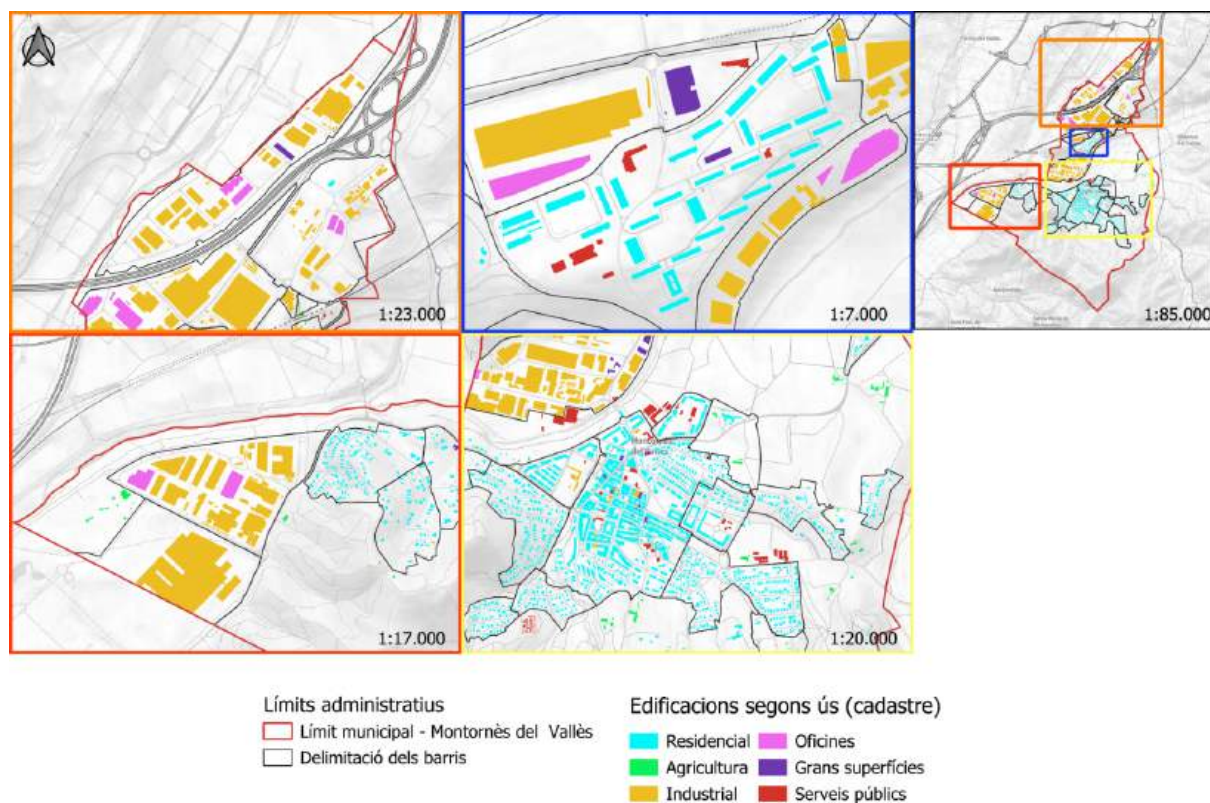
Taula 7 Indicadors descriptius de sòl residencial i parc d'habitatge 1
Font: Atlas de Áreas Urbanas MIVAU

Gran part de la superfície edificada del municipi està destinada als usos industrials, per això no resulta sorprenent que tan sols un 0.2 de la superfície de sòl urbà correspongui a superfície construïda d'ús residencial, representat tan sols un 35.50% de la superfície total construïda, en oposició al 70.70% de la superfície d'ús residencial en el municipi de Cardedeu.

SÒL RESIDENCIAL I PARC D'HABITATGE							
ID	Indicadors AUE	Montornès del Vallès	Canovelles	Cardedeu	Granollers	Montmeló	Parets del Vallès
D10			Superfície construïda de uso residencial				
D10a	Superfície construïda d'ús residencial per superfície de sòl urbà (m²t/m²s)	0.20	0.30	0.40	0.50	0.20	0.20
D10b	Superfície construïda d'ús residencial respecte al total de superfície construïda (%)	35.50	61.10	70.70	47.20	46.10	42.40

Taula 8 Indicadors descriptius de sòl residencial i parc d'habitatge 2
Font: Atlas de Áreas Urbanas MIVAU

En el següent mapa, es mostra la distribució d'edificis segons el seu ús per barri. Per delimitar els barris i polígons industrials s'ha utilitzat la capa de delimitació establerta per l'Ajuntament de Montornès del Vallès. L'ús i el límit de les edificacions prové de la Direcció General del Cadastre.

Mapa 3 Límits administratius i edificacions segons ús
Fonts: Ajuntament de Montornès i Cadastre

Com es pot apreciar, el barri Montornès Centre concentra la major part de l'habitatge, en un teixit urbà residencial compacte, mentre que la resta dels habitatges es distribueixen de manera més espaiada al llarg de les urbanitzacions.

El barri de Montornès Nord, emmarcat en blau al mapa, també presenta predominança residencial i a més es troba envoltat d'edificacions d'ús industrial al nord i al sud.

SOL RESIDENCIAL I PARC D'HABITATGE							
ID	Indicadors AUE	Montornès del Vallès	Canovelles	Cardedeu	Granollers	Montmeló	Parets del Vallès
D14	Percentatge del parc d'habitatge per municipi amb una antiguitat anterior a l'any 2000 (%)	32.00	33.50	44.80	26.20	21.30	36.6
D33	Creixement del parc d'habitatge els últims deu anys (%)	0.60	-2.50	0.50	0.70	-1.20	0.10

Taula 9 Indicadors descriptius de sòl residencial i parc d'habitatge 3
Font: Atlas de Áreas Urbanas MIVAU

Tan sols el 32% de les edificacions són anteriors a l'any 2000. Segons els Indicadors Municipals d'Habitatge de la demarcació de Barcelona (INDI MHAB) l'edat mitjana del parc

d'habitatges del municipi és de 45 anys. La qualitat i distribució dels habitatges en el municipi s'analitzaran amb més detall en el diagnòstic de l'Objectiu 8.

En últim lloc, cal destacar que encara que la població hagi augmentat un 3.70% en els últims deu anys, el parc d'habitatge tan sols ho ha fet en 0.60% en el mateix període. Montornès del Vallès s'inclou en el llistat dels municipis amb mercat d'habitatge tensionat de la província de Barcelona.

Transformació urbanística i planejament

El municipi de Montornès del Vallès compta amb un Pla General d'Ordenació, aprovat l'any 1992, amb normes urbanístiques refoses al 2005. Durant els diagnòstics dels Objectius 1 i 2 es comentaran les particularitats dels plans parcials desenvolupats durant el període 1992-2024, així com de la possible aprovació d'una nova normativa d'ordenació per al municipi (Pla d'Ordenació Urbana Municipal, POUM).

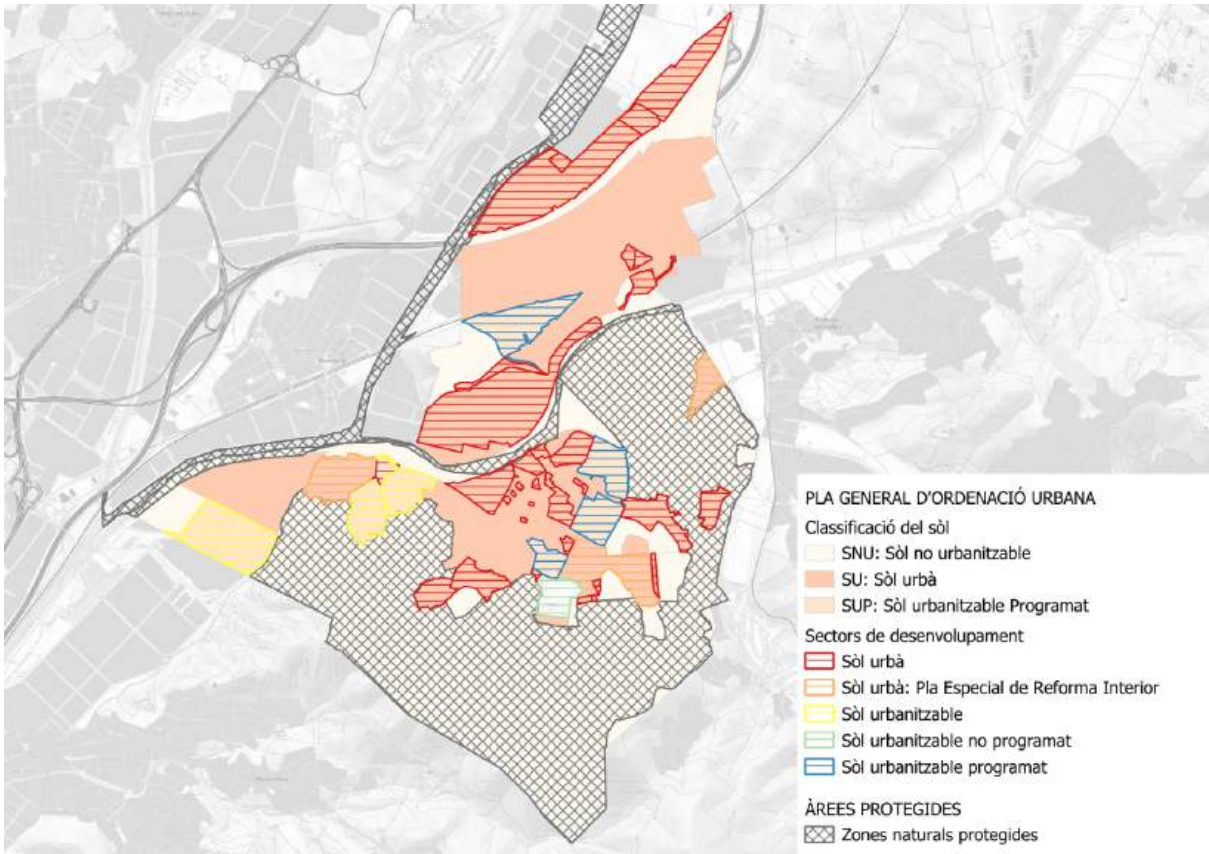
TRANSFORMACIÓ URBANÍSTICA I PLANEJAMENT							
ID	Indicadors AUE	Montornès del Vallès	Canovelles	Cardedeu	Granollers	Montmeló	Parets del Vallès
D37	Figura de planejament urbanístic vigent al municipi	PG - Plan General (revisió)	PG - Plan General	PG - Plan General	PG - Plan General	PG - Plan General	PG - Plan General
D38	Data de la figura de planejament urbanístic vigent en el municipi	2005	2007	2007	2013	2012	2007

Taula 10 Indicadors descriptius de transformació urbanística i planejament 1
Font: Atlas de Áreas Urbanas MIVAU

Com es pot apreciar, també els municipis de comparació compten amb Plans d'Ordenació Urbanística Municipal, POUMs aprovats com a mínim fa 10 anys.

En l'apartat anterior s'ha descrit la situació del sòl urbà consolidat del municipi.

Com es mostra en el següent mapa, la restant superfície es divideix entre sòl no urbanitzable que, en general, correspon als espais naturals protegits del municipi, sòl urbanitzable no delimitat, molt escàs al municipi, i les Àrees de Desenvolupament, les quals es corresponen amb aquells àmbits o sectors delimitats pel planejament en els quals es preveuen transformacions urbanes i on s'han establert les condicions pel seu desenvolupament.

Mapa 4 Pla General d'Ordenació Urbana
Fonts: Ajuntament de Montornès i MITECO

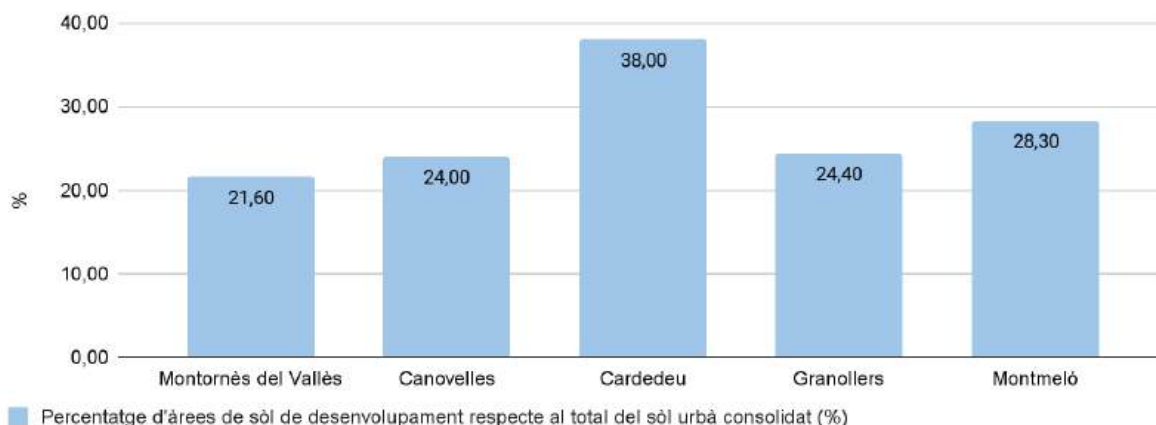
La següent taula conté les dades descriptives de transformació urbanística de l'Agenda Urbana, en elles es recullen les superfícies d'àrees en desenvolupament i els seus principals usos. L'origen de les dades recollides a l'Atlas digital de les Àrees urbanes és el Sistema d'Informació Urbana (SIU) l'última actualització del qual es va produir el maig del 2023 i inclou dades urbanístiques de Montornès del Vallès fins a l'1 de gener del 2020.

TRANSFORMACIÓ URBANÍSTICA I PLANEJAMENT							
ID	Indicadors AUE	Montornès del Vallès	Canovelles	Cardedeu	Granollers	Montmeló	Parets del Vallès
D04	Superfície municipal de sòl no urbanitzable (%)	53.30	61.50	66.80	41.30	36.10	32.10
DST			Transformació urbanística				
DST01	Densitat d'habitatges previstos en les àrees de sòl de desenvolupament (Viv/Ha)	15.20	23.90	17.30	30.30	23.30	6.5

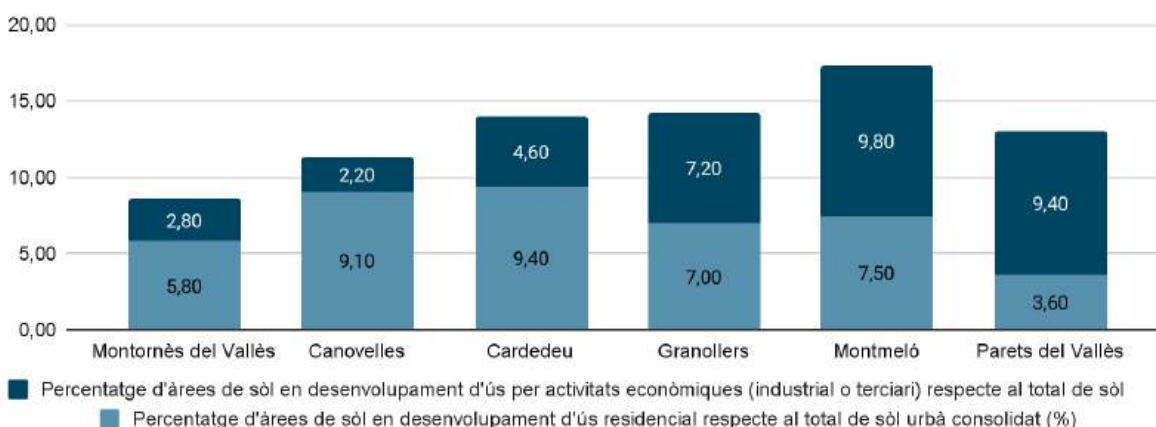
TRANSFORMACIÓ URBANÍSTICA I PLANEJAMENT							
ID	Indicadors AUE	Montornès del Vallès	Canovelles	Cardedeu	Granollers	Montmeló	Parets del Vallès
DST02	Percentatge d'àrees de sòl de desenvolupament respecte al total del sòl urbà consolidat (%)	21.60	24.00	38.00	24.40	28.30	43.10
DST03	Sòl urbanitzable delimitat respecte al total del sòl urbà consolidat (%)	13.90	23.30	28.30	21.20	19.30	21.50
DST04	Percentatge d'àrees de sòl en desenvolupament d'ús residencial respecte al total de sòl urbà consolidat (%)	5.80	9.10	9.40	7.00	9.80	9.40
DST05	Percentatge d'àrees de sòl en desenvolupament d'ús per activitats econòmiques (industrial o terciari) respecte al total de sòl urbà consolidat (%)	2.80	2.20	4.60	7.20	7.50	3.60
DST06	Percentatge d'habitatges previstos en àrees de desenvolupament respecte al parc d'habitatge existent (%)	21.20	24.10	32.10	23.90	43.20	18.90
DST07	Nombre d'habitatges previstos en les àrees de desenvolupament per cada 1.000 habitants (x 1.000)	84.80	88.40	132.00	101.10	174.50	75.30

Taula 11 Indicadors descriptius de transformació urbanística i planejament 2
Font: Atlas de Áreas Urbanas MIVAU

Les àrees de desenvolupament del municipi ocupen un 21.60% del sòl urbà consolidat i estan destinades principalment a ús residencial.

Gràfic 4 Indicador percentatge d'àrees de sòl de desenvolupament respecte al total de sòl urbà consolidat (%)
Font: Atlas de Áreas Urbanas MIVAU

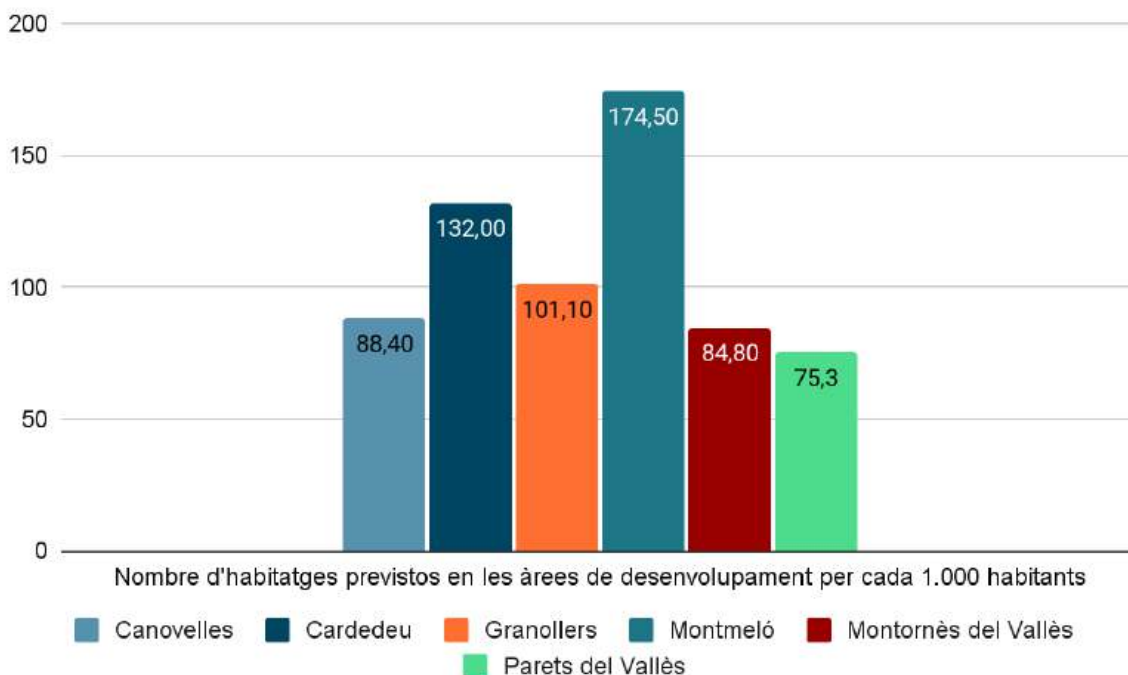

Gràfic 5 Indicadors d'àrees de sòl en desenvolupament - Montornès i municipis de comparació
Font: Atlas de Áreas Urbanas MIVAU

Com es pot percebre en les gràfiques anteriors, la major part dels municipis compten amb més superfície municipal que àrees de desenvolupament. Però, amb algunes excepcions, predominen els desenvolupaments per a usos privats. Montornès, amb una estructura formada al voltant d'usos privats del sòl, té una major necessitat de desenvolupament de zones residencials.

Tenint en compte que Montornès és una zona de lloguers tensionats, el creixement del parc d'habitatge previst en les àrees de desenvolupament resulta molt necessari.

La densitat d'habitatge programada és de totes maneres baixa, presentant una mitjana de 15.20 habitatges per ha. Malgrat això, la previsió del nou parc d'habitatge representa un 21.20% del parc d'habitatge actual, aconseguint la xifra de 84.80 habitatges per cada 1000 habitants.

Gràfic 6 Nombre d'habitatges previstos en les àrees de desenvolupament per cada 1.000 habitants - Montornès i municipis de comparació
Font: Atlas de Áreas Urbanas MIVAU

Com es pot advertir, la construcció de nous habitatges per habitant en Montornès del Vallès se situa en el rang inferior en relació amb els seus municipis de comparació. El desenvolupament d'un nou pla de regeneració urbana es podria considerar com una opció òptima per a aconseguir el creixement del parc d'habitatges en el municipi, evitant d'aquesta manera el consum excessiu del limitat terreny urbanitzable existent al municipi.

Dinàmica demogràfica

La dinàmica demogràfica és un aspecte crucial per a la planificació estratègica de qualsevol municipi, ja que influeix directament en les polítiques públiques, l'assignació de recursos i la planificació a llarg termini. Els indicadors presentats per a Montornès del Vallès, en comparació amb altres municipis del seu entorn, ofereixen una visió clara dels reptes i oportunitats que afronta la localitat en termes d'estructura poblacional.

DINÀMICA DEMOGRÀFICA							
ID	Indicadors AUE	Montornès del Vallès	Canovelles	Cardedeu	Granollers	Montmeló	Parets del Vallès
D-22-a	Índex d'envelliment de la població (%)	16.70	16.20	17.40	19.30	20.40	17.1
D-22-b	Índex de senectut de la població (%)	13.30	12.50	17.10	15.80	14.20	15

DINÀMICA DEMOGRÀFICA							
ID	Indicadors AUE	Montornès del Vallès	Canovelles	Cardedeu	Granollers	Montmeló	Parets del Vallès
D-23	Percentatge de població estrangera (%)	11.70	19.50	6.80	14.80	7.80	7.4
D-24-a	Índex de dependència total (%)	48.90	49.80	50.60	49.70	50.20	46.7
D-24-b	Índex de dependència infantil (%)	24.10	25.50	24.40	20.80	19.50	21.7
D-24-c	Índex de dependència de majors (%):	25.40	24.70	26.70	29.40	31.10	25.5

Taula 12 Indicadors descriptius de dinàmica demogràfica
Font: Atlas de Àreas Urbanas MIVAU

En conjunt, les dades demogràfiques de Montornès del Vallès suggereixen que el municipi es troba en una cruïlla comuna a moltes localitats urbanes de mida mitjana: la necessitat de gestionar un envelliment de la població, propiciar relacions de confiança i coneixement mutu entre població de diferents orígens, i donar suport a la població jove.

Montornès del Vallès presenta un índex d'envelliment del 16.70%, cosa que reflecteix una tendència moderada cap a una població més envellida, en línia amb la tendència de la zona. El percentatge de població estrangera és de l'11.70%, cosa que mostra que Montornès és una comunitat relativament diversa, tot i que menys que Canovelles, on la població estrangera és gairebé el 20%. Mentre que l'índex de dependència total a Montornès és del 48.90%, indicant que gairebé la meitat de la població és dependent, ja sigui perquè són menors de 14 anys o majors de 65 anys. Aquest índex és similar al d'altres municipis propers, cosa que indica desafiaments comuns en termes de sostenibilitat econòmica i social. L'índex de dependència infantil del 24.10% és un senyal positiu que encara hi ha una base jove a la població, mentre que l'índex de dependència de majors del 25.40% subratlla la importància de disposar de serveis especialitzats per a una població que envelleix.

En qualsevol cas, a Montornès del Vallès es combinen diferents dinàmiques per a diferents realitats. Per exemple, és molt diferent la dinàmica que s'estableix a Montornès Nord respecte d'altres àrees del municipi. Al llarg d'aquest document, en l'anàlisi quantitativa més detallada d'alguns objectius estratègics s'establirà aquesta distinció, on hi ha disponibilitat de dades.

Perfil de la mobilitat

L'anàlisi del perfil de mobilitat a Montornès del Vallès destaca una alta dependència del transport privat, amb 599.80 vehicles domiciliats per cada 1000 habitants, un nivell significatiu però no el més alt entre els municipis propers. El 68% d'aquests vehicles són turismes, reflectint una tendència similar a la de les localitats veïnes i subratllant la

necessitat d'estratègies per reduir aquesta dependència, com ara millorar el transport públic i fomentar l'ús de bicicletes.

PERFIL DE LA MOBILITAT							
ID	Indicadors AUE	Montornès del Vallès	Canovelles	Cardedeu	Granollers	Montmeló	Parets del Vallès
D-18-a	Vehicles domiciliats cada 1000 habitants (‰)	599.80	533.60	576.00	544.50	607.70	651
D-18-b	Percentatge de turismes (%)	68.00	68.90	68.00	69.60	62.70	67
D-18-c	Percentatge de motocicletes (%)	12.60	10.60	13.40	11.00	11.10	12.7

Taula 13 Indicadors descriptius de perfil de la mobilitat
Font: Atlas de Áreas Urbanas MIVAU

El 12.60% dels vehicles són motocicletes, un percentatge moderat que, tot i ser inferior al dels turismes, continua sent rellevant. Les motocicletes, tot i que ocupen menys espai i generen menys emissions, requereixen polítiques per garantir un ús segur i sostenible.

Panorama laboral i característiques productives

Montornès del Vallès mostra una estructura laboral diversificada, amb una forta presència al sector industrial (44.90%), seguit del sector serveis (48.60%). Aquesta dualitat és característica de molts municipis en zones periurbanes que combinen activitats industrials amb un sector de serveis en creixement. El sector de la construcció i l'agricultura tenen una presència molt menor, amb un 6.30% i un 0.30% respectivament, cosa que suggereix una economia orientada principalment cap a la indústria i els serveis.

Aquesta alta concentració d'ocupació a la indústria a Montornès del Vallès reflecteix el seu històric desenvolupament industrial, que continua sent un pilar econòmic del municipi. No obstant això, aquesta dependència també planteja reptes en termes d'adaptació a les noves tecnologies i la transició cap a una economia més diversificada i sostenible.

CARACTERÍSTIQUES PRODUCTIVES							
ID	Indicadors AUE	Montornès del Vallès	Canovelles	Cardedeu	Granollers	Montmeló	Parets del Vallès
D-26-a	Treballadors en sector agricultura (%)	0.30	1.20	1.20	0.30	0.00	0.20
D-26-b	Treballadors en sector indústria (%)	44.90	32.70	18.30	20.20	43.80	34.7

CARACTERÍSTIQUES PRODUCTIVES							
ID	Indicadors AUE	Montornès del Vallès	Canovelles	Cardedeu	Granollers	Montmeló	Parets del Vallès
D-26-c	Treballadors en sector construcció (%)	6.30	12.50	9.40	5.00	6.20	6.20
D-26-d	Treballadors en sector serveis (%)	48.60	53.50	71.10	74.60	49.90	58.90
D-27-a	Establiments en sector agricultura (%)	0.60	1.40	1.10	0.20	0.00	0.20
D-27-b	Establiments en sector indústria (%)	21.00	17.20	9.50	10.20	19.30	12.90
D-27-c	Establiments en sector construcció (%)	9.70	12.20	11.90	6.80	9.30	8.70
D-27-a	Establiments en sector serveis (%)	68.70	69.30	77.50	82.80	71.40	78.30
D-28-a	Percentatge de desocupats total (%)	8.50	10.20	6.00	7.90	6.90	6.60
D-28-b	Percentatge de desocupats entre 25 i 44 anys (%)	34.40	37.00	34.40	33.70	33.70	31.20
D-28-c	Proporció de desocupació femenina (%)	61.40	53.80	60.60	56.40	61.20	61.30

Taula 14 Indicadors descriptius de característiques productives
Font: Atlas de Áreas Urbanas MIVAU

La distribució dels establiments per sector a Montornès del Vallès reforça l'observació anterior sobre l'estructura econòmica del municipi. El 68.70% dels establiments es troben al sector serveis, seguit per un 21.00% a la indústria. Els sectors de la construcció i l'agricultura tenen una representació mínima en termes d'establiments (9.70% i 0.60%, respectivament).

El predomini d'establiments en el sector serveis a Montornès del Vallès indica un creixement en aquest sector, que podria estar relacionat amb l'augment de la demanda local de serveis, tant en comerç com en altres sectors terciaris. La indústria continua sent forta, però el sector serveis està clarament consolidat, cosa que suggereix un equilibri en la base econòmica del municipi que caldrà monitorar.

El percentatge de desocupació total a Montornès del Vallès és del 8.50%, situant-se en un rang intermedi en comparació amb els municipis propers. La desocupació és un repte

persistent, tot i que no tan greu com a Canovelles (10.20%). El percentatge de desocupació a la franja d'edat de 25 a 44 anys a Montornès del Vallès és del 34.40%, cosa que destaca una possible vulnerabilitat en un grup d'edat crucial per a l'economia local.

Pel que fa a la desocupació femenina, Montornès del Vallès mostra una alta proporció del 61.40%, fet preocupant que assenyala una bretxa significativa al mercat laboral en termes de gènere. Aquesta dada és comparable amb Montmeló (61.20%) i Canovelles (53.80%), cosa que suggereix que la desocupació femenina és un repte regional, no només local.

Anàlisi i resultats del diagnosi per objectius estratègics

OE1. Ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo

1. Introducció

El primer objectiu estratègic de l'Agenda Urbana cerca que la planificació territorial i urbanística aconseguixi un ús racional del sòl com a recurs natural, escàs i no renovable, utilitzant les infraestructures verdes i blaves com a mitjà per a portar la naturalesa a les ciutats, respectant els usos tradicionals, aprofitant les característiques geomorfològiques, geogràfiques i climàtiques existents.

D'aquesta manera es pretén simultàniament conservar i protegir el patrimoni natural, cultural i el paisatge característic de cada zona.

2. Resultats de l'anàlisi documental

En aquest apartat s'analitza el punt de partida del municipi respecte als següents Objectius Específics, corresponents a l'Objectiu Estratègic 1. Ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo:

- 1.1. Ordenar el sòl de manera compatible amb el seu entorn territorial,
- 1.2. Conservar i millorar el patrimoni natural i cultural i el paisatge,
- 1.3. Protegir i millorar les infraestructures verdes i blaves i vincular-les amb el context natural

Concretament, s'analitzen les polítiques i estratègies implementades o proposades a Montornès del Vallès, a través dels diferents instruments amb els quals compta la ciutat i com responen als reptes llançats per l'Agenda Urbana Local. A continuació, es resumeixen els documents de referència per a aquest Objectiu, així com la seva entitat promotora, l'Objectiu Específic al qual corresponen i la seva data de vigència:

Document	Entitat promotora	Objectiu Específic	Vigència / any de publicació o elaboració
PGO Pla general d'Ordenació Urbana	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 1.1. OE 1.2. OE 1.3.	1992 - 2005
Text refós de les Normes Urbanístiques del Pla General d'Ordenació Urbana	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 1.1. OE 1.2. OE 1.3.	2005 - act

Document	Entitat promotora	Objectiu Específic	Vigència / any de publicació o elaboració
Text refós de les Normes Urbanístiques del Pla General d'Ordenació Urbana (no aprovat)	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 1.1. OE 1.2. OE 1.3.	2024
Projecte de Restauració del Bosc de Ribera al Bosc de Santa Caterina	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 1.2.	2022
Projecte de Millora del patrimoni natural a l'àmbit dels Turons de les Tres Creus	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 1.2.	2023
Projecte de creació del Parc natural i arqueològic - Observatori de la Via Augusta	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 1.2.	2011
Diagnosi dels espais lliures - Montornès del Vallès	Diputació de Barcelona	OE 1.1. OE 1.2. OE 1.3.	2018
Pla director de les obres de restauració del Castell de Sant Miquel	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 1.2.	2017
(PPU) Pla de Prevenció d'Incendis forestals a les urbanitzacions	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 1.2.	2020
(PPI) Pla municipal de Prevenció d'Incendis forestals del municipi de Montornès del Vallès.	Diputació de Barcelona Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 1.2.	2020 - 2025
(PVI) Pla d'Informació i Vigilància contra incendis forestals	Diputació de Barcelona	OE 1.2.	2023 - 2024
Pla director de Camins Fluvials	Consorci Besòs-Tordera	OE 1.3.	2019

Taula 15 Llistat de documents revisats per a l'OE 1

Cadascun d'aquests plans conté mesures que es relacionen directament amb algunes de les línies d'actuació dins dels objectius específics.

A continuació es detallen les línies d'actuació associades a aquests plans i la casuística específica per a Montornès del Vallès en relació amb cadascuna d'elles.

OE 1.1. ORDENAR EL SÒL DE MANERA COMPATIBLE AMB EL SEU ENTORN TERRITORIAL

Disposar d'una estratègia d'ordenació municipal o directrius territorials que estableixin les bases del model territorial. Poden ser estratègies regionals, subregionals i fins i tot sectorials, però han de tenir en comú la utilització racional del territori.

El Pla General d'Ordenació Urbana vigent a Montornès del Vallès va ser aprovat en 1992, des de llavors s'han produït diverses modificacions puntuals i també s'han aprovat diverses figures de planejament derivat.

Encara que des del 2005 no s'ha refòs ni compil·lat en un document normatiu el divers planejament general i derivat desenvolupat des del 1992. És en el "Text refòs de les Normes Urbanístiques" del Pla General d'Ordenació Urbana del 2005, el que es pot considerar punt de partida (tot i que exclusivament normatiu) per tal d'adaptar el model de creixement del territori urbanitzat al creixement de la població municipal, especialment en les zones d'urbanitzacions que no es troben en el nucli del municipi, així com en les àrees industrials dins del límit municipal.

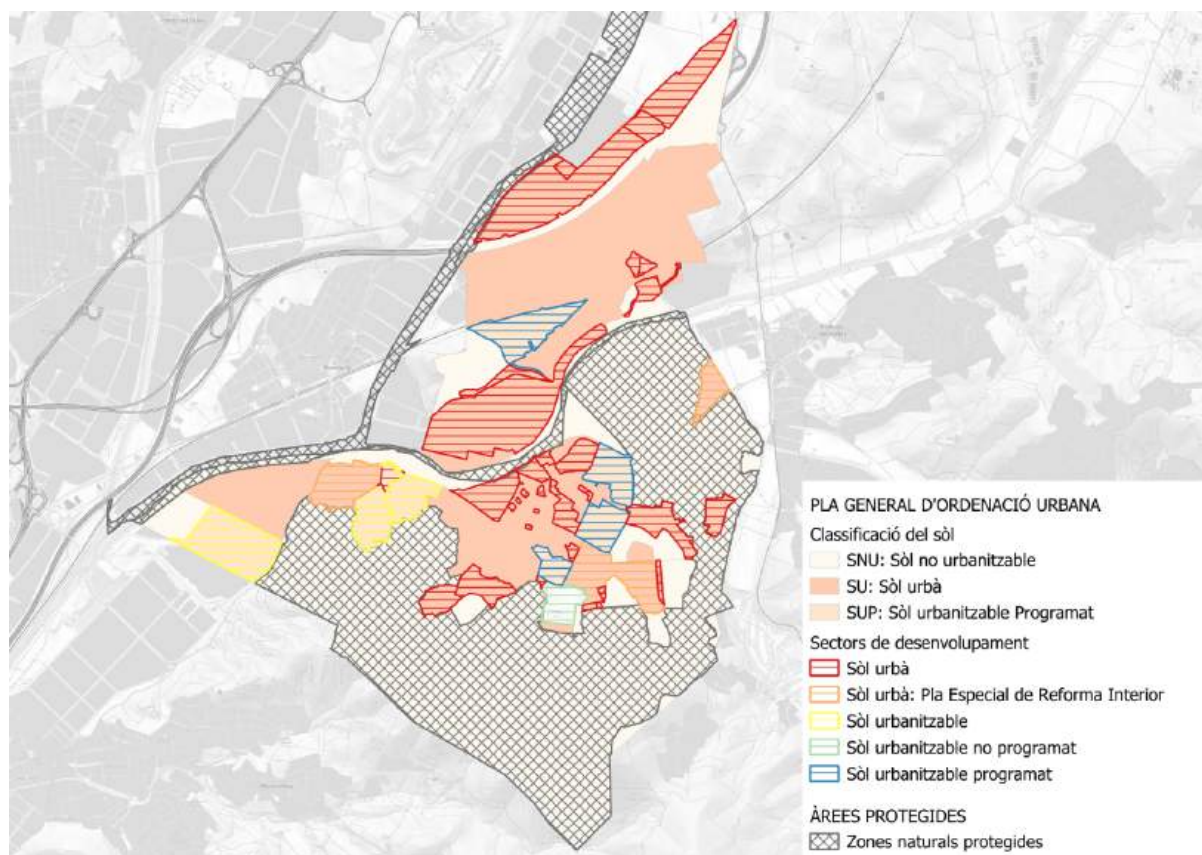
Montornès s'ubica en un entorn continu urbà de teixit i construccions industrials. La planificació estratègica hauria de passar per la gestió mancomunada d'alguns aspectes d'aquest *continuum* industrial del Sud Vallès, i treballar conjuntament en el transport públic entre els barris residencials i els barris productius.

Dissenyar la ciutat de conformitat amb el model territorial i de manera coordinada amb els nuclis adjacents, tenint en compte les seves característiques pròpies de clima, humitat, territori i paisatge.

Actualment s'està estudiant la possibilitat de redactar un nou POUM amb l'objectiu de, entre altres, limitar les activitats industrials que es poden implantar en diverses zones del territori, millorar la dotació de serveis d'infraestructures verdes de diverses zones residencials, etc.

El teixit industrial hauria de millorar la seva qualitat urbana a través d'actuacions com carrers arbrats, tanques verdes, talussos naturalitzats, voreres pavimentades, zones d'estada, refugis climàtics i la instal·lació d'equipaments.

Actualment, els sectors urbanitzats i en desenvolupament de Montornès del Vallès coincideixen amb els recollits en el Pla Territorial Metropolità de Barcelona (PTMB) i es mostren en el següent mapa.

Mapa 5 Pla General d'Ordenació Urbana
Fonts: Ajuntament de Montornès i MITECO

Com es pot apreciar, només hi ha dos sectors de sòl urbanitzable de tipus residencial pendents de desenvolupar (can Vilaró i Can Roca Umbert) i petites unitats d'actuació en sòl urbà (UA 15, UA 12 UA 17).

OE 1.2. CONSERVAR I MILLORAR EL PATRIMONI NATURAL I CULTURAL I PROTEGIR EL PAISATGE

Adoptar mesures de conservació, millora i protecció de la naturalesa i del patrimoni natural: flora, fauna, paisatge i ecosistemes existents. A tals efectes es proposa l'adopció de mesures dirigides a reduir l'ús d'herbicides químics, la millora dels hàbitats dels pol·linitzadors en les àrees urbanes i periurbanes, així com aplicar metodologies i programes de seguiment de la biodiversitat urbana.

Montornès del Vallès és un municipi molt ric en patrimoni natural i cultural. El seu desenvolupament històric com a zona principalment industrial ha afectat negativament l'estat de conservació d'alguns dels seus elements més emblemàtics.

Des de l'any 2007 s'han anat desenvolupant projectes específics per a la recuperació, protecció i millora del patrimoni. En aquest àmbit destaquen especialment el Pla director de les obres de restauració del Castell de Sant Miquel, que inclou tant una restauració de les ruïnes en si, com de l'entorn natural circumdant i el Pla de restauració del Bosc de ribera de Santa Caterina, que forma part del camí fluvial del riu Mogent.

Des de fa uns anys, els cursos fluvials que transcorren pel municipi, tradicionalment un punt de desguàs industrial, queden a dins tant de la Xarxa Natura 2000 com del PEIN. Des de l'implantació de les EDARs i la seva protecció, aquests espais s'estan recuperant i renaturalitzant.

Protegir el medi ambient d'acord amb el seu caràcter, especialment el sòl rural fronterer, de vora o confrontant amb el sòl urbà.

Com s'ha esmentat anteriorment Montornès del Vallès compta amb molta superfície d'activitats industrials, que han desplaçat les activitats agràries d'algunes zones rurals fronteres. Les parcel·les que han quedat en desús han començat un procés de renaturalització. Des de l'Ajuntament, seguint les recomanacions de la Diputació de Barcelona en el "Diagnosi dels espais lliures - Montornès del Vallès", s'està potenciant la protecció d'aquestes parcel·les pel seu valor ecosistèmic i com a espai verd.

Elaborar estratègies per a millorar, conservar i valorar el patrimoni cultural (tant en els seus aspectes tangibles, com intangibles –formes de vida, tradicions, etc.-) i el paisatge urbà i rural, amb la finalitat de desenvolupar tot el seu potencial i garantir un nivell adequat de conservació i manteniment.

Des de l'any 2013 l'ajuntament ha anat incorporant edificis singulars, zones d'interès arqueològic i històric al seu inventari de Béns Culturals d'Interès Local, que conseqüentment han estat inclosos en el Catàleg de Patrimoni Cultural Català.

Alguns d'ells, com el castell de Sant Miquel, l'Escut heràldic de Can Masferrer i el Jaciment de Can Tacó (*Mons Observans*) han estat reconeguts com a Béns Culturals d'Interès Nacional per la Conselleria de Cultura, mentre que uns altres, com el *Terminus Augustalis*, estan en procés de tramitació. Cal destacar l'aprovació del Pla director de les obres de restauració del Castell de Sant Miquel, del qual cada any es va desenvolupant una campanya arqueològica d'exacavació i consolidació.

A nivell de patrimoni cultural i arquitectònic, Montornès del Vallès no disposa de cap Pla de Protecció de rang normatiu, tan sols una relació d'edificis d'interès al Pla General d'Ordenació Urbana del 92, no adaptat a llei. Es tracta d'un llistat i les declaracions individuals posteriors corresponents, algunes realitzades a partir de memòries elaborades per la Diputació, que són merament descriptives del bé⁵.

Realitzar un adequat aprofitament de les muntanyes des del punt de vista de la biomassa forestal amb finalitats energètiques, com a part d'una estratègia per a l'impuls del desenvolupament rural, la conservació dels usos tradicionals que afavoreixin la conservació dels espais naturals i la prevenció dels incendis.

L'Ajuntament de Montornès del Vallès va sol·licitar a la Diputació de Barcelona un diagnòstic i inventari dels espais lliures i naturals (Diagnosi dels espais lliures - Montornès del Vallès). Tant dins d'aquest informe, com en els múltiples plans de prevenció contra incendis mostrats en la taula inicial, es contemplen mesures orientades a mantenir les estructures irregulars naturals dels boscos, el manteniment de camins, la instal·lació de nous punts de presa d'aigua, el manteniment de les franges de servei i la promoció de les activitats agroramaderes i cinegètiques com a mitjà per al control de la biomassa forestal i la prevenció d'incendis.

El 2022 es va dur a terme l'obertura de les franges forestals al voltant de les urbanitzacions i el nucli urbà de Montornès com a mesura de prevenció contra els incendis forestals. Per realitzar aquesta obertura es van fer aclarides, desbrossaments, segues i podes. Cada any aquestes franges es mantenen segant, desbrossant, podant i eliminant arbres morts.

⁵ <https://patrimonicultural.diba.cat/municipi/montornes-del.valles>

OE 1.3. MILLORAR LES INFRAESTRUCTURES VERDES I BLAVES I VINCULAR-LES AL CONTEXT NATURAL

Incorporar a la planificació i a la gestió urbanística el concepte d'*infraestructures verdes urbanes*, com a solucions multifuncionals basades en la naturalesa, que permeten atendre els problemes urbans. No sols contribueixen a millorar la biodiversitat, sinó que lluiten contra el canvi climàtic, tant en l'àmbit de la reducció de les emissions dels gasos d'efecte hivernacle (GEIs), com en l'adaptació local. Finalment, contribueixen a l'oci i al goig ciutadà. Aquest tipus d'infraestructures són, per tant, claus per a la comprensió i gestió del metabolisme urbà.

Al voltant del diagnòstic i inventari dels espais lliures i naturals que l'Ajuntament va sol·licitar a la Diputació de Barcelona ("Diagnosi dels espais lliures - Montornès del Vallès") s'estan desenvolupant nous plans i estratègies per a recuperar i reivindicar el patrimoni natural del municipi.

Adicionalment, s'estan desenvolupant diversos projectes, com el Pla Director de Camins Fluvials, a través dels quals es pretén millorar les condicions de l'entorn natural i incrementar el seu ús com a vies verdes per a la població.

Organitzar i dissenyar les xarxes d'infraestructures verdes i blaves tenint en compte criteris de connectivitat ecològica i de les característiques geomorfològiques del territori, amb l'objectiu d'optimitzar la prestació de serveis eco-sistèmics als ciutadans. Això implica, també, delimitar i identificar els elements que constitueixen aquestes infraestructures i establir mesures per a la seva restauració, conservació i gestió, a escala regional, local i de barri.

En altres línies d'actuació ja s'han esmentat diversos plans de gestió de les zones naturals en el municipi, com són el Projecte de restauració del Bosc de Santa Caterina o el Projecte de patrimoni natural Tres Creus. Aquests dos plans estan orientats tant a la restauració ecològica de les zones boscoses que contenen, com a la millora de les zones de pas per als vianants que les travessen. Cal destacar que tots dos projectes limiten amb el Riu Mogent, zona d'interès natural, i, en el cas de Tres Creus, també amb el barri de Montornès Nord, caracteritzat per la vulnerabilitat social de la seva població. A través de la restauració d'aquests espais es podrà millorar tant la connectivitat ecològica de les infraestructures verdes com la qualitat dels espais oberts de qualitat per als habitants d'aquest barri envoltat d'indústria.

Adicionalment, Montornès del Vallès està inclòs en diversos plans de gestió a escala supramunicipal: el Pla de Gestió de l'Espai Xarxa Natura 2000 del Riu Congost i Viu el Besòs!, promogut pel Consorci Besòs-Tordera amb la Diputació de Barcelona. Queda pendent la redacció del nou pla de gestió per a tot l'espai ampliat "Serres del Litoral Septentrional". Amb aquests plans es podrà millorar la connectivitat ecològica de les infraestructures blaves i verdes del municipi i el seu entorn.

Finalment, per a millorar la capacitat de satisfacció i el coneixement de la ciutadania, l'Ajuntament de Montornès està treballant en el desenvolupament d'un pla director de camins, per al qual ja s'ha realitzat un inventari i la instal·lació de nova senyalització.

3. Anàlisi quantitativa

Els indicadors de seguiment i avaluació associats a l'Objectiu Estratègic 1 estan orientats a avaluar l'estat actual del territori municipal i posteriorment la seva evolució com a resultat dels diferents plans implementats.

La primera dimensió rellevant referent a això és el consum de terres.

Taxa de consum de terres

Com s'ha esmentat en l'apartat de contextualització d'aquest diagnòstic, la superfície municipal està dominada per zona urbana, principalment dedicada a usos tant residencials com industrials, i zones boscoses. La major part d'àrees en desenvolupament estan destinades a indústria i residència, respectant sempre les zones naturals protegides i les zones verdes ja existents.

El següent indicador "Taxa de creixement del consum de terres respecte a la taxa de creixement de la població" pretén mesurar el grau de dependència entre el sòl urbà consumit i les dinàmiques poblacionals d'un territori.

A la gràfica s'aprecia un valor anòmal de l'índex l'any 2016, a causa de la modificació del planejament dels polígons industrials municipals ja desenvolupats que es va produir el 2015, a sòl urbà des de sòl urbanitzable, com a reconeixement d'una situació que ja existia, i que no reflecteix un consum real.

1.1.2.1 Taxa de creixement del consum de terres enfront de taxa de creixement de la població a Montornès del Vallès

Gràfic 7 Taxa de creixement del consum de terres enfront de taxa de creixement de la població
Font: Dades del mapa urbanístic de Catalunya

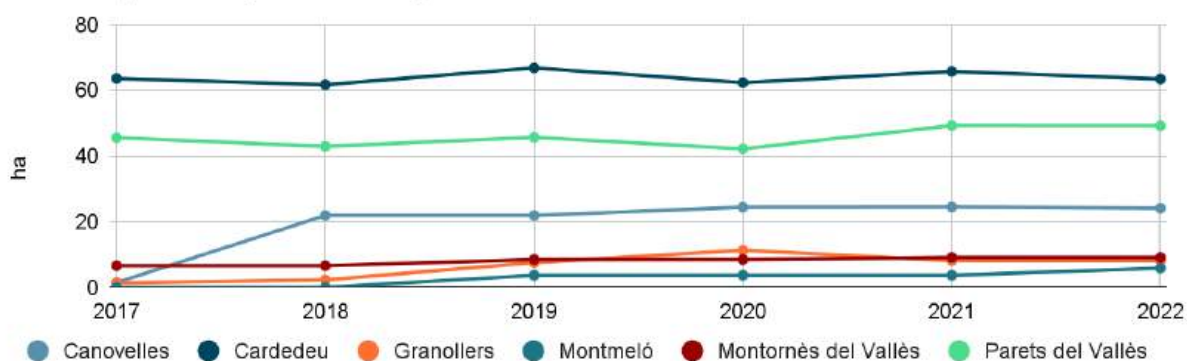
A partir d'aquí no es produeix variació significativa. Atès que la superfície de sòl urbanitzable no delimitat és molt reduïda, no s'espera que aquest indicador variï molt bruscament els propers anys.

Superfície agrària i producció ecològica

Una altra petita part de la superfície municipal està dedicada a la producció agrària que, encara que no és molt significativa en termes percentuals, sí que resulta rellevant des del punt de vista de l'Agenda Urbana Local.

Segons el cens agrari, en 2020 Montornès comptava amb una superfície agrària útil d'unes 80 ha, un 10% d'elles sota producció ecològica.

1.1.3.2 Superfície d'agricultura ecològica

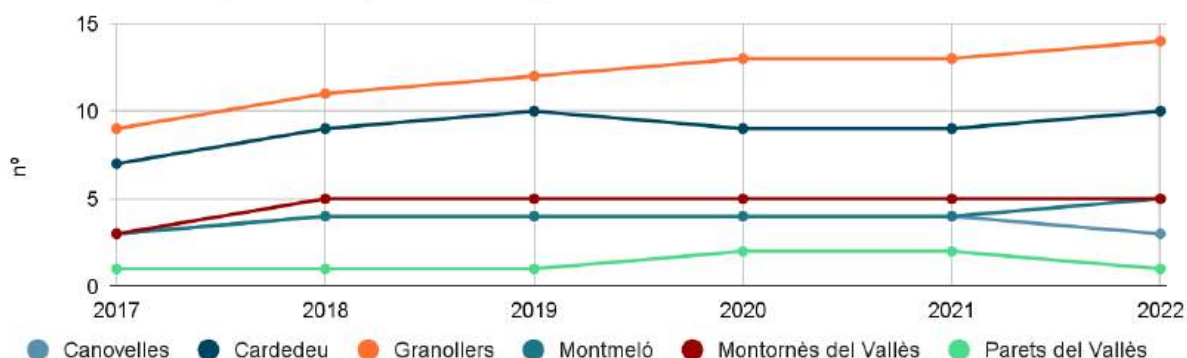

Gràfic 8 Comparativa municipal de la superfície d'agricultura ecològica
Font: Consell Català de la Producció Agrària Ecològica (CCPAE)

En altres municipis, com Cardedeu, on la superfície agrària útil és notablement major (unes 500 ha en 2020) la proporció de superfície subjecta a producció ecològica no supera el 12%.

Quant al nombre d'explotacions, en 2020 Montornès comptava amb 14 productors, 5 dels quals operen en règim ecològic (36% de les explotacions agràries).

1.1.3.1 Nombre d'operadors en producció ecològica

Gràfic 9 Comparativa municipal del nombre d'operadors de producció ecològica
Font: Consell Català de la Producció Agrària Ecològica (CCPAE)

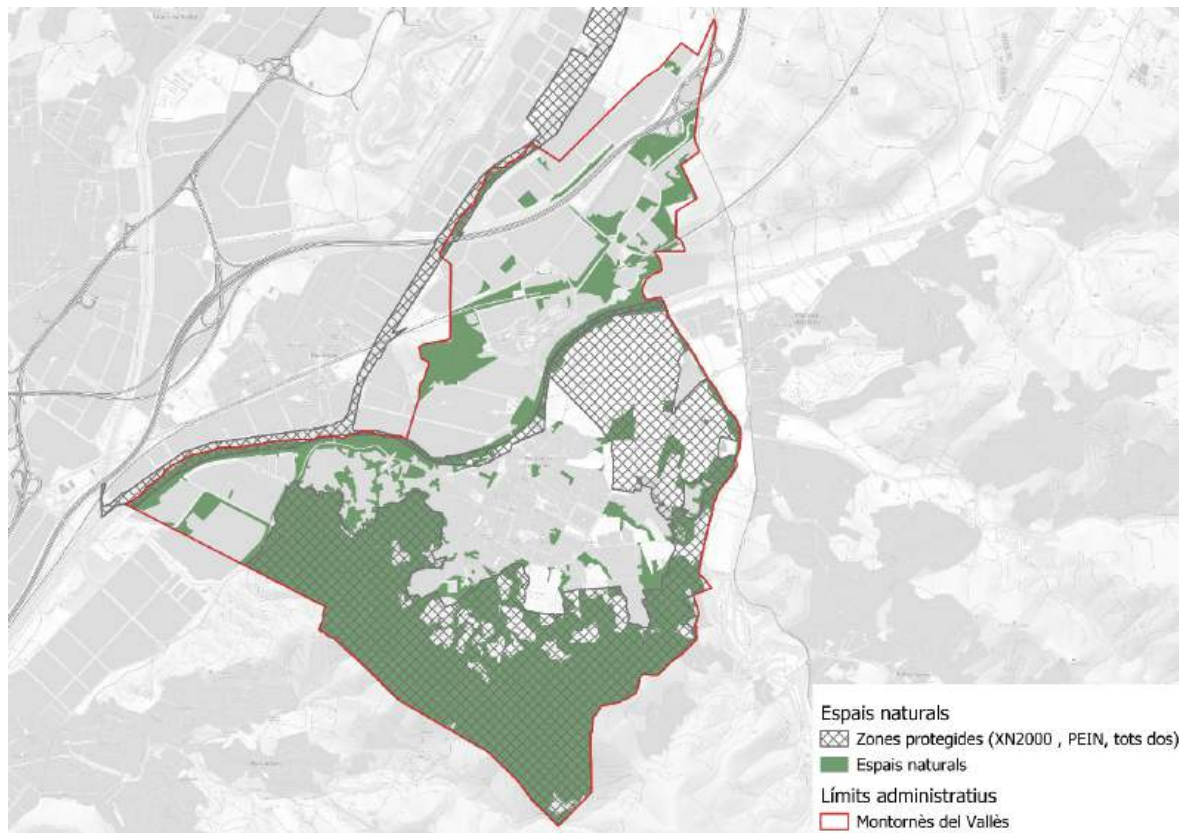
Com s'aprecia en la gràfica, els municipis amb major nombre d'explotacions també compten amb major nombre de productors en ecològic, destaca el municipi de Granollers que disposa de 14 explotacions en ecològic (més del 50% del total d'explotacions registrades en 2020).

Protecció de les superfícies naturals

En múltiples ocasions s'ha mencionat que Montornès compta amb una gran superfície natural, el 75% de la qual es troba subjecta a figura de protecció (XN2000, PEIN).

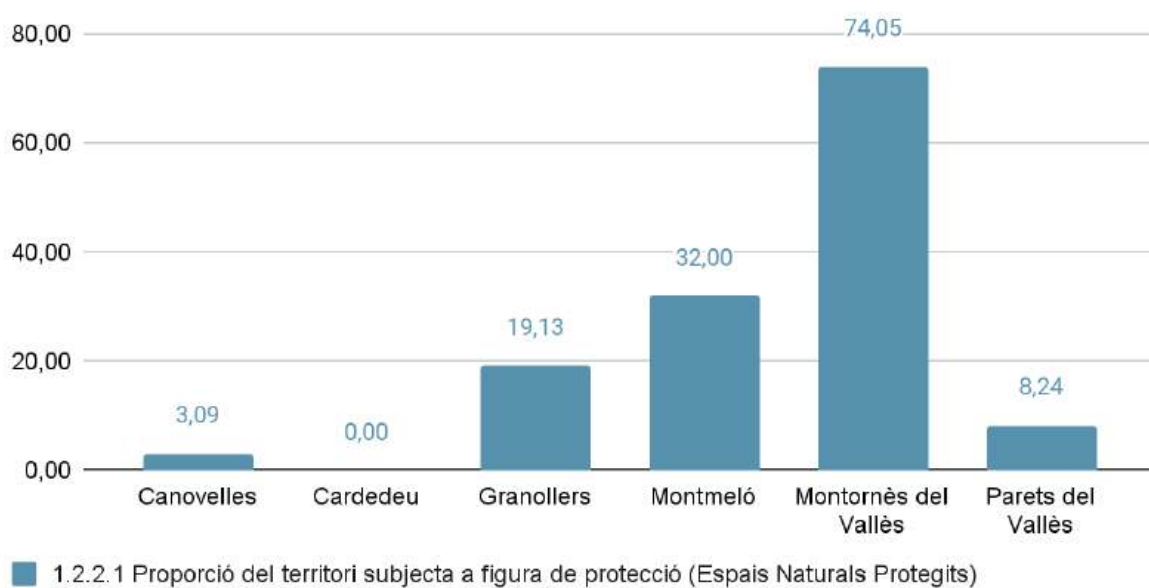
El mapa següent mostra la distribució de superfícies naturals segons el Mapa de Cobertes del sòl de Catalunya (MCSC) 2018. Les cobertes que s'han tingut en compte són: Bosc de ribera, Bosc clars d'aciculifolis, Bosc clars d'esclerofil·les i laurifolis, Bosc densos d'aciculifolis, Bosc densos de caducifolis, planifolis, Bosc densos d'esclerofil·les i laurifolis, Matollar, Prats i herbassars, Sòl nu forestal i Zones humides, recollides dins del

Grup Àrees Forestals i Natural, així com les superfícies naturals protegides corresponents al PEIN i a la Xarxa Natura 2000.

Mapa 6 Espais naturals
Fonts: Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya i MITECO

Els valors de protecció en Montornès són més elevats que els d'altres municipis comparables.

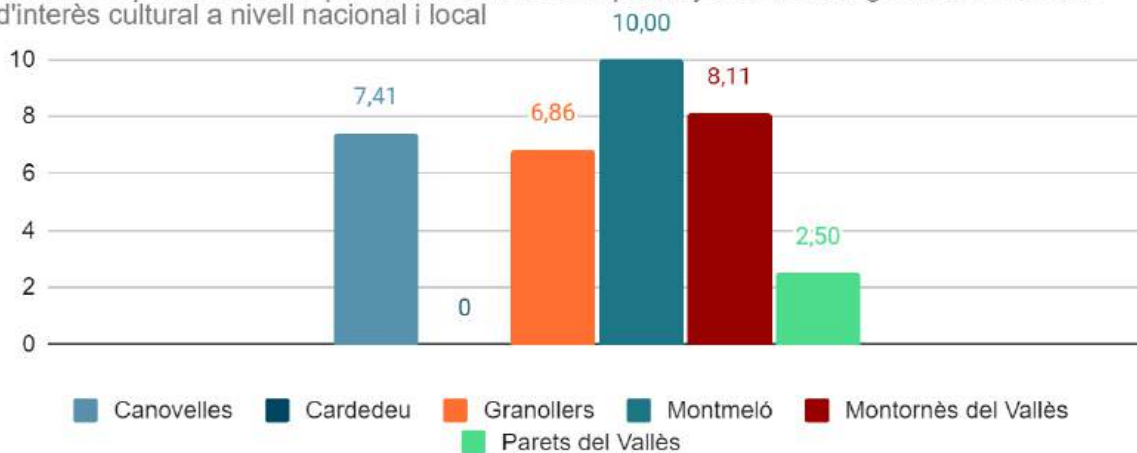

Gràfic 10 Comparativa municipal de la proporció del territori subjecta a figura de protecció
Font: Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya

Protecció del patrimoni cultural

Un altre dels elements rellevants per al seguiment de l'objectiu estratègic 1 és la proporció dels béns immobles que formen part del patrimoni cultural municipal reconeguts sota les designacions de Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN) i Bé Cultural d'Interès Local (BCIL).

1.2.3.1 Proporció de béns patrimonials immobles pertanyents a catàlegs oficials de béns d'interès cultural a nivell nacional i local

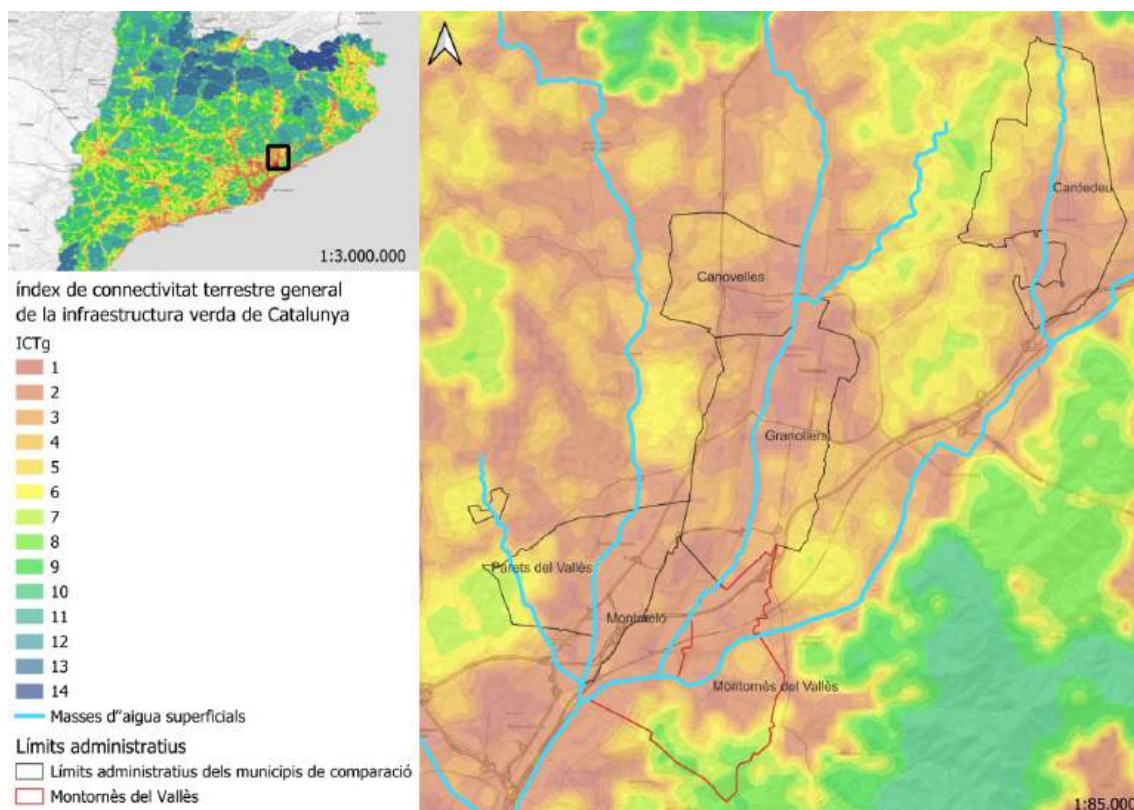
Gràfic 11 Comparativa municipal de la proporció de patrimoni cultural immoble inclòs a catàlegs oficials de béns d'interès cultural

Font: Generalitat de Catalunya

Connectivitat de les infraestructures verdes i blaves

L'últim indicador analitzat dins d'aquest objectiu és l'Índex de connectivitat dels ecosistemes, que avalua el grau de fragmentació de les infraestructures verdes en un territori.

L'índex mostra valors entre 1 i 14, sent 1 una connectivitat nul·la, és a dir un ecosistema altament fragmentat i 14 el valor màxim que representa un ecosistema "perfectament connectat".

Mapa 7 Índex de connectivitat terrestre
Font: Generalitat de Catalunya

Com es pot apreciar, el valor de la connectivitat oscil·la entre 1 i 7 per al territori analitzat, aconseguint el màxim valor de 8 en la zona sud del municipi de Montornès, zona protegida per la XN2000.

En l'àmbit municipal, el valor de l'Índex no aconsegueix el valor de 4, no obstant això, Montornès del Vallès se situa notablement per sobre de la resta dels seus municipis de comparació, a excepció de Cardedeu, el valor de la qual es troba més pròxim.

A la cantonada superior esquerra del mapa anterior es mostra la distribució de la connectivitat en l'àrea de Catalunya. Les zones més urbanitzades pròximes a la costa mostren els valors més baixos de connectivitat general, mentre que les zones muntanyenques al nord de la comunitat aconsegueixen valors més pròxims a l'òptim.

1.3.2.1 Evolució de l'Índex de Connectivitat Terrestre dels Ecosistemes

Gràfic 12 Comparativa municipal de l'evolució de l'Índex de connectivitat terrestre dels ecosistemes
Font: Generalitat de Catalunya

Atès que tant Montornès com els seus municipis de comparació es localitzen dins de l'àrea urbana funcional de Barcelona, no és d'estranyar que els seus valors de connectivitat siguin baixos. No obstant això, i com s'ha esmentat en l'anàlisi per línies d'actuació, els diversos plans de recuperació i gestió dels espais naturals tindran un efecte positiu en la millora de l'índex de connectivitat general del municipi.

4. Mapatge d'agents rellevants

A continuació, s'enumeren els actors, públics i privats, que guarden algun tipus de relació amb la formulació i/o gestió dels diferents instruments de planificació estratègica esmentats en l'anàlisi qualitativa.

Organismes Públics

- **Ajuntament de Montornès del Vallès**
 - Àrea del Territori i Sostenibilitat
 - Regidoria de Memòria Democràtica
 - Regidoria de Cultura i Festes
- **Diputació de Barcelona**
- **Consorti Besòs Tordera**
- **Consorti del Parc de la Serralada Litoral**
- **Associació de propietaris forestals de la Serralada Litoral Central**

5. Anàlisi DAFO per al OE1

A manera de conclusió d'aquest diagnòstic es mostra la matriu de febleses, amenaces, forteses i oportunitats detectades en relació amb l'Objectiu Estratègic 1: Ordenar el territori i fer ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo:

DEBILITATS	AMENACES
D1. No hi ha revisió del Pla General d'Ordenació Urbana des de 1992 (amb refòs normatiu de 2005). D2. Dificultat en la gestió de l'espai natural del Riu Besòs, de gran importància ecològica que es troba en un estat molt fràgil. D3. Fragmentació dels ecosistemes del municipi a causa del desenvolupament industrial en forma de polígons i urbanitzacions aïllades. D4. No existeix un pla director de patrimoni i el planejament no dona directrius sobre protecció del patrimoni	A1. Desequilibri territorial en la distribució de les infraestructures verdes. A2. Els cursos fluvials del municipi es troben envoltats d'indústries químiques potencialment contaminants. A4. Risc de degradació d'edificis patrimonials sense protecció. A5. Elevat risc d'incendis forestals.
FORTALESSES	OPORTUNITATS
F1. S'han fet modificacions al PGOU, recollides en el text rectificat de 2024. F2. Zona fluvial protegida per PEIN i Xarxa Natura 2000 (Riu Congost) F3. La major part de la restant superfície de sòl no urbanitzable amb cobertura vegetal natural del municipi es troba coberta per un altre espai de la Xarxa Natura 2000 (Serres del Litoral septentrional) F4. Existeixen alguns plans director de restauració del patrimoni arquitectònic com el de Castell Sant Miquel, i una declaració de Bens Culturals d'Interès Nacional i Bens Culturals d'interès Local. F5. Reducció del perill d'incendi amb actuacions d'eliminació de part de la massa arbòria al voltant de les urbanitzacions.	O1. Pla territorial Metropolità de Barcelona (20/4/2010) (límits de creixement). O3. Pla supramunicipal de gestió del Besòs (Viu el Besòs!). O4. Normativa comunitària de seguretat per a indústries amb alt impacte ambiental. O5. Pla territorial metropolità de Barcelona (2010) limita la possibilitat d'extensió del territori urbanitzat del municipi. O6. Reconeixement del patrimoni com a Béns Culturals d'Interès Nacional i com a part del catàleg de béns culturals de la GenCat. O7. Pla d'acció cultural O8. Jornades Europees de patrimoni

OE2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent

1. Introducció

L'Objectiu Estratègic 2 se centra en la planificació i ordenació del sòl, que ha de perseguir estructures urbanes compactes i polifuncionals, prioritzant el reciclatge dels teixits urbans ja existents, recuperant els sòls en desús i promovent la densificació ponderada dels sòls urbanitzables dispersos.

Per a millorar la compacitat i diversitat dels teixits urbans es proposen estratègies lligades a la reducció de les distàncies entre els usos residencial, comercial i productiu, l'espai lliure i els equipaments.

A més es proposa la complexificació dels teixits urbans com a mecanisme d'impuls dels espais d'activitat econòmica a petita escala, la transformació dels teixits industrials en espais d'activitat mixta per a evitar les deslocalitzacions d'activitats monofuncionals de gran impacte ambiental i la importància de les infraestructures de transport i la forma urbana com a element condicionant dels patrons d'ús del sòl i els hàbits socials.

Finalment, es contempla la regeneració urbana integrada com a element essencial per al manteniment de la qualitat del patrimoni ja construït, i com a mecanisme d'adaptació dels territoris més establerts a les noves necessitats de les ciutats, com l'adaptació al canvi climàtic, la digitalització, els nous requisits de salut i seguretat col·lectives o la transició cap a models de mobilitat més sostenibles. Dins de la regeneració es contempla tant l'espai urbà com les edificacions i la qualitat de vida dins d'elles.

2. Resultats de l'anàlisi documental

En aquest apartat s'analitza el punt de partida del municipi respecte als següents Objectius Específics, corresponents a **l'Objectiu Estratègic 2: Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent:**

- 2.1. Definir un model urbà que fomenti la compacitat, l'equilibri urbà i la dotació de serveis bàsics
- 2.2. Garantir la complexitat funcional i diversitat d'usos
- 2.3. Millorar la qualitat i l'accessibilitat universal dels espais públics
- 2.4. Millorar el medi ambient urbà i reduir la contaminació
- 2.5. Impulsar la regeneració urbana
- 2.6. Millorar la qualitat i sostenibilitat dels edificis

Concretament, s'analitzen les polítiques i estratègies implementades o proposades a Montornès del Vallès, a través dels diferents instruments amb els quals compta la ciutat, i com responen als reptes llançats per l'Agenda Urbana Espanyola.

A continuació, es resumeixen els documents de referència per a aquest Objectiu, així com la seva entitat promotora, l'Objectiu Específic al qual corresponen i la seva data de vigència:

Document	Entitat promotora	Objectiu Específic	Vigència / any de publicació o elaboració
PGO Pla general d'Ordenació Urbana	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 2.1. OE 2.2. OE 2.3. OE 2.4. OE 2.5. OE 2.6.	1992 - 2005
Text refós de les Normes Urbanístiques del Pla General d'Ordenació Urbana	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 2.1. OE 2.2. OE 2.3. OE 2.4. OE 2.5. OE 2.6.	2005 - act
Text refós de les Normes Urbanístiques del Pla General d'Ordenació Urbana (no aprovat)	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 2.1. OE 2.2. OE 2.3. OE 2.4. OE 2.5. OE 2.6.	2024
Projecte d'Intervenció Integral de Montornès Nord	Ajuntament de Montornès del Vallès Diputació de Barcelona	OE 2.1. OE 2.2. OE 2.3. OE 2.4. OE 2.5.	2008-2018
Pla director de salut de Montornès del Vallès	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 2.1. OE 2.3. OE 2.4. OE 2.5. OE 2.6.	2022-2025
Diagnosis i Estratègies (DIES) d'actuació urbanística	Diputació de Barcelona Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 2.1. OE 2.2. OE 2.3. OE 2.4. OE 2.5.	2024
Pla inicial de manteniment equipaments municipals	Diputació de Barcelona Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 2.1.	2019
Pla d'accessibilitat a l'espai públic i equipaments municipals	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 2.3.	2022
Pla local de seguretat viària de Montornès del Vallès	Servei Català de Trànsit Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 2.3.	2019-2022

Document	Entitat promotora	Objectiu Específic	Vigència / any de publicació o elaboració
Pla local de seguretat de Montornès del Vallès	Diputació de Barcelona Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 2.3	2023 - 2027
Pla d'acció contra el soroll del municipi de Montornès del Vallès	Ajuntament de Montornès del Vallès Diputació de Barcelona	OE 2.3. OE 2.4.	2014 - act
Mapa de soroll i proposta de mapa de capacitat acústica del municipi de Montornès del Vallès	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 2.3. OE 2.4.	2021
Pla de Poda de l'Arbrat Viari de Montornès del Vallès	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 2.4.	2019
Pla de Resiliència dels serveis urbans i les infraestructures de Montornès del Vallès	Diputació de Barcelona Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 2.5.	2023 - act
Pla supramunicipal d'acció per a la millora de la qualitat de l'aire del Vallès Oriental	Consell Comarcal del Vallès Oriental Diputació de Barcelona Agència d'Ecologia Urbana de Barcelona	OE 2.4	2016 - 2020

Taula 16 Llistat de documents revisats per a l'OE 2

Cadascun d'aquests plans contenen mesures que es relacionen directament amb algunes de les línies d'actuació dins dels objectius específics.

A continuació es detallen les línies d'actuació associades a aquests plans i la casuística específica per a Montornès del Vallès en relació amb cadascuna d'elles.

OE 2.1. DEFINIR UN MODEL URBÀ QUE FOMENTI LA COMPACITAT, L'EQUILIBRI URBÀ I LA DOTACIÓ DE SERVEIS BÀSICS

Adoptar mesures a través del planejament territorial i urbanístic que assegurin un resultat equilibrat, afavorint els processos d'ocupació i de transformació del sòl, quan corresponguin, amb una densitat urbana adequada.

En línia amb els fins d'aquest Objectiu Estratègic, Montornès persegueix incrementar la densitat edificatòria a les zones de baixa densitat, especialment a les borses d'habitatge unifamiliar ubicades fora del centre urbà, amb l'objectiu de millorar l'eficiència als serveis però sense perdre qualitat ambiental.

Com s'ha esmentat en l'Objectiu Estratègic 1, el Pla General d'Ordenació Urbana vigent a Montornès del Vallès va ser aprovat en 1992, des de llavors s'han produït diverses revisions. Entre elles, una important reclassificació dels teixits industrials l'any 2015.

Encara que des de 2005 no hi ha hagut refosa normativa aprovada del "Text refós de les Normes Urbanístiques" del Pla General d'Ordenació Urbana, també s'han desenvolupat modificacions puntuals per a adaptar el model de creixement del territori urbanitzat al creixement de la població, especialment en les zones d'urbanitzacions que no es troben en el nucli del municipi. Així i tot, algunes d'aquestes urbanitzacions continuen presentant deficiències en les xarxes de serveis bàsics i la presència d'equipaments públics.

Assegurar la prestació dels serveis públics que afavoreixin la conciliació familiar alhora que contribueixen a la igualtat de tracte i a la igualtat efectiva de dones i homes, com a residències de gent gran, centres de dia, o llar d'infants. Tot això en el marc de les respectives competències.

Actualment, l'Ajuntament de Montornès del Vallès està treballant en el desenvolupament d'un ambiciós projecte per a la millora de la qualitat de vida de la població de més edat al municipi.

Actualment el projecte es troba en fase de licitació de la construcció de l'edifici per al Centre de Dia. Com a continuació d'aquest projecte es proposa afegir Residència i Menjador, en fase de definició i tot esperant finançament. Aquest conjunt de mesures es considera especialment rellevant atès el marcat envelliment de població que es detecta al municipi.

Dissenyar un sistema de dotacions i equipaments locals adequat i equilibrat, quantitativament i qualitativament, i tenint en compte el criteri de proximitat per a la seva localització, amb especial atenció a les zones verdes i als espais lliures de convivència. Estudiar la possibilitat de combinar usos de dotacions diferents en un sol equipament en temps diferents, afavorint la multifuncionalitat.

Com s'ha esmentat en diverses ocasions, Montornès del Vallès s'ha desenvolupat al voltant de zones industrials generant un territori amb alta variabilitat de densitat de població entre els diferents barris.

A conseqüència del model urbà amb gran diferència de densitat entre el centre i les urbanitzacions perifèriques, és obvi que hi ha un desequilibri entre la intensiva utilització dels equipaments públics al Centre i Nord del municipi lligats a l'elevada quantitat de població, i la dificultat de proporcionar cobertura d'aquests mateixos equipaments a les urbanitzacions amb densitats poblacionals molt baixes. Tres d'aquestes urbanitzacions fins i tot presenten dèficits en alguns serveis bàsics (Telegraf-Casablanca, Carrer de l'Atmetller i Camí de Can Sauquet) Actualment, el municipi de Montornès del Vallès no compta amb un pla estratègic d'equipaments públics.

S'han inaugurat diversos equipaments dirigits especialment a les persones joves. El primer va ser el Satèlit a Montornès Nord, després l'equipament de MasFerrer com a centre per a grups musicals i el tercer com a centre juvenil va ser l'Sputnik a l'octubre del 2020.

També es plantegen a futur una sèrie de projectes de reurbanització i construcció de nous equipaments que afectaran tant les zones del municipi d'altres densitats de població com a les urbanitzacions.

Entre els plans de millora dels equipaments destaquen el ja esmentat projecte de construcció d'un Centre de Dia, la millora de la zona urbanitzada al voltant del Mercat municipal, el propi Mercat municipal a Montornès Nord, així com múltiples projectes per a la creació de refugis climàtics i de millora de les instal·lacions escolars municipals.

OE 2.2. GARANTIR LA COMPLEXITAT FUNCIONAL I LA DIVERSITAT D'USOS

Connectar els teixits urbans mitjançant corredors continus d'activitat i buscar la combinació tipològica, funcional i social en la ciutat consolidada.

El barri de Montornès Nord es troba físicament separat de la resta de barris residencials del municipi pel riu Mogent. La connectivitat entre Montornès Nord i el centre del municipi per als vianants és un dels principals elements en els quals s'està treballant des de l'Ajuntament, i s'està realitzant des de l'any 2009 quan va començar el Pla de Barris de Montornès Nord. Així mateix, s'han dut a terme estudis per a avaluar la possibilitat d'implementació d'una connexió entre el barri Montornès Nord amb el centre a través de carril bici. El principal factor limitant per al desenvolupament de vies per als vianants o ciclistes entre aquests barris és l'orografia del terreny, dominada per grans pendents, així com el pas de vehicles pesants que provenen de les zones industrials.

El camí fluvial al llarg del riu Mogent té doble ús: per una banda té un ús recreatiu i d'esbarjo on passejar per un entorn natural i per l'altre té un ús de pas de vianants que connecta en centre urbà amb Montornès Nord i amb altres poblacions colindants. L'existència del camí fluvial al llarg del Mogent, és un primer pas en la connexió per als vianants, bé intramunicipal bé amb els municipis fronterers, encara que la població l'utilitza especialment com a zona recreativa més que com a via per vianants a través de la qual moure's entre la seva residència i altra destinació.

OE 2.3. MILLORAR LA QUALITAT I L'ACCESSIBILITAT UNIVERSAL ALS ESPAIS PÚBLICS

Assegurar el confort més gran possible de l'espai públic a través del control del soroll, de la contaminació de l'aire, de la contaminació lumínica i de les condicions tèrmiques; fent-lo atractiu i saludable.

En situar-se en un entorn predominantment industrial Montornès del Vallès es troba envoltat d'infraestructures viàries amb gran trànsit de transport de mercaderies i forma part de la zona de qualitat de l'aire 2 de Barcelona, declarada zona de protecció especial de l'ambient atmosfèric per PM10 i NO2.

Encara que la disponibilitat de mesuraments continus de qualitat de l'aire és limitada, s'han dut a terme estudis per a conèixer la situació de la ciutat quant a contaminants atmosfèrics i soroll. A més, l'Ajuntament ha instal·lat el 2022 un sensor per a certs contaminants a la Pl. Pau Picasso.

Actualment, existeix un Pla supramunicipal d'acció per a la millora de la qualitat de l'aire (amb àmbit a la comarca del Vallès Oriental) que inclou mesures de regulació del trànsit, mapes de soroll i contaminació atmosfèrica i un nou Pla d'Acció per l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC) de Montornès del Vallès, en el qual s'inclouen mesures addicionals per a regular les emissions generades dins dels límits municipals.

Adicionalment s'està treballant en la promoció d'una mobilitat segura i sostenible, promovent la mobilitat alternativa al cotxe i prioritzant la seguretat del vianant.

Eliminar barreres arquitectòniques, perseguint el màxim d'autonomia de les persones amb diversitat funcional o amb mobilitat reduïda, millorant l'accessibilitat universal a espais i equipaments públics, habitatge i serveis bàsics.

L'accessibilitat universal tant en espais públics com en habitatges es considera un element molt rellevant a escala municipal, donada l'elevada quantitat de població envellida resident en alguns barris del municipi.

Encara que Montornès del Vallès no compta actualment amb un Pla Integral d'accessibilitat universal, sí que s'ha desenvolupat un Pla d'Accessibilitat a l'Espai Públic i s'està treballant en la millora de l'accessibilitat dels habitatges a través del Pla de Rehabilitació municipal, amb el suport del Programa d'Adaptació d'Habitatges de la província de Barcelona.

Fomentar la cultura, l'intercanvi, la convivència i l'oci urbans, convertint els carrers en "places", per a aconseguir que l'espai públic sigui una senya d'identitat.

Fomentar la diversitat, la qualitat i la versatilitat dels espais públics, dotar-los d'un mobiliari adequat i polivalent, convenientment revisat i millorar la seva estètica, conservació i bellesa. Atendre el paisatge urbà.

Fomentar les mesures d'intervenció en els espais públics i edificis que redueixin i/o eliminin els impactes negatius sobre la salut dels ciutadans.

Des de l'any 2016 s'han dut a terme múltiples projectes d'urbanització i reurbanització en diferents àrees del municipi. En tots ells s'ha treballat per a millorar la qualitat de l'entorn, incloent-hi zones verdes, àrees de descans i espais per a gaudi de la ciutadania.

Durant els anys 2022-2023 es van redactar i aprovar 5 plans addicionals de millora de la urbanització en viaris conflictius o degradats, l'execució dels quals es desenvoluparà en els pròxims anys. Aquests plans inclouen: obres de conservació i manteniment del paviment del polígon industrial El Raiguer, obres de protecció davant d'avingudes de la zona esportiva municipal, reurbanització d'un tram de l'Avinguda de la Mare de Déu de Montserrat, remodelació del Carrer de Joan XXIII o urbanització de la UA14-Carrer Ametller.

Garantir no sols la seguretat contra la delinqüència, sinó també la seguretat enfront dels accidents, amb mesures preventives com el disseny de carrers amb pendents adequats, identificació de zones inaccessibles, avaluació de la jerarquització viària, atenció als encreuaments i interseccions dels vianants amb els vehicles, compte amb els acabats superficials urbans, etc.

En el Pla Local de Seguretat s'analitzen les causes de la sinistralitat i nombre d'atropellaments detectat a l'inici de l'últim període de planificació i en el qual es recullen una sèrie de mesures orientades a la seva pal·liar aquests riscos.

OE 2.4. MILLORAR EL MEDI AMBIENT URBÀ I REDUIR LA CONTAMINACIÓ

Fomentar la creació o millora de zones i infraestructures verdes, tant a escala de barri com de ciutat, a fi d'afavorir la vinculació de la ciutat amb la naturalesa i afavorir la continuïtat física de l'entorn.

Actualment, Montornès del Vallès no compta amb un pla director d'infraestructures verdes urbanes, encara que s'està treballant en la seva elaboració. El principal eix d'aquest pla serà

la migració gradual dels espais verds actuals cap a espècies autòctones millor adaptades a les condicions climàtiques i l'entorn, que permetin aplicar tècniques de xerojardineria.

Dins del pla s'inclouran mesures com l'eliminació de les espècies d'arbratge urbà que s'han catalogat com a invasores en els últims anys, així com l'associació dels espais verds a la localització de capes freàtiques per a facilitar la implementació de sistemes de reg més sostenibles. En les últimes actuacions de millora de la urbanització ja s'han aplicat espècies entapissants i arbòries de menor demanda hídrica, malgrat que el marc unificat de principis a aplicar a les noves zones verdes no estarà establert fins que s'implementi el Pla director d'infraestructures verdes de Montornès del Vallès.

De cara al desenvolupament d'aquest futur Pla director d'infraestructures verdes urbanes, s'haurà de plantejar que es dissenyin i tractin d'una altra manera i amb altres conceptes, com xerojardineria, espècies autòctones, biodiversitat, prats transitables naturals no de gespa, etc. Especialment en llocs on puguin actuar com a refugis climàtics, seria rellevant l'estudi dels segments de la població que utilitzaran les zones verdes a cadascun dels barris, per adaptar el mobiliari urbà a les necessitats específiques.

Com a mesures actualment en marxa destaquen la realització d'un inventari i estudi per al manteniment de les zones verdes que permeti millorar i donar continuïtat a l'actual pla de poda de l'arbratge viari.

Establir, en els instruments de planejament territorial i urbanístic, distàncies suficients entre els habitatges i tota mena d'activitats contaminants de l'atmosfera, com els polígons industrials, les autopistes i les autopistes.

Un dels aspectes més problemàtics que presenta Montornès del Vallès és la proximitat d'indústries químiques perilloses a la població. El planejament no ha establert les distàncies entre indústries i població.

No obstant això, el municipi compta amb un Document Únic de Protecció Civil Municipal (DUPROCIM) en el qual s'estableixen totes les mesures necessàries per a minimitzar el risc a la població en cas d'accident i abocament de substàncies químiques perilloses o radioactives, així com en cas de superació dels límits de contaminants atmosfèrics.

OE 2.5. IMPULSAR LA REGENERACIÓ URBANA

Garantir la regeneració urbana integrada, de manera que les operacions físic-urbanístiques estiguin vinculades amb programes socials, educatius i laborals, actuant de manera prioritària en els barris que major vulnerabilitat urbana presentin.

Com s'ha esmentat al llarg d'aquest diagnòstic, Montornès del Vallès desenvolupa processos de regeneració, reclassificació del sòl i urbanització des de l'any 2015. Diversos d'ells es troben en fase d'execució i molts altres en fase d'aprovació o redacció.

Existeixen al voltant de 20 projectes puntuals relacionats amb espai i equipaments públics en diferents fases de desenvolupament, a més del Pla d'Accessibilitat a l'Espai Públic, el Pla d'Accessibilitat Universal en redacció.

Actualment s'està treballant amb diferents comunitats de propietaris/es per tal de poder tirar endavant actuacions de rehabilitació energètica, que es farien durant els dos propers anys amb el fons del Programa 1 de barris dels fons Europeus Next Generation.

Qualsevol planificació sobre la regeneració urbana hauria de donar continuïtat a moltes de les actuacions efectuades a Montornès Nord la dècada passada, com el Pla Estel o el Pla de Barris i millorar l'accessibilitat en el parc privat d'habitatges.

OE 2.6. MILLORAR LA QUALITAT I SOSTENIBILITAT DELS EDIFICIS

Millorar l'estat de conservació, seguretat, manteniment dels edificis i d'habitabilitat dels habitatges.

L'any 2021 es va dur a terme un Inventari municipal de Sòl i Habitatge, amb l'objectiu d'identificar i conèixer l'estat de les propietats municipals.

En el nou Pla d'Acció per l'Energia Sostenible i el Clima de Montornès del Vallès (PAESC) també es contemplen mesures de regeneració energètica dels habitatges.

3. Anàlisi quantitativa

El conjunt d'indicadors de seguiment i avaluació d'aquest objectiu està molt centrat en la distribució d'usos i serveis en el municipi.

Accés a serveis públics i serveis bàsics

L'anàlisi d'accessibilitat a serveis públics se centra en la determinació de la proporció de població que es troba a menys de 5 minuts caminant pel traçat del viari pel qual poden circular vianants dels principals serveis bàsics: sanitat, educació, serveis socials i serveis culturals.

La localització de les infraestructures públiques s'ha obtingut del Servei WMS de visualització d'equipaments públics, publicats per la Generalitat de Catalunya, amb l'objectiu de mantenir la comparabilitat entre municipis. Tot i que s'ha intentat completar i confirmar la informació recollida en aquesta capa amb aquella aportada pel mateix ajuntament de Montornès del Vallès.

Per a la localització dels béns culturals s'ha pres com a origen la informació disponible al Geoportal de Patrimoni Cultural de la Generalitat, novament contrastada i completada amb la informació aportada pel mateix Ajuntament.

Per a la determinació de població amb accés a serveis sanitaris es tenen en compte tant centres de salut sense a farmàcies.

2.1.2.1 Proporció de la població a una distància menor de 5 minuts caminant a instal·lacions de serveis sanitaris

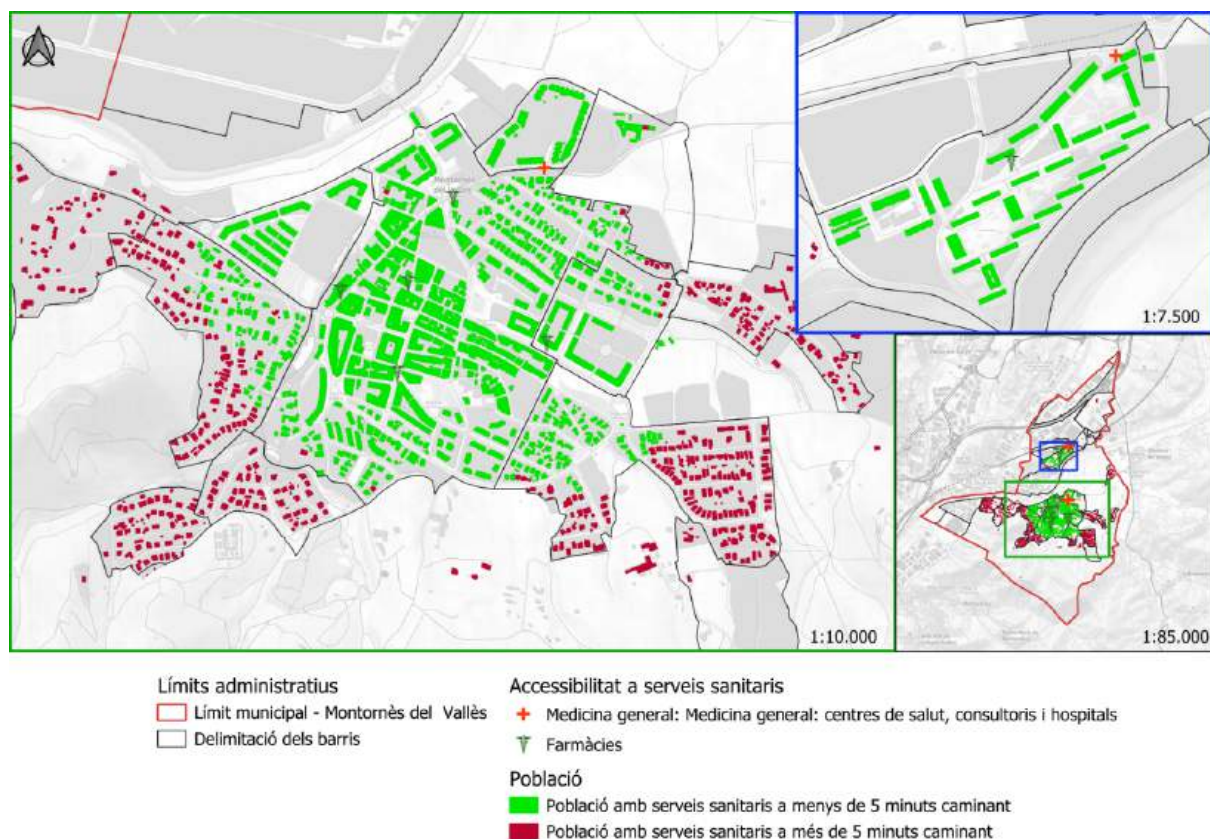

Gràfic 13 Comparativa municipal d'accessibilitat a serveis sanitaris
Font: Centre de Coneixement Urbà (CCU)

El 84% de la població de Montornès té accés a almenys un dels serveis sanitaris⁶. Aquestes xifres de població són molt positives i se situen en la mitjana dels seus municipis de comparació. No obstant això, la distribució de població amb accés a serveis sanitaris per barris resulta molt més desigual.

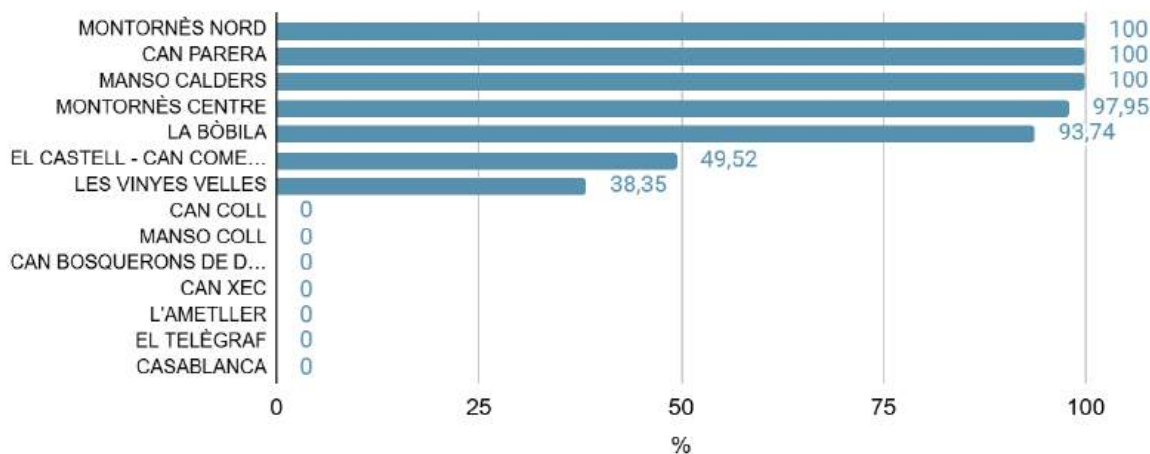
En el següent mapa es mostra la localització de la població i dels serveis sanitaris a Montornès del Vallès.

⁶ S'ha inclòs en aquesta anàlisi el Centre d'Atenció Comunitària (CAC) de Montornès Nord que porta tancat de manera provisional des del 2020.

Mapa 8 Població amb accés a serveis sanitaris a menys de 5 minuts caminant
Fonts: Elaboració pròpia a partir de Urban Atlas 2018 Copernicus, Generalitat de Catalunya i Ajuntament de Montornès

Com es pot apreciar, la població localitzada al voltant del nucli urbà del municipi i la població que es localitza a Montornès Nord és la que major accés presenta.

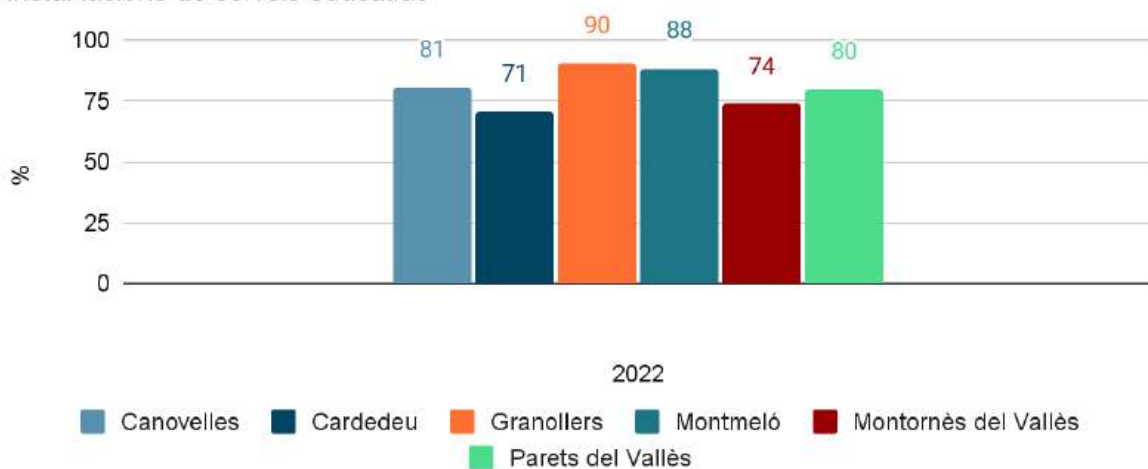

Gràfic 14 comparativa per barris d'accessibilitat a serveis sanitaris
Font: Centre de Coneixement Urbà (CCU)

L'accés a serveis sanitaris a menys de 5 minuts caminant és inexistent en la major part de les urbanitzacions.

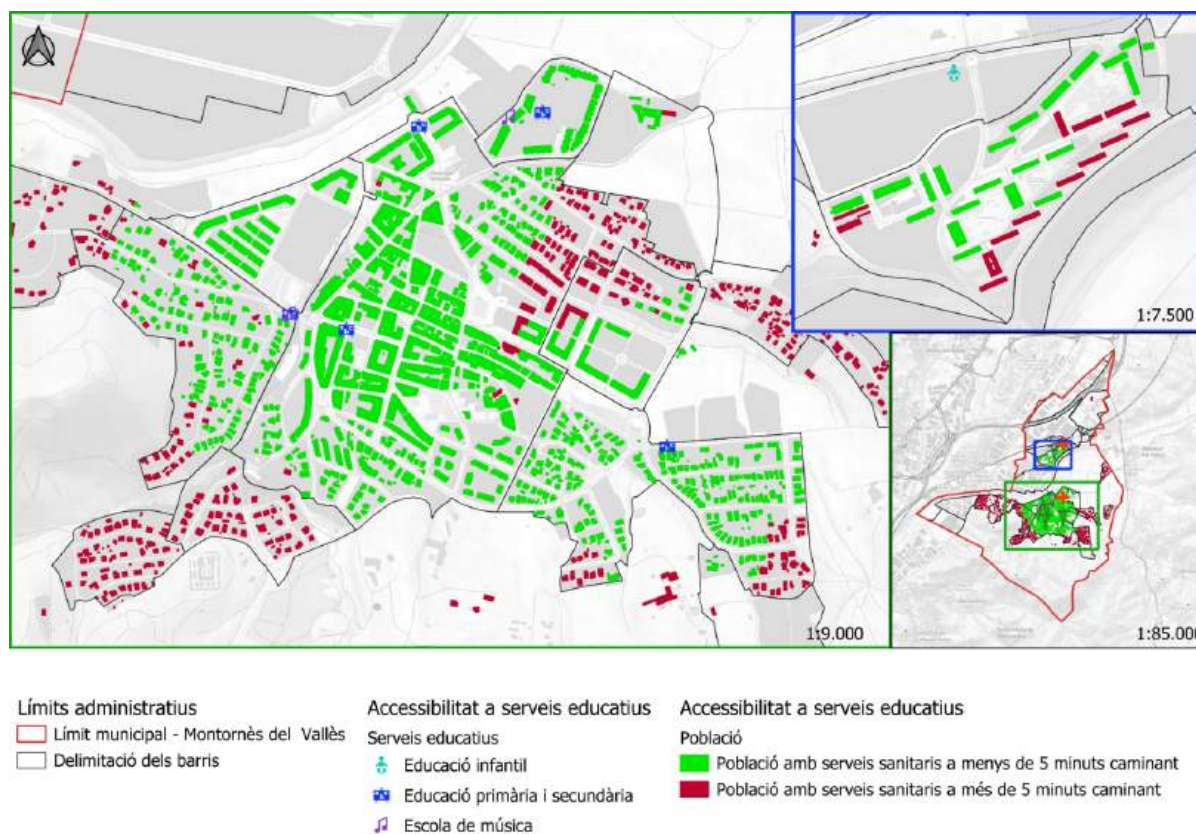
Per a avaluar la població amb accés a serveis educatius es tenen en compte tant els ensenyaments formals com els no formals, sempre que siguin de caràcter públic.

2.1.2.2 Proporció de la població a una distància menor de 5 minuts caminant a instal·lacions de serveis educatius

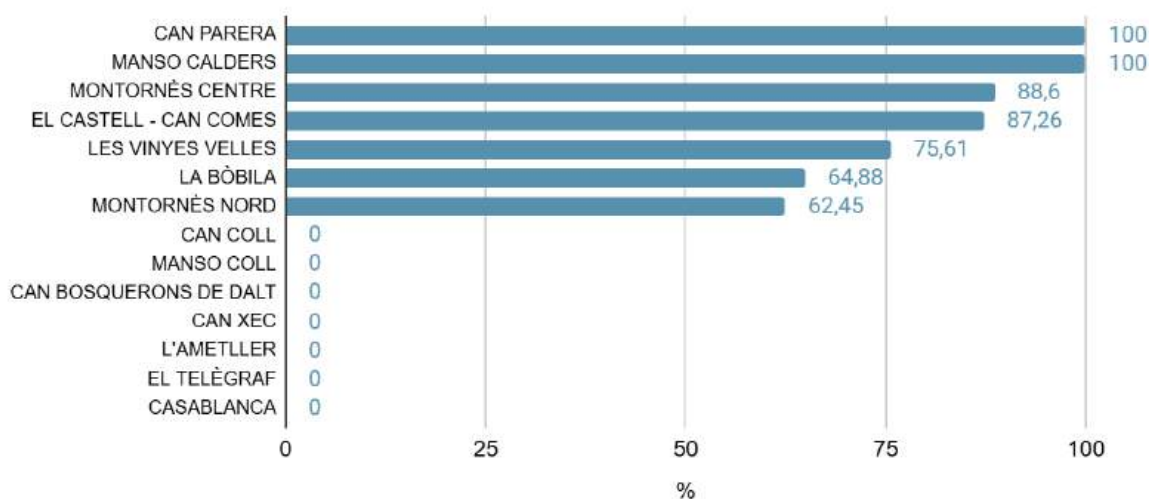
Gràfic 15 Comparativa municipal d'accessibilitat a serveis educatius
Font: Centre de Coneixement Urbà (CCU)

En l'àmbit de l'accés a serveis educatius Montornès del Vallès se situa per sota dels seus municipis de referència, no obstant això, un accés a peu del 74% continua sent un valor positiu.

Mapa 9 Població amb accés a serveis educatius a menys de 5 minuts caminant
Fonts: Elaboració pròpia a partir de Urban Atlas 2018 Copernicus, Generalitat de Catalunya i Ajuntament de Montornès

En aquest cas la distribució per barris és menys homogènia. Com es mostra en el gràfic següent, ni tan sols el barri de Montornès Centre presenta un 100% d'accessibilitat a serveis educatius a menys de 5 minuts caminant.

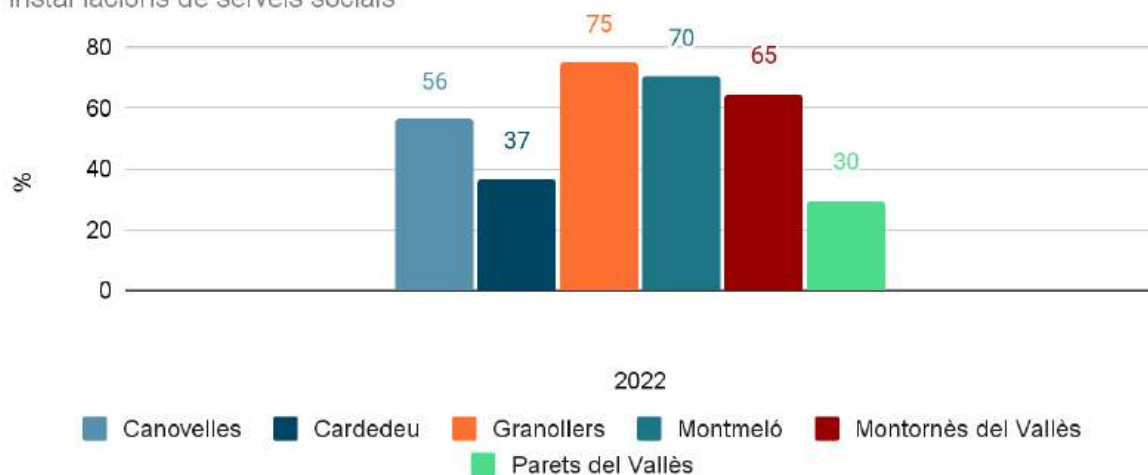

Gràfic 16 Comparativa per barris d'accessibilitat a serveis educatius
Font: Centre de Coneixement Urbà (CCU)

De nou, el grau més alt d'accessibilitat es dona en els barris més pròxims a Montornès Centre.

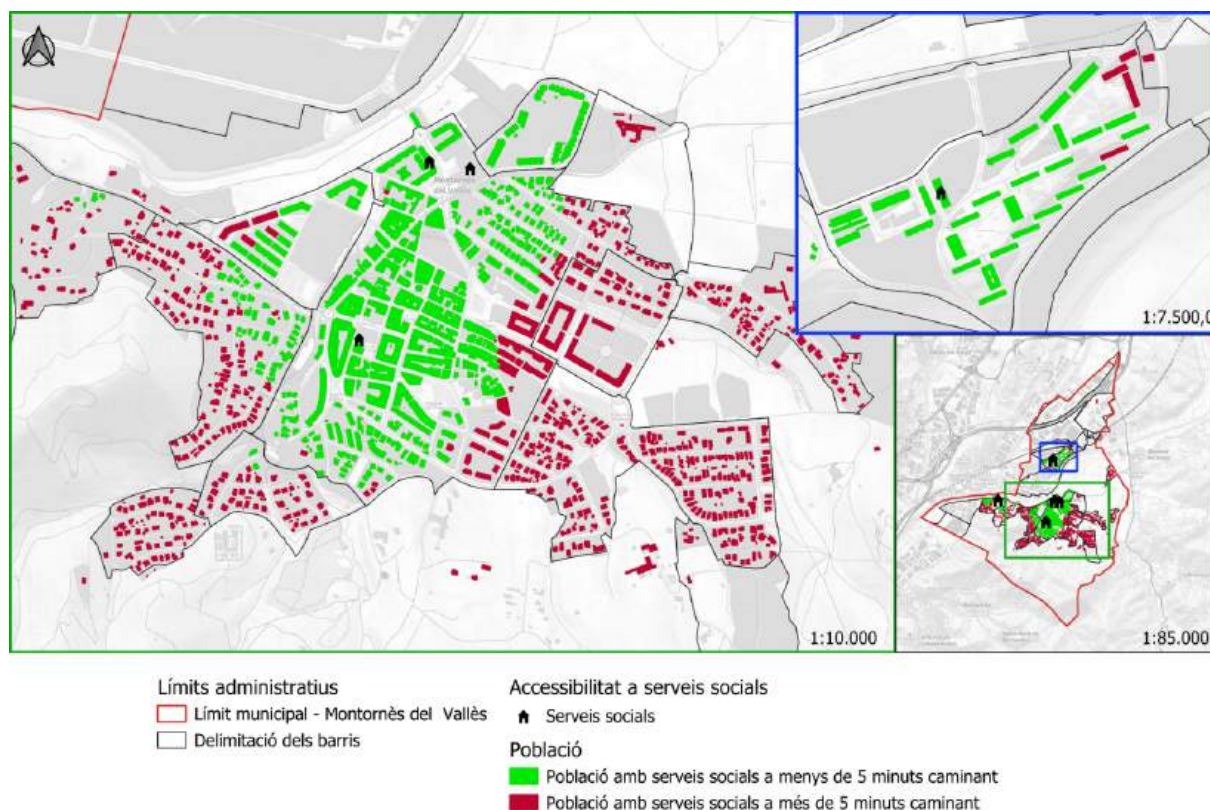
Per a estimar la proporció de població amb accés a serveis socials es té en compte la localització de casals d'avis, serveis d'atenció a persones amb drogodependències i altres serveis d'atenció a les persones vulnerables i/o en risc d'exclusió social.

2.1.2.3 Proporció de la població a una distància menor de 5 minuts caminant a instal·lacions de serveis socials

Gràfic 17 Comparativa municipal d'accessibilitat a serveis socials
Font: Centre de Coneixement Urbà (CCU)

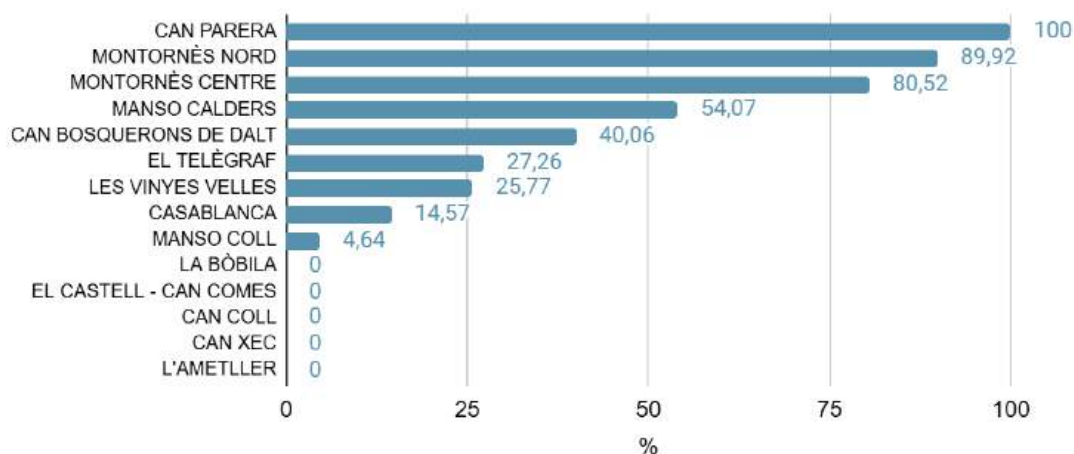
Montornès presenta un nivell d'accés a serveis socials a menys de 5 minuts caminant del 65%, molt per sobre dels seus municipis germans més petits, però una mica per sota d'aquells de naturalesa més urbana.

Mapa 10 Població amb accés a serveis socials a menys de 5 minuts caminant

Fons: Elaboració pròpia a partir de Urban Atlas 2018 Copernicus, Generalitat de Catalunya i Ajuntament de Montornès

Respecte a la distribució per barris, destaca l'elevat nivell de cobertura de Montornès Nord, que, com es va detallant al llarg del diagnòstic, és una de les zones amb població més envellida i major proporció de població en risc d'exclusió.

Gràfic 18 Comparativa per barris d'accessibilitat a serveis socials

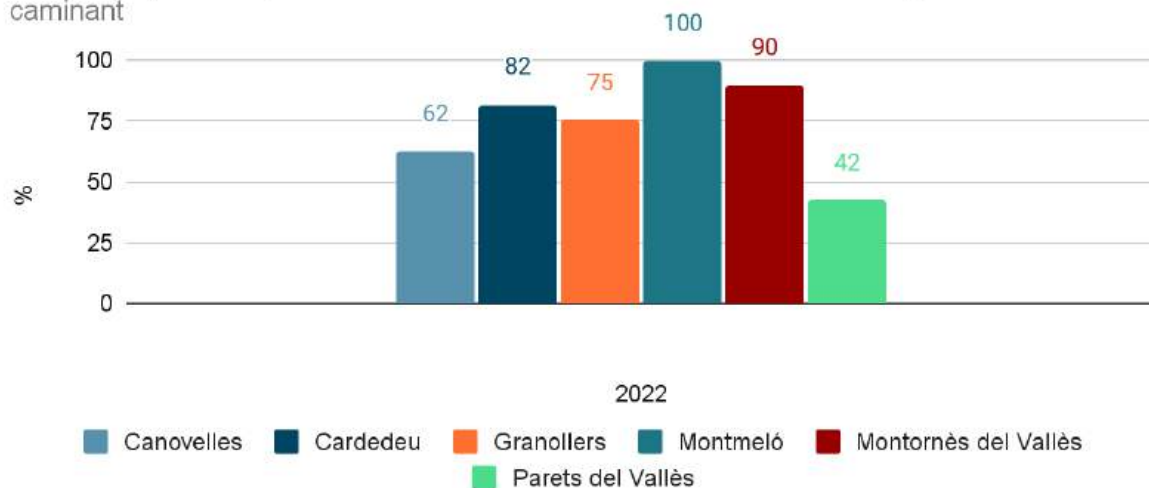
Font: Centre de Coneixement Urbà (CCU)

Referent a això, cal recordar que un dels projectes més grans de l'Ajuntament ara mateix consisteix en la construcció d'un Centre de Dia actualment en fase de licitació, i el futur desenvolupament d'altres serveis associats a l'envelliment actiu i a la reducció de la solitud no desitjada entre la població de major edat del municipi.

Finalment, per a avaluar l'accés a instal·lacions culturals s'ha tingut en compte tot el patrimoni cultural municipal, incloent-hi el patrimoni immaterial i el patrimoni privat que es troba accessible.

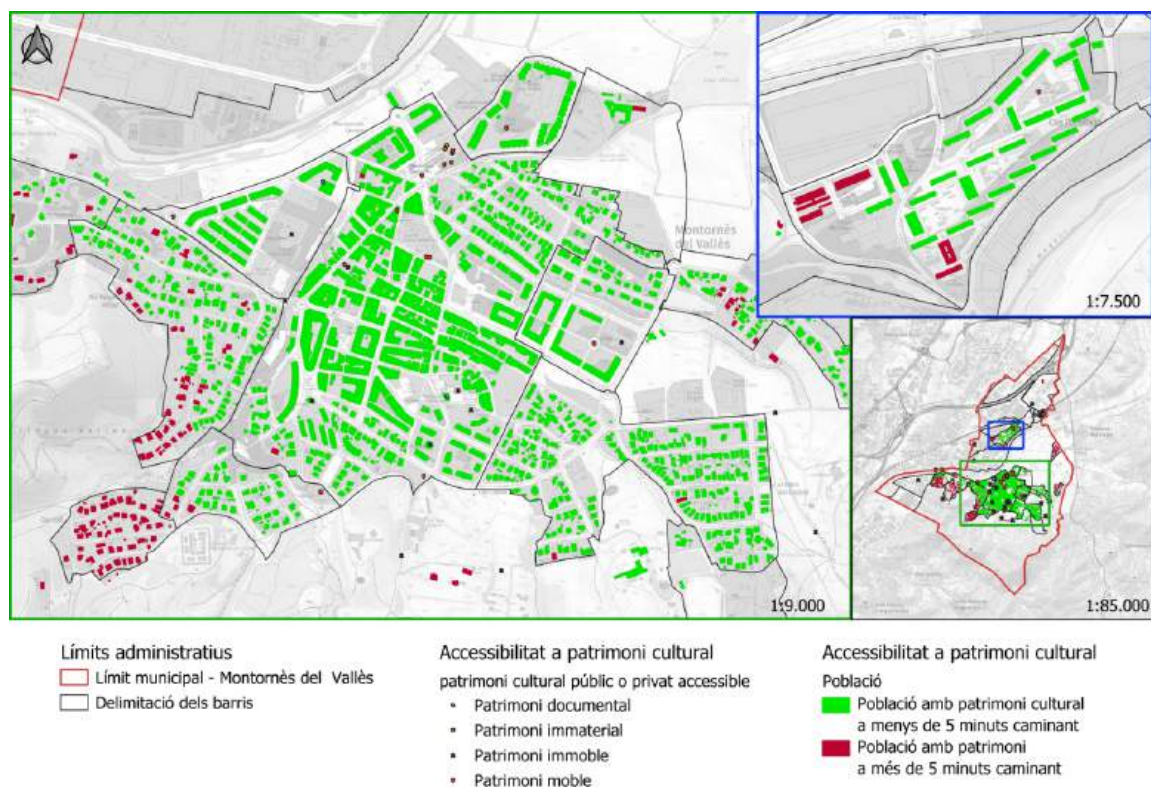
Com s'ha exposat al llarg de tot el diagnòstic, Montornès compta amb gran riquesa patrimonial, per la qual cosa no resulta sorprenent que la major part de la seva població tingui accés a algun bé cultural a menys de 5 minuts caminant.

2.1.2.4 Proporció de població amb accés a instal·lacions culturals a menys de 5 minuts caminant

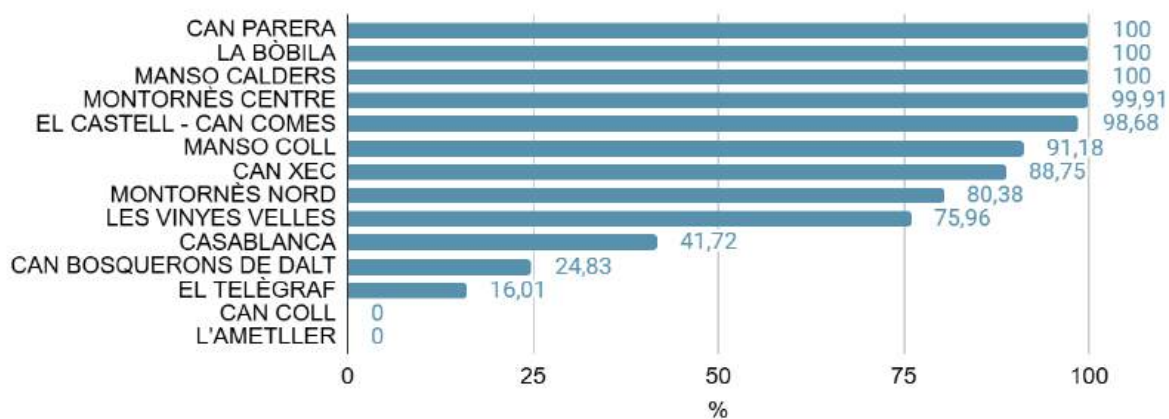
Gràfic 19 Comparativa municipal d'accessibilitat a instal·lacions culturals
Font: Centre de Coneixement Urbà (CCU)

Cal destacar que part dels béns immobles d'ús cultural que donen servei als habitants de Montmeló comparteixen frontera amb Montornès del Vallès.

Mapa 11 Població amb accés al patrimoni cultural a menys de 5 minuts caminant
Fonts: Elaboració pròpia a partir de Urban Atlas 2018 Copernicus, Generalitat de Catalunya i Ajuntament de Montornès

En el cas de l'accés a serveis culturals, la pràctica totalitat dels barris tenen almenys una part de població amb accés.

Gràfic 20 Comparativa per barris d'accessibilitat a instal·lacions culturals
Font: Centre de Coneixement Urbà (CCU)

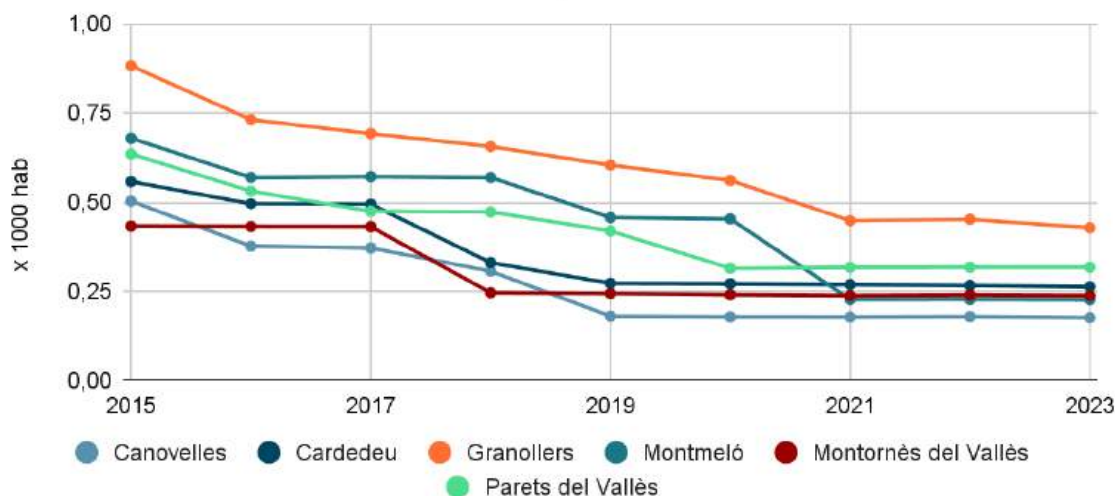
Accés a serveis i comerços privats

Per a avaluar la dimensió privada de l'accessibilitat a serveis i comerços, resulta més complicat localitzar geogràficament les activitats, en conseqüència s'ha optat per avaluar el nombre d'activitats o immobles de cada ús respecte a la quantitat de població municipal.

Com es pot apreciar, el nombre d'oficines bancàries i entitats de crèdit a Montornès del Vallès se situa entre els més baixos del conjunt de municipis de comparació. Addicionalment

i igual que en la resta d'ells, s'aprecia una disminució marcada del nombre d'entitats bancàries des de 2015 fins a l'actualitat.

2.2.2.2 Nombre d'oficines d'entitats bancàries per cada 1000 habitants

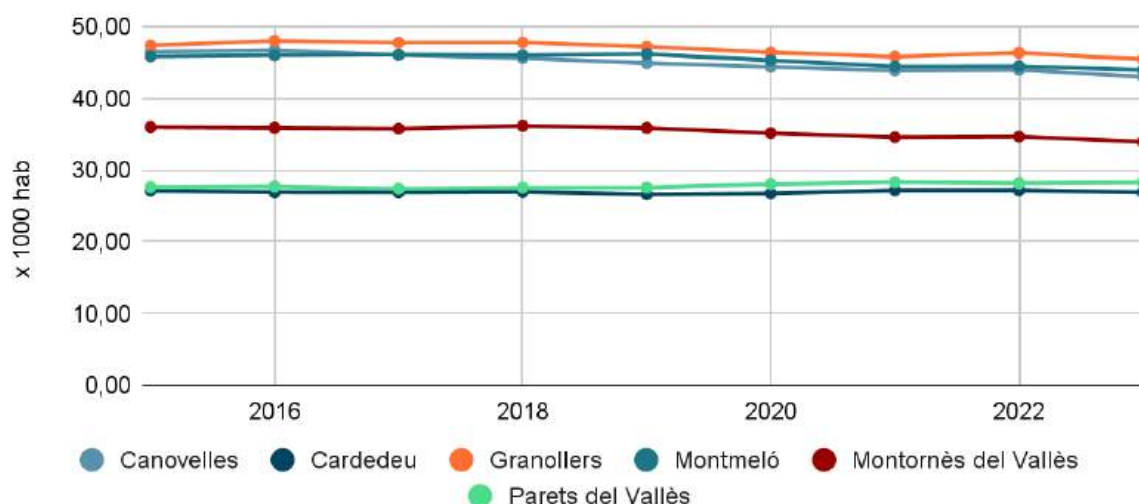

Gràfic 21 Comparativa municipal del nombre d'oficines d'entitats bancàries
Font: Banc d'Espanya

En el cas dels establiments d'oci, restauració, espectacles i locals comercials, no existeix un cens d'activitats econòmiques per a la totalitat del municipi ni els seus municipis de comparació, per això s'ha optat per aproximar el seu número a partir de les estadístiques cadastrals que informen del nombre d'immobles registrats per a aquests usos cada any.

Montornès presenta un nombre de locals registrats com a oci, restauració o espectacles bastant més elevat que Cardedeu i Parets del Vallès, malgrat això, els seus valors se situen molt per sota dels municipis de Canovelles, Granollers i Montmeló. No s'aprecia una variació significativa en el nombre d'immobles d'oci, restauració i espectacles des de 2015.

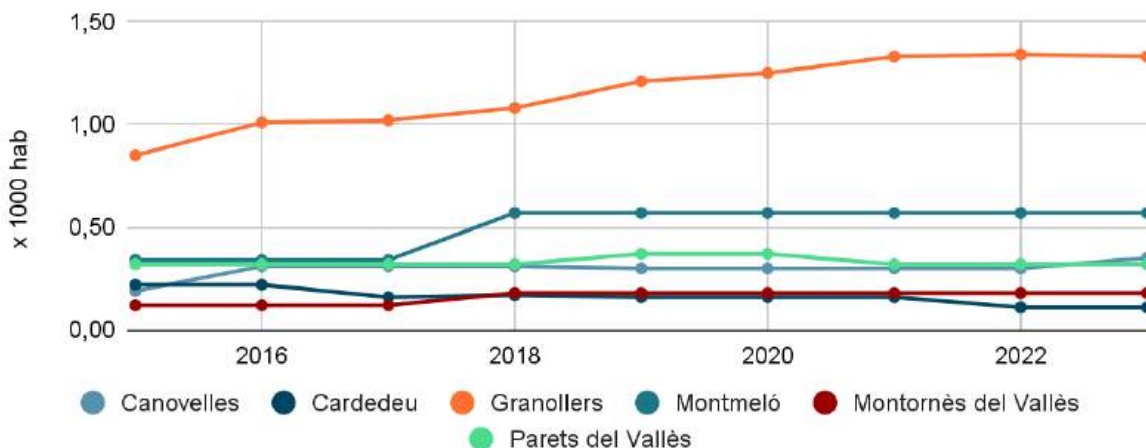
2.2.2.3 Nombre d'immobles d'oci, restauració o espectacles per cada 1000 habitants

Gràfic 22 Comparativa municipal del nombre d'immobles d'oci, restauració o espectacles
Font: Cadastre

Finalment, el nombre d'immobles comercials de Montornès és molt baix, situant-se solament per sobre de Cardedeu. De nou, el nombre d'immobles destinats a aquest ús no ha variat significativament des de 2015.

2.2.2.4 Nombre d'immobles comercials per cada 1000 habitants

Gràfic 23 Comparativa municipal del nombre d'immobles comercials
Font: Cadastre

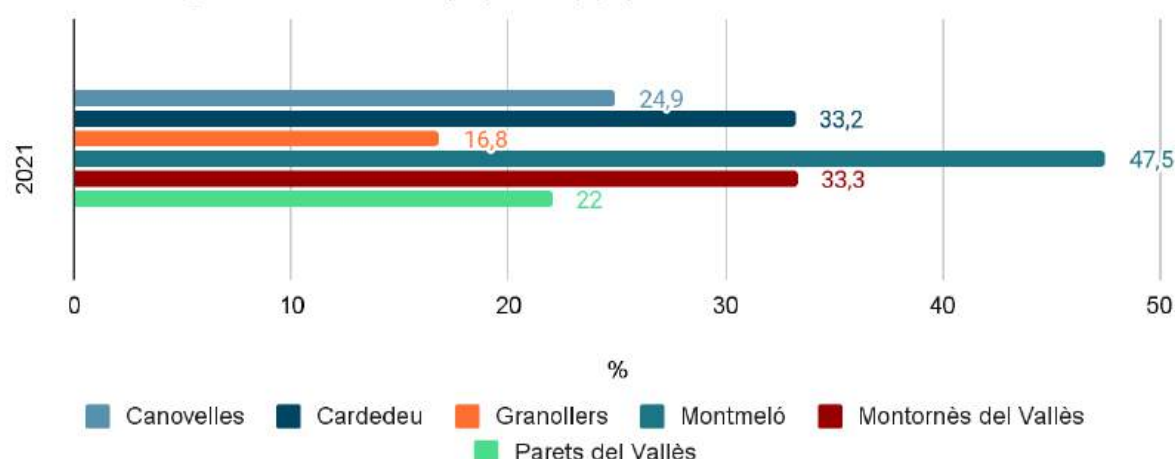
És important recordar que el nombre d'immobles registrats en cadastre per a un ús concret no és sinònim que aquests immobles es trobin realment ocupats per negocis actius, així doncs la informació aportada per aquests indicadors és limitada. La comparació amb bases de dades alternatives, com és el cens d'activitats econòmiques de Montornès del Vallès del qual es parlarà més endavant, podrà ajudar en el futur a obtenir una imatge més clara sobre la diversitat d'activitats econòmiques en el municipi.

Accessibilitat universal dels habitatges i dels espais públics

Un altre dels aspectes destacats en l'àmbit de l'accessibilitat és l'eliminació de barreres per a les persones amb diversitat funcional, la gent gran i les persones amb neurodivergència.

Aquesta dimensió sol resultar molt difícil de mesurar a través d'indicadors, per tant, es proposa el següent indicador, provinent de l'estudi d'estat dels habitatges realitzat per la Diputació de Barcelona l'any 2021, per a mesurar el estat d'accessibilitat dels edificis residencials.

2.3.2.1 Habitatges sense ascensor (>4 plantes) (%)

Gràfic 24 Comparativa municipal de la proporció d'habitatges sense ascensor
Font: Diputació de Barcelona

En l'anàlisi de context a l'inici d'aquest document de diagnòstic s'ha esmentat que la major part de la població es concentra en els barris Montornès Nord i Montornès Centre.

Tots dos barris tenen una proporció de gent gran més elevada, i coincideix que aquests barris són els que presenten una major anitguitat de les seves edificacions.

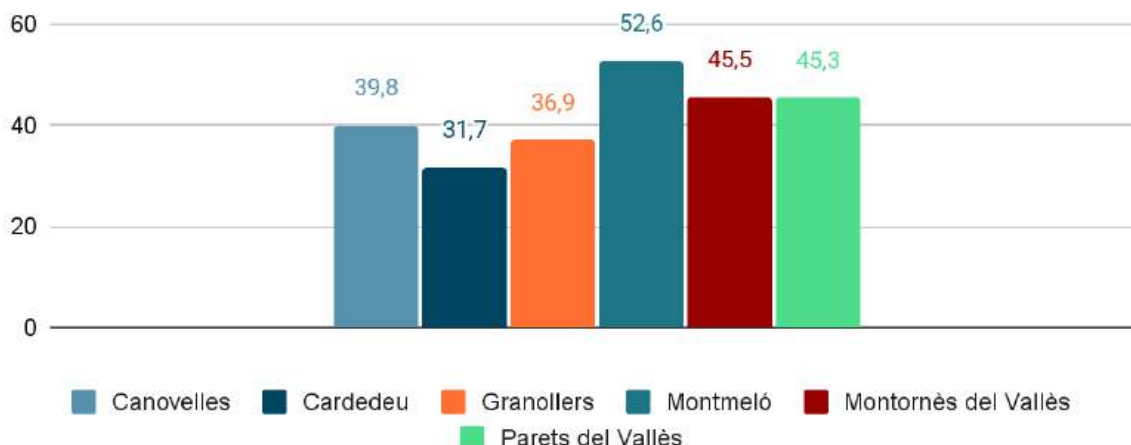
Tan sols una mica més del 30% dels edificis residencials de més de 4 plantes manquen d'ascensor en el municipi, especialment en aquests barris més vulnerables en els quals es concentren els edificis més antics i la població més envellida.

Accés a espais oberts d'ús públic

La qualitat i disponibilitat dels espais públics és una altra de les dimensions en les quals incideix l'Agenda Urbana Local. Per a analitzar la seva disponibilitat en el municipi s'han tingut en compte les superfícies obertes en les àrees de cobertura urbana, contínua i discontinua, eliminant la superfície ocupada per edificacions, espais oberts privats i la superfície corresponent al viari.

Montornès presenta un 45.5% de superfície urbana corresponent a espais oberts per a l'ús públic.

2.3.1.2 Proporció mitjana de la superfície urbanitzada de la ciutat corresponent a espais oberts per a l'ús públic

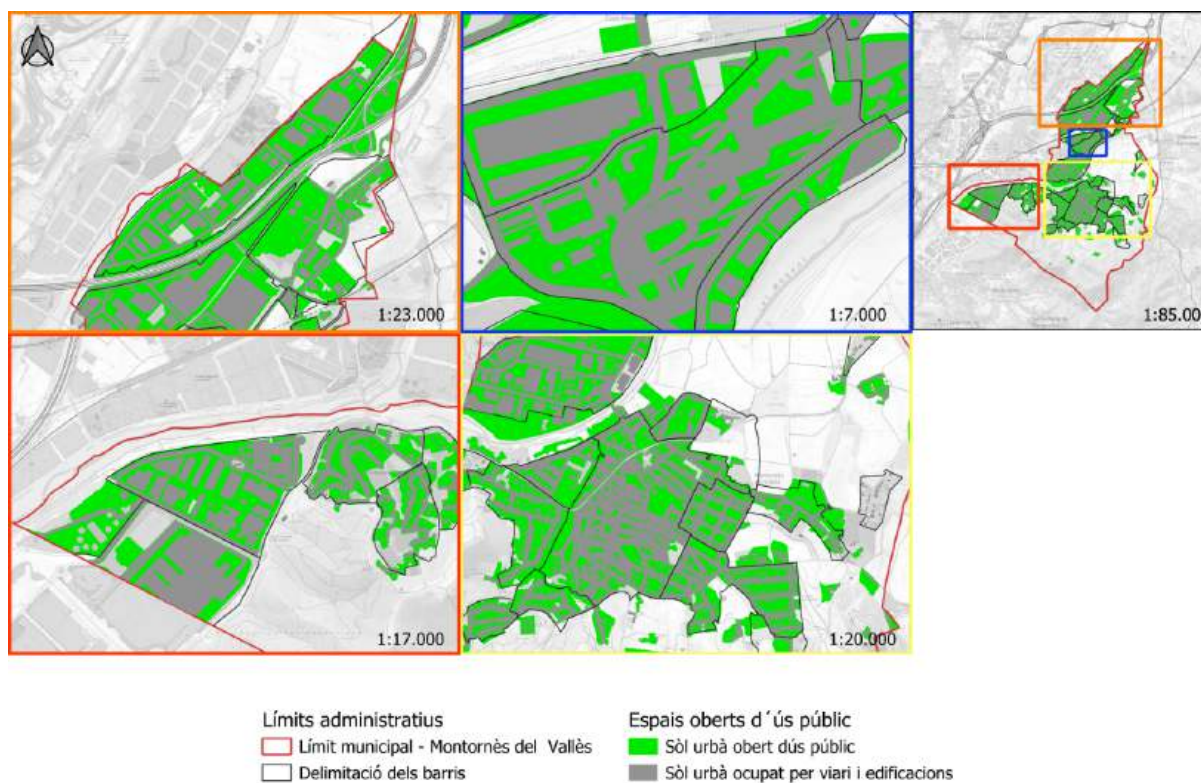

Gràfic 25 Comparativa municipal de la Proporció mitjana de la superfície edificada de la ciutat corresponents a espais oberts per a ús públic

Font: Mapa de Cobertes del Sòl de Catalunya (MCSC) v1.0 - 2018

Com es pot apreciar en la gràfica anterior, tan sols Montmeló presenta una superfície oberta per a l'ús públic major que Montornès del Vallès.

Donada la variabilitat en la conformació dels barris de Montornès del Vallès les superfícies d'espais oberts per a l'ús públic varien molt entre barris.

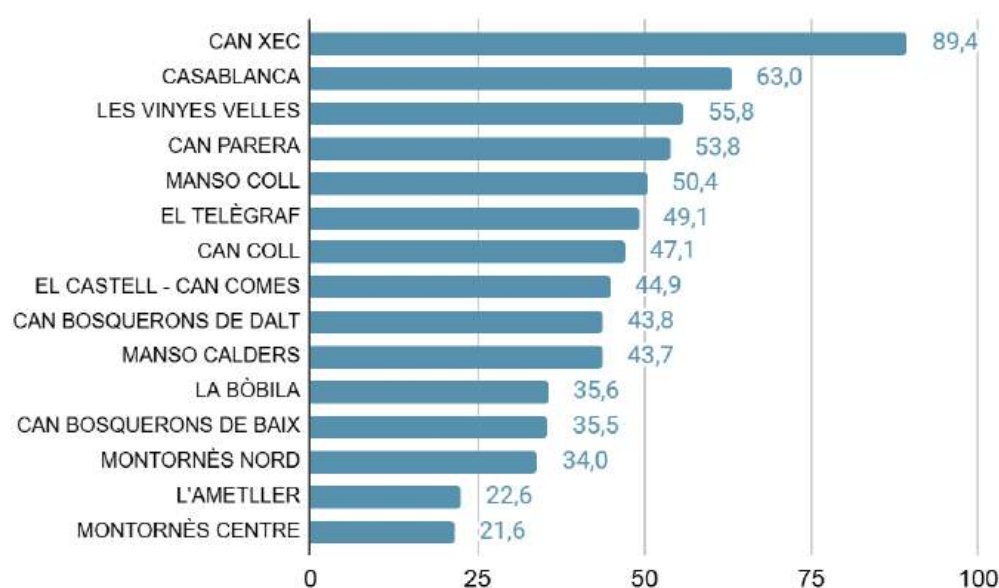
Mapa 12 Espais oberts d'ús públic

Fonts: Elaboració pròpia a partir de Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya, Institut Geogràfic Nacional i Cadastre

En aquest cas les zones de major densitat i major nivell de compacitat presenten menor superfície dedicada a espais oberts d'ús públic.

Les urbanitzacions, que es troben en sòl urbà discontinu, presenten una major superfície d'espais oberts per a l'ús públic, encara que és possible que aquesta estigui lleugerament sobreestimada en resultar complicada la diferenciació entre jardins privats i zones públiques en aquestes zones. En qualsevol cas, resulta lògic que els barris amb major densitat de població i major nombre de construccions, com Montornès Nord i Montornès Centre, presentin la proporció d'espais oberts per a ús públic més baixa. El seguiment d'aquestes superfícies resultarà també el més interessant, ja que presenta molt rang de millora amb l'alliberament de viari ocupat actualment per trànsit rodat.

2.3.1.2 Proporció mitjana de la superfície edificada de la ciutat corresponent a espais oberts per a l'ús públic

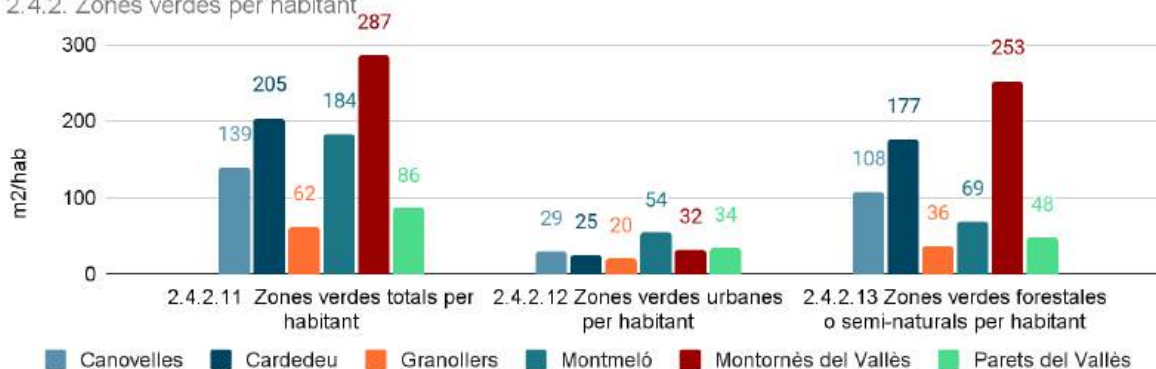
Gràfic 26 Comparativa per barris de la Proporció mitjana de la superfície edificada de la ciutat corresponents a espais oberts per a ús públic

Font: Mapa de Cobertes del Sòl de Catalunya (MCSC) v1.0 - 2018

Accés a zones verdes

Per a avaluar l'abundància de zones verdes, l'Agenda Urbana proposa la superfície de zones verdes de distinta naturalesa per habitant.

2.4.2. Zones verdes per habitant

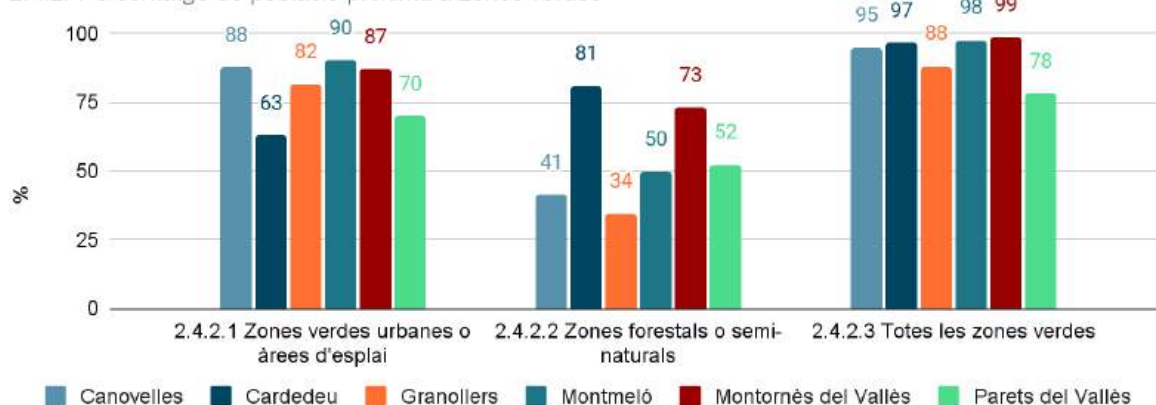

Gràfic 27 Comparativa municipal de zones verdes per habitant

Font: Mapa de Cobertes del Sòl de Catalunya (MCSC) v1.0 - 2018

Com la distribució d'aquestes zones respecte a la població té un efecte elevat sobre la capacitat d'aquestes per a oferir un servei a la població, s'avalua la proporció de la població que té zones verdes de distinta naturalesa (es consideren zones verds urbanes o àrees de joc, i zones forestals o seminaturals) a menys de 5 minuts caminant pel traçat del viari pel qual poden circular vianants.

2.4.2. Percentatge de població pròxima a zones verdes

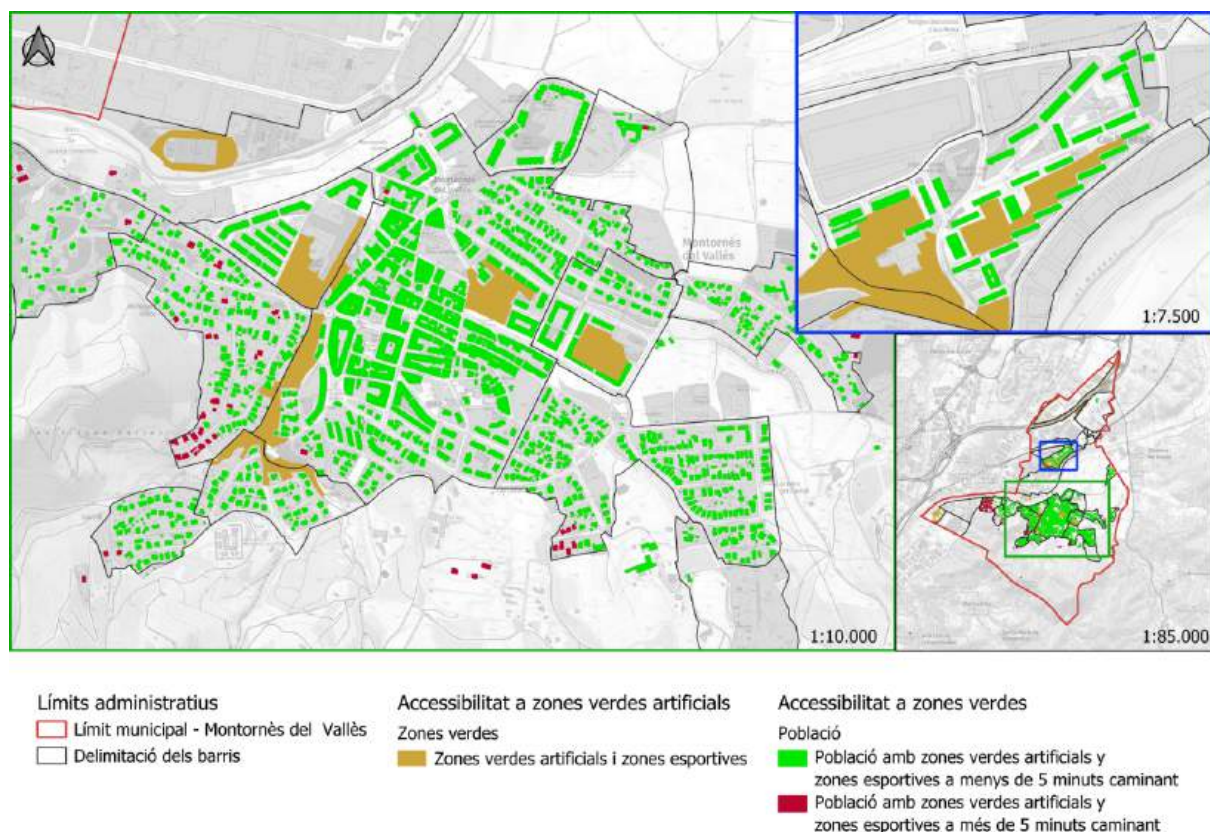

Gràfic 28 Comparativa municipal del percentatge de població pròxima a zones verdes

Font: Mapa de Cobertes del Sòl de Catalunya (MCSC) v1.0 - 2018

Montornès del Vallès presenta valors més elevats que la majoria dels seus municipis de comparació, aconseguint valors particularment alts en l'àmbit de les zones forestals i seminaturals, únicament superat per Cardedeu.

Com es pot apreciar en la gràfica, la pràctica totalitat de la població de Montornès del Vallès (99%) té accés a alguna mena d'àrea verda o de joc a menys de 5 minuts caminant.

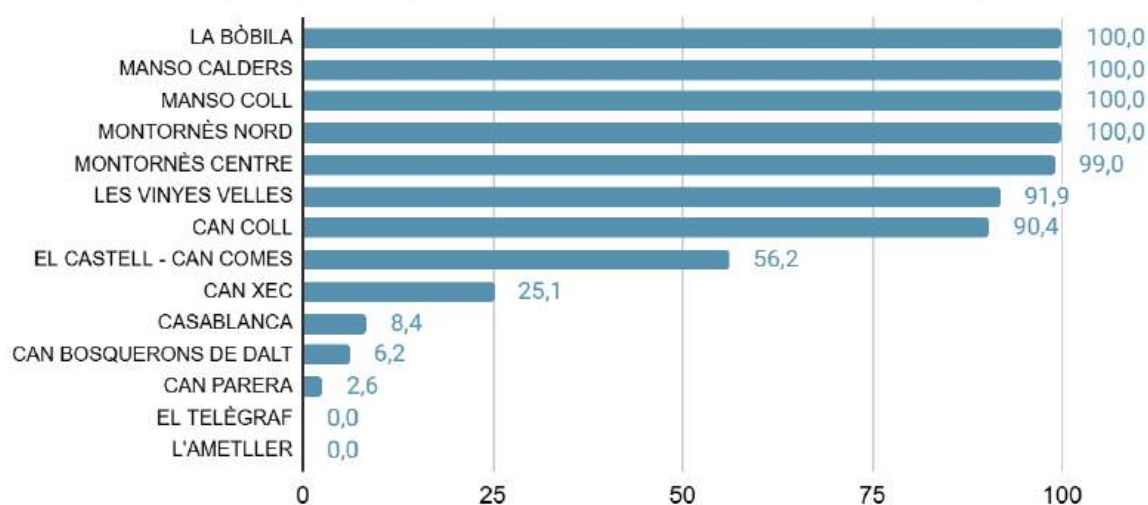

Mapa 13 Accessibilitat a zones verdes artificials

Fonts: Elaboració pròpia a partir de Urban Atlas 2018 Copernicus, Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Montornès del Vallès i Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya

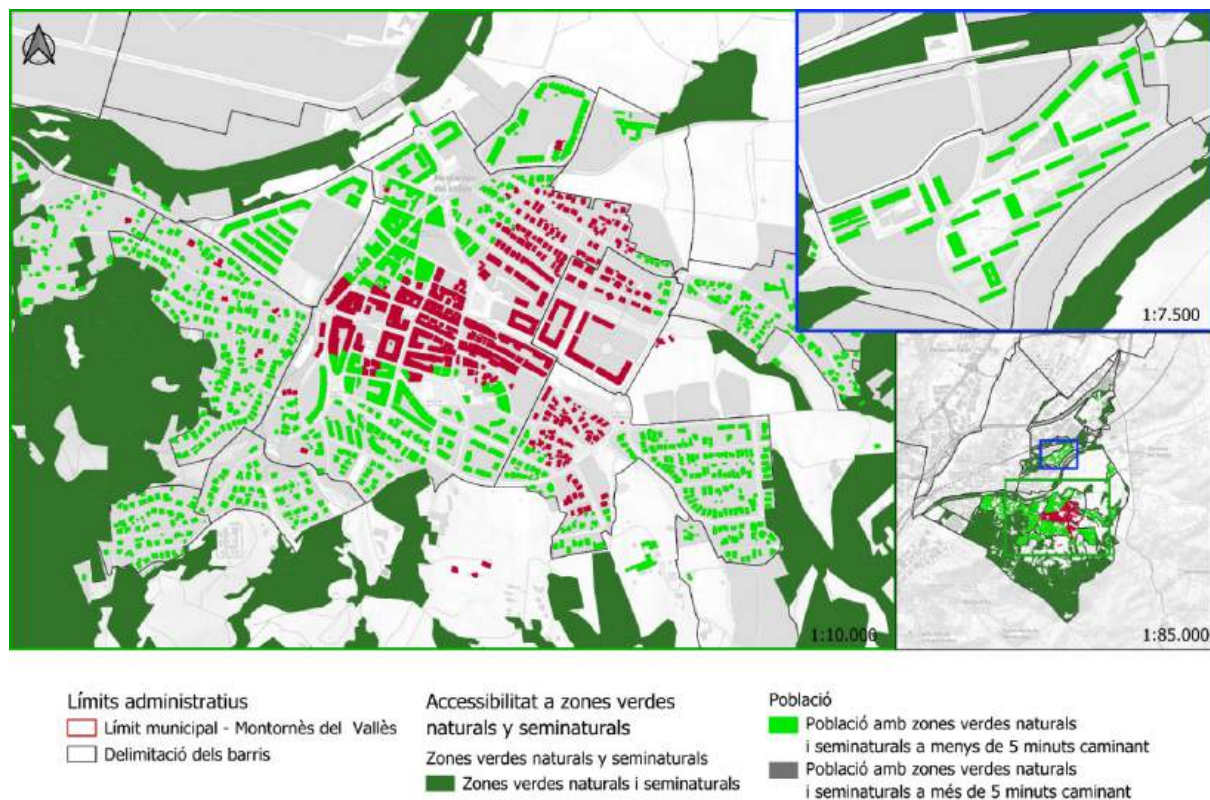
Tan sols els barris confrontants amb zones industrials o no urbanitzades presenten percentatges baixos d'accessibilitat a zones verdes artificials. Tant Montornès Nord com Montornès Centre, que concentren la major part de la població municipal, aconseguixen el 100% de cobertura.

2.4.2.1 Percentatge de població pròxima a zones verdes urbanes o àrees d'esplai

Gràfic 29 Comparativa per barris del percentatge de població pròxima a zones verdes urbanes o àrees d'esplai
Font: Mapa de Cobertes del Sòl de Catalunya (MCSC) v1.0 - 2018

La distribució de població amb accés a zones forestals i seminaturals és molt elevada en la major part dels barris.

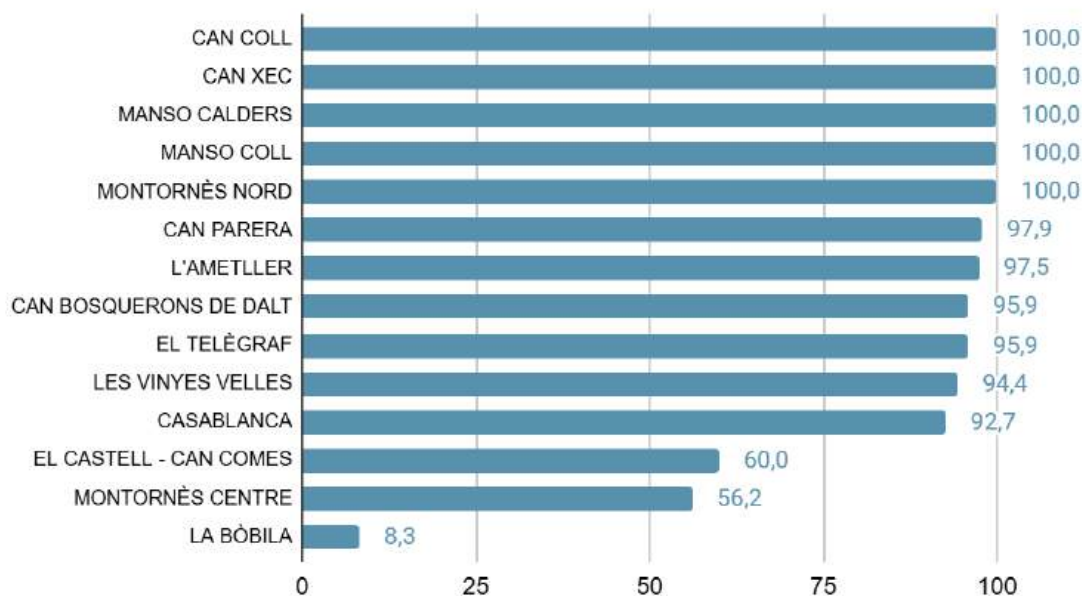

Mapa 14 Accessibilitat a zones verdes naturals i seminaturals

Fonts: Elaboració pròpia a partir de Urban Atlas 2018 Copernicus, Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Montornès del Vallès i Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya

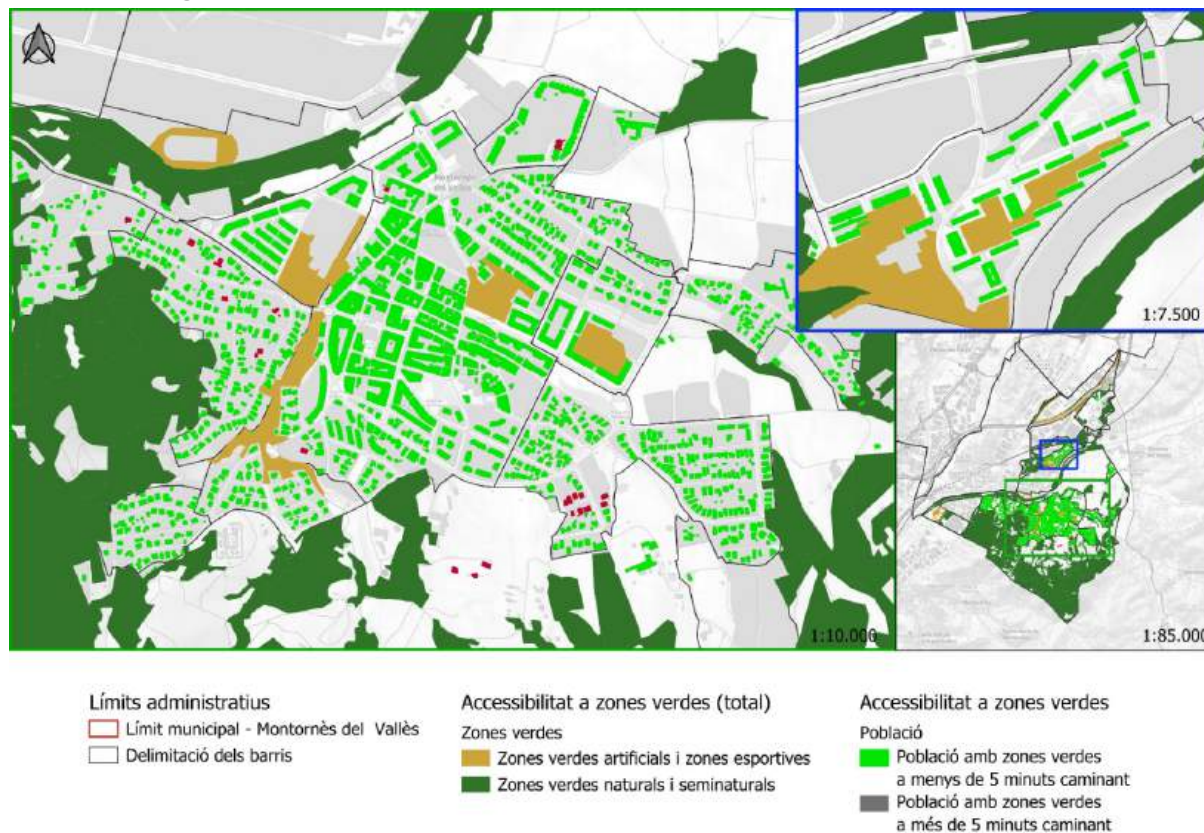
L'excepció es produeix als barris més cèntrics, els quals es troben envoltats de teixit urbà i no de zones naturals.

2.4.2.2 Percentatge de població pròxima a zones naturals o seminaturals

Gràfic 30 Percentatge de població pròxima a zones naturals o seminaturals
Font: Mapa de Cobertes del Sòl de Catalunya (MCSC) v1.0 - 2018

No obstant això, la combinació d'accés a zones verdes i d'esplai artificials i zones verdes forestals i seminaturals fa que la major part de la població tingui accés a menys de 5 minuts caminant a alguna àrea verda.

Fonts: Elaboració pròpia a partir de Urban Atlas 2018 Copernicus, Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Montornès del Vallès i Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya

2.4.2.3 Percentatge de població pròxima a zones verdes

*Gràfic 31 Percentatge de població pròxima a zones verdes
Font: Mapa de Cobertes del Sòl de Catalunya (MCSC) v1.0 - 2018*

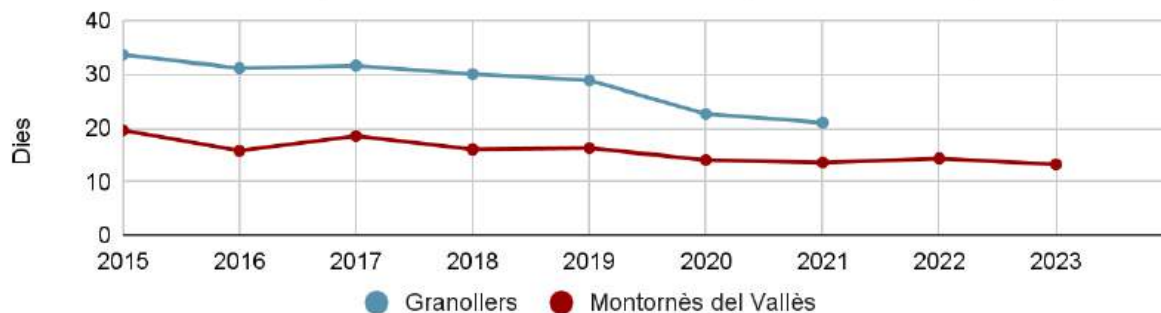
Qualitat de l'aire

Dins de l'objectiu específic 2.4 no sols s'analitza el medi ambient urbà, sinó també l'impacte ambiental generat per les ciutats.

Entre els indicadors de seguiment i avaluació d'aquest objectiu se solen incloure variables relacionades amb la contaminació lumínica, acústica i atmosfèrica.

En el cas de Montornès de Vallès només ha estat possible avaluar el nombre de dies en què la matèria particulada de més de 10 micres ha superat els límits establerts en la normativa (Reial Decret 34/2023), valor mitjà de més 50 µg/m³ de PM10 en 24 h.

2.4.3.4 Nombre de dies que la contaminació atmosfèrica supera el límit OMS (PM10)

*Gràfic 32 Comparativa del nombre de dies que la contaminació atmosfèrica supera el límit OMS (PM10)
Font: MITECO*

Com es pot apreciar en la gràfica anterior, tan sols s'han trobat dades per a Granollers, on el nombre de dies de superació dels límits està molt per sobre del de Montornès del Vallès.

En qualsevol cas el límit màxim establert per la normativa és de 35 superacions a l'any, valor al qual Montornès del Vallès no s'ha trobat pròxim des d'almenys l'any 2015.

Aquest tipus d'emissions estan molt associades tant al trànsit rodat com a l'activitat industrial, i a intrusions de pols shahariana i a diferents tipus de calderes de combustió.

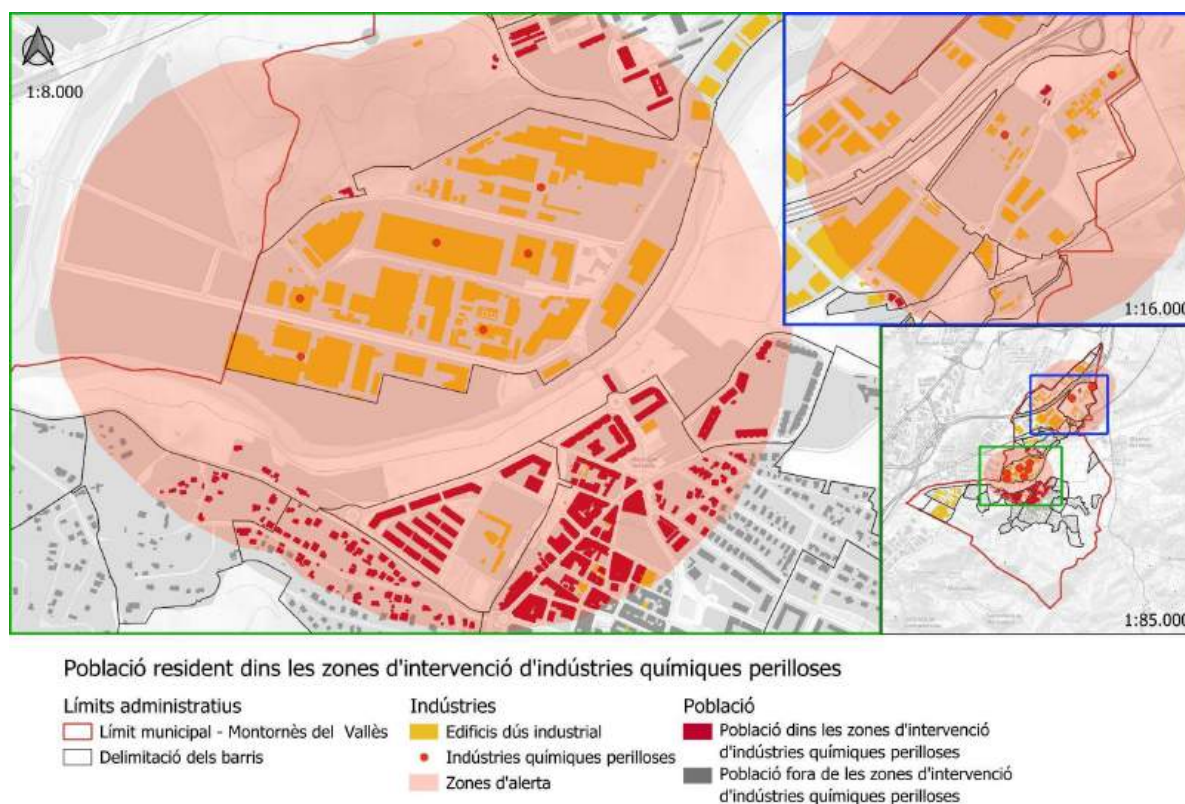
Localització i superfície de les activitats industrials

Atès que un dels principals elements generadors de contaminació en el mitjà urbanitzat és la indústria, que a més és de gran rellevància en el municipi, aquest punt esdevé rellevant.

Un dels aspectes esmentats en l'objectiu dos en relació amb la indústria és la necessitat de localitzar-la en àrees on no posi en risc a la població, per això, s'ha analitzat la localització de les indústries de Montornès del Vallès en relació a la localització de la població municipal per barris, prestant especial atenció a les indústries químiques potencialment perilloses localitzades en la zona.

Hi ha un total de 8 instal·lacions industrials que empren químics perillosos en els seus processos, la major part d'elles es localitzen en la Concentració Industrial Vallesana (que conté tan sols un 0.1% de la població municipal) i el polígon industrial Can Parellada, sense població resident.

No obstant això, les zones d'alerta d'aquestes indústries sotmeses a plans especials de gestió de risc, ocupen superfícies de fins a 64 ha.

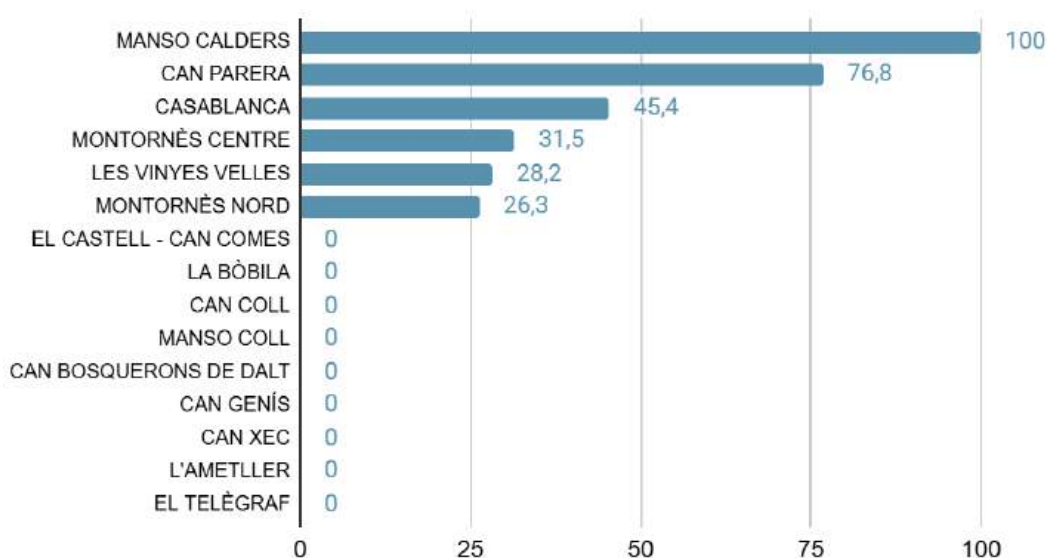

Mapa 16 Població resident dins les zones d'intervenció d'indústries químiques perilloses
Fonts: Elaboració pròpia a partir de Cadastre, Urban Atlas 2018 Copernicus i Ajuntament de Montornès del Vallès

La població que resideix dins d'aquestes àrees de risc potencial ascendeix al 28.6% en la totalitat del municipi.

Els barris amb més població dins de les zones d'afecció són aquells que es troben en la proximitat dels polígons industrials esmentats anteriorment, per sort, la major part d'aquests barris tan sols contenen un petit percentatge de la població resident a Montornès del Vallès.

2.4.3.5 Proporció de població que resideix dins de les zones d'intervenció d'indústries químiques perilloses

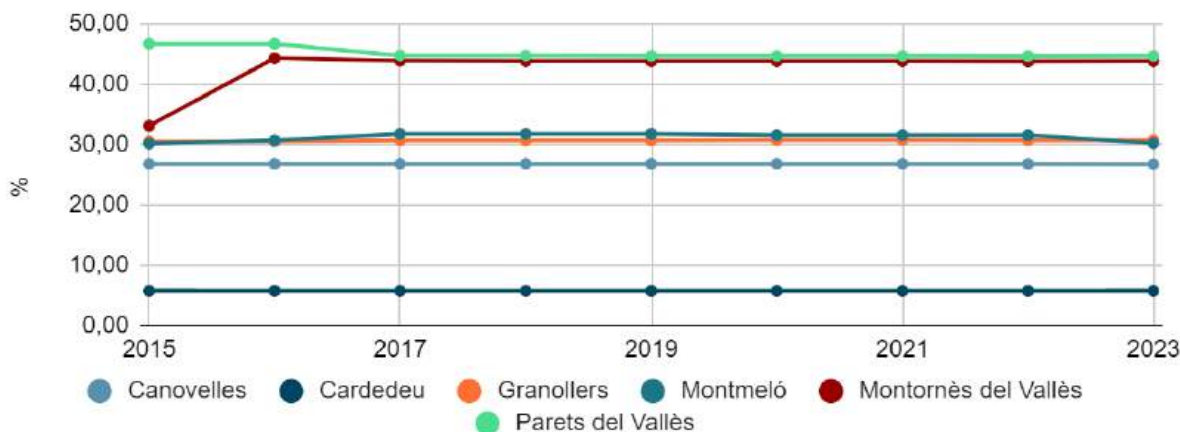

Gràfic 33 Proporció de població que resideix dins de les zones d'intervenció d'indústries químiques perilloses
Font: Ajuntament de Montornès del Vallès

Cal resaltar que els barris més poblats (Montornès Nord i Montornès Centre) compten amb un 26.3% i un 31.5% de la població dins de les zones d'intervenció de les indústries perilloses respectivament.

Atès que l'activitat industrial és el principal motor econòmic del municipi, també s'ha analitzat la superfície municipal dedicada a activitats industrials.

2.4.3.6 Evolució de la superfície municipal dedicada a activitats industrials

Gràfic 34 Comparativa municipal de l'evolució de la superfície municipal dedicada a activitats industrials
Font: Dades del mapa urbanístic de Catalunya

En el diagnòstic de l'objectiu estratègic únic ja s'esmentava l'augment de terreny urbà consolidat a causa dels plans parcials d'ordenació dels polígons industrials que es van posar en marxa l'any 2016. Com es pot apreciar en la gràfica anterior, aquest canvi de l'ordenació genera un augment brusc en la superfície de sòl urbà consolidat destinat a activitats industrials en el municipi, posterior al qual la proporció de sòl destinat a activitats industrials s'estabilitza entorn del 45%.

Es tracta d'una proporció de sòl industrial molt elevada, solament superada per Parets del Vallès.

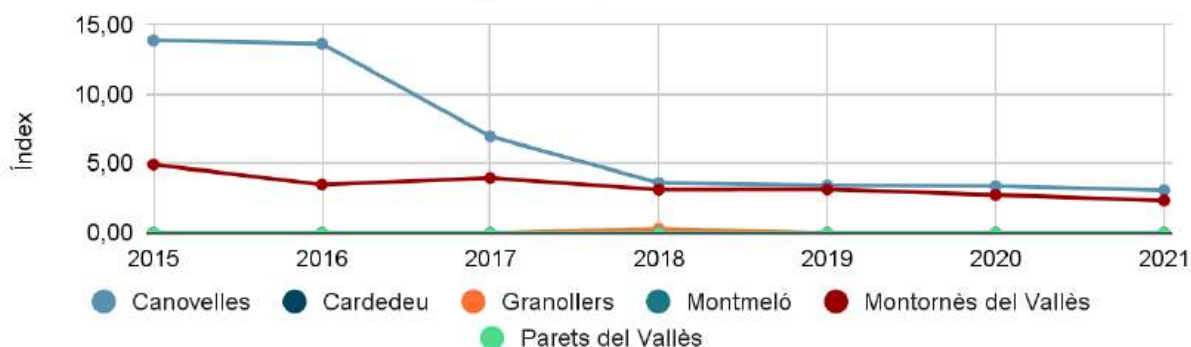
Població vulnerable en el municipi

Per a assegurar una adequada provisió de serveis a tota la població resulta rellevant conèixer la proporció de població econòmicament vulnerable que hi ha en el municipi.

Amb aquesta finalitat es calcula l'índex de vulnerabilitat urbana que compara les rendes de la població resident respecte a les rendes mitjanes a diferents escales territorials.

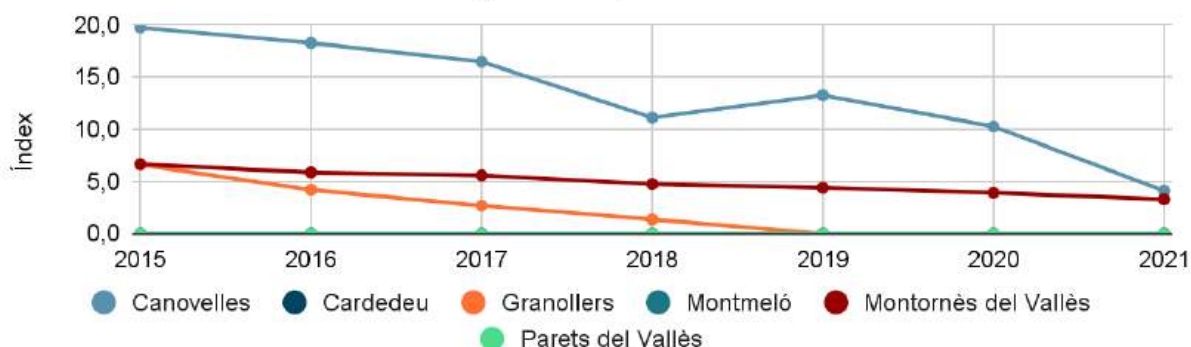
En el cas de Montornès del Vallès s'han aplicat tant la renda nacional com la renda de la demarcació de Barcelona.

2.5.3.1 Índex de vulnerabilitat urbana (nacional)

Gràfic 35 Comparativa municipal del Índex de vulnerabilitat urbana (nacional)
Font: INE

2.5.3.2 Índex de vulnerabilitat urbana (Barcelona)

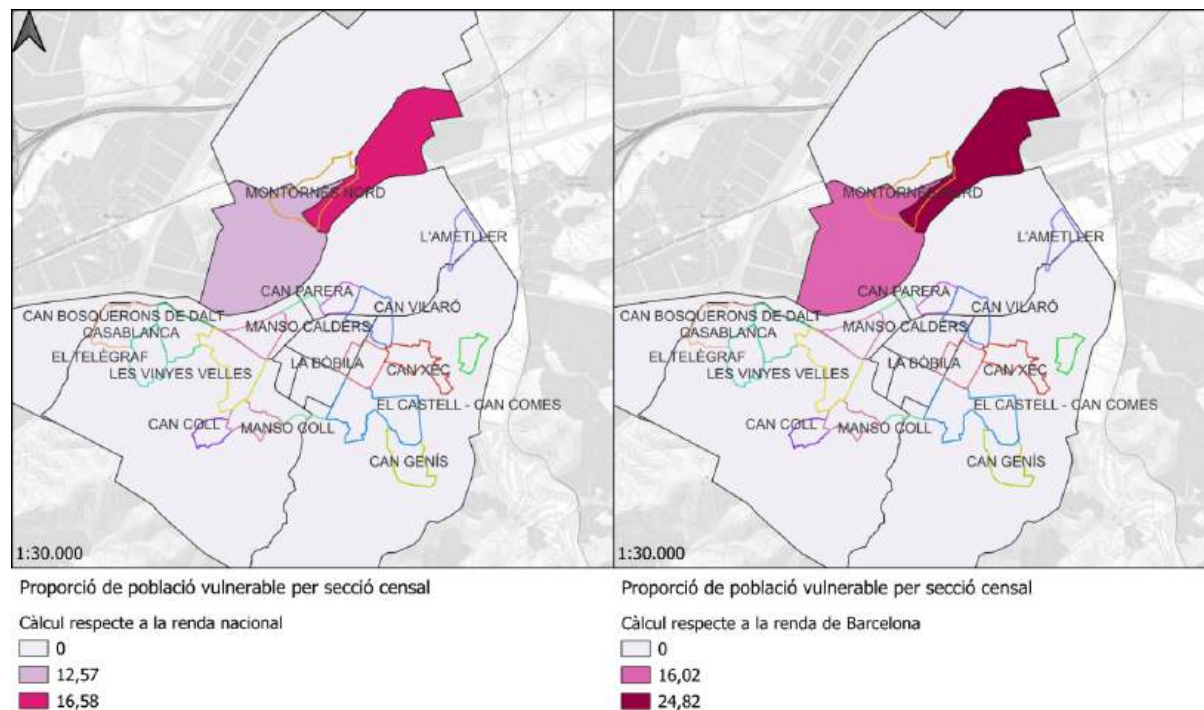

Gràfic 36 Gràfic 35 Comparativa municipal del Índex de vulnerabilitat urbana (Barcelona)
Font: INE

Com es pot apreciar en les gràfiques anteriors, la població en situació de vulnerabilitat presenta tendència descendent en tots dos casos. En ser més elevada la mitjana de la

demarcació de Barcelona, la proporció de població vulnerable en aquest segon cas és una mica més elevada, però en cap cas supera el 5% des de l'any 2018.

La distribució de la població vulnerable per barris a Montornès del Vallès es mostra en el següent mapa.

Mapa 17 Índex de vulnerabilitat urbana
Fons: Elaboració pròpia a partir del Ajuntament de Montornès del Vallès, INE

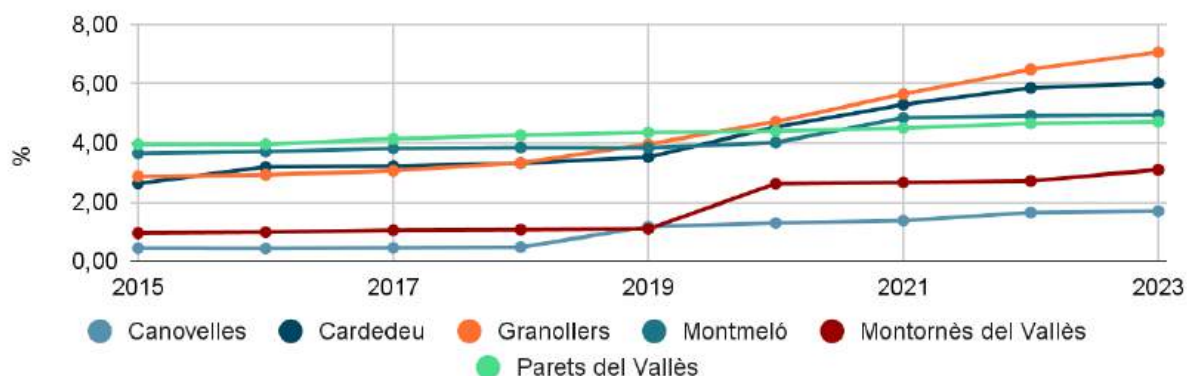
Com s'ha esmentat al llarg del diagnòstic, el barri de Montornès Nord és el que se situa entre les seccions censals amb major proporció de població vulnerable. En el cas del càlcul respecte a la renda nacional es troba entre el 12 i el 17%, mentre que en cas del càlcul respecte a la renda barcelonina és més elevat, situant-se entre el 16 i el 25%. Aquests valors són bastant elevats, sobretot si es comparen amb la mitjana municipal, al voltant del 3%. Cal destacar també, que no hi ha cap altre barri residencial que se situï en seccions amb població vulnerable.

Antiguitat del parc edificatori

Per l'aproximació a l'estat de les edificacions municipals es proposen els indicadors d'edificis construïts o reformats després de 2010.

Com es pot apreciar en les següents gràfics, la proporció d'edificis construïts o reformats després de 2010 en Montornès del Vallès se situa entre el 2 i el 3%, una mica per sota respecte als seus municipis de referència, encara que presenta una tendència creixent des de l'any 2019, la qual cosa és indicatiu que s'està duent a terme un procés de renovació urbana gradual.

2.6.3.1 Proporció d'edificis construïts després de 2010

Gràfic 37 Comparativa municipal de la proporció d'edificis construïts després de 2010
Fonts: Cadastre i Joint Research Center

Mapatge d'agents rellevants

A continuació, s'enumeren els actors, públics i privats, que guarden algun tipus de relació amb la formulació i/o gestió dels diferents instruments de planificació estratègica esmentats en l'anàlisi qualitativa.

Organismes públics

- **Ajuntament de Montornès del Vallès**
 - Àrea del Territori i Sostenibilitat
 - Àrea d'Acció Social (Serveis Socials)
- **Diputació de Barcelona**
 - Àrea d'Urbanisme, Habitatge i Regeneració Urbana
 - Servei de vies locals
- **Generalitat de Catalunya**
 - Direcció General de Carreteres
- **Consorci Besòs Tordera**
- **Consorci de Salut i d'Atenció Social de Catalunya**
- **Mancomunitat de Municipis del Galzeran**

Organismes Privats

- **Taula d'ocupació, mesa d'empreses**
- **Henkel Iberica, S.A (magatzem de foneria)**
- **Lucta, S.A**
- **Repsol Butano, S.A**
- **Sumitomo Bakelite Europe, SLU**

4. Anàlisi DAFO per l'OE 2

A manera de conclusió d'aquest diagnòstic es mostra la matriu de febleses, amenaces, fortaleces i oportunitats detectades en relació amb l'Objectiu Estratègic 2: Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent:

DEBILITATS	AMENACES
D1. No hi ha revisió del Pla General d'Ordenació Urbana des de 1992. D2. No hi ha un pla estratègic d'equipaments. D3. No hi ha un pla integral d'accessibilitat universal. D4. No hi ha pla director de les infraestructures verdes urbanes.	A1. Envel·liment del parc d'habitatges i infraestructures. A2. Alta variabilitat de densitat de població entre barris. A2. Ocupació i sobreocupació en Montornès Nord i Centre del municipi. A3. Habitatges antics amb població envellida en condicions econòmiques vulnerables. A3. Espai públic dominat per trànsit rodat i barreres físiques que impedeixen l'accessibilitat. A4. Desequilibri en la distribució d'infraestructures verdes per barris. A5. Indústries químiques potencialment perilloses en la zona. A6. Contaminació de l'aire a causa de la proximitat a Barcelona i a l'activitat industrial concentrada
FORTALESES	OPORTUNITATS
F1. S'han fet modificacions puntuals de Pla General i de Planejament derivat, recollides en el text refós de 2024 F2. Projecte d'Intervenció Integral de Montornès Nord (2009-2019) i Programa rehabilitació en el marc dels Fons de Barris F3. Existeix un Pla d'Accessibilitat Universal als Espais Públics F3. Redacció d'un Estudi de mobilitat que faciliti la mobilitat sostenible F3. Pla de Rehabilitació Municipal F4. Aplicació d'espècies entapissants i arbòries millor adaptades a la zona. F4. Pla de resiliència F4. Pla de poda de l'arbratge urbà del municipi F5. Document únic de protecció civil que mapeja actors, defineix zones de risc i mecanismes d'actuació en cas d'accident F6. Pla de qualitat de l'aire que inclou mobilitat, soroll i contaminació atmosfèrica	O1. Pla territorial Metropolità de Barcelona (20/4/2010) (límits de creixement). O2. Sistema d'Informació municipal per a la rehabilitació d'habitatges de la Diputació de Barcelona. O2. Participació en el projecte de la generalitat "Barris amb futur" per a construir una metodologia d'intervenció comunitària (2024). O3. Programa d'Adaptació d'Habitatges de la província de Barcelona. O3. Sistema d'Informació municipal per a la rehabilitació d'habitatges de la Diputació de Barcelona. O5. Diverses estratègies i eines per a la planificació d'emergències a l'àmbit de Catalunya. O6. Pla de qualitat de l'aire supramunicipal del Vallès Oriental O6. Montornès del Vallès forma part de la zona ZQA2, declarada zona de protecció especial de l'ambient atmosfèric per PM10 i NO2 O7. Fons Next Generation O8. Noves actuacions en el marc de la nova Llei de Barris i en un futur pla de rehabilitació municipal.

OE3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència

1. Introducció

Les ciutats, com motors de l'economia i el desenvolupament, tenen un rol fonamental en la mitigació i adaptació al canvi climàtic.

L'Objectiu Estratègic 3 està centrat en la planificació territorial i urbana com a element crucial per a fer front als reptes generats pels efectes del canvi climàtic. La urbanització, en reduir la capacitat del sòl per a absorbir l'aigua, augmenta el risc d'inundacions. Les sequeres prolongades posen en perill el subministrament d'aigua i afecten la vida urbana. Les onades de calor, exacerbadades per l'efecte illa de calor a les ciutats, representen un risc per a la salut. A més, les ciutats són les principals responsables de les emissions de gasos d'efecte hivernacle a escala mundial.

Per tant, les principals línies d'actuació contingudes en aquests objectius específics estan orientades a la reducció de les emissions de contaminants a l'atmosfera, a través del foment de l'eficiència energètica, les energies renovables i el transport sostenible; la implementació de mesures per a gestionar l'aigua de manera eficient, protegir els ecosistemes i reduir la vulnerabilitat enfront d'esdeveniments extrems i l'enfortiment de la capacitat de les ciutats per a fer front als impactes del canvi climàtic augmentant la resiliència.

2. Resultats de l'anàlisi documental

En aquest apartat s'analitza el punt de partida del municipi respecte als següents Objectius Específics, corresponents a l'**Objectiu Estratègic 3: Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència**:

- 3.1. Adaptar el model territorial i urbà als efectes del canvi climàtic i avançar en la seva prevenció,
- 3.2. Reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle,
- 3.3. Millorar la resiliència davant al canvi climàtic

Concretament, s'analitzen les polítiques i estratègies implementades o proposades a Montornès del Vallès, a través dels diferents instruments amb els quals compta la ciutat, i com responen als reptes llançats per l'Agenda Urbana Espanyola.

A continuació, es resumeixen els documents de referència per a aquest Objectiu, així com la seva entitat promotora, l'Objectiu Específic al qual corresponen i la seva data de vigència:

Document	Entitat promotora	Objectiu Específic	Vigència / any de publicació o elaboració
Document Únic de Protecció Civil Municipal (DUPROCIM)	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 3.1. OE 3.3.	2023 - act

Document	Entitat promotora	Objectiu Específic	Vigència / any de publicació o elaboració
Pla de Resiliència dels serveis urbans i les infraestructures de Montornès del Vallès	Diputació de Barcelona Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 3.1. OE 3.3.	2023 - act
(PPU) Pla de Prevenció d'incendis Forestals a les Urbanitzacions	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 3.1.	2020
(PPI) Pla municipal de Prevenció d'Incendis forestals del municipi de Montornès del Vallès.	Diputació de Barcelona Consorci del Parc de la Serralada Litoral	OE 3.1.	2020 - 2025
(PVI) Pla d'Informació i Vigilància contra incendis forestals	Diputació de Barcelona	OE 3.1.	2023 - 2024
Pla d'acció per l'energia sostenible i el clima de Montornès del Vallès	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 3.1. OE 3.2. OE 3.3.	2023-2030 (No aprovat)
Pla supramunicipal d'acció per a la millora de la qualitat de l'aire del Vallès Oriental	Consell Comarcal del Vallès Oriental Diputació de Barcelona Agència d'Ecologia Urbana de Barcelona	OE 3.1. OE 3.2. OE 3.3.	2016 - 2020

Taula 17 Llistat de documents revisats per a l'OE 3

Cadascun d'aquests plans conté mesures que es relacionen directament amb algunes de les línies d'actuació dins dels Objectius Específics.

A continuació es detallen les línies d'actuació associades a aquests plans i la casuística específica per a Montornès del Vallès en relació amb cadascuna d'elles.

OE 3.1. ADAPTAR EL MODEL TERRITORIAL I URBÀ ALS EFECTES DEL CANVI CLIMÀTIC I AVANÇAR EN LA SEVA PREVENCIÓ

Posar en marxa plans d'emergència enfront del canvi climàtic i, més àmpliament, plans d'acció pel clima i l'energia sostenible.

El municipi de Montornès del Vallès compta amb un Pla d'Acció per l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC), aprovat a 2023. Aquest Pla es considera l'eix vertebrador de tots els Objectius Estratègics del OE3. Dins del PAESC es contemplen mesures de mitigació i adaptació al canvi climàtic.

Incloure noves previsions en els instruments de planejament, relacionades amb l'adaptació i mitigació dels efectes del canvi climàtic: pujada del nivell del mar, pèrdua de sòl fèrtil, pluges torrencials, incendis forestals, augment de les temperatures o grans períodes de sequera.

El Pla de Resiliència i el Document Únic de Protecció Civil Municipal (DUPROCIM) recull tant mesures de mitigació dels efectes adversos del canvi climàtic, com protocols d'actuació en cas d'emergència.

Entre les actuacions més destacades es troben la delimitació d'àrees de risc i les mesures preventives en casos d'onades de fred i calor, així com l'elaboració de plans especials per a la sequera i les inundacions.

Adicionalment, com s'ha detallat en els diagnòstics dels Objectius 1 i 2, Montornès del Vallès compta amb múltiples plans de prevenció d'incendis forestals, sigui a escala municipal com supramunicipal, junt amb plans específics per a zones de major risc.

Incorporar a la planificació i a la gestió del territori i de l'urbanisme el concepte d'infraestructures verdes urbanes i blaves, com a solucions multifuncionals basades en la naturalesa, que resolen problemes urbans que van més enllà de les seves funcionalitats per a la millora de la biodiversitat com són: el tractament de zones inundables, la reducció d'illes de calor, la lluita contra el canvi climàtic, la reducció d'emissions GEHs i, per descomptat, per a anar adaptant localment l'oci i el gaudiment ciutadà en aquests espais. Seria oportú elaborar regulacions que guiïn la manera d'introduir-les en les polítiques urbanes, els mecanismes i marcs de finançament i determinats estàndards i indicadors, així com les campanyes específiques de sensibilització, especialment sobre els seus beneficis.

Reduir l'illa de calor de les actuals ciutats, actuant sobre els factors que influeixen en el comportament climàtic de l'entorn urbà. Per a això podria ser útil promoure la permeabilització i vegetació dels espais públics, incorporar en les eines de planificació i gestió urbana del mapatge del clima urbà.

Com s'esmentava en l'Objectiu Estratègic 2.4, Montornès del Vallès no compta actualment amb un Pla Director d'Infraestructures Verdes, però s'hi està treballant. En aquest procés de desenvolupament s'està posant l'accent en la necessitat d'adaptar aquestes zones a les condicions naturals de l'entorn, també en el paper de les infraestructures verdes urbanes com a refugis climàtics en les zones més vulnerables a aquest efecte illa de calor.

La restauració del camí fluvial del riu Mogent, que com s'ha descrit en el diagnòstic de l'Objectiu 2, permet connectar a peu Montornès del Vallès amb els seus municipis veïns i el barri de Montornès Nord amb Montornès Centre, ha resultat un element clau per a la qualitat dels espais verds d'oci utilitzats per la població municipal, convertint-ho en una zona de passeig envoltada de vegetació que actua com a refugi climàtic i element de connexió dels espais naturals municipals.

Des de l'any 2022 s'han realitzat projectes de millora de les zones d'ombra a les escoles públiques municipals, així com projectes de millora dels aïllaments tèrmics de les edificacions per a millorar la resiliència enfront de les onades de calor i fred.

Fomentar campanyes de millora de l'educació i la sensibilització sobre la mitigació del canvi climàtic en les quals els usos i els hàbits de consum exerceixin un paper clau.

Dins del PAESC es contemplen mesures relacionades amb la conscienciació ciutadana com l'obertura de l'Oficina d'Acció Climàtica amb el model de "Finestreta única", l'Estratègia de difusió i d'implicació ciutadana envers l'emergència climàtica, la realització d'un concurs anual del comerç pel clima, o la implicació de les associacions municipals per a posar el canvi climàtic com a eix de debat.

OE 3.2. REDUIR LES EMISSIONS DE GASOS D'EFECTE HIVERNACLE

Implementar les estratègies "zero emissions" en els entorns urbans.

Incentivar i impulsar un model urbà baix en carboni, seguint les mesures i recomanacions nacionals i internacionals (serveis públics, infraestructures, edificacions, etc.)

Reduir la dependència del vehicle privat, mitjançant el foment d'un model compacte i complex, així com els impactes dels desplaçaments motoritzats. Això es manifestarà també en la reducció dels seus consums i emissions contaminants.

L'any 2011 es va desenvolupar el primer Pla d'Acció d'Energia Sostenible de Montornès del Vallès. Aquest pla incloïa una sèrie de mesures per a millora de l'eficiència energètica i la sostenibilitat en edificis i instal·lacions públiques i, també, mesures destinades a incrementar la sostenibilitat de la flota de vehicles públics i l'augment de les instal·lacions de producció d'energia renovables en parcel·les i edificis de titularitat pública.

L'any 2016 es va elaborar el Pla Supramunicipal per a la Millora de la Qualitat de l'Aire del Vallès Oriental, en el qual la Diputació de Barcelona, al costat del Consell Comarcal del Vallès Oriental, l'Agència d'Ecologia Urbana de Barcelona i la Generalitat de Catalunya, duen a terme una anàlisi de l'estat de la qualitat de l'aire a la comarca i proposen un pla d'acció per a la seva millora. Entre les recomanacions realitzades en aquest pla es troba l'elaboració de plans municipals específics.

Montornès del Vallès forma part del Pacte de les Alcaldies pel Clima i l'Energia, per la qual cosa l'estratègia de mitigació es desenvolupa en coherència tant amb la metodologia proposada en el Pla supramunicipal com amb aquest pacte, i està centrada en la reducció de les emissions del sector residencial i terciari, el sector transport i la producció d'energia renovable local, així com la sostenibilitat del sector públic.

El pla recull 6 eixos destinats a la transició energètica, la mobilitat sostenible, els residus zero, la gestió eficient de l'aigua i la protecció de la biodiversitat, el medi natural i les infraestructures verdes i la governança per a la reducció del risc. Els tres primers són els alineats amb l'estratègia de mitigació i els tres últims amb la d'adaptació.

També està prevista la realització de campanyes de sensibilització per tal d'augmentar els índexs de reciclatge dels residus i disminuir la generació de residus. En aquest sentit es vol implantar la identificació dels usuaris a l'hora de llençar els residus amb els sistemes de contenidors intel·ligents i la introducció de bonificacions en la taxa de residus a aquells ciutadans que més reciclin.

Dins del DUPROCIM també es recullen mesures d'emergència enfront dels fenòmens climàtics adversos i extrems que es poden produir com a efecte del canvi climàtic.

A més, s'estan fent actuacions per aconseguir una mobilitat segura i més sostenible així com una major accessibilitat pels vianants que s'espera que contribueixin a la mitigació i adaptació al canvi climàtic. En la contractació pública de serveis es valora favorablement aquelles màquines o vehicles que menys CO₂ emeten.

OE 3.3. MILLORAR LA RESILIÈNCIA CONTRA EL CANVI CLIMÀTIC

Preparar-se per a ser resilients, és a dir, per a fer front a les possibles crisis (subministraments, avaries, desastres naturals, etc.) abans que arribin. Això requereix avaluar els diferents escenaris estudiant quins elements del sistema urbà estan més implicats, fer test d'estrès, optimitzar les inversions per a reduir els riscos i evitar les possibles fallades en cadena. Un diagnòstic adequat, la col·laboració de tots els actors necessaris, incloent-hi la societat civil i l'avaluació de la resiliència en anteriors crisis poden ser molt útils. Per a això es proposa l'aprovació de protocols d'actuació.

Desenvolupar projectes específics de prevenció de danys per inundacions.

El Pla de Resiliència dels serveis urbans i les infraestructures de Montornès del Vallès analitza la situació dels serveis i infraestructures municipals i proposa una sèrie de mesures preventives per als principals riscos identificats per al municipi, de manera semblant al Document únic de protecció civil municipal (DUPROCIM).

Entre els principals riscos relacionats amb la climatologia i la qualitat de l'aire que s'identifiquen a Montornès del Vallès destaquen els riscos per elevades temperatures, riscos d'inundació en episodis de pluges extremes i un risc d'incendi molt elevat. Addicionalment, Montornès del Vallès se situa en una àrea particularment afectada per la sequera i dins de la zona de protecció de qualitat de l'aire ZQ02 de l'Àrea Urbana de Barcelona.

Per això existeixen per al municipi diversos plans de prevenció tant a escala municipal com supramunicipal. D'una banda, s'ha aprovat l'ordenança de la sequera i s'està treballant a l'ordenança d'estalvi d'aigua.

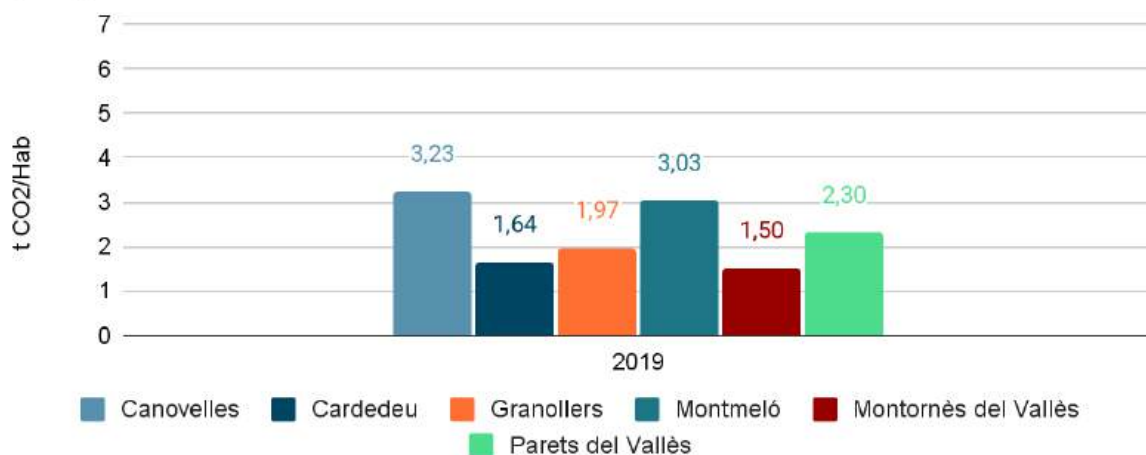
3. Anàlisi quantitativa

L'anàlisi quantitativa de l'Objectiu Estratègic 3 està orientat a avaluar la qualitat de l'aire i els possibles efectes sobre la salut i el medi ambient que les emissions de contaminants i GEI tenen sobre aquestes.

Estat de la contaminació atmosfèrica i les emissions de GEH en el municipi

El municipi de Montornès del Vallès presentava en l'any 2019 una mitjana d'emissions de GEH d'1.5 tones de CO₂ equivalent per càpita. Aquest valor se situa molt per sota de la mitjana de l'àrea urbana de Barcelona en aquest mateix any, amb uns nivells de 2.25 tCO₂eq/hab, segons l'Observatori Metropolità del Canvi Climàtic (METROBS).

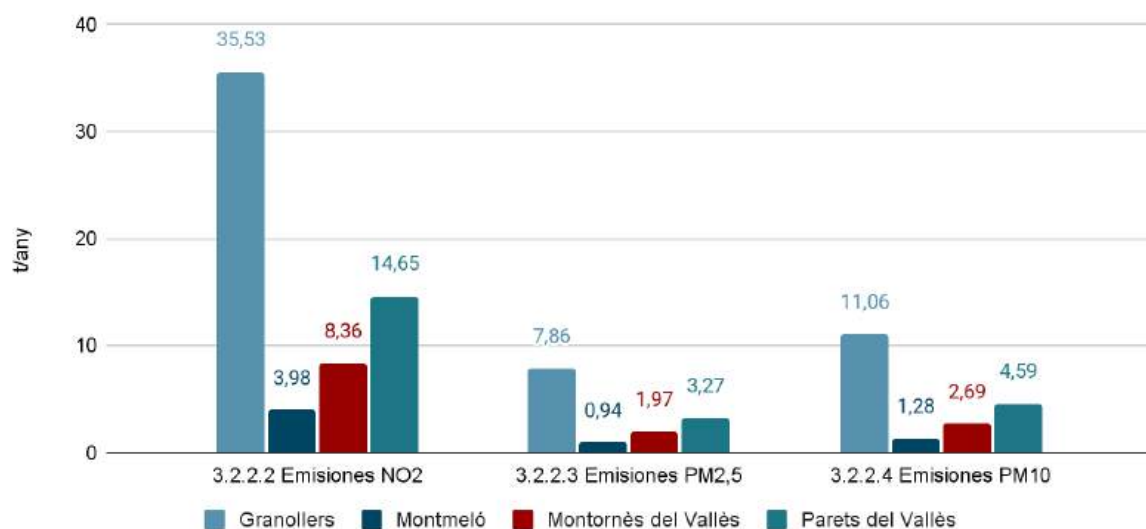
3.2.2.1 Total d'emissions de gasos efecte hivernacle de les unitats residents per càpita (2019)

Gràfic 38 Comparativa municipal del Total d'Emissions de Gasos Efecte Hivernacle de les unitats
Font: EUROSTAT

Entre els principals generadors d'emissions contaminants a l'atmosfera es troba el trànsit rodat, l'any 2019 la Generalitat va elaborar un inventari d'emissions del transport per carretera a escala comunitària i municipal. La següent figura mostra les tones anuals dels principals contaminants estimades a partir de les dades de transport urbà per a Montornès del Vallès i els municipis de comparació disponibles:

Inventari d'emissions del transport urbà

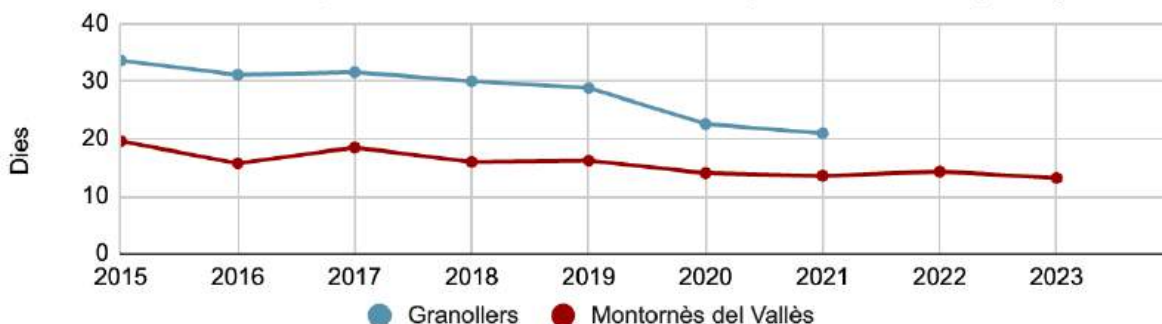
Gràfic 39 Comparativa municipal del inventari d'emissions del transport urbà
Font: Generalitat de Catalunya

Com es pot apreciar, Montornès del Vallès se situa entorn de les 8.36 t anuals de NO2 i al voltant de les 2t per a matèria particulada. El municipi de la província de Barcelona que presenta valors més elevats en NO2 genera un total de 168t de NO2 a l'any, 51t de PM10 i 35t de PM2.5.

És important ressaltar que aquest inventari, en estar centrat en les emissions del transport, tan sols representa una part de les emissions de contaminants. Per això també s'intenta aportar dades que avaluin de manera més global les concentracions de contaminants atmosfèrics del municipi.

Com es detalla en el diagnòstic de l'OE2, tan sols ha estat possible aportar dades per al nombre de dies en què la matèria particulada de més de 10 micres ha superat els límits establerts en la normativa (Reial Decret 34/2023 i OMS, valor mitjà de més 50 µg/m³ de PM10 en 24 h).

3.2.2.5 Nombre de dies que la contaminació atmosfèrica supera el límit OMS (PM10)

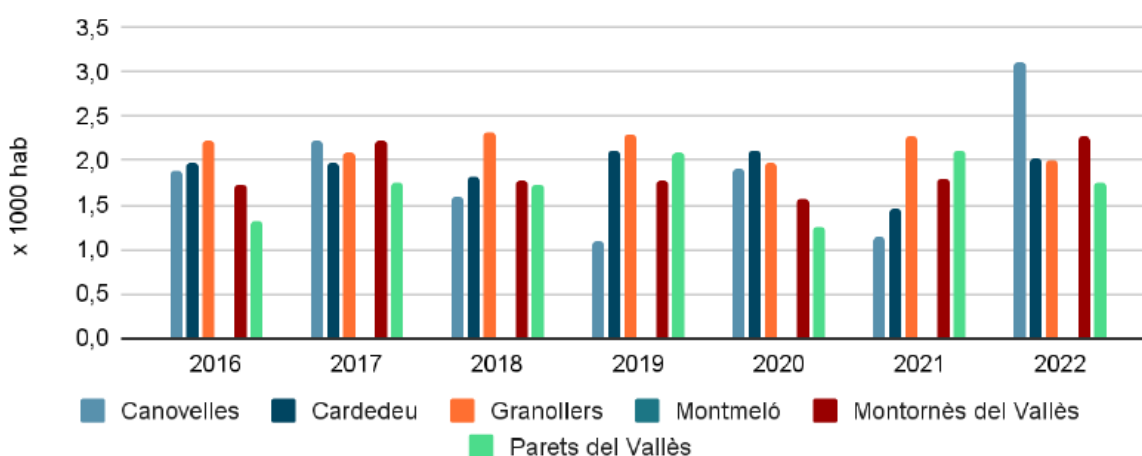
Gràfic 40 Comparativa del nombre de dies que la contaminació atmosfèrica supera el límit OMS (PM10)
Font: MITECO

De tots els municipis de comparació, tan sols Granollers disposa de dades per a aquest indicador. El nombre de dies de superació dels límits per a aquest municipi està molt per sobre del de Montornès del Vallès. En qualsevol cas el límit màxim establert per la normativa és de 35 superacions a l'any, valor al qual Montornès del Vallès no s'ha trobat pròxim des d'almenys l'any 2015.

Efectes de la contaminació sobre la salut humana

Un dels principals efectes adversos sobre la salut humana que produeixen la contaminació química i la radiació és el desenvolupament de mutacions genètiques que podrien derivar en un càncer.

3.1.2.1 Defuncions registrades causades per tumors

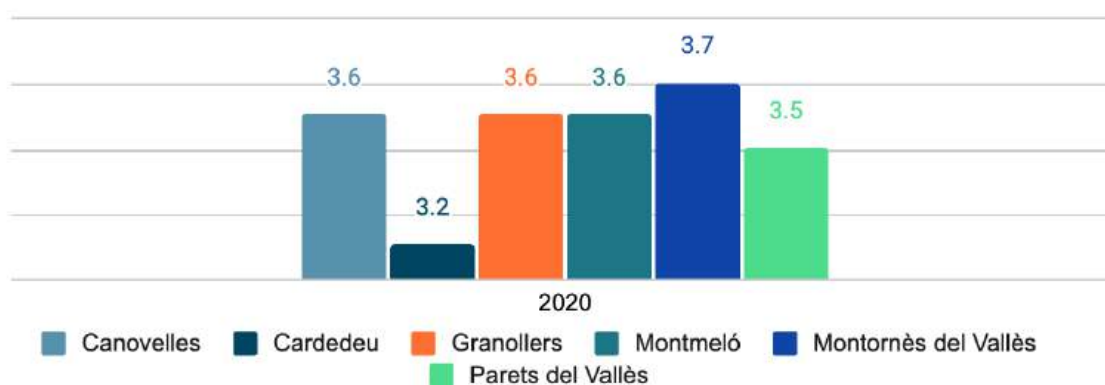
Gràfic 41 Comparativa municipal des defuncions registrades causades per tumors
Font: INE

Malgrat que hi ha estudis que estableixen una estreta relació entre condicions ambientals i cancer de pulmó, les dades que es registren a Montornès no són particularment elevades. L'any 2022 els valors se situaven al voltant de 2.3 defuncions per cada 1000 habitants, situant-se una mica per sota del valor nacional que, segons l'INE, va assolir l'entorn de 2.4 morts per tumors per cada mil habitants l'any 2022, sent els tumors la primera causa de mort a escala nacional.

Efectes de la contaminació i el canvi climàtic sobre el medi ambient

L'augment dels episodis climàtics extrems és un dels principals efectes del Canvi Climàtic. Com s'ha esmentat en els diagnòstics dels Objectius 1 i 2, Montornès del Vallès és un municipi particularment susceptible a la sequera i amb una gran superfície d'arbratge, per això es considera que l'indicador proposat pel Sistema Integrat de Dades Municipals del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, "Percentatge de dies addicionals a l'any amb perill d'incendi des de nivell alt a extrem" pot ser útil per a avaluar com evolucionen els episodis de calor extrema i a més avaluar la capacitat del municipi per a ser resilient enfront d'elles.

3.2.2.6 Percentatge de dies addicionals a l'any amb perill d'incendi des d'alt a extrem

Gràfic 42 Comparativa municipal del Percentatge de dies addicionals a l'any amb perill d'incendi d'alçada a extrem
Font: MITECO

Com es pot apreciar, Montornès del Vallès presenta un 3.7% de dies addicionals amb el risc d'incendi d'alt a extrem, aconseguint el valor més alt entre els seus municipis de comparació. Tenint en compte que el màxim valor que aconsegueix aquest indicador en l'àrea urbana funcional de Barcelona és de 35% de dies, es pot considerar que Montornès del Vallès es troba en una situació bona.

4. Mapatge d'agents rellevants

A continuació, s'enumeren els actors, públics i privats, que guarden algun tipus de relació amb la formulació i/o gestió dels diferents instruments de planificació estratègica esmentats en l'anàlisi qualitativa.

Organismes públics

- **Ajuntament de Montornès del Vallès**
 - Àrea del Territori i Sostenibilitat
 - Departament de salut pública

- **Diputació de Barcelona**
- **Consell Comarcal del Vallès Oriental**
- **Generalitat de Catalunya**
- **Agència d'Ecologia Urbana de Barcelona**

Organismes privats

- **Taula d'ocupació, taula d'empreses**
- **Henkel Iberica, S.A (magatzem de foneria)**
- **Lucta, S.A**
- **Repsol Butano, S.A**
- **Sumitomo Bakelite Europe, SLU**

5. Anàlisi DAFO

A manera de conclusió d'aquest diagnòstic es mostra la matriu de febleses, amenaces, forteses i oportunitats detectades en relació amb l'Objectiu Estratègic 3: Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència:

DEBILITATS	AMENACES
D2. Les zones verdes no estan adaptades al clima i requereixen molta aigua. D2. No hi ha normativa per al consum d'aigua en edificis privats. D4. Alta dependència del vehicle privat.	A1. Agreujament dels efectes del canvi climàtic. A1. Zona de risc d'inundacions. A2. Zona de risc de sequera. A3. Augment significatiu dels dies de calor extrem. A4. Agreujament dels efectes del canvi climàtic.
FORTALESES	OPORTUNITATS
F1. Pla de resiliència F3. Pla de prevenció d'incendis. F4. Pla de qualitat de l'aire que inclou mobilitat, soroll i contaminació atmosfèrica. F4. Estudis de qualitat de l'aire i lectura periòdica de vectors ambientals. F4. DUPROCIM	O2. Redacció de l'ordenança d'estalvi d'aigua O3. Diverses estratègies i eines per a la planificació d'emergències a l'àmbit de Catalunya. O4. Empreses grans que ofereixen oportunitats d'implantació d'economia circular, autoconsum renovable i mobilitat compartida.

OE4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular

1. Introducció

L'objectiu estratègic 4 vol respondre a la necessitat de transformar el model econòmic actual, predominantment lineal, en un model circular que maximitzi l'eficiència en l'ús dels recursos i minimitzi la generació de residus. Per a aconseguir-ho, es planteja la millora de l'eficiència energètica mitjançant la promoció de la generació distribuïda i l'autoconsum, així com la implementació d'estratègies d'estalvi i eficiència energètica en l'edificació i la mobilitat urbana.

Quant a l'aigua, es busca optimitzar el seu consum i gestió, promovent l'autosuficiència hídrica a través de la captació d'aigües pluvials i reutilització d'aigües regenerades, així com la protecció dels recursos hídrics subterranis i superficials.

La gestió de residus s'aborda des d'una perspectiva integral, fomentant la prevenció, reducció, reutilització i reciclatge d'aquests, en línia amb les directrius europees per a una economia circular. Des de l'Agenda Urbana Local, es promouen iniciatives d'agricultura de proximitat i la sobirania alimentària, reduint la petjada agroalimentària i millorant la qualitat dels productes locals.

2. Resultats de l'anàlisi documental

En aquest apartat s'analitza el punt de partida del municipi respecte als següents Objectius Específics, corresponents a l'**Objectiu Estratègic 4: Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular**:

- 4.1. Ser més eficients energèticament i estalviar energia
- 4.2. Optimitzar i reduir el consum d'aigua
- 4.3. Fomentar el cicle dels materials
- 4.4. Reduir els residus i afavorir el seu reciclatge

Concretament, s'analitzen les polítiques i estratègies implementades o proposades a Montornès del Vallès, a través dels diferents instruments amb els quals compta la ciutat, i com responen als reptes llançats per l'Agenda Urbana Espanyola.

A continuació, es resumeixen els documents de referència per a aquest Objectiu, així com la seva entitat promotora, l'Objectiu Específic al qual corresponen i la seva data de vigència:

Document	Entitat Promotora	Objectiu Específic	Vigència / any de publicació o elaboració
Pla de Resiliència dels serveis urbans i les infraestructures de Montornès del Vallès	Ajuntament de Montornès del Vallès Diputació de Barcelona	OE 4.1. OE 4.2.	2023 - act

Document	Entitat Promotora	Objectiu Específic	Vigència / any de publicació o elaboració
Pla d'Actuació Municipal 2020-2023	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 4.1. OE 4.2. OE 4.4.	2020-2023
Projecte de Reforma i Rehabilitació Funcional i Energètica de l'Escola St. Sadurní a Montornès del Vallès	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 4.1.	2022
Projecte de Renovació Parcial de l'Enllumenat Públic de Montornès del Vallès	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 4.1.	2021
Projecte Executiu d'Instal·lació Fotovoltaica per Autoconsum a l'Escola Palau d'Ametlla	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 4.1.	2022
Projecte Executiu d'Instal·lació Fotovoltaica per Autoconsum al Teatre Margarida Xirgu de Montornès del Vallès	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 4.1.	2022
Projecte Executiu d'Instal·lació Fotovoltaica per Autoconsum al CEM Les Vernedes Montornès del Vallès	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 4.1.	2023
Projecte d'Actuació Específica (PAE) per a l'Ampliació de la Deixalleria Municipal de Montornès del Vallès	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 4.3.	2022
Modificació del Projecte Executiu de la Instal·lació de Climatització Geotèrmica de l'Edifici de l'Ajuntament de Montornès del Vallès	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 4.1.	2017
Pla Director del Servei d'Abastament d'Aigua del Municipi de Montornès del Vallès	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 4.2.	2023 - act

Document	Entitat Promotora	Objectiu Específic	Vigència / any de publicació o elaboració
Pla d'Acció per l'Energia Sostenible i el Clima de Montornès del Vallès 2023	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 4.1. OE 4.3. OE 4.4.	2023 - 2030

Taula 18 Llistat de documents revisats per a l'OE 4

Cadascun d'aquests plans conté mesures que es relacionen directament amb algunes de les línies d'actuació dins dels Objectius Específics.

A continuació es detallen les línies d'actuació associades a aquests plans i la casuística específica per a Montornès del Vallès en relació amb cadascuna d'elles.

OE 4.1. SER MÉS EFICIENTS ENERGÈTICAMENT I ESTALVIAR ENERGIA

Donar suport a la transició energètica de les ciutats i en les ciutats: en elles estan les claus. La generació distribuïda i l'autoconsum d'energia en l'àmbit urbà són eines bàsiques per a aquest canvi de model energètic.

Montornès del Vallès està fermament compromès amb la transició energètica mitjançant el foment de l'autoconsum i la generació distribuïda. Un exemple destacat és la instal·lació de panells fotovoltaics en les teulades de diversos edificis municipals, incloent-hi les escoles, el teatre i el complex esportiu, que permeten aprofitar l'energia solar per a reduir la dependència de fonts no renovables i fomentar un model energètic més sostenible.

Però a més, Montornès del Vallès té una oportunitat a la gran superfície de cobertes de naus industrials del municipi, cosa que afavoreix la instal·lació de panells fotovoltaics no només per autoconsum sinó com una estratègia de generació d'energia a l'espai urbà.

Contenir i fins i tot reduir la despesa d'energia, fomentar el seu estalvi i promoure l'eficiència energètica a través de plans, estratègies o altres mesures. Entre elles: tenir en compte la morfologia urbana i les condicions bioclimàtiques de la ciutat; incorporar criteris d'arquitectura bioclimàtica passiva o maximitzar la prestació dels serveis de calefacció, refrigeració o il·luminació, amb el mínim consum possible.

El municipi ha implementat diverses estratègies per a reduir el consum energètic i fomentar l'eficiència. Aquestes inclouen la instal·lació d'aïllament exterior en façanes i cobertes, així com dispositius de protecció solar, que milloren l'eficiència tèrmica dels edificis. A més, la substitució de la calefacció amb combustibles fòssils per bombes de calor d'alta eficiència en diversos edificis municipals ha contribuït significativament a la reducció del consum energètic i les emissions de CO₂.

Incloure mesures de prevenció i resiliència que previnguin i redueixin al màxim els riscos energètics (v.g. xarxes elèctriques que permeten el subministrament alternatiu, etc.).

Dins d'aquesta línia d'actuació, l'ajuntament ha desenvolupat un pla integral d'il·luminació que inclou la substitució de l'enllumenat existent per tecnologia LED i la implementació de sistemes de regulació del flux lluminós en funció de les hores de consum. Aquestes mesures no sols milloren l'eficiència energètica, sinó que també augmenten la resiliència del

sistema elèctric en reduir la demanda màxima i distribuir el consum de manera més uniforme.

Fomentar l'ús d'energies renovables tèrmiques, de manera especial al parc edificatori, que hauria d'aprofitar la seva relativa baixa demanda energètica i el seu potencial de captació solar.

El municipi ha promogut activament la instal·lació de sistemes d'energia renovable en edificis municipals, com els generadors fotovoltaics i les instal·lacions d'aerotèrmia. Aquestes iniciatives es complementen amb la substitució de sistemes de calefacció i refrigeració convencionals per tecnologies més sostenibles i eficients, aprofitant el potencial de captació solar del parc edificatori.

Fomentar l'ús de l'energia elèctrica en la mesura en què permeti contribuir als objectius d'eficiència energètica i energies renovables i deslocalitzar les emissions fora de les ciutats.

La ciutat dins del seu Pla d'Acció per l'Energia Sostenible i el Clima de Montornès del Vallès (PAESC), es té en compte l'optimització de la contractació elèctrica municipal i l'acompanyament de l'eficiència energètica en el sector terciari i secundari. A més, Montornès del Vallès està fomentant l'ús d'energia elèctrica mitjançant la instal·lació de nous punts de recàrrega per a vehicles elèctrics i la renovació progressiva de la flota de vehicles municipals per vehicles elèctrics. Aquestes mesures no sols contribueixen a l'eficiència energètica, sinó que també ajuden a deslocalitzar les emissions, millorant la qualitat de l'aire urbà.

Facilitar l'autoconsum en cobertes municipals, mobiliari urbà, aparcaments en superfície, etc., i la incentivació de l'autoconsum en les cobertes d'edificis privats a través de mesures fiscals en l'àmbit local (licències d'obra, IBI, etc.).

Com bé s'ha comentat en altres línies d'actuació, l'Ajuntament ha facilitat l'autoconsum mitjançant la instal·lació de sistemes fotovoltaics en diverses infraestructures municipals i està incentivant l'autoconsum en edificis privats a través de mesures fiscals. Aquestes inclouen bonificacions en licències d'obra i reduccions en l'IBI, raó que fa més atractiva la inversió en energies renovables per als propietaris privats.

OE 4.2. OPTIMITZAR I REDUIR EL CONSUM D'AIGUA

Adoptar mesures per a disminuir el consum d'aigua i de la despesa energètica i emissions associades a la distribució i tractament del recurs.

Montornès del Vallès ha adoptat mesures per a optimitzar i reduir el consum d'aigua, centrades en l'eficiència de les infraestructures de distribució i tractament de l'aigua. El Pla Director del Servei d'Abastament d'Aigua del municipi inclou la implementació de sistemes de reutilització d'aigües grises i la millora de les infraestructures existents per a minimitzar pèrdues i garantir un subministrament eficient.

Recentment s'han habilitat diversos pous per a la utilització de l'aigua freàtica en usos reacionats amb el reg i la neteja viària. També s'han subsituït sistemes de reg dels jardins per d'altres més eficients.

Realitzar estrictes seguiments dels processos territorials i de les actuacions que poden generar contaminació difusa amb possibilitat d'afectar els recursos d'aigua amb destinació a les ciutats.

El municipi ha dut a terme un seguiment rigorós dels processos territorials i les actuacions que poden generar contaminació difusa, assegurant així la protecció dels recursos hídrics.

Aquest seguiment inclou la implementació de mesures per a reduir la contaminació i protegir les fonts d'aigua utilitzades per al consum urbà.

Adequar la qualitat de l'aigua per cada ús concret, fomentant la utilització de sistemes d'aprofitament d'aigües grises.

Montornès del Vallès ha promogut l'adequació de la qualitat de l'aigua per a diferents usos, fomentant la implementació de sistemes d'aprofitament d'aigües grises. Aquestes iniciatives no sols milloren l'eficiència en l'ús de l'aigua, sinó que també redueixen el consum i la despesa energètica associada al tractament i distribució del recurs. L'estudi de proposta per al reaprofitament de l'aigua i millores en la mateixa xarxa de proveïment són mesures integrades tant en el seu Pla d'Actuació Municipal 2020-2023 com del Pla de Resiliència.

OE 4.3. FOMENTAR EL CICLE DELS MATERIALS

Aconseguir un progressiu tancament de cicles en el metabolisme de les ciutats, impulsant la reducció en origen dels residus, la inclusió de criteris de "cicle de vida" en el consum de materials i la reutilització i el reciclatge.

L'Ajuntament ha millorat i ampliat el seu punt net municipal i està en procés de millora de la deixalleria que també funcionarà com a centre d'educació mediambiental permetent un intercanvi d'objectes de segona mà. Aquestes instal·lacions faciliten la correcta gestió de residus i promouen la reducció en origen, el reciclatge i la reutilització de materials. A més, el municipi va implementar un Pla Local de Prevenció i Gestió de Residus que busca incrementar la recollida selectiva i millorar la gestió de residus en tota la comunitat.

Fomentar el consum responsable, les iniciatives de reparació, reutilització i re-fabricació i els sistemes col·laboratius i compartits de béns i serveis.

Per a fomentar el consum responsable, dins del seu PAESC 2023 Montornès del Vallès ha llançat campanyes que promouen la compra a granel i l'ús de productes de proximitat, reduint l'ús de plàstics i altres materials d'un sol ús. A més, s'ha creat un espai d'intercanvi d'objectes de segona mà, fomentant l'economia circular i la reutilització de béns. Aquestes iniciatives contribueixen a un consum més sostenible i responsable.

Aprovar i implantar plans de renovació d'infraestructures municipals.

El Pla Local de Prevenció i Gestió de Residus inclou accions per a la renovació d'infraestructures municipals, buscant incrementar l'eficiència i sostenibilitat en la gestió de residus. Aquest pla contempla la implementació de sistemes de gestió avançats i la millora de les instal·lacions existents per a optimitzar la recollida i el reciclatge de residus. A això se sumen la millora i ampliació del punt net municipal i la instal·lació de dues unitats de desballestament de residus voluminosos, realitzat sota el Projecte d'Actuació Específica (PAE) per a l'ampliació de la deixalleria municipal de Montornès del Vallès.

OE 4.4. REDUIR ELS RESIDUS I AFAVORIR EL SEU RECICLATGE

Potenciar l'ús de sistemes de dipòsit, devolució i retorn, amb el consegüent estalvi de recursos i impactes ambientals i socioeconòmics. Aquesta línia d'actuació és bàsica per al desenvolupament d'una economia circular, com també ho són els plans de gestió de residus o instruments equivalents.

A Montornès es vol implantar el sistema d'identificació d'usuaris amb contenidors de residus tancats. D'aquesta manera, es tindrien les dades de generació de residus de cada habitatge

i es podrien establir mecanismes bonificadors a la ciutadania que millor ús faci del sistema. Amb això, s'espera una millora dels percentatges de recollida selectiva i una reducció de residus.

Gestionar els residus per reduir el seu impacte, obligant al tractament dels mateixos (siguin perillosos o no).

S'han desenvolupat diverses campanyes per fomentar la separació en origen i fomentar el civisme. S'ha augmentat la dotació de contenidors i la capacitat dels mateixos. Per tal d'afavorir la recollida selectiva pràcticament totes les àrees de contenidors tenen totes les fraccions.

A més, hi ha una instal·lació que recull aquests residus si són d'origen domèstic. Els usuaris industrials estan obligats a gestionar-los pel seu compte de forma adequada.

Estudiar i aplicar nous models d'educació ambiental per crear consciència ambiental i sensibilitat cap al consum i la generació de residus.

Per a sensibilitzar a la comunitat sobre la importància de la reducció i el reciclatge de residus, a Montornès del Vallès es fan programes educatius que siguin les directrius del Pla d'Actuació Municipal 2020-2023 enfocades a la realització de campanyes per a fomentar el reciclatge i reduir l'ús del plàstic i la idea de promoure la nova deixalleria com un espai on reutilitzar materials i fer formació.

El 2n trimestre d'aquest any han començat les obres de reforma del Punt Net de Montornès, aprovades pel Consorci per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental. La reforma inclou un centre de valorització de residus voluminosos, una botiga de segona mà, un espai per a residus d'aparells elèctrics i electrònics, RAES i matalassos i un mòdul de descontaminació d'amiant. També s'ampliaran les instal·lacions amb zones de desballestament, trituradors i millores en xarxes bàsiques. Està previst que les obres, amb un pressupost de 1,13M€ i una subvenció de 994.535,36 € de l'Agència de Residus de Catalunya, duraran 8 mesos.

A més, la substitució progressiva de l'enllumenat públic per tecnologia LED i la promoció de l'autogeneració d'energia mitjançant instal·lacions solars són exemples addicionals del compromís del municipi amb la sostenibilitat i la creació d'un entorn més saludable i eficient per a tots els seus habitants.

3. Anàlisi quantitativa

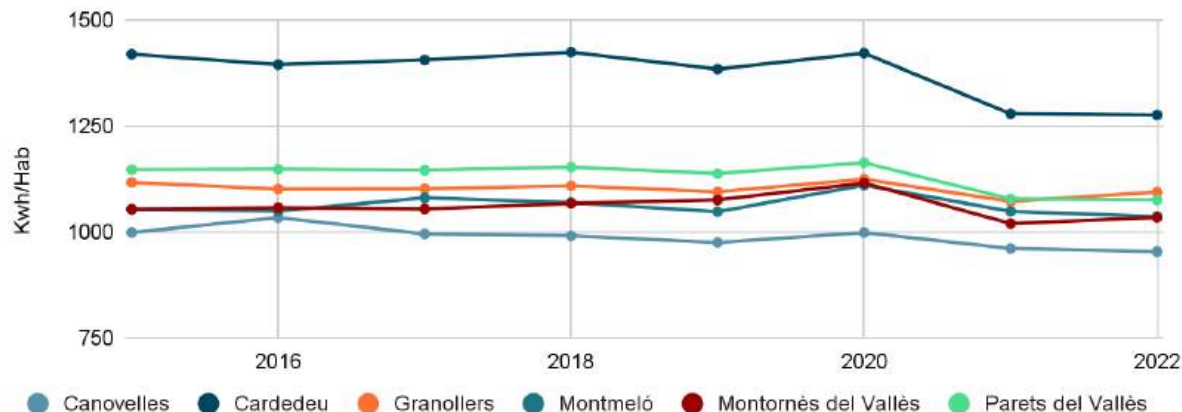
Els indicadors de seguiment i avaluació associats a l'Objectiu estratègic 4 estan orientats a mesurar i analitzar l'eficiència en la gestió dels recursos naturals i l'adopció de pràctiques d'economia circular en Montornès del Vallès. Aquests indicadors abasten diversos aspectes com el consum d'aigua i energia, la generació i reciclatge de residus, i la sostenibilitat en el desenvolupament urbà, proporcionant una visió integral del progrés cap a una gestió més sostenible i eficient dels recursos.

Consum d'energia elèctrica domèstica per habitant

El consum d'energia elèctrica domèstica per habitant és un indicador crucial per a avaluar la gestió sostenible dels recursos, ja que reflecteix no sols l'ús eficient de l'energia, sinó també l'adopció de tecnologies més sostenibles i hàbits de consum conscients. En Montornès del Vallès, aquest consum ha mostrat una tendència relativament estable entre 2015 i 2022,

amb una lleugera disminució en els últims anys, aconseguint els 1034.32 kWh/hab en 2022. Aquest patró suggereix un ús eficient de l'energia, encara que l'augment en 2020 podria atribuir-se a canvis en els hàbits de consum a causa de la pandèmia i l'augment del temps de permanència en les llars.

4.1.2.1 Consum d'energia elèctrica domèstica per habitant

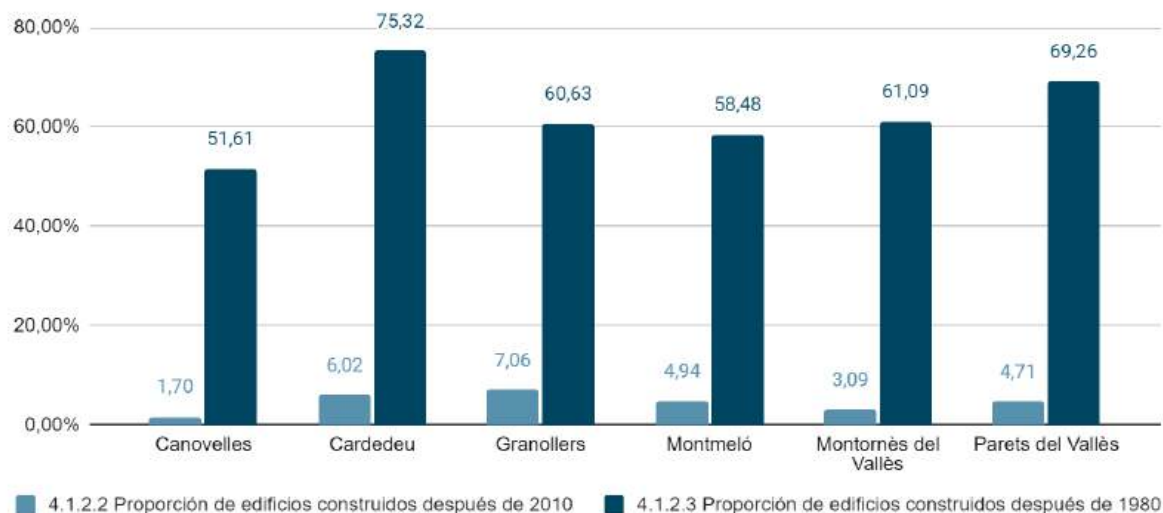

Gràfic 43 Comparativa municipal del Consum d'energia elèctrica domèstica per habitant
Font: Generalitat de Catalunya

Comparativament, Montornès del Vallès es troba en un rang mitjà-alt respecte a altres municipis com Canovelles i Granollers, però significativament menor que Cardedeu, que presenta consums superiors a 1270 kWh/hab en 2022. Aquesta comparació revela que, encara que Montornès del Vallès està fent esforços en la gestió energètica, encara hi ha marge per a millorar en comparació amb municipis de menor consum, possiblement a través de la implementació de tecnologies més eficients i programes de conscienciació sobre l'estalvi energètic.

Proporció d'edificis construïts per rangs anuals

A Montornès del Vallès, el 61.09% dels edificis van ser construïts després de 1980, la qual cosa indica un parc immobiliari relativament modern en comparació amb altres municipis. No obstant això, només el 3.09% dels edificis han estat construïts després de 2010, la qual cosa suggereix un ritme de construcció recent més lent.

Gràfic 44 Comparativa municipal de la proporció d'edificis construïts per rangs anuals
Font: Cadastre i Joint Research Center

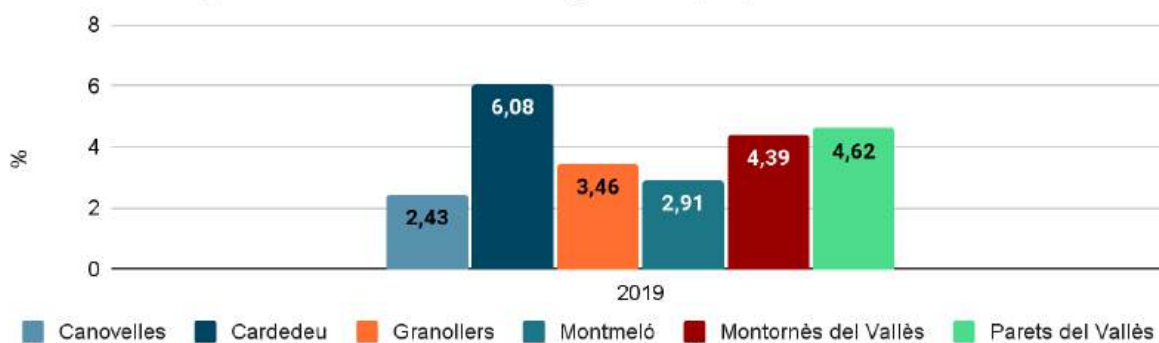
La proporció d'edificis moderns és un indicador d'alta importància, ja que els edificis més recents tendeixen a ser més eficients energèticament i estar dissenyats amb materials i tècniques més sostenibles. A Montornès del Vallès, l'alta proporció d'edificis construïts després de 1980 és positiva, però el baix percentatge de construccions recents pot ser una àrea de millora. Fomentar noves construccions que compleixin amb els estàndards de sostenibilitat actuals i la renovació d'edificacions antigues pot contribuir significativament als objectius de l'Agenda Urbana Espanyola.

Percentatge d'edificis amb certificació energètica alta (A/B)

El percentatge d'edificis amb certificació energètica alta és un indicador clau per a avaluar l'eficiència energètica i el compromís amb la sostenibilitat en l'àmbit de la construcció. Els edificis amb certificació energètica A o B compleixen amb els estàndards més exigents d'eficiència energètica, característica que contribueix a la reducció de les emissions de CO₂ i a l'estalvi d'energia.

El gràfic mostra una estimació calculada de manera robusta utilitzant les dades de Generalitat de Catalunya sobre la informació de certificats d'eficiència energètica d'edificis. Montornès del Vallès se situa en un nivell mitjà amb un 4.39% dels seus edificis certificats amb qualificació energètica A o B. Això és indicatiu d'un esforç considerable cap a la millora de l'eficiència energètica al parc immobiliari local tenint en compte la mitjana regional. D'igual manera, comparant amb altres municipis pròxims, únicament Granollers destaca amb el percentatge més alt, aconseguint un 6.08%, la qual cosa demostra un fort compromís amb la construcció i rehabilitació d'edificis energèticament eficients.

4.1.2.4 Percentatge d'edificis amb certificació energètica alta (A/B)

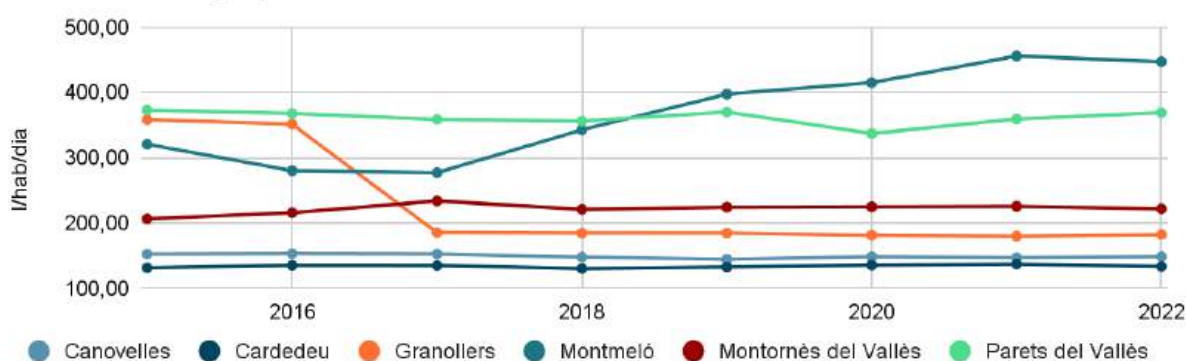

Gràfic 45 Comparativa municipal del Percentatge d'edificis amb certificació energètica alta (A/B)

Font: Generalitat de Catalunya

Consum d'aigua per habitant

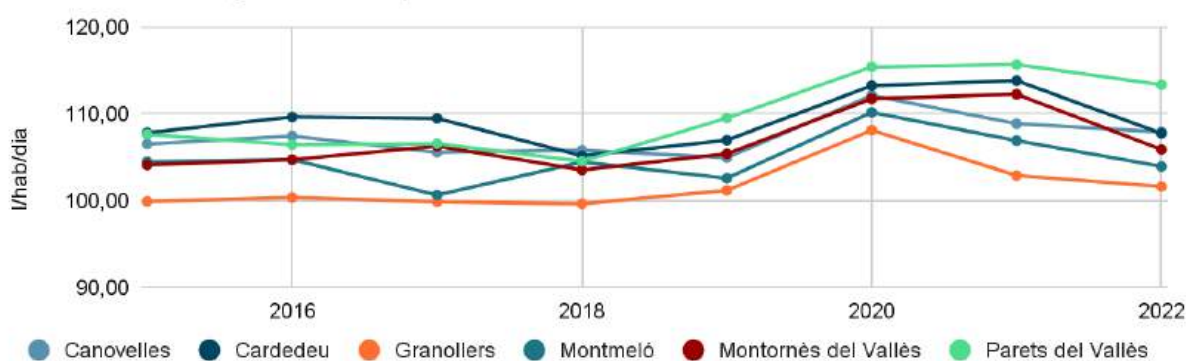
4.2.1 Consum d'aigua per habitant

Gràfic 46 Comparativa municipal del Consum d'aigua per habitant

Font: Agència Catalana de l'Aigua

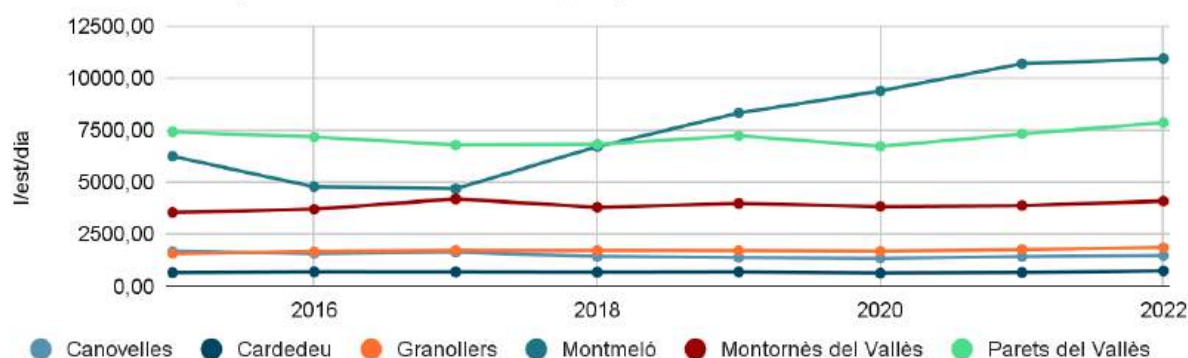
4.2.1.a Consum d'aigua domèstica per habitant

Gràfic 47 Comparativa municipal del Consum d'aigua domèstica per habitant

Font: Agència Catalana de l'Aigua

4.2.1.b Consum d'aigua de les activitats econòmiques per establiment

Gràfic 48 Comparativa municipal del Consum d'aigua de les activitats econòmiques per establiment
Font: Agència Catalana de l'Aigua

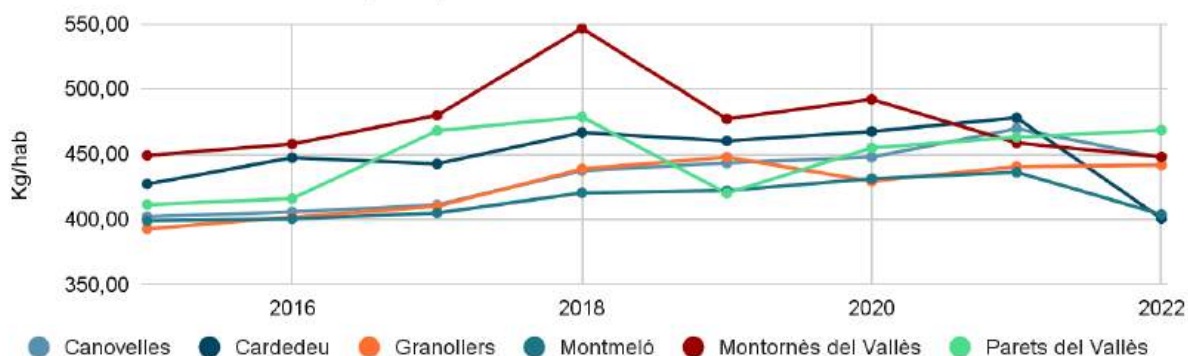
L'anàlisi dels indicadors de consum d'aigua a Montornès del Vallès proporciona una visió integral sobre la gestió i l'ús del recurs hídric en el municipi. En conjunt, aquests indicadors reflecteixen una gestió relativament eficient de l'aigua en Montornès del Vallès, tant a escala domèstica com econòmica. A Montornès del Vallès, el consum ha fluctuat lleugerament, però sense canvis dramàtics, la qual cosa suggereix una gestió adequada dels recursos hídrics sobretot econòmicament. En l'àmbit domèstic és on s'aprecia major fluctuació, observant aquest repunt a causa de la pandèmia; no obstant això, els valors s'han mantingut al voltant dels 100-110 litres per habitant, consum que està dins del rang recomanat per l'OMS per al consum d'aigua.

Comparativament, Montornès del Vallès presenta un consum similar a la majoria dels seus municipis de comparació, malgrat això, on més diferències s'aprecien és en el consum de les activitats econòmiques on se situa en un nivell intermedi allunyant-se de la tendència a l'alça de Montmeló i Parets del Vallès.

Residus urbans recollits per càpita

La generació de residus sòlids urbans per càpita és un indicador directe de l'eficiència en la gestió de recursos i l'adopció de pràctiques d'economia circular, ja que un menor volum de residus indica una major reutilització i reciclatge de materials. Montornès del Vallès ha mostrat una lleugera reducció en la generació de residus en els últims anys, passant de nivells alts a una tendència decreixent, la qual cosa és un indicatiu positiu de millores en la gestió de residus i reciclatge.

4.4.2.1 Residus urbans recollits per càpita

Gràfic 49 Comparativa municipal de Residus urbans recollits per càpita
Font: IDESCAT

No obstant això, en comparar-ho amb altres municipis, Montornès del Vallès continua generant més residus que Canovelles i Granollers, indicant que les pràctiques de consum i eliminació encara poden millorar-se. Aquest fet indica que, malgrat els progressos, es necessiten estratègies addicionals per a reduir la generació de residus, com la promoció de la reducció en la font, el compostatge domèstic i la implementació de sistemes de recollida selectiva més eficients.

Taxa reciclatge

La taxa de reciclatge mesura el percentatge de residus que es recullen de manera separada i es reciclen, la qual cosa redueix la quantitat de residus que acaben en abocadors i minimitza l'impacte ambiental. La taxa de reciclatge a Montornès del Vallès, amb un 41,18% en 2022, mostra un compromís considerable cap a la gestió sostenible dels residus. Aquest nivell de reciclatge és encoratjador i s'alinea amb les directrius de la Unió Europea, que estableix que per a 2025, almenys el 55% dels residus municipals ha de ser reciclat.

4.4.2.2 Taxa reciclatge

Gràfic 50 Comparativa municipal de la Taxa reciclatge
Font: IDESCAT

Així i tot, la taxa de reciclatge ha mostrat variacions al llarg dels anys, aconseguint el seu pic en 2017 amb un 46,80% i disminuint fins a la dada de 2022. Aquest descens recent podria ser motiu d'anàlisi per a identificar les causes i corregir qualsevol deficiència en el sistema de gestió de residus.

4. Mapatge d'agents rellevants

A continuació, s'enumeren els actors, públics i privats, que guarden algun tipus de relació amb la formulació i/o gestió dels diferents instruments de planificació estratègica esmentats en l'anàlisi qualitativa.

Organismes públics

- **Ajuntament de Montornès del Vallès**
 - Àrea del Territori i Sostenibilitat
 - Oficina Municipal d'Informació al Consumidor (OMIC)
- **Diputació de Barcelona**
- **Consorci per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental**
- **Serveis Ambientals del Vallès Oriental (SAVOSA)**
- **Gestió Integral d'Aigües de Catalunya (GIACSA)**
- **Agència de Residus de Catalunya**
- **Agència Catalana de Consum**

Organismes privats

- **Corporació CLD (servei de recollida de residus i de neteja viària a Montornès del Vallès)**
- **ENDESA**

5. Anàlisi DAFO

A manera de conclusió d'aquest diagnòstic es mostra la matriu de febleses, amenaces, fortaleeses i oportunitats detectades en relació amb l'Objectiu Estratègic 4: Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular:

DEBILITATS	AMENACES
D1. Necessitat de millorar l'eficiència energètica en molts edificis públics. D2. Falta de sistemes d'energia resilients que tolerin pertorbacions sense tallar el subministrament. D3. Gestió de l'aigua encara insuficient en termes de reutilització i optimització. D4. Separació de residus i reciclatge no completament optimitzats. D5. Necessitat d'augmentar la infraestructura per a la recàrrega de vehicles elèctrics. D6. Limitada inversió en noves tecnologies d'energia i reciclatge.	A1. Dependència de combustibles fòssils i fluctuacions en el seu preu. A2. Vulnerabilitat a interrupcions en el subministrament energètic a causa de desastres naturals o fallades tècniques. A3. Agreujament dels efectes del canvi climàtic. A4. Resistència al canvi cap a models de producció i consum més sostenibles d'alguns sectors econòmics. A7. Polítiques ambientals supramunicipals canviants que poden afectar la continuïtat dels projectes.
FORTALESES	OPORTUNITATS
F1. Implementació de projectes d'energies renovables en edificis municipals (escoles Sant Sadurní, Palau Ametlla i Marinada, teatre Margarida Xirgu i CEM Els Vernedes). F2. Implementació de tecnologia LED i sistemes de telegestió en l'enllumenat públic. F3. Programes en marxa per a l'optimització del consum d'aigua i redacció d'una nova ordenança d'estalvi. F4. Construcció d'una nova deixalleria i centre d'educació mediambiental. F5. Instal·lació progressiva de punts de recàrrega per a vehicles elèctrics i promoció de l'ús d'energies renovables. F6. Impuls de projectes d'economia circular i plans de gestió de residus.	O1. Creació d'una Oficina Energètica Municipal per a promoure l'autogeneració i resiliència energètica. O2. Potencial per a desenvolupar sistemes d'aprofitament d'aigües grises i pluvials. O3. Programes per a fomentar el reciclatge i la reducció d'ús de plàstics, incloent-hi campanyes educatives. O4. Programes, ajudes i promocions de la mobilitat 0 emissions. O5. Possibles aliances amb empreses locals per a desenvolupar projectes sostenibles i d'economia circular. O6. Creixent consciència pública i suport a les iniciatives de sostenibilitat.

OE5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible

1. Introducció

L'Objectiu Estratègic 5: Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible a Montornès del Vallès cerca crear un entorn urbà que faciliti l'accés als serveis i fomenti l'ús de modes de transport sostenibles, com caminar, l'ús de la bicicleta i el transport públic. Aquest objectiu és fonamental per a millorar la qualitat de vida dels habitants, reduir la petjada de carboni del municipi i promoure un desenvolupament urbà més equilibrat.

Montornès del Vallès enfronta diversos desafiaments en termes de mobilitat i proximitat, incloent-hi la fragmentació dels ecosistemes, la dificultat en la gestió de l'espai natural, i el risc d'increment del trànsit vehicular a causa de nous desenvolupaments urbans. No obstant això, també existeixen oportunitats significatives per a transformar aquestes febleses en fortaleces.

En aquest diagnòstic, s'analitzaran els resultats de l'anàlisi documental, es detallaran les línies d'actuació actuals i planificades, s'avaluaran els indicadors quantitatius rellevants, i es durà a terme una anàlisi DAFO que permeti identificar les principals febleses, amenaces, fortaleces i oportunitats entorn de la proximitat i la mobilitat sostenible en el municipi. Aquest enfocament permetrà identificar estratègies efectives per a avançar en el compliment d'aquest objectiu estratègic dins de l'Agenda Urbana de Montornès del Vallès.

2. Resultats de l'anàlisi documental

En aquest apartat s'analitza el punt de partida del municipi respecte als següents Objectius Específics, corresponents a l'Objectiu Estratègic 5: Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible:

- 5.1. Afavorir la ciutat de proximitat
- 5.2. Potenciar les modalitats de transport sostenible

Concretament, s'analitzen les polítiques i estratègies implementades o proposades a Montornès del Vallès, a través dels diferents instruments amb els quals compta la ciutat, i com responen als reptes llançats per l'Agenda Urbana Espanyola.

A continuació, es resumeixen els documents de referència per a aquest Objectiu, així com la seva entitat promotora, l'Objectiu Específic al qual corresponen i la seva data de vigència:

Document	Entitat promotora	Objectiu Específic	Vigència / any de publicació o elaboració
Pla general d'Ordenació Urbana	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 1.1. OE 1.2. OE 1.3.	1992 amb posteriors modificacions puntuals

Text refós de les Normes Urbanístiques del Pla General d'Ordenació Urbana	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 1.1. OE 1.2. OE 1.3.	2005 - act
Text refós de les Normes Urbanístiques del Pla General d'Ordenació Urbana (no aprovat)	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 1.1. OE 1.2. OE 1.3.	2024
Pla Territorial Metropolità de Barcelona (PTMB)	Generalitat de Catalunya	OE 5.1. OE 5.2.	2010-2030
Estratègia Catalana de Mobilitat Sostenible	Generalitat de Catalunya	OE 5.1. OE 5.2.	2020-2030

Taula 19 Llistat de documents revisats per a l'OE 5

Cadascun d'aquests plans conté mesures que es relacionen directament amb algunes de les línies d'actuació dins dels objectius específics.

A continuació es detallen les línies d'actuació associades a aquests plans i la casuística específica per a Montornès del Vallès en relació amb cadascuna d'elles.

OE 5.1. AFAVORIR LA CIUTAT DE PROXIMITAT

Montornès del Vallès ha reconegut la importància de millorar l'accessibilitat i la connectivitat dins del municipi per a assegurar que tots els ciutadans tinguin accés fàcil i equitatiu als serveis essencials. En aquest sentit, s'han implementat diverses estratègies per a optimitzar les infraestructures urbanes, assegurant una major cohesió territorial i una reducció en les desigualtats quant a l'accés a aquests serveis.

Afavorir la integració d'àrees perifèriques mitjançant la millora de infraestructures de transport i la planificació urbana.

Sota el marc del Pla General d'Ordenació Urbana (PGOU), s'han executat obres per a millorar la xarxa de transport públic i ampliar la cobertura de rutes d'autobús. A més, s'han dut a terme millores en la infraestructura per als vianants i ciclista per a connectar millor les àrees residencials perifèriques amb els centres urbans.

Un projecte alineat amb l'OE 5.1 és la creació d'un Pol Sociocultural al centre urbà, que serveixi de catalitzador de la vida social i produeixi sinergies amb els equipaments propers en un entorn destinat al vianant que inclou la revisió de la connectivitat amb el teatre existent.

Millorar a la connectivitat entre els diferents barris i àrees de Montornès del Vallès.

Dins del marc del Pla Territorial Metropolità de Barcelona, s'estan materialitzant projectes que busquen millorar la connectivitat entre els diferents barris del municipi, facilitant l'accés a serveis i activitats econòmiques en diferents punts del territori.

S'estan revisant les rutes de transport públic per a assegurar que el municipi tingui un accés equitatiu, complementat per millores en la infraestructura per als vianants que permetin connexions més fluides entre àrees residencials i comercials.

Reduir la fragmentació territorial a través d'un urbanisme inclusiu i sostenible.

El PGOU contempla estratègies per a reduir la fragmentació territorial, especialment en zones on la infraestructura actual dificulta la integració de diferents àrees del municipi. La planificació inclou la creació de corredors verds i la millora dels accessos per als vianants.

La integració de noves àrees urbanes mitjançant infraestructures que connectin els diferents nuclis de Montornès del Vallès, com la construcció de ponts i passos per als vianants en àrees estratègiques, és essencial per a fomentar una ciutat més cohesionada.

OE 5.2. POTENCIAR LES MODALITATS DE TRANSPORT SOSTENIBLE

Montornès del Vallès s'enfronta al repte de reduir la dependència del vehicle privat, promovent l'ús de modes de transport més sostenibles com la bicicleta, el transport públic i els desplaçaments a peu. Les polítiques i accions en aquest àmbit busquen no sols reduir les emissions de gasos contaminants, sinó també millorar la qualitat de vida dels ciutadans a través d'un entorn urbà més saludable i menys congestionat.

Cal a dir que Montornès del Vallès no té competències de transport interurbà.

Promoure l'ús del transport públic i la mobilitat activa mitjançant campanyes de sensibilització i la millora de la infraestructura existent.

S'han portat a terme campanyes de conscienciació dirigides a fomentar l'ús del transport públic i la mobilitat activa. A més, s'ha implementat millores en la infraestructura per a bicicletes i en la xarxa de transport públic, incloent-hi la creació de nous carrils bici i la millora de la freqüència i cobertura del servei d'autobusos.

El projecte del Pol Sociocultural també podria jugar un paper important en l'estratègia de mobilitat sostenible de Montornès del Vallès, si contempla mesures per descoratjar l'ús de l'automòbil al centre urbà facilitant, en canvi, l'ús del transport públic o mitjans no motoritzats accedir a les instal·lacions culturals.

D'altra banda, recentment s'han fet dos nous itineraris per a vianants i ciclistes a Montornès i Vilanova, connectant el nucli urbà amb barris com Can Bosquerons i Ametller. Amb trajectes de fins a 460 metres, aquests camins estan protegits per barreres mixtes de fusta i acer, i inclouen il·luminació i senyalització per millorar-ne la seguretat. Les obres van començar el març del 2021 i van acabar al novembre, finançades majoritàriament per la Diputació de Barcelona. La intervenció millora la seguretat viària i facilita l'accés a serveis com el transport públic.

Fomentar la mobilitat elèctrica mitjançant l'expansió de la xarxa de càrrega i la promoció de vehicles elèctrics.

Montornès del Vallès ha començat a instal·lar punts de càrrega per a vehicles elèctrics en diferents zones del municipi, facilitant l'adopció de vehicles més sostenibles. A més, s'estan oferint incentius per a la compra de vehicles elèctrics.

L'expansió de la xarxa de càrrega en col·laboració amb iniciatives regionals i el desenvolupament d'un pla municipal per a promoure la mobilitat elèctrica, alineats amb l'Estratègia Catalana de Mobilitat Sostenible, són fonamentals per a avançar en aquest objectiu.

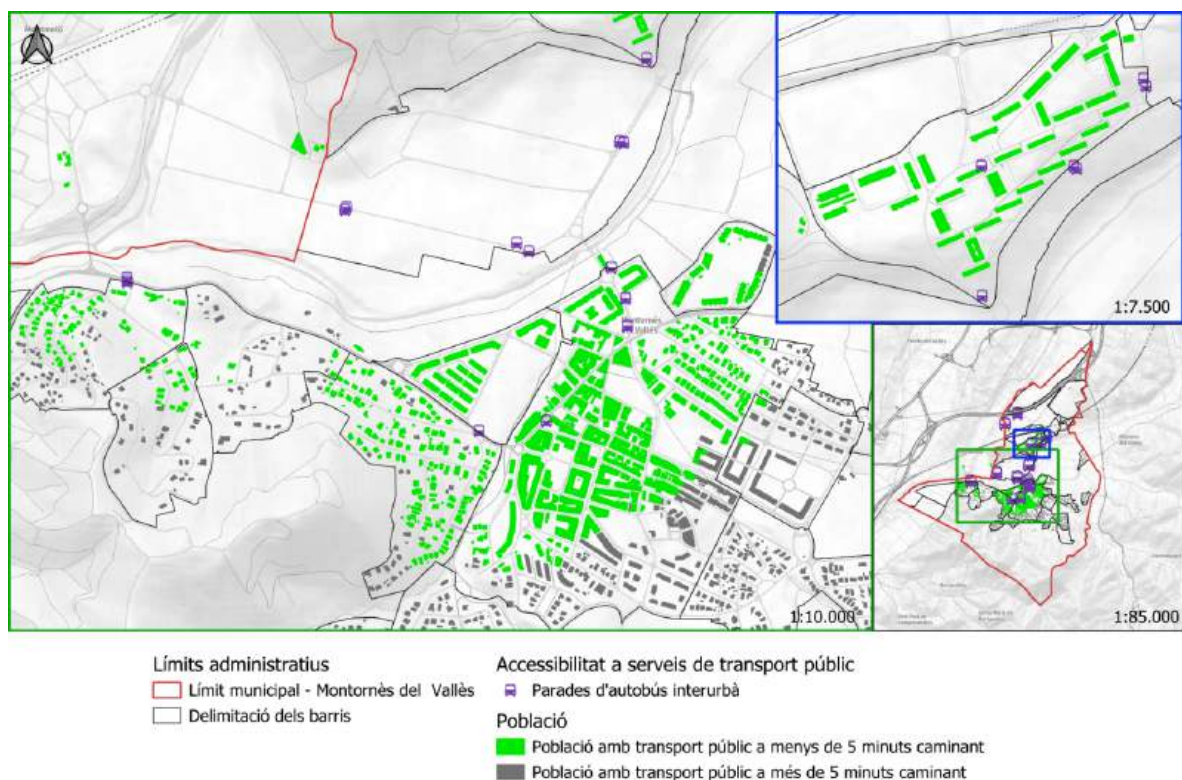
Implementar sistemes de transport compartit per a reduir el nombre de vehicles privats en circulació.

Es podrien explorar opcions per a implementar sistemes de transport compartit, com a cotxe multiusuari, a Montornès del Vallès. Aquestes iniciatives busquen reduir el nombre de vehicles privats en circulació i promoure l'ús d'alternatives sostenibles.

3. Anàlisi quantitativa

Accés al transport públic

El 67.74% de la població està a menys de 5 minuts caminant d'una parada de transport públic.

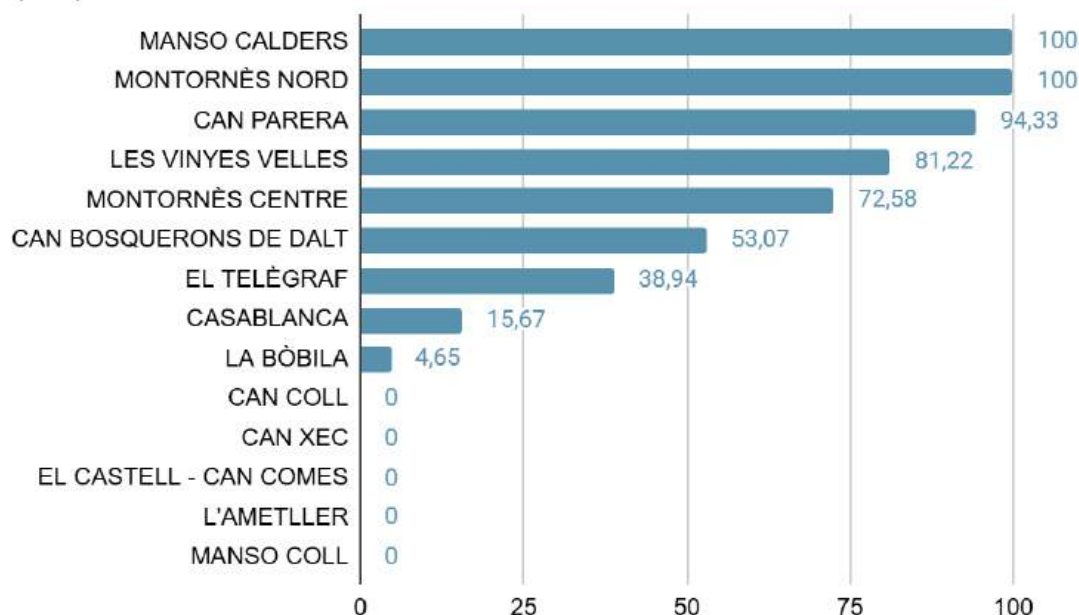

Mapa 18 Accessibilitat a serveis de transport públic

Font: Elaboració pròpia a partir de Urban Atlas 2018 Copernicus, Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Montornès del Vallès i Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya

RESULTATS PER BARRIS

5.2.3.1 Percentatge de població a una distància menor de 5 minuts caminant a una parada de transport públic

Gràfic 51 Comparativa per barris del Percentatge de població a una distància menor de 5 minuts caminant a una parada de transport públic (parades bus urbà)
Font: Ajuntament de Montornès del Vallès (GIS)

Aquest resultat reflecteix un accés relativament bo al transport públic per a la majoria de la població de Montornès del Vallès, però amb freqüències i rutes insuficients, amb més de dos terços dels residents tenint una parada de transport públic a menys de 5 minuts a peu. No obstant això, aquesta dada també indica que prop d'un terç de la població es troba més allunyada dels punts d'accés al transport públic, la qual cosa pot ser una limitació significativa, especialment en barris perifèrics o menys densament poblats.

La disparitat en l'accés al transport públic suggereix una necessitat de revisar i possiblement ampliar la cobertura de la xarxa de transport públic per a assegurar una major equitat entre els diferents barris del municipi. Això és particularment important en àrees amb menor densitat de població, on la falta d'opcions de transport pot limitar la mobilitat i l'accés a serveis essencials.

Aquest indicador ofereix una base sòlida per a identificar àrees prioritàries on es podria millorar la connectivitat, ja sigui mitjançant la creació de noves rutes d'autobús, la implementació de solucions de transport flexible (com a serveis de transport a demanda) o la millora de la infraestructura existent.

En comparació amb estàndards regionals o amb municipis similars, Montornès del Vallès mostra un bon acompliment, però amb marge per a millores que podrien alinear-se amb els objectius de mobilitat sostenible plantejats en l'Agenda Urbana. Augmentar aquest percentatge acostaria al municipi als objectius establerts en polítiques regionals de transport, com les de la Generalitat de Catalunya.

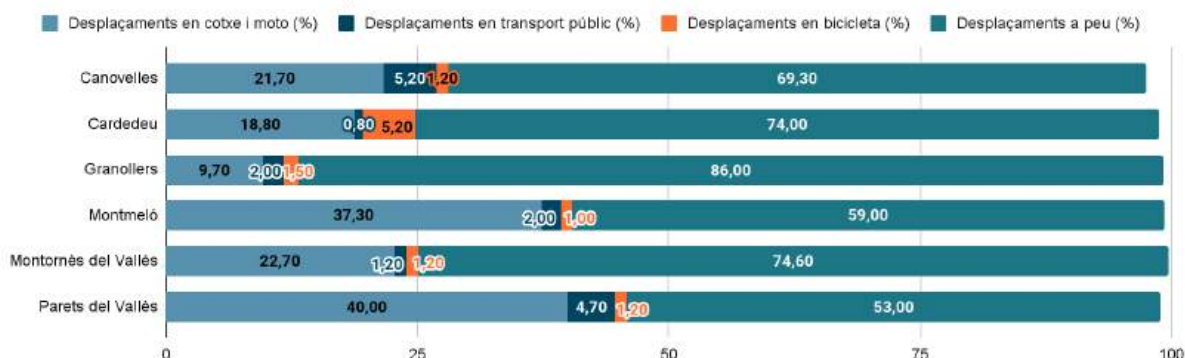
La proximitat al transport públic té un impacte directe en la qualitat de vida, especialment per a aquells que depenen d'aquest mitjà per als seus desplaçaments diaris. Millorar aquest

accés podria reduir la dependència del vehicle privat, disminuint així la congestió i la contaminació, al mateix temps que es fomenta una mobilitat més sostenible.

Distribució modal del transport

L'anàlisi de la distribució modal del transport és essencial per a comprendre els patrons de mobilitat en un municipi i la seva relació amb la sostenibilitat urbana. Aquest indicador mostra la proporció de desplaçaments realitzats en diferents modes de transport: cotxe i moto, transport públic, bicicleta, i a peu. Una distribució equilibrada i amb una major proporció de modes sostenibles (com el transport públic, bicicleta i a peu) és indicativa d'una mobilitat més sostenible i menys dependent del cotxe privat.

5.1.2 Distribució modal del transport

Gràfic 52 Comparativa municipal de la distribució modal del transport
Font: DIBA (DIBAmòmetre)

A Montornès del Vallès, l'alta proporció de desplaçaments a peu és un indicador positiu de la sostenibilitat del transport i de la qualitat de l'entorn urbà per als vianants. No obstant això, la dependència del cotxe i el baix ús del transport públic i la bicicleta suggereixen que hi ha àrees per a millorar. El fet de no tenir un abona xarxa de transport públic urbà i de no tenir tren, fa que la dependència del vehicle privat sigui molt alta, ja que molta gent utilitza el vehicle per anar a altres poblacions a estudiar o treballar.

Per a reduir la dependència del cotxe, es podrien implementar polítiques que fomentin l'ús del transport públic, com millorar la freqüència i cobertura del servei, incentivar l'ús de la bicicleta mitjançant la creació de carrils bici segurs i programes de lloguer de bicicletes.

No obstant això, els resultats són notablement positius, ja que gairebé el 80% dels desplaçaments es realitzen mitjançant modes sostenibles i/o nets, per la qual cosa Montornès del Vallès que ja mostra una forta inclinació cap a aquesta mena de desplaçaments podria, mitjançant la implementació d'estratègies de transport públic, generar un mix modal excel·lent i pioner en la zona en la qual se situa.

4. Mapatge d'agents rellevants

A continuació, s'enumeren els actors, públics i privats, que guarden algun tipus de relació amb la formulació i/o gestió dels diferents instruments de planificació estratègica esmentats en l'anàlisi qualitativa i quantitativa per a l'Objectiu Estratègic 5, "Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible" en Montornès del Vallès:

Organismes públics

- **Ajuntament de Montornès del Vallès**
 - Àrea de Seguretat Ciutadana i Convivència
 - Àrea del Territori i Sostenibilitat
 - Àrea d'Acció Social
- **Diputació de Barcelona**
 - Àrea d'Espais Naturals i Infraestructura verda
 - Àrea d'Acció climàtica i transició energètica
- **Generalitat de Catalunya**
 - Territori, Habitatge i Transició Ecològica
- **Consell Comarcal del Vallès Oriental**
 - Àrea de Política Territorial i Mobilitat

Organismes privats

- **Empreses de Transport Públic**
 - Operadors d'autobusos i ferrocarril
- **Empreses de Mobilitat Sostenible**
 - Proveïdors de vehicles multiusuari
- **Associacions de Comerciants i Empresaris**
 - Unió de Botiguers de Montornès del Vallès

Organismes de la Societat Civil

- **Associacions de Veïns**
 - Plataformes ciutadanes i grups de veïns

5. Anàlisi DAFO

A manera de conclusió d'aquest diagnòstic es mostra la matriu de febleses, amenaces, fortaleeses i oportunitats detectades en relació amb l'Objectiu Estratègic 5: Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible a Montornès del Vallès:

DEBILITATS	AMENACES
D2. Insuficient cobertura i freqüència del transport públic, especialment en àrees perifèriques del municipi. D3. Dificultat per a integrar àrees perifèriques i millorar l'accessibilitat a serveis essencials a causa de la topografia i planificació urbanística existent. D4. Alta dependència del vehicle privat per a desplaçaments diaris, la qual cosa reflecteix una falta d'alternatives sostenibles prou desenvolupades.	A2. Augment de l'ús del vehicle privat a causa de la falta d'alternatives eficients, la qual cosa contribueix a la congestió i la contaminació de l'aire. A3. La competència amb grans àrees comercials fora del municipi pot desincentivar el desenvolupament del comerç local i la proximitat.
FORTALESES	OPORTUNITATS
F1. En tràmit d'elaboració un Estudi de mobilitat F2. Alt potencial per al desenvolupament d'infraestructures per als vianants i ciclistes, gràcies a la geografia del municipi i l'existència d'àrees naturals protegides. F3. Col·laboració activa entre l'Ajuntament i les associacions de veïns en la planificació i millora de la mobilitat i l'accessibilitat en el municipi. F4. Sinergia amb iniciatives regionals: La integració en el Pla Territorial *Metropolità de Barcelona proporciona un marc que afavoreix la cooperació intermunicipal per a millorar la connectivitat i la sostenibilitat del transport a Montornès del Vallès.	O1. Possibilitat d'accedir a fons europeus i regionals per a la millora d'infraestructures de mobilitat sostenible, com l'ampliació de la xarxa de carrils bici i el desenvolupament d'aparcaments dissuasius. O2. Creació del Pol Cultural, que inclou un aparcament dissuasiu i la millora de la connectivitat, pot actuar com un motor per a millorar l'accessibilitat i reduir el trànsit en el centre urbà. O3. Integració en el Pla Territorial Metropolità de Barcelona, que ofereix un marc regional per a millorar la connectivitat intermunicipal i la sostenibilitat del transport. O4. Canvis culturals cap a la mobilitat sostenible. Existeix un creixent reconeixement de la importància de la mobilitat sostenible, la qual cosa pot facilitar l'adopció de polítiques i mesures que promoguin l'ús de transport públic, bicicletes, i desplaçaments a peu. O5. Sinergia amb projectes de resiliència climàtica. La implementació de projectes de resiliència climàtica, que inclouen la mobilitat sostenible com un dels seus pilars, ofereix una oportunitat per a alinear els objectius de sostenibilitat amb les estratègies d'adaptació al canvi climàtic.

OE6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat

1. Introducció

El diagnòstic d'aquest objectiu se centra en la valoració la situació actual del municipi en relació amb la construcció d'una societat més justa i inclusiva, on totes les persones tinguin accés a les mateixes oportunitats i recursos, independentment del seu origen, gènere, edat o situació socioeconòmica.

Aquest objectiu busca reduir les desigualtats i millorar la qualitat de vida de la ciutadania, mitjançant polítiques i accions que afavoreixin la integració social, l'accés equitatiu als serveis bàsics i la participació activa de tots els grups socials en la vida comunitària. A més, aquest objectiu subratlla la importància d'enfortir el teixit social i comunitari mitjançant el suport a iniciatives locals que promoguin la convivència i la solidaritat. S'impulsa la creació d'espais públics accessibles i segurs que facilitin la trobada i la interacció entre els ciutadans, així com el desenvolupament de programes que fomentin la participació ciutadana i el voluntariat.

Així mateix, es posa èmfasi en la necessitat d'abordar les necessitats específiques dels col·lectius més vulnerables, com la gent gran, els infants i els i les joves, les persones migrants, el col·lectiu LGBTIQ+ i les persones amb diversitat funcional, garantint la seva inclusió plena en la societat. En resum, aquest objectiu busca construir ciutats i comunitats més equitatives i cohesionades, on tots els individus tinguin l'oportunitat de contribuir i beneficiar-se del desenvolupament urbà sostenible.

2. Resultats de l'anàlisi documental

En aquest apartat s'analitza el punt de partida del municipi respecte als següents Objectius Específics, corresponents a l'**Objectiu Estratègic 6: Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat**:

- 6.1. Reduir el risc de pobresa i exclusió social en entorns urbans desfavorits.
- 6.2. Buscar la igualtat d'oportunitats des d'una perspectiva de gènere, edat i capacitat.

Concretament, s'analitzen les polítiques i estratègies implementades o proposades a Montornès del Vallès, a través dels diferents instruments amb els quals compta la ciutat, i com responen als reptes llançats per l'Agenda Urbana Local.

A continuació, es resumeixen els documents de referència analitzats per a aquest Objectiu, així com la seva entitat promotora, l'Objectiu Específic al qual corresponen i la seva data de vigència:

Document	Entitat promotora	Objectiu Específic	Vigència / any de publicació o elaboració
Pla d'Actuació Municipal 2020-2023	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 6.1. OE 6.2.	2020-2023
Pla Local de Joventut	Ajuntament de Montornès del Vallès Departament de Joventut	OE 6.1. OE 6.2.	2020-2024
Pla d'igualtat i diversitat sexual i de gènere de Montornès del Vallès	Ajuntament de Montornès del Vallès Departament d'Igualtat	OE 6.1. OE 6.2.	2022-2026
Pla d'Acció Cultural (PAC) de l'Ajuntament de Montornès del Vallès	Ajuntament de Montornès del Vallès Regidoria de Cultura	OE 6.2.	2024
Pla de convivència a Montornès del Vallès	Ajuntament de Montornès del Vallès Àrea de Seguretat Ciutadana i Convivència	OE 6.1. OE 6.2.	2021-2025
Barris amb futur	Ajuntament de Montornès del Vallès Gabinet d'alcaldia – Unitat de Projectes Estratègics	OE 6.2.	2024
Memòria Montornès Educa	Ajuntament de Montornès del Vallès Àrea d'Acció Social Educació	OE 6.1. OE 6.2.	2022-2023
Pla Educatiu d'Entorn: Pla d'acció del curs 2021-22	Ajuntament de Montornès del Vallès Generalitat de Catalunya	OE 6.2	2021-2022
Pla Educatiu d'Entorn: Memòria del curs 2019-20	Ajuntament de Montornès del Vallès Generalitat de Catalunya	OE 6.2	2019-2020
Informe Avaluació del PII de Montornès Nord	Alcaldia i Oficina del Pla de barris, Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 6.1. OE 6.2.	2021

Document	Entitat promotora	Objectiu Específic	Vigència / any de publicació o elaboració
Pla Director de Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Montornès del Vallès	Ajuntament de Montornès del Vallès Dept. d'Ocupació, Promoció Econòmica i Comerç	OE 6.1	2019-2023
Memòria anual del Pla d'execució projecte treball als barris	Ajuntament de Montornès del Vallès Dept. d'Ocupació, Promoció Econòmica i Comerç	OE 6.2	2023-2024
Informe tècnic Dimensió Sociolaboral - Programa de foment de l'ocupació juvenil	Diputació de Barcelona Ajuntament de Montornès del Vallès Dept. d'Ocupació, Promoció Econòmica i Comerç	OE 6.2	2022-2024
Foment de l'ocupació juvenil/IDIQ	Diputació de Barcelona Ajuntament de Montornès del Vallès Dept. d'Ocupació, Promoció Econòmica i Comerç	OE 6.2	2023-2024
Educació 360. Síntesi d'indicadors	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 6.2	2019
Pla Migració Montornès del Vallès 2024	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 6.2	2022-2024
Pla d'acció Montornès Educa	Ajuntament de Montornès del Vallès Àrea d'Acció Social Educació	OE 6.2	2024-2025
Memòria Montornès Educa	Ajuntament de Montornès del Vallès Àrea d'Acció Social Educació	OE 6.2	2023-2024
Indicadors d'educació de Montornès del Vallès	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 6.2	2020
Memòria tècnic Diversitat Funcional	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 6.2	2023-2024
Enquesta a famílies amb infants 0-3 i a famílies de l'escola bressol	Ajuntament de Montornès del Vallès Regidoria d'Educació	OE 6.2	2019

Document	Entitat promotora	Objectiu Específic	Vigència / any de publicació o elaboració
Enquesta a Infants i Adolescents de Montornès	Ajuntament de Montornès del Vallès Regidoria d'Educació	OE 6.2	2018-2019
Enquesta a famílies. Instituts	Ajuntament de Montornès del Vallès Regidoria d'Educació	OE 6.2	2019
Enquesta a famílies. Escoles	Ajuntament de Montornès del Vallès Regidoria d'Educació	OE 6.2	2019
Enquesta d'educació i joventut	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 6.2	2019
Memòria Departament de Participació Ciutadana	Ajuntament de Montornès del Vallès Àrea de Seguretat i Convivència	OE 6.2	2020-2023

Taula 20 Llistat de documents revisats per a l'OE 6

Cadascun d'aquests plans conté mesures que es relacionen directament amb algunes de les línies d'actuació dins dels Objectius Específics.

A continuació es detallen les línies d'actuació associades a aquests plans i la casuística específica per a Montornès del Vallès en relació amb cadascuna d'elles.

OE 6.1. REDUIR EL RISC DE POBRESA I EXCLUSIÓ SOCIAL EN ENTORNS URBANS DESFAVORITS

Promoure una ciutat complexa i de proximitat, basada en barris ben equipats i segurs, ben connectats amb la ciutat i el territori.

Aquesta línia d'actuació busca desenvolupar ciutats accessibles i segures mitjançant la creació de barris amb serveis i equipaments de qualitat, com ara escoles, centres de salut i parcs, tots dins d'una distància assolible a peu per a promoure la cohesió social. A més, posa èmfasi en la connectivitat eficient dins dels barris i amb la resta de la ciutat, a través de xarxes de transport públic, vies per als vianants i ciclistes, per a construir un teixit urbà funcional, resilient i sostenible.

Pel que fa a la millora de la connectivitat a peu i/o bici i el foment d'una mobilitat més sostenible podem destacar les següents accions: la construcció de la passarel·la sobre el riu Mogent (2015) que permetia connectar el nucli urbà amb el barri de Montornès Nord; la construcció de l'itinerari entre el nucli urbà i el barri de Can Bosquerons; l'itinerari de vianants i bicicletes entre el carrer de les Moreres, al barri Ametller, i la rotonda que dona a Vilanova del Vallès; a l'agost del 2024 ha quedat aprovat el projecte de carril bici entre

Montornès del Vallès i Vilanova, projecte que millorarà molt la seguretat per a vianants i ciclistes per accedir a l'estació de tren de Montmeló.

Pel que fa a la seguretat, i a la percepció de l'espai públic com a espai segur per part de la ciutadania, ens remetem a les dades del Pla Local de Seguretat de Montornès aprovat al març de 2023. La conclusió del Pla Local de seguretat és que la percepció d' inseguretat ciutadana no es correspon amb les dades objectives.

Pel que fa a l'àmbit de seguretat, les conclusions del Pla Local de Seguretat mostren que la ciutadania expressa una percepció de inseguretat que prové més de l'impacte dels comportaments incívics, d'actes vandàlics, ocupacions, consum de drogues i alcohol al carrer, que no pas de les dades que ens mostren la taxa delinqüencial. Hi ha alguns espais que per les seves característiques ambientals i/o manca de manteniment i d'il·luminació, són generadors de inseguretat : camí fluvial, algunes places o carrers...Els problemes ocasionats per la tinença d'animals també són font de problemes de convivència i de percepció de inseguretat.

La convivència al municipi es veu afectada a causa de certa sensació d'inseguretat al municipi, especialment en zones menys il·luminades, com per exemple la zona del camí Fluvial. La sensació d'inseguretat es mes elevada entre les dones. La sensació d'inseguretat deriva en demandes de més presència policial al carrer i sobre tot més il·luminació.

Pel que fa a la seguretat viària, hem de destacar que les intervencions en l'àmbit de la seguretat viària constitueixen una quarta part del total de les intervencions de la Policia local (26,4%). Destaquen els serveis relacionats amb la disciplina viària, la protecció de l'alumnat i les famílies a l'entorn dels centres escolars i la realització de campanyes preventives de seguretat. Dins de les infraccions de la disciplina viària el que més preocupa a la ciutadania són els vehicles estacionats damunt de les voreres i en doble fila, les concentracions de vehicles a l'entorn d'alguns equipaments municipals (CAP, biblioteca, escoles...), l'excés de velocitat i no respectar els passos de vianants.

Per millorar la percepció ciutadana de la seguretat, l'àrea de Seguretat Ciutadana i Convivència treballa en el reforç del model de proximitat i l'atenció ciutadana a través de quatre grans línies:

- incrementar la presència policial al carrer i millorar l'atenció a la ciutadania amb la creació d'una unitat especialitzada;
- millorar la comunicació cap a la ciutadania (s'ha creat l'àmbit de la Policia Local en la web de l'Ajuntament, s'ha creat el perfil de la Policia Local a les xarxes socials; s'han fet publicacions sobre informació rellevant i consells sobre seguretat tant al web municipal com a les xarxes socials, als butlletins de premsa o la Campanya amb díptics sobre "Consells de Seguretat".)
- millorar la seguretat percebuda a través de l'urbanisme i de la prevenció a l'espai públic (participant i fent propostes en la planificació urbanística, manteniment de la via pública...)
- prestar una atenció eficient, garantint atenció telefònica les 365 dies l'any les 24h del dia, millorant els temps d'atenció i resposta, etc.

També cal destacar la creació al 2020 de la Taula de Convivència com a espai de treball formada per professionals de l'Àrea de Seguretat Ciutadana i Convivència de l'Ajuntament de Montornès del Vallès i pels seus referents polítics. Aquest espai permet una recollida estructurada d'opinions i de demandes que possibilita una millor gestió i coordinació de les incidències relacionades amb la convivència al municipi.

Fomentar la renovació i regeneració urbana integrada especialment en entorns urbans desfavorits o barris de major vulnerabilitat urbana. A tals efectes podrien abordar-se plans de caràcter integrat i integral.

El Projecte d'Intervenció integral al barri de Montornès Nord es va desenvolupar durant deu anys (2010-2020) i el seu impacte va ser positiu. Va permetre desenvolupar un programa potent de rehabilitació dels elements comuns dels edificis (més d'un milió d'euros en subvencions directes a les comunitats veïnals); millores a l'espai públic, especialment a nivell d'accessibilitat, prioritat per al vianant i millora de la seguretat viària; dotació d'equipaments (Espai Cultural Montbarri) i un programa ben articulat per a la millora social i econòmica del barri, amb accions en l'àmbit de les polítiques de gènere, participació ciutadana, acció comunitària, dinamització sociocultural, mediació comunitària i ocupació.

En els darrers quatre anys l'Ajuntament ha procurat donar continuïtat a molts dels programes encetats a través de la Llei de barris. Destacar:

- Convocatòria Fons Next Generation en l'àmbit de la rehabilitació d'edificis (3.221.892 €).
- Creació de l'Àrea de Seguretat Ciutadana i Convivència (engloba certs projectes comunitaris al barri, figures tècniques de participació ciutadana i convivència; el manteniment del servei de Mediació Ciutadana i el de Suport a les comunitats veïnals, entre d'altres).
- El municipi s'ha adherit al Pacte contra la segregació escolar i desenvolupa un Pla Educatiu d'Entorn (PEE) on l'escola del barri juga un paper singular i rellevant. Algunes de les actuacions que destaquen del PEE al barri són: el projecte MarinadArts amb la intervenció de l'Escola de Música, Dansa i Aula de Teatre, DIPA (Dinamització de Patis), els programes de reforç escolar i el foment de l'educació 0-3 anys a través de la Llar d'infants Municipal el Lledoner.

Algunes regidories impulsen accions al barri per intentar mantenir certa activitat comunitària i associativa. Per exemple: manteniment dels equipaments infantils i juvenils amb participació d'activitats al barri i vincles amb infants, joves i famílies; la dinamització del nou Espai socioesportiu al barri el qual inclou un Cruyff Court cofinançat per la Fundació Johan Cruyff i la construcció d'un nou mercat municipal que està en fase de construcció i entrarà en funcionament al llarg del 2025.

El Casal de gent gran del barri es troba en un moment de transició i es comença a treballar en la conversió cap a un centre cívic que pugui esdevenir en un espai públic de participació i convivència obert a tothom. D'altra banda, el centre juvenil Sputnik ha millorat amb la reforma que es va fer l'any 2021.

Montornès Nord és una realitat que preocupa. La separació física i urbana no facilita el flux de persones d'una banda a un altre, però el que preocupa especialment és la separació de tipus social: hi ha una desigualtat econòmica i de condicions de vida bastant accentuada,

reforçada per la forta concentració de la població estrangera extracomunitària a Montornès Nord.

Cal incidir de nou de manera específica per a combatre els processos d'exclusió social i promoure la inclusió i l'enfortiment comunitari. La realitat socioeconòmica al barri continua essent complexa i la millora de la qualitat de vida del veïnat passa per garantir condicions vitals bàsiques, però de retruc també per la participació en xarxes relacionals, l'enfortiment del teixit associatiu i la convivència en sentit ampli. I per a fer-ho possible l'Administració representa un agent de transformació vital.

Per a promoure el desenvolupament social del territori hem de ser capaços de combinar el desenvolupament de les potencialitats de les persones a partir de processos d'acompanyament i autonomia amb actuacions tendents a dinamitzar i enfortir els vincles socials entre els diferents actors que conviuen en el mateix territori.

Fomentar la creació o millora de serveis socials dirigits a persones en risc d'exclusió social i promoure campanyes de difusió dels serveis existents per a coneixement de la ciutadania. Adaptar els sistemes d'acolliment de persones i llars en situació de vulnerabilitat a les necessitats actuals, incloent-hi els fluxos migratoris.

La complexitat de les necessitats d'atenció de les persones des del punt de vista psicosocial ha conduït, en els darrers anys, al plantejament i creació d'estratègies i programes cada vegada més específics.

Així, els serveis socials bàsics d'atenció s'han anat complementant amb projectes especialitzats que, en moltes ocasions, es gestionen amb la implicació i el treball transversal d'entitats locals i d'altres departaments com Promoció Econòmica, Joventut o Policia Local, i suports externs com el programa la Caixa Proinfància.

Els serveis i projectes dirigits a persones en risc d'exclusió social atenen tant a població infantil, jove, adulta i gent gran.

Pel que fa als infants, joves i famílies serveis socials desplega les següents actuacions:

Programa de Beques menjador a infants de primària per a garantir un àpat saludable per als infants de famílies més vulnerables.

Servei d'intervenció socioeducativa per a infants (SISE) , adolescents i famílies en risc social. El programa pretén donar una resposta especialitzada, integral i personalitzada als casos que hagin estat detectats i valorats pels Serveis Socials bàsics. El SISE inclou un programa d'atenció individual i un espai de treball en grup, el matern infantil, per a pares amb infants de 0-3 anys.

Servei d'Orientació i Acompanyament a les Famílies (SOAF) que gestiona l'Associació REIR (Recursos Educatius per la Infància en Risc) amb la col·laboració de la Generalitat, que ofereix una atenció global a les famílies a través d'espais d'aprenentatge, orientació i teràpia, i mediació.

El projecte de Reforç d'Alimentació Infantil, RAI-ESO es planteja com un servei integral que garanteix als infants i joves que hi participen un àpat sa, i els permet treballar hàbits alimentaris i de vida saludables. Un cop han dinat, els participants realitzen reforç escolar i educatiu, tallers d'habilitats personals d'acord amb les necessitats de cadascú i activitats

d'oci i esportives, entre d'altres. Durant l'any duen a terme sortides i desenvolupen experiències d'intercanvi amb altres col·lectius. Les activitats del RAI ESO, que es coordinen des del departament de Serveis Socials i estan dinamitzades per l'Associació REIR i són possibles gràcies al suport de la Fundació Probitas.

Per a famílies i per a gent gran, els projectes més destacats són: el Menjador social per a la gent gran, que es realitza al Casal de la gent gran del Montornès nord. El menjador social té una doble funció, garantir un àpat saludable i proporcionar un espai de relació social; el Programa "Aliments Frescos" que consisteix en complementar amb aliments frescos la cistella bàsica que les famílies vulnerables obtenen de l'associació Càrites.

Pel que fa a l'atenció a les persones nouvingudes, des del departament de polítiques migratòries es treballa per avançar cap a una societat antiracista i cap a una ciutadania plena, reforçant el sentiment de pertinença i els vincles comunitaris. Des d'aquest departament s'ofereix:

- Servei de Primera Acollida, que consisteix un acompanyament personal per vincular la persona nouvinguda a la realitat del nou municipi, un acompanyament en l'aprenentatge de la llengua (amb coordinació amb escola d'adults, Oficina de català, amb Oficina de Empleos Públicos de Carrera, OPEC), en els coneixements del món laboral (coordinació amb OPEC i Servei d'Ocupació de Catalunya, SOC) i l'assessorament jurídic per a facilitar els tràmits d'estrangeria. Quan els nouvinguts són joves, es fa un acompanyament per a vincular-lo amb els equipaments juvenils en coordinació amb el departament de joventut.
- Servei d'Acompanyament a famílies, és un acompanyament previ i personalitzat a les persones que arribaran i es reagruparan amb el seu familiar, en temes de llengua i alfabetització digital i coneixement de l'entorn.

També es realitzen accions de caràcter més comunitari i grupal, per a conèixer l'entorn i els diferents serveis i equipaments que existeixen al municipi a través del Model C (20 hores) en el que participen varis departaments municipals. Així com la vinculació amb projectes com el Pas a Pas del departament de salut, que permet a la persona conèixer l'entorn i la història del municipi d'acollida i fer les primeres relacions socials amb veïns i veïnes del poble.

Montornès forma part del grup motor del Pla Comarcal d'Emigracions, impulsat pel Consell Comarcal del Vallès Oriental, que treballa per la acollida, refugi i l'antiracisme. Una de les línies de treball que marca aquest pla és aprofundir en la part comunitària de l'acollida a través del teixit associatiu del poble.

Promoure l'assequibilitat dels serveis municipals per als col·lectius més vulnerables.

L'Ajuntament preveu quatre línies d'actuació per a ajudar a les famílies en situació de vulnerabilitat en l'accés a al serveis municipals.

- Sistema de bonificacions social dels serveis públics, que consisteix en determinar el cost del servei en relació al nivell de renda familiar. Actualment s'aplica al cost de l'Escola Bressol i Escola Municipal de Música, Teatre i dansa i en Espais infantils que gestiona el departament d'Infància..

- Bonificacions de preus públics i taxes que estableix uns preus més assequibles dels serveis públics per a col·lectius específics (gent gran, joves, monoparentals, família nombroses, discapacitats i persones en atur). Per exemple bonificació dels espectacles de la programació Montornès Aixeca el teló, dels preus del Complex Esportiu Municipal (CEM).
- Programa d'Aliments frescos per a complementar la cistella de productes secs que aporta Càritas. Les Beques menjador, per garantir un àpat saludable als infants de primària.
- Ajuts econòmics adreçats a tota la població com els ajuts d'urgència social per a atendre a situacions de màxima vulnerabilitat (emergència habitacional, transport escolar, evitar el tall de subministres d'energia, aigua, gas en les llars, ajusta al lloguer; ajuts econòmics per a activitats esportives, activitats d'estiu (ajuts de Casal de Vacances),
- Suport a l'educació : convenis amb les entitats esportives i mapes dels centres educatius de primària;
- Servei d'Atenció Domiciliària (SAD); Serveis Generals de la Cartera de Serveis Socials (teleassistència, arranjaments, transport de discapacitats); projectes conjunts entre serveis socials i l'associació Volumont de voluntariat social.
- Projectes de suport Socio-educatiu a infants, joves i famílies com el programa de Fem els Deures, logopèdia i lectoescriptura (8 a 16 anys).

Promoure l'ús de l'espai públic i la convivència ciutadana com a elements de cohesió social. Convertir els carrers en places, no sols com a espais d'oci i convivència comuns, sinó també com a espais públics inclusius. Garantir l'accessibilitat universal a aquests.

Com a d'altres municipis es detecta a Montornès del Vallès una fragilització de les relacions socials de proximitat que donen vida i raó de ser a les ciutats i pobles com a nucli de convivència. Alguns fets indicatius d'aquest afebliment de les relacions socials en l'espai local són: la pèrdua de centralitat de l'espai públic com a lloc de relació; l'individualisme, el consumisme i el replegament en la vida privada; la inestabilitat residencial deguda a la precarietat en l'accés a l'habitatge; les dinàmiques de segregació social i urbana; l'augment de la mobilitat quotidiana (separació del lloc de feina, de residència, de relacions socials i familiars, d'escolarització dels fills, etc.), l'impacte de les noves tecnologies en les formes de relació, consum i participació, la pèrdua de comerços de proximitat...

El foment de la vida comunitària al carrer és una de les estratègies per a millorar la convivència a Montornès i combatre la percepció d'inseguretat ciutadana. Impulsar l'activitat associativa cultural, esportiva, social i educativa; aprofitar l'espai públic per a portar la programació cultural i educativa; Projectes com el "Viu i Conviu", la "Ruta del civisme", el torneig "Salid y disfrutad", la programació festiva, els mercats de segona mà, la Fira de Nadal i la Fira Medieval són accions de fan comunitat i milloren la cohesió social.

Contribuir a l'èxit educatiu d'infants i adolescents i adoptar mesures de prevenció i lluita contra l'abandonament escolar

Contribuir a l'èxit educatiu i les condicions d'escolarització dels infants en les diferents etapes educatives: de 0 a 3 anys, de 3 a 16 anys i en l'etapa post obligatòria és el principal objectiu del departament d'educació.

Adoptar mesures per a prevenir i combatre l'abandonament escolar es torna clau per a promoure l'èxit educatiu, la igualtat d'oportunitats i la cohesió social. L'objectiu se centra a identificar les causes de l'abandonament educatiu, millorar les condicions d'escolarització i en implementar programes de suport i orientació per als estudiants, els centres educatius i les famílies.

A Montornès del Vallès, les estratègies per a l'èxit educatiu i la prevenció i el combat de l'abandonament escolar sorgeixen del Pla Educatiu d'Entorn, que és el pla que permet coordinar les polítiques educatives municipals amb els centres educatius. Ens emmarquem també en l'estratègia d'educació 360 que cerca la connexió entre agents i temps educatius i l'equitat educativa.

Per assolir aquest objectiu, es posen en marxa aquests projectes:

A nivell d'educació formal:

- Servei de Llar d'infants municipal El Lledoner. Actualment disposem de 82 places i s'està treballant per poder ampliar l'oferta per tal d'incrementar la taxa d'escolarització en aquesta etapa educativa com un moment clau per garantir l'èxit educatiu posterior.
- Tallers d'estudi assistit dins dels quals tenim el programa "Fem els Deures" per a alumnat de 3r de primària a 4t d'ESO i tallers de lectoescriptura per a alumnat de 1r i 2n de primària.
- Servei municipal de logopèdia per a alumnat de primària i secundària.
- Subvencions i ajuts econòmics a AFA i centres educatius per a projectes i per facilitar l'accés a llibres, sortides i material.
- Catàleg d'Activitats Educatives. Activitats que ofereixen diferents departaments municipals i entitats en horari lectiu a tots els centres educatius.
- Projecte CUEME (Cultura Emprenedora a l'Escola): es treballa amb quatre escoles del municipi durant tot un curs per crear una cooperativa que elabora productes que després ven al mercat. Els diners recaptats es donen a una entitat social.
- Projecte DIPA: es tracta d'un projecte de dinamització als patis de les escoles amb educadores del departament d'infància on es treballen temes de convivència, medi ambient, tradicions culturals, el joc com a eina de relació social positiva, la coeducació, etc.
- Projecte Montornès poble lector: projecte d'impuls de la lectura al municipi a partir de tallers a escoles i instituts, xerrades, programes de foment de la lectura a la Biblioteca... Impulsat entre la Biblioteca i el departament d'educació.
- Suport a les condicions d'educabilitat: beques menjador per a alumnat desplaçat i transport escolar.
- Suport a les transicions educatives i les noves oportunitats: en el marc del model d'orientació municipal es va crear la comissió d'orientació formada pels centres de secundària, servei socials, joventut, educació, promoció econòmica i el Pla de transició al Treball (PTT) a través de la qual s'analitzen les necessitats pel que fa a l'orientació acadèmica i s'organitza la Setmana de l'Orientació amb xerrades a alumnat, famílies i professionals. A més durant tot el curs l'orientador juvenil en el marc de la Dimensió d'orientació fa sessions d'orientació individualitzades i grupals a joves dels instituts i de l'etapa post obligatòria. Per últim, disposem del PTT com a recurs de noves oportunitats per a l'alumnat que no acredita la ESO. Aquestes

actuacions son clau per a prevenir l'abandonament escolar prematur. Actualment estem iniciant un procés per crear un Pla local d'absentisme.

- Promoció de l'escolaritat equilibrada. Per tal de lluitar contra la segregació escolar l'Ajuntament forma part del Pacte contra la segregació escolar de Catalunya. En aquest marc es realitzen diferents actuacions: la jornada de portes obertes conjuntes entre les escoles de primària i el projecte intercentres on les escoles fan activitats conjuntes per promoure la interrelació entre alumnat divers. Finalment, des de l'ajuntament participem als espais de planificació de l'oferta educativa del Departament d'Educació de la Generalitat: Taula de planificació, Comissió de Participació i Comissió de garanties d'admissió on es vetlla per la distribució equilibrada de l'alumnat.

A nivell d'educació no formal:

- Catàleg d'activitats extraescolars i programació conjunta d'activitats extraescolars de les AFA: en l'àmbit de l'educació no formal es treballa per recollir tota l'oferta municipal i coordinar les activitats entre les AFA de primària. Per treballar aquest objectiu disposem d'una comissió d'AFA. També es contribueix a un millor accés a les activitats amb beques per a les famílies.
- Garantir una oferta d'educació artística a través de l'Escola Municipal de Música, Dansa i Aula de Teatre. L'escola ofereix cursos estables i realitza projectes socials amb tallers a les escoles, el projecte Big Vent Marinada, la Cantata i tallers a la Peixera i el Satèl·lit.
- Acompanyament de les famílies en el procés educatiu dels infants. Acompanyem a les famílies com a agent educatiu clau a través de diferents programes com "Eduquem i gaudim en família" que ofereix trimestralment un conjunt ampli de xerrades, tallers i espais de joc sobre temes d'interès en l'educació dels fills i filles o l'"Espai de Debat Educatiu" que reuneix mensualment famílies i professionals per debatre entorn temàtiques educatives.
- Equipaments infantils i juvenils amb una programació estable d'activitats d'oci i lleure: C.I. La Peixera, C.I. Pintor Mir, C.J Satèl·lit i C.J Sputnik.
- Casal de vacances d'estiu (de lleure i d'esports).

A nivell d'espais de coordinació i participació dels diferents agents educatius:

S'impulsen espais de cogovernança de les polítiques educatives. L'Ajuntament entén l'educació com a procés al llarg de la vida i en diferents espais i temps en què intervenen una pluralitat d'agents: centres educatius, famílies, entitats, serveis i equipaments municipals. Per això compta amb diferents instruments i espais de participació on posar en relació la diversitat d'agents tant de l'educació formal com no formal. Els dos espais principals són:

- El grup de treball del Pla educatiu d'entorn que agrupa les direccions de tots els centres educatius.
- El Consell Escolar Municipal que aplega una representació de la comunitat educativa. En aquests espais s'analitzen, reflexionen i consensuen accions per fer front als reptes de l'àmbit educatiu.

Pel que fa a la participació d'infants i joves en l'àmbit educatiu podem destacar dos projectes:

- El Consell d'infants que agrupa una representació d'infants de primària per elaborar propostes i organització del pressupost participació i col·laboració amb festes del municipi.
- Pressupostos participatius juvenils Kosmos on el jovent de 12 a 30 anys decideix i executa el pressupost d'activitats del departament de Joventut

Adoptar mesures de suport a la formació i a l'accés a l'ocupació.

Les polítiques municipals de suport a la formació i d'accés a l'ocupació tenen per objectiu millorar el grau d'ocupabilitat de la població. S'ofereix assessorament i orientació laboral i acadèmica individualitzada, accés al servei d'intermediació laboral, i a projectes de foment de l'ocupació adreçat a col·lectius específics (joves, barri de Montornès Nord, etc.)

Amb aquest objectiu es treballa des dels departaments d'educació, joventut, serveis socials i ocupació. Els recursos més destacats són:

- Club de feina: espai on, amb l'acompanyament d'una integradora laboral, les persones usuàries disposaran d'equipaments informàtics per a la recerca de feina, informació sobre canals i eines de recerca de feina especialitzat per a cada perfil professional.
- Borsa de treball: servei d'intermediació laboral entre empreses i persones en recerca de feina.
- Servei orientació i acompanyament personalitzat per acompanyar a les persones en la seva situació personal i orientar-los acadèmicament o laboralment.

A part d'aquests serveis, es duen a terme diferents projectes i programes de foment de la formació i ocupació adreçats a col·lectius específics:

- Projecte DIL BARRI: programa de suport a persones aturades en la recerca activa de feina. Es realitzen actuacions d'orientació laboral, cursos de formació ocupacional (costura. Manteniment, alfabetització digital i ACTIC...), plans ocupacionals per contractar persones en serveis municipals, accions de suport per a millorar les competències relacionades amb l' idioma castellà, la alfabetització digital i finalment accions de suport en la recerca de feina. Amb la subvenció disposem de 2 orientadors laborals i un integradora que porta l'Espai de recerca de feina.
- Programa de coment de l'ocupació juvenil: emmarcat dintre de la Dimensió Sociolaboral que forma part del projecte d'atenció integral per a joves "La dimensió Jove". Està coordinat juntament amb els departaments joventut, educació, serveis socials, igualtat, salut i ocupació, promoció econòmica.

Dins de la Dimensió socio-laboral al 2022 es crea el Projecte de foment de l'ocupació juvenil, realitzat en el marc del pla de resiliència Local de la Diputació de Barcelona i destinat a joves 16 a 29 anys. El projecte ofereix orientació i intermediació laboral i espais amb recursos per a la recerca de feina.

A més, disposa d'un mòdul pre laboral per a persones joves amb baixa o poca qualificació i poca o nul·la experiència laboral, que necessiten orientació per definir el seu projecte vital, ja sigui rebent suport per iniciar-se al mercat laboral, acompanyament en la transició d'una

etapa a l'altra, per replantejar-se la reincorporació al sistema educatiu, etc. Dintre d'aquets mòdul, els i les joves participants poden desenvolupar les seves competències transversals a través de la pràctica esportiva i fer un tastet laboral de diferents ocupacions. L'objectiu final és el retorn al sistema educatiu reglat o ocupacional i/o la recerca activa de feina.

Una altre experiència que es va dur a terme durant 6 anys consecutius va ser el Programa de Garantia Juvenil de Catalunya subvencionat pel SOC amb recursos del Fons Social Europeu, a través del qual joves del municipi de 16 a 29 anys feien pràctiques durant 6 mesos es diversos departaments municipals.

Altres accions puntuals, dins de l'àmbit de la formació i l'ocupació són:

- Taula per l'ocupació (2022), acte que va reunir amb empreses del territori i va donar a conèixer els projectes de Foment de l'Ocupació Juvenil de l'Ajuntament.
- Setmana de l'Orientació que consisteix en unes xerrades per nois i noies dels centres educatius del municipi (ESO, Batxillerat, PFI, CFGM) organitzades pel departament de joventut i el departament d'educació.
- Orientació laboral a instituts (CFGM i PFI): orientació laboral sobre mercat de treball, canals de recerca de feina, processos de selecció, etc.

Programes de foment de l'ocupació que s'han portat a terme i que es podrien reactivar en un futur:

- Projecte ACOL projecte d'ocupació per a contractar persones migrades en situació de irregularitat. Dins de l'àmbit de persones migrades en situació irregular, podem recollir la subvenció que s'ha rebut del SOC, l'any 2023, dins el Programa Treball i Formació, línia ACOL, que ha permès contractar dues persones migrades veïns del municipi, durant un any a temps complet, per treballar en dos departaments municipals.
- Treball i formació: El Programa Treball i Formació és una política de Foment de l'Ocupació, que mitjançant els projectes de millora de l'ocupabilitat de les persones treballadores en situació d'atur amb especial vulnerabilitat i amb més dificultats per accedir al treball, els permet adquirir experiència laboral en un entorn real de treball, i si escau també obtinguin la qualificació o les capacitats necessàries, per a la seva inserció laboral.
- Línia Joves tutelats i joves en situació d'alta vulnerabilitat: al 2021 es va sol·licitar una línia de subvenció per contractar una persona a jornada completa amb l'objectiu d'oferir a joves sota mesures de protecció de l'Administració, ja sigui des de la tutela o sota el paraigua dels Serveis Socials per facilitar la transició posterior al mercat de treball ordinari.
- Línia dona i majors de 45 anys: al 2021 darrera convocatòria a la que es va presentar la nostra entitat per a realitzar contractacions a dones en situació de risc d'exclusió social i a persones majors de 45 anys.
- Programa de foment de l'ocupació juvenil itinerari 2 : Projecte per joves que han finalitzat els estudis post obligatoris i han obtingut una titulació de cicles formatius o de certificats de professionalitat, així com titulacions de graus universitaris. L'objectiu és oferir un espai on puguin desenvolupar-se de manera integral i descobrir les seves potencialitats per fer-les valdre en el camí cap a la inserció laboral. Una de les línies de treball del programa és la prospecció i contacte amb el teixit empresarial de

l'entorn per a la realització de practiques i l'assessorament a les empreses sobre les subvencions que atorga el SOC a través del Fons Social Europeu i dels diferents programes vinculats a les contractacions de joves menors de 30 anys.

- FPO dual (2021-2022) : el Servei Català d'Ocupació de la Generalitat va concedir aquesta subvenció que permet que joves estudiïn i treballin amb contracte laboral en alternança. Es va realitzar al sector de comerç i les persones participants van poder aprendre i desenvolupar l'adquisició de coneixements tècnics de l'ocupació de mosso/a de magatzem.

OE 6.2. BUSCAR LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS DES D'UNA PERSPECTIVA DE GÈNERE, EDAT I DISCAPACITAT

Adoptar mesures a través de plans o estratègies per a garantir la igualtat de tracte i d'oportunitats, l'accés al mercat de treball i la vida pública en condicions d'igualtat que garanteixin la no discriminació per motiu d'origen racial o ètnic, discapacitat, identitat sexual, orientació sexual i de gènere, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.

En les darreres legislatures hi ha hagut un esforç molt notable per abordar algunes formes de desigualtat i discriminació, com les vinculades el gènere, l'orientació sexual o la diversitat funcional. A mesura que s'avança en l'atenció a les desigualtats, es constata la importància simultània de molts altres eixos de desigualtat i discriminació, com els derivats de l'origen, la classe social, el nivell educatiu, l'edat, la llengua, la ideologia, etc. També es constaten els inconvenients de tractar aquests eixos de manera aïllada o especialitzada, doncs en la realitat aquests apareixen de manera interrelacionada. Tot plegat fa difícil treballar amb arquetips simples de situacions i de persones.

La interacció entre eixos de desigualtat i la voluntat de treballar la desigualtat i la discriminació com una realitat multidimensional pren el nom d'interseccionalitat. Desenvolupar una política d'igualtat i no discriminació basada en la interseccionalitat requereix un procés lent de canvi dins de l'organització local, que prové d'una tradició d'especialització i segmentació entre departaments. Hi ha un acord, tanmateix, en començar a treballar la desigualtat i la no discriminació des de la interseccionalitat.

El Pla de convivència defineix la convivència com un teixit de relacions de cooperació i confiança entre persones i col·lectius, en un context territorial que garanteixi la igualtat i equitat d'oportunitats, així com la co-responsabilitat i implicació de tothom en la cura i desenvolupament d'uns recursos compartits. I marca tres línies mestre de les polítiques de convivència a Montornès del Vallès, la primera de les quals té a veure amb els drets i les garanties. Afavorir els drets de les persones, l'accés a unes condicions de vida dignes, la igualtat d'oportunitats i l'exercici actiu dels drets de ciutadania.

No és sostenible fomentar la convivència sense sustentar-la en la igualtat de drets i deures i la promoció de la igualtat d'oportunitats entre les persones. Aquesta afirmació parteix de la premissa que el benestar i les oportunitats individuals es recolzen en el benestar i les oportunitats col·lectives. Nombrosos estudis han demostrat com entorns amb més igualtat d'oportunitats (per exemple igualtat d'oportunitats educatives, de salut, de participació...) donen lloc a ciutats amb més benestar, innovació i progrés col·lectiu, mentre que entorns amb molta desigualtat donen lloc a ciutats amb més inseguretat i més dificultats de progrés en tots els sentits.

El ferm compromís per la inclusió de totes les persones i col·lectius és una línia de treball que impregna tots els departaments de l'ajuntament i que a major formació i sensibilització, major serà l'impacte de les polítiques d'inclusió en l'àmbit laboral, educatiu, convivencial, urbanístic....

En els darrers tres anys, en el marc del Pla de convivència i el III Pla d'Igualtat de Montornès del Vallès hem coordinat esforços per a introduir accions encaminades a la "Igualtat de Tracte i no Discriminació", ITND en el nostre Ajuntament. Entre 2021 i 2022 hem impulsat accions formatives en ITND al govern municipal, comandaments i personal tècnic. Entre 2022 i 2023 es va voler aprofundir en qüestions claus per introduir la ITND en la gestió política i tècnica de l'Ajuntament.

La metodologia del procés realitzat va estar orientada a aprofundir en la reflexió compartida entre el personal tècnic de l'Ajuntament sobre la ITND i la manera d'aplicar-la en la gestió política i tècnica de l'administració local. El procés de treball inclou recomanacions a tenir en compte en l'aplicació d'aquesta perspectiva en les polítiques locals en un sentit ampli. Els resultats obtinguts han aportat una visió molt concreta i significativa; tot i això, és important assenyalar que es tracta d'una primera aproximació diagnòstica.

Durant el 2023 i ara el 2024 s'ha iniciat la tercera fase del projecte. Per tal de continuar avançant en la incorporació de la perspectiva de la Igualtat de Tracte i la No-Discriminació a l'Ajuntament de Montornès del Vallès es consolida un Grup Motor d'ITND amb la participació del departament de Convivència, Polítiques Migratòries, Feminismes i Diversitat. L'objectiu és continuar construint política pública en aquesta matèria. Concretament aquest 2024 ens estem centrant en l'elaboració de dos materials: Guia d'Autodiagnosi (checklist) una Guia d'Accions (o bones pràctiques). Amb l'objectiu de reflexionar, fixar prioritats, decidir criteris amb l'objectiu d'orientar sobre procediments de treball, el disseny de polítiques i actuacions. En tot aquest procés l'ajuntament ha comptat amb el suport tècnic del Servei de Convivència, Diversitat i Cicle de Vida de la Diputació de Barcelona i de l'Institut Diversitas.

Serveis com:

- el Servei de Primera Acol·lida, que responen a les necessitats inicials de formació i informació de les persones nouvingudes a Montornès del Vallès.
- el Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD), que inclou servei d'atenció psicològica a les dones, servei d'atenció psicològica als fills i filles de les dones usuàries, i servei d'assessorament jurídic.
- Servei d'Atenció a les famílies amb infants amb diversitat, són serveis que vetllen per garantir la no discriminació per raó origen racial o ètnic, discapacitat, identitat sexual, orientació sexual i de gènere.

Integrar la perspectiva de gènere, edat i capacitat en els temes relacionats amb el dia a dia de les ciutats, en les estructures administratives i en els processos de presa de decisions.

El Ple de l'Ajuntament de Montornès del Vallès va aprovar en la sessió plenària del 7 de juliol de 2022, el tercer Pla d'Igualtat i Diversitat sexual i de gènere de Montornès del Vallès. El document dona continuïtat al dos plans anteriors i recull tota la experiència en transversalitat de gènere i polítiques d'igualtat desenvolupades des del primer pla a l'any 2012. Aquest nou document serà el que guï les actuacions en matèria de polítiques de gènere i igualtat desenvolupades per les diferents àrees de l'Ajuntament. Així mateix, s'ha

incorporat la situació del municipi en relació a la diversitat sexual, per això el nou Pla compta també amb accions que fomenten la visibilitat de la diversitat, la defensa dels drets de persones LGBTI+ i la lluita sostinguda contra la discriminació per motius d'identitat de gènere, expressió de gènere o d'orientació sexual.

El Pla inclou sis línies estratègiques orientades a incrementar el compromís per la igualtat, lluitar contra les violències masclistes i LGBTIfóbiques, treballar la coeducació i transmissió d'una cultura igualitària, tenir en compte la qualitat de vida, la participació i la cultura i tot l'àmbit vinculat amb els treballs i democratització de les cures. En total hi ha 41 accions que es desenvoluparan a Montornès en els propers quatre anys de vigència del Pla. A més s'han prioritzat 23 actuacions a realitzar en els dos primers anys de vigència i 18 en el dos següents.

Dos dels serveis que atenen la perspectiva de gènere són el Servei d'Atenció Integral per al col·lectiu LGBTI+ (SAI LGBTI+) i el Servei d'Atenció i Informació a les Dones (SIAD) que inclou assessorament personalitzat, jurídic-legal i atenció psicològica.

Adoptar mesures per a la detecció precoç de la vulnerabilitat o exclusió social en relació amb els processos d'ocupació il·legal de sòl i edificis, disposant d'espais i serveis de coordinació com Serveis Socials, Habitatge, Seguretat ciutadana i Salut per a l'acompanyament de les persones més vulnerables.

L'any 2018 s'aprova el Programa d'inspecció i conservació dels habitatges buits i ocupats de Montornès del Vallès amb l'objectiu de mobilitzar els habitatges buits existents al municipi, preferentment per mitjà del lloguer, i per tal de garantir que qualsevol habitatge compleix amb les condicions d'habitabilitat. Amb la possible mobilització d'aquests habitatges es pretén donar solució a una part de la demanda d'habitatge del nostre municipi. Es tracta de garantir que tots els habitatges assoleixin les mínimes garanties d'habitabilitat normativament establertes pel seu destí a residència de persones i de fomentar l'obtenció d'habitatges destinats a polítiques socials mitjançant la subscripció de convenis de rehabilitació que contemplin la cessió temporal com alternativa a les vies de coerció per la correcció d'una infracció detectada.

A través de la Mesa d'Emergències de Catalunya, gestionada per l'Agència d'Habitatge de la Generalitat, els Serveis Socials del municipi gestionen les peticions de persones que necessiten un re allotjament. La Mesa d'Emergències té la funció de valorar i adjudicar els habitatges disponibles a persones en una situació d'emergència i risc d'exclusió residencial.

Garantir un nivell adequat de prestacions socials per a les persones amb discapacitat i en situació de dependència.

A través dels Serveis Socials bàsics es dona atenció a les necessitats socials més immediates, generals i bàsiques de les persones, famílies i grups amb discapacitat i situació de dependència. Principalment s' ofereix informació, orientació i assessorament; es fan propostes d'atenció i s'informa sobre els recursos i les prestacions socials existents i els tràmits relacionats.

Al febrer del 2023 es posa en marxa el nou model de SAD amb vocació universal que vol garantir l'assistència personalitzada a la llar de les persones dependents i/o vulnerables. El model d'atenció dona resposta a les necessitats reals de les persones usuàries des de la proximitat. Per això es treballa amb les persones de forma individual, però també amb

l'entorn familiar, social i comunitari. Es tracta de promoure un envelliment actiu i saludable, afavorir una vida independent i autònoma i retardar al màxim la necessitat d'ingrés en una institució.

A més, l'Ajuntament dona suport i acompanyament a totes les iniciatives relacionades amb la participació i la lluita contra l'estigma per a la plena integració social i la millora de la qualitat de vida de les persones amb diversitat funcional. Per exemple oferint suport econòmic a aquelles entitats especialitzades i oferint suport a aquells projectes i accions que promouen la incorporació de nois i noies amb diversitat funcional.

Des de la regidoria d'igualtat, l'any 2018 es va realitzar un estudi sociològic sobre la diversitat funcional a Montornès del Vallès, amb el suport de l'Àrea d'Atenció a les Persones de la Diputació de Barcelona que fa una diagnòstic de les necessitats existents, del nivell de desplegament dels recursos i serveis en l'àmbit de la població infantil amb diversitat funcional de Montornès i defineix les línies estratègiques i accions a realitzar.

Des de l'any 2021, l'Ajuntament posa en marxa el Servei de suport i acompanyament a la diversitat funcional (departament d'Igualtat) i el Servei d'orientació acadèmica (Departament de Joventut) i laboral (OPEC) per a joves amb diversitat funcional. I es posa en marxa el Servei de vetlladors/es per a garantir l'accessibilitat de persones amb discapacitat a les activitats infantils i juvenils, extraescolars dels centres educatius, als equipaments d'infància com el centre Infantil Pintor Mir, i la Peixera, així com en els dos centres juvenils, Sputnik i Satèlit. Al casal d'Estiu municipal 100% inclusiu, i a l'Estiu Jove també es dona suport amb el servei de vetlladors/es per a les sortides i tallers proposats.

L'any 2022 la 5è edició de la Fira d'Economia Social i Solidària de Montornès del Vallès, anomenada cuidem-nos per Cuidar, es centra en les cures amb especial atenció al col·lectiu amb diversitat funcional. La democratització de les cures és una línia recollida al Pla d'Igualtat, s'han fet tallers d'autocora per a dones cuidadores (2022 i 2023) i es preveu fer-ne un nou per al gener del 2025 consistent en un taller de corresponsabilitat per a homes a més de la campanya Corresponsabilitat és cosa de tothom del Consell Comarcal del Vallès Oriental.

Mesures com la introducció de la franja horària sense soroll en activitats com la fira de festa Major, el Parc de Nadal o la creació del distintiu per persones amb diversitat per reduir l'espera dels infants i joves quan participen d'activitats, són mesures que ens ajuden a avançar cap a una societat més inclusiva i respectuosa amb totes les persones i col·lectius.

A nivell de teixit associatiu existeix la associació Aspahid, ubicada a l'hotel d'entitats, entitat que dona suport a persones adultes amb diversitat funcional oferint tallers de teatre, manualitats i karate. Des del 2023, es va crear una nova entitat, Divermón, que aglutina famílies d'infants amb diversitat funcional per a la defensa dels seus drets i oportunitats.

Augmentar la seguretat ciutadana en els espais urbans adoptant les mesures adequades de disseny urbà (il·luminació, mobiliari, etc.).

El 17 de març de 2023 la Junta Local de Seguretat va aprovar el Pla Local de Seguretat de Montornès del Vallès. En aquest document es recullen les prioritats d'actuació en l'àmbit de la seguretat i la convivència durant els propers anys.

La Junta Local de Seguretat té per missió la presa de decisions en base a la informació i el coneixement que aporten els diversos membres, tenint en compte les seves funcions i responsabilitats, en matèria de prevenció i seguretat en el municipi. És un espai de debat sobre les necessitats i es marquen les prioritats d'acció i cooperació en aquest àmbit. Una de les línies de treball del pla és millorar la seguretat percebuda a través de l'urbanisme i de la prevenció a l'espai públic. En aquest sentit es treballa per incorporar la perspectiva de la seguretat en els processos de disseny de l'espai públic. També es fan propostes de millora amb perspectiva de gènere i concretament en relació a la millora de l'enllumenat de l'espai públic en aquells espais percebuts com a insegurs.

Des del Pla d'Igualtat i des del Pla de Convivència també es comparteix aquesta línia de treball. En aquesta línia s'està treballant de cara al 2025 en una passejada amb mirada de gènere per a mapejar aquelles espais que generin inseguretat a les persones i amb especial mirada de gènere.

Les experiències d'urbanisme participatiu que van suposar el Pla Estel, la reforma de la Plaça Joan Miró, o el disseny de l'espai socio-esportiu de Montornès Nord, són experiències que ajuden a dissenyar els espais incorporant una diversitat de mirades i així contribuir a generar espais més inclusius.

Fomentar el coneixement expert en la perspectiva de gènere, edat, discapacitat i, simultàniament, l'urbanisme i difondre'l entre la ciutadania, tractant d'eliminar vells clixés.

La formació sobre perspectiva de gènere, LGTBI+ no discriminació és una aposta transversal que es reflecteix en molts plans estratègics i sectorials i s'implementa a través de moltes accions impulsades des de diferents departaments. A través del Pla d'igualtat, s'han realitzat accions formatives sobre perspectiva de gènere, tant a personal tècnic municipal, com al teixit associatiu a través del programa formatiu "Les entitats al dia"; s'ha revisat formularis administratius per a introduir la perspectiva de gènere. S'han realitzat campanyes de sensibilització als centres educatius i a la ciutadania en general com la campanya "Canviem la Mirada" que distribuïa unes ulleres de color lila i anava acompanyada d'un ampli conjunt d'accions de sensibilització ciutadana. I s'ha creat la Dimensió violeta, un programa que aglutina tots els serveis i recursos per impulsar la perspectiva de gènere en les polítiques municipals adreçades a la població jove.

Entre 2021 i 2022 hem impulsat accions formatives en ITND al govern municipal, comandaments i personal tècnic. Durant 2023 i ara 2024 per tal de continuar avançant en la incorporació de la perspectiva de la Igualtat de Tracte i la No-Discriminació a l'Ajuntament de Montornès del Vallès s'ha consolidat el Grup Motor d'ITND amb la participació del departament de Convivència, Polítiques Migratòries, Feminismes i Diversitat i Participació Ciutadana. L'objectiu és continuar construint política pública en aquesta matèria, creant una Guia d'Autodiagnosi (*checklist*) i una Guia d'Accions (o bones pràctiques) per aplicar al personal municipal. Es tracta de reflexionar, fixar prioritats, decidir criteris amb l'objectiu d'orientar sobre procediments de treball, el disseny de polítiques i actuacions. En tot aquest procés l'ajuntament ha comptat amb el suport tècnic del Servei de Convivència, Diversitat i Cicle de Vida de la Diputació de Barcelona i de l'Institut Diversitas.

Fomentar programes de voluntariat, activitats socials, etc. que afavoreixin la interrelació entre persones que viuen soles i la seva socialització amb els veïns del barri, poble o ciutat.

Pel que fa a la gent gran cal destacar la funció de dinamització social que realitzen els Casal de la gent gran de Montornès centre i Montornès Nord, proporcionant un espai de relació diària i un programa d'activitats tant municipals com organitzades des de les associacions de gent gran.

El Casal de cultura també allotja l'entitat de pensionistes i jubilats de Montornès del Vallès que també organitza activitats socials per a les persones jubilades.

El menjador social, ubicat actualment al Casal de gent gran de Montornès nord, a més d'atendre la necessitat d'alimentació per a persones vulnerables, té una clara funció d'espai de relació entre persones que poden patir soletat no volguda.

En un futur el nou Centre de dia també contribuirà a aquesta lluita contra la soletat no volguda, esdevenint un espai de relació per a gent gran.

El projecte Pas a Pas, sorgits del Programa Cuidem-nos que neix arrel de la pandèmia, ofereix la possibilitat de realitzar un programa de 10 sortides per a coneixer l'entorn i socialitzar-se. O projectes com "Dones que es mouen, dones que cuiden" impulsats des dels casals de gent gran, que tenen per objectiu apropar la realitat de les dones migrades són exemples de projectes que tenen per objectiu combatre la soletat no volguda.

Pel que fa a la població jove, cal destacar la funció d'espai de trobada i relació entre joves que proporcionen els Centres de joves com Sputnik i el Satèl·lit a través de les aules d'estudi, l'aula de noves tecnologies, l'espai associatiu i l'espai de dinamització juvenil Espai Jove.

Projectes realitzats en el marc del Pla d'intervenció integral de Montornès nord amb un marcat objectiu de dinamització comunitària com el "Viu i Conviu", campanyes "Estiu en convivència"; la programació cultural del departament de cultura, la programació socio-cultural i esportiva de les entitats del municipi, especialment les entitats de caire social, són punts forts de la vida comunitària a Montornès del Vallès.

Educar per a la igualtat de tracte per origen racial o ètnic, discapacitat, identitat sexual, orientació sexual, gènere, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social i per la corresponsabilitat.

Promoure un entorn educatiu inclusiu i equitatiu on es valori i respecti la diversitat és un dels objectius transversals de l'acció municipal. En aquest àmbit cal destacar:

Espai de Debat Educatiu impulsat pel departament d'educació en que professionals, docents i famílies debaten sobre temes d'interès en la trajectòria educativa dels seus fills i de les pròpies famílies. La campanya "Canviem la mirada" és el resultat del treball realitzat per l'Espai de Debat Educatiu (EDE) durant els cursos 2019-20 i 2020-21 al voltant del tema "La coeducació" a les escoles de Montornès del Vallès. Aprendre a canviar la mirada, obeïa a la necessitat de mirar en tot moment la realitat que ens envolta per identificar les situacions que generen desigualtat i saber què fer. Campanyes per evitar la compra de joguines sexistes, també neixen d'aquesta mirada.

A més, a través del Catàleg d'activitats educatives els centres escolars del municipi poden accedir a un itinerari educatiu que té per objectiu incorporar l'educació sexual i afectiva de manera transversal a tota l'etapa educativa basada en la igualtat, el respecte, la diversitat, l'autoconeixement, el plaer per avançar cap a unes relacions sanes i una societat lliure de discriminacions i violència.

Programa "Eduquem i gaudim en família", qu'aglutina totes les activitats amb contingut educatiu que es duen a terme al municipi i que, d'una forma o una altra, impliquen les famílies. Així, hi ha propostes programades en diferents equipaments com el Centre Infantil Pintor Mir, la Biblioteca, l'Espai Cultural Montbarri o el Teatre Margarida Xirgu.

Des de Joventut es crea al 2022 la Dimensió Violeta, projecte que proposa la generació d'espais on tractar temes de gènere, diversitat sexual, relacions afectives i sexualitat de forma específica per al jovent, i inclou suport per a les iniciatives juvenils que promoguin la igualtat de gènere i l'empoderament personal. El pla incorpora tres espais de consultoria: un d'acompanyament en temes LGBTI+, un altre de suport en temes de gènere, igualtat, prevenció de violències sexistes i noves masculinitats, i un tercer dedicat a sexualitat i relacions afectives. La proposta també incorpora un espai de suport per a les iniciatives juvenils que promouen la igualtat de gènere i l'empoderament de les dones. La posada en marxa de la Dimensió Violeta també servirà per donar a conèixer entre el jovent, serveis consolidats al municipi com el Servei d'Atenció Integral per al col·lectiu LGBTI+ (SAI LGBTI+) i el Servei d'Atenció i Informació a les Dones (SIAD).

Des de la programació cultural del departament de cultura o els tallers del Casal de cultura, la programació del departament de cooperació internacional amb les campanyes anuals de sensibilització en temes de justícia i pau, també s'està treballant en aquesta línia. Jornades com la "Des-protecció internacional" o nombroses accions de sensibilització pel 8 de març i el 25 Novembre, són exemples de com les polítiques municipals atenen la igualtat de tracte. Totes aquests programes tenen per objectiu contribuir a crear una societat antiracista i igualitària, inclusiva o oberta a totes les persones més enllà de la seva condició, classe o lloc de procedència.

Fomentar la creació d'activitats socials i culturals que afavoreixin la integració intercultural des d'una perspectiva educativa, social, etc.

Novament la mirada intercultural és un dels objectius transversals que trobem als plans estratègics i sectorials i un dels principals reptes detectats en la diagnosi que fa el Pla de convivència.

A Montornès Nord es detecta una feble relació veïnal entre la població autòctona i la d'origen estranger, si bé també es cert que existeixen molts exemples de relacions d'ajut, suport i confiança que sovint són poc visibles per al conjunt de la població.

La diferenciació està present fonamentalment entre els adults. Els joves i infants semblen relacionar-se més per afinitats i no tant per l'origen familiar, però quan intervenen els adults hi ha més segregació per origen: espais de joc lliure diferenciats (places i parcs); activitats extraescolars diferenciades (mentre uns fan més activitats extraescolars de pagament, els altres van més a recursos públics com la Peixera o el Satèl·lit); no es barregen a les festes d'aniversari o fan grups diferenciats per fer els deures i els treballs fora de l'escola.

Un factor fonamental que dificulta la interacció entre les persones pel seu origen és el desconeixement de l'idioma. Si bé per algunes persones autòctones aquesta situació es veu com una falta d'interès per integrar-se, la realitat és que són les dones amb un menor nivell educatiu i sense inserció laboral les més afectades per aquesta situació i les que més barreres tenen per superar-lo.

Un altre aspecte que dificulta la convivència és la reducció de punts que podrien ser de contacte entre comunitats, com ara els comerços, tant a Montornès Nord com a la resta del municipi. Alguns locals comercials queden tancats durant molt de temps o es converteixen en habitatges; els mercats de venda no sedentària tenen poca afluència i algunes parades dels mercats estan tancant.

Els equipaments i activitats també troben dificultats a l'hora d'interrelacionar la població de diferent origen, experimentant segregació per raó d'origen: l'Esplai Panda, la Peixera, l'Escola de Musica, per exemple, han cercat activament fer grups d'infants de diferent procedència. Els prejudicis contra l'escola Marinada estan en la base de la segregació d'alumnat actual, doncs son moltes les famílies que escullen centre guiats mes pels prejudicis que per la cerca d'informació sobre els projectes dels centres educatius. Al març del 2019 Montornès es va adherir al Pacte contra la segregació escolar de Catalunya, que preveu una bateria important de mesures per continuar lluitant contra la segregació escolar.

Es considera que cal continuar perseverant en el foment de la convivència entre col·lectius de diferents orígens, dinamitzar espais de trobada que contribueixin a la interculturalitat, fomentar una programació cultural i festiva més intercultural, treballar l'educació en valors i el coneixement de les diferents cultures en l'àmbit escolar, combatre els rumors racistes a les xarxes socials, a reforçar el programa d'acollida de persones nouvingudes amb accions més comunitàries com el Model C.

Fer visible la realitat dels processos migratoris, aprofundir en la interculturalitat, són objectius de diferents accions realitzades des del Pla de cooperació com l'exposició "Indestructibles", el "Dones que es mouen, dones que cuiden", el projecte de costura Entre Fils, el projecte Masoveres sorgit del +30 Kosmos.

Fomentar l'associacionisme de barri.

Les polítiques de foment de l'associacionisme i l'acció comunitària a Montornès del Vallès són transversals a tota l'acció municipal i es basen en cinc línies: el suport a la formació; suport en l'assessorament i acompanyament als membres d'entitats en temes de gestió associativa; el suport logístic; el suport econòmic; i el suport a la dinamització associativa.

El programa "Les entitats al dia", un programa formatiu anual per a entitats i el servei d'assessorament i acompanyament a entitats que ofereix atenció personalitzada sobre temes jurídics, econòmics i acompanya en la tramitació dels afers de la gestió associativa.

Les entitats es vinculen amb els diferents departaments segons el seu àmbit d'actuació i és a través d'ells que obtenen suport logístic per a organitzar activitats (cessió d'espais, cessió de material, organització ...). També tenen suport econòmic a través del pla de subvencions a entitats (a través de conveni o concurrència competitiva).

Des de l'Ajuntament es fomenta l'associacionisme amb activitats concretes com la Fira d'entitats, la Festa del voluntariat, els premis de Reconeixement de les entitats, la festa de

l'esport amb les entitats esportives, la Fira de Nadal o el sorteig de nadal, Diada de Sant Jordi, o la vinculació de les entitats amb la programació de festes locals (Festa Major i Festa de Sant Sadurní), etc.

Al 2016 es va innagurar l'Hotel d'entitats, espai d'ús per a les entitats de Montornès per a que puguin disposar d'un despatx i de 2 sales per a realitzar activitats, espai de magatzem i un espai de cuina. A banda, les entitats disposen de la Masia de Can Masferrer amb locals d'assaig i sala polivalent; la Masia de Can Coll on s'han habilitat espai de magatzem. I els casal de cultura i els Casals de gent gran on s'ubiquen entitats de gent gran.

Les polítiques participatives municipals mantenen una vinculació amb les entitats a través dels espais i òrgans participatius estables. El teixit associatiu participa de manera estable en els espais i òrgans de participació existents a Montornès del Vallès (com el Consell de Cooperació, el Consell d'empreses, el Consell del Pla educatiu d'Entorn, el Consell d'empreses, la Comissió de Festes, la Comisió de les AFAS o la Comissió de l'Hotel d'entitats). Les entitats són un dels agent clausa l'hora de dissenyar, planificar i avaluar les polítiques municipals.

Des de l'Ajuntament també es promou la acció comunitària a través dels pressupostos infantils, Joves i per a majors de 30 anys amb el 30+ Kosmos, entenen que l'acció comunitària promou la cohesió social, millora la convivència i fomenta el sentiment de pertinença a la comunitat.

Integrar transversalment de manera activa el principi d'igualtat de tracte per origen racial o ètnic, discapacitat, identitat sexual, orientació sexual i de gènere, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social, i el principi d'igualtat de gènere en l'elaboració, execució i seguiment de les disposicions normatives, en la definició i pressupostos de les polítiques públiques en tots els àmbits i en el desenvolupament del conjunt de totes les seves activitats, considerant sistemàticament les prioritats i necessitats pròpies de les dones, tenint en compte la seva incidència en la seva situació específica, a fi d'adaptar-les per a eliminar els efectes discriminatoris i promoure la igualtat.

La igualtat de tracte i no discriminació i el principi de igualtat de gènere són presents a través dels plans d'acció del Pla d'igualtat, el Pla de Convivència, el Pla d'acció cultural, el Pla Jove, etc... tots els plans estratègics com el Pam o els sectorials tenen com a línies d'acció impulsar la perspectiva de gènere i el tracte igualitari entre persones i col·lectius.

Des del 2004 Montornès del Vallès disposa de Protocol de violència domèstica. Al 2012 el Ple municipal va aprovar per unanimitat el Pla d'Igualtat per a la ciutadania de Montornès del Vallès. Aquest Pla es constitueix com el full de ruta de les polítiques d'Igualtat al nostre municipi i estableix 7 àmbits d'actuació, un dels quals és "Lluitar contra la violència de gènere" on s'han encabint les accions necessàries i, concretament la revisió del Protocol d'actuació contra la violència masclista vigent des de 2004. Al 2013 es fa la revisió i actualització passant a anomenar-se Protocol municipal per a l'abordatge de la violència masclista.

Des de l'any 2012 amb la creació de la regidoria s'han realitzat i aprovat dos plans més de perspectiva de gènere: el II Pla d'Igualtat de gènere (2017-2020), i el III Pla d'igualtat i diversitat sexual i de gènere de Montornès del Vallès (2022-2026). Ambdós plans inclouen la línia estratègica de lluita contra la violència de gènere com a eix vertebrador de les actuacions en prevenció i intervenció respecte a les violències masclistes.

A nivell intern l'Ajuntament disposa del Pla d'igualtat intern i el protocol per l'abordatge de l'assetjament sexual i per raó de sexe.

Una altre de les línies de treball que s'ha treballat des del Pla d'igualtat ha estat la introducció de clàusules socials amb perspectiva de gènere en les contractacions i licitacions municipals amb empreses.

També s'ha introduït criteris de valoració sobre la perspectiva de gènere en les subvencions a entitats amb la finalitat que premii la paritat en la composició de les juntes directives de les entitats.

Com s'ha comentat anteriorment el Pla d'Igualtat de tracte i no discriminació impulsat des de l'àrea de Seguretat i Convivència ha fet accions formatives al personal tècnic i polític, i accions de reflexió interna per tal de avaluar la tasca dels treballadors municipals en relació al tracte que donen a la ciutadania en el desenvolupament de la seva feina.

Una altre de les accions que ajuda a reforçar aquests dos valors, és l'adaptació del servei d'acollida per a moltes de les activitats de l'ajuntament, afavorint que les famílies puguin participar de les activitats i conciliar les seves responsabilitats familiars.

3. Anàlisi quantitativa

El diagnòstic quantitatiu d'aquest objectiu s'estructura en tres nivells d'anàlisi per a comprendre millor la dinàmica social i econòmica de Montornès del Vallès. Per a cada indicador s'analitza l'evolució recent de Montornès del Vallès, destacant canvis significatius en indicadors clau. En alguns casos, es duu a terme una comparativa detallada entre Montornès del Vallès i altres municipis similars per a identificar diferències i similituds en aquests aspectes. Finalment, en alguns casos s'explora la variabilitat dins de Montornès del Vallès, especialment en relació amb Montornès Nord, per a discernir factors distintius que podrien influir en els nivells de cohesió social i desenvolupament local.

Aquest enfocament permet una comprensió més completa dels desafiaments i oportunitats que enfronta Montornès del Vallès en el seu objectiu de promoure una societat més cohesionada.

Per què incloure Montornès Nord separadament a l'anàlisi d'aquest objectiu?

Montornès Nord, un dels barris dins de Montornès del Vallès, que presenta una situació socioeconòmica que pot diferir significativament de la mitjana del municipi. Comparar els valors d'indicadors socials entre Montornès Nord i el municipi en general és rellevant perquè permet identificar i analitzar les disparitats dins de la mateixa localitat. Aquestes comparacions poden revelar zones amb majors nivells de pobresa, desigualtat o accés desigual a serveis i recursos, la qual cosa és essencial per a dissenyar polítiques i programes específics que abordin les necessitats particulars de Montornès Nord. En entendre aquestes diferències, l'Ajuntament podrà enfocar millor els recursos i les intervencions per a millorar les condicions en aquesta zona específica i, en última instància, promoure una major cohesió social i equitat dins de tot Montornès del Vallès.

Montornès Nord representa 2 de cada 10 habitants del conjunt del municipi de Montornès del Vallès (22% de la població).

El barri de Montornès Nord és el clàssic barri habitat per persones que provenien sobretot d'Andalusia i Extremadura que van emigrar atretes per la demanda de treballadors industrials. Posteriorment al barri també hi arriben persones de la regió metropolitana i, finalment, ha estat un barri d'acollida de la població d'origen no comunitari des dels 2000.

Quasi 4 de cada 10 habitants de Montornès Nord són d'origen estranger i 2 més han estat nascuts a la resta d'Espanya. Tenim un índex d'autoctonia especialment baix si el comparem amb altres territoris i amb el conjunt del municipi (6 de cada 10 habitants són d'origen català i menys de 2 de cada 10 són estrangers). Per tant, tenim una població caracteritzada per la diversitat d'orígens.

Pel que fa a la població amb nacionalitat estrangera, també trobem uns índexs elevats: quasi 3 de cada 10 són estrangers, enfront de menys d'1 de cada 10 al conjunt del municipi. En definitiva, el % de població estrangera constaten la segregació social per raó d'origen de Montornès Nord, respecte al conjunt del municipi.

Si comparem el conjunt del municipi amb les nacionalitats de Montornès Nord, per grans regions comprovem que l'hegemonia de la població africana és encara major: quasi 8 de cada 10 estrangers de Montornès Nord són africans. Probablement del Marroc, Gàmbia i Senegal.

Aquesta hegemonia d'una comunitat és un fenomen altament rellevant: augmenta les possibilitats de dinàmiques endogàmiques, complicant la integració i cohesió social. En definitiva, la concentració de població estrangera en un sol nucli i que aquesta sigui majoritàriament d'una comunitat és un fet ineludible per a l'administració local a l'hora de dur a terme polítiques d'acollida i convivència intercultural.

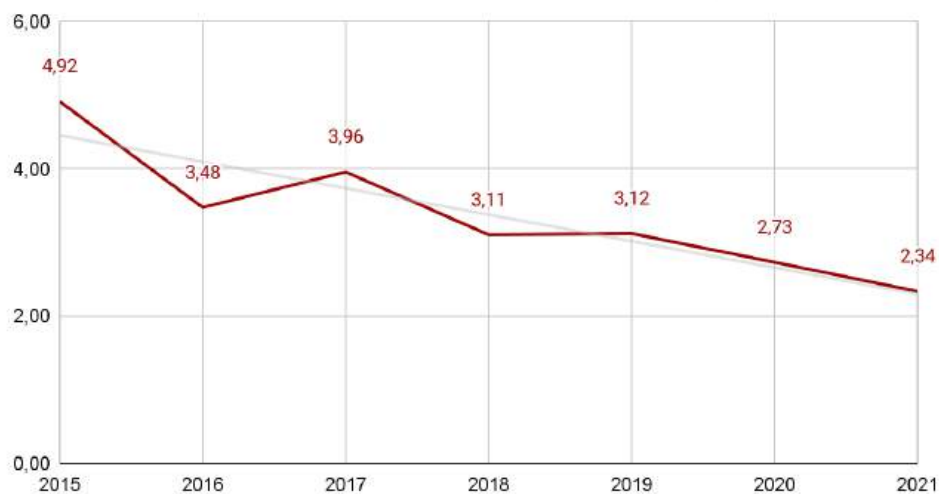
Vulnerabilitat

És necessari conèixer la vulnerabilitat social del municipi. No tothom accedeix igual als serveis municipals i poden quedar desatesos enfront d'un desastre. Aquesta pot ser la situació de persones majors, persones en situació de pobresa o persones sense llar, grups minoritaris, persones amb discapacitat, amb malalties cròniques, famílies monoparentals, joves, entre altres.

Per a això es calcula **l'índex de vulnerabilitat urbana** que compara les rendes de la població resident respecte a les rendes mitjanes a diferents escales territorials⁷.

⁷ En el cas de Montornès del Vallès s'han aplicat tant la renda nacional com la renda de la província de Barcelona.

6.1.2.1 Índex de vulnerabilitat urbana a Montornès del Vallès (%)

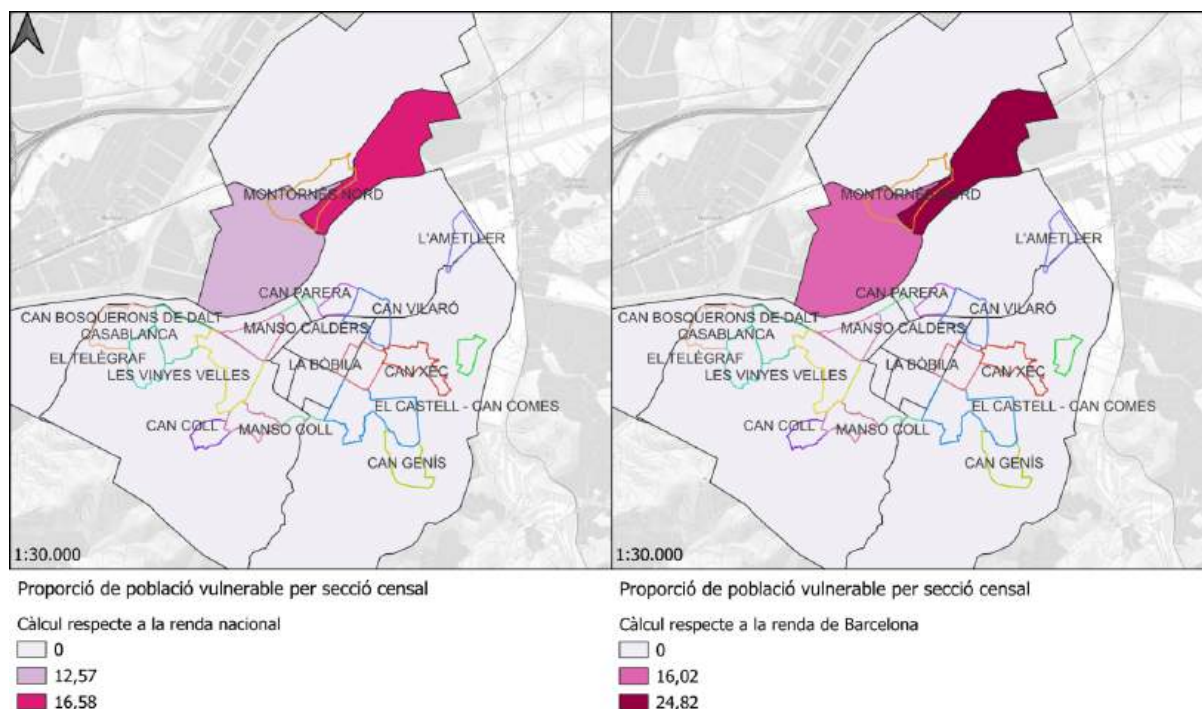

Gràfic 53 Evolució temporal de l'índex de vulnerabilitat urbana a Montornès del Vallès
Font: INE

Per a fer una comparativa entre zones dins del municipi, es desagrega l'indicador per secció censal. Una secció censal es considera vulnerable quan:

- Més del 21% de la seva població té ingressos per unitat de consum menors del 40% de la mitjana nacional (població vulnerable).
- La proporció de població per sota d'aquest llindar en la secció censal és més del doble de la mitjana de població vulnerable de la ciutat.

El districte de Montornès Nord, seccions censals 01, 02 i 03 del municipi de Montornès del Vallès té una extensió de 10'25 hectàrees. El barri queda envoltat per polígons industrials (concentració industrial vallesana) i el riu Mogent al sud i la reserva del TGV al nord acaben actuant com les seves fronteres, naturals i d'infraestructures.

Mapa 19 Població vulnerable per secció censal
Font: Elaboració pròpia a partir del INE y Ajuntament de Montornès del Vallès

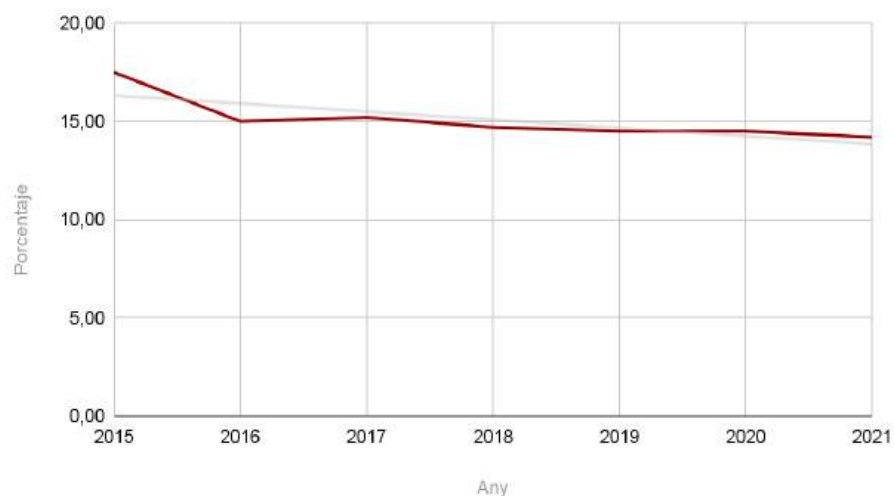
El barri de Montornès Nord és el que se situa entre les seccions censals amb major proporció de població vulnerable. En el cas del càlcul respecte a la renda nacional es troba entre el 12 i el 17%, mentre que en cas del càlcul respecte a la renda barcelonina és més elevat, situant-se entre el 16 i el 25%. Aquests valors són bastant elevats, sobretot si es comparen amb la mitjana municipal, al voltant del 3%. Cal destacar també, que no hi ha cap altre barri residencial que se situï en seccions amb població vulnerable.

Pobresa

Mesurar la pobresa en un municipi és essencial per a assegurar la cohesió social, ja que permet identificar les àrees i grups més vulnerables per a crear polítiques i programes específics. Això ajuda el municipi a distribuir recursos de manera eficient i justa, assegurant que els qui més ho necessiten rebin el suport adequat. Mesurar la pobresa al llarg del temps permet avaluar i millorar les polítiques públiques per a elevar la qualitat de vida. Conèixer les zones més pobres facilita la implementació d'iniciatives que promoguin la inclusió social i econòmica, reduint la desigualtat i fomentant la cohesió social.

Per a Montornès del Vallès s'ha calculat la **taxa de risc de pobresa**, que es refereix a la proporció de persones amb ingressos per unitat de consum per sota del 60% de la mitjana nacional dels ingressos per unitat de consum (escala OCDE modificada).

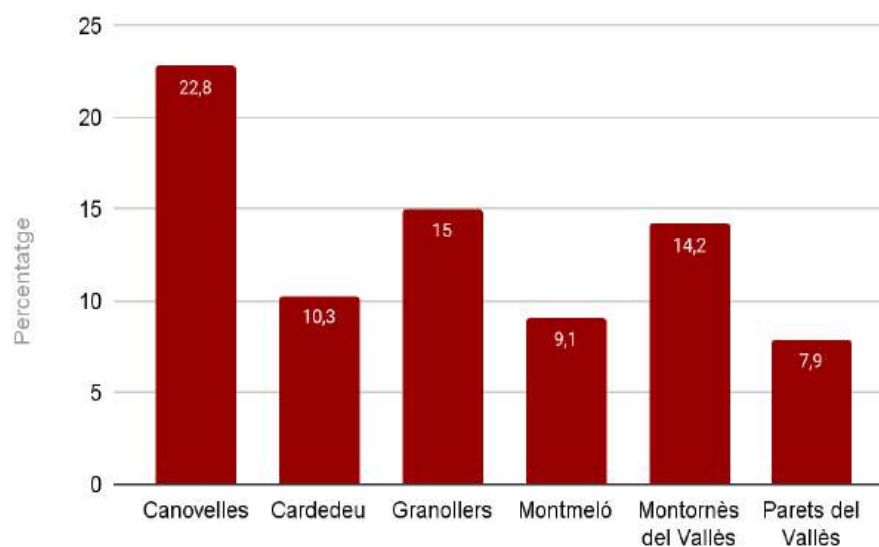
6.1.2.3 Evolució de la taxa de risc de pobresa en Montornès del Vallès

Gràfic 54 Evolució de la taxa de risc de pobresa a Montornès del Vallès
Font: INE

Amb valors de l'INE des del 2015 i fins al 2021, es pot apreciar una disminució en el percentatge de població que viu en risc de pobresa en el municipi. Passant de 17,5% en el 2015, a 14,2% en el 2021, Montornès del Vallès ha demostrat ser resiliència davant la crisi sanitària i econòmica que ha portat amb si la pandèmia de la COVID en el 2020.

6.1.2.3 Taxa de risc de pobresa (%) - Montornès i municipis de comparació

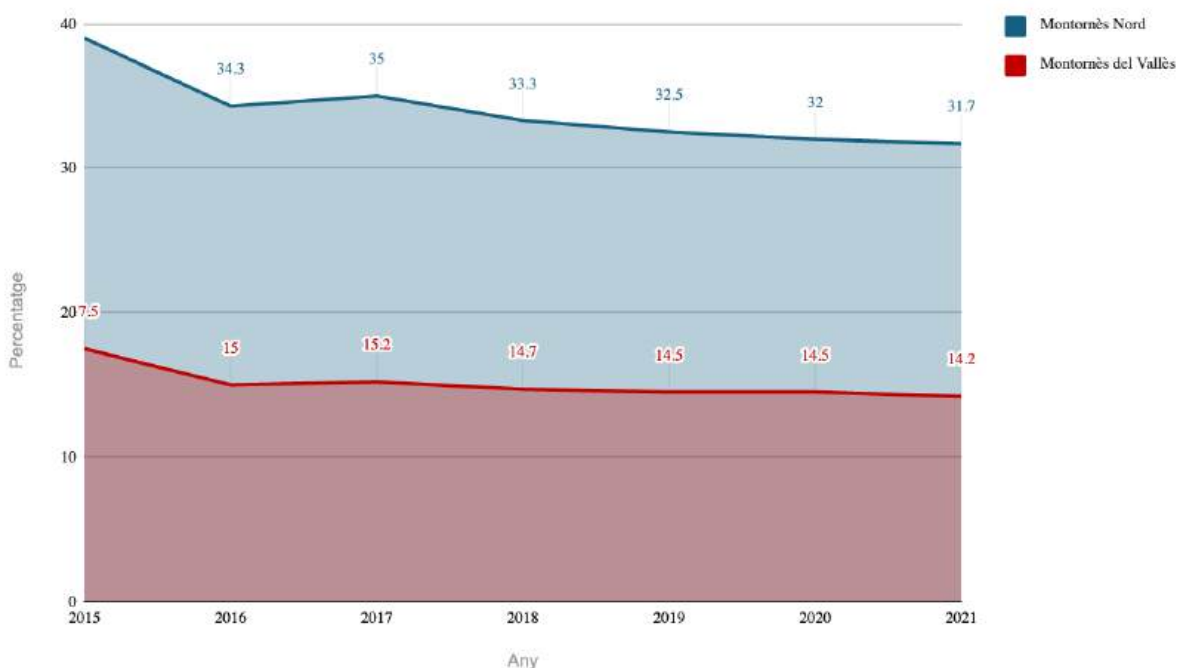
Gràfic 55 Comparativa municipal de la taxa de risc de pobresa
Font: INE

En comparar els valors de Montornès del Vallès amb els municipis de comparació triats per al diagnòstic, veiem que Montornès del Vallès es troba lleugerament per damunt de la mitjana (13,22%), i gairebé a la meitat entre el valor màxim i el valor mínim. Això suggereix que Montornès del Vallès té una taxa de pobresa lleugerament superior a la mitjana dels municipis comparats, i el seu nivell de pobresa està més o menys en el mitjà del rang entre els valors més alts i més baixos de pobresa en aquests municipis.

Finalment, resulta rellevant comparar la pobresa entre diferents barris dins del municipi, per a identificar desigualtats internes i disparitats que poden estar ocultes en les dades generals del municipi. Això podria facilitar el disseny d'intervencions més precises i dirigides als barris que més ho necessiten, optimitzant els recursos i augmentant l'efectivitat de les polítiques socials. Conèixer les diferències entre barris també ajuda a treballar en la cohesió social en l'àmbit local, promovent la integració i cooperació entre comunitats, i reduint la segregació i els conflictes socials.

Per a Montornès del Vallès, comparem la taxa de risc de pobresa entre Montornès Nord i la resta del municipi.

6.1.2.3 Taxa de risc de pobresa - Comparativa de Montornès Nord amb el municipi

Gràfic 56 Comparativa de la taxa de risc de pobresa entre Montornès Nord i el municipi
Font: INE

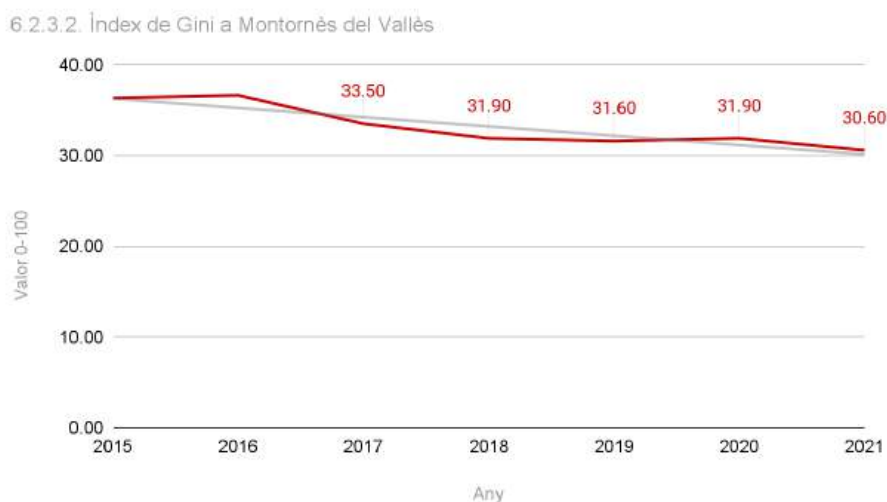
El fet que la taxa de risc de pobresa de Montornès Nord sigui més del doble de la mitjana del municipi indica una notable desigualtat econòmica dins del municipi mateix. Encara que l'evolució temporal de la pobresa ha estat similar en tots dos casos, Montornès Nord enfronta desafiaments econòmics molt majors, la qual cosa suggereix una concentració significativa de pobresa i una possible falta d'accés a recursos i oportunitats.

Aquesta bretxa en la pobresa ressalta la necessitat d'intervencions focalitzades per a abordar les necessitats particulars de Montornès Nord, ja que les polítiques generals del municipi podrien no ser suficients per a reduir la pobresa en aquesta àrea. La desigualtat persistent també pot afectar la cohesió social del municipi, generant tensions entre diferents barris. És crucial continuar implementant estratègies específiques per a millorar les condicions socioeconòmiques en el barri i promoure una major igualtat dins del municipi.

Desigualtat

Calcular la desigualtat a Montornès del Vallès permet identificar les disparitats econòmiques i socials dins del municipi, la qual cosa pot afectar l'estabilitat i la integració comunitària. La desigualtat pot crear divisions significatives entre diferents àrees i grups, dificultant l'harmonia social i la qualitat de vida.

Com a indicador de desigualtat s'ha utilitzat l'Índex de Gini⁸, que mesura la desigualtat en la distribució de l'ingrés o de la riquesa dins d'una població. És una eina estadística que quantifica que distribuïts estan els recursos entre els individus d'una comunitat, país o regió. Un índex de Gini de 0 representa una igualtat perfecta, mentre que un índex de 100 implica una desigualtat perfecta.

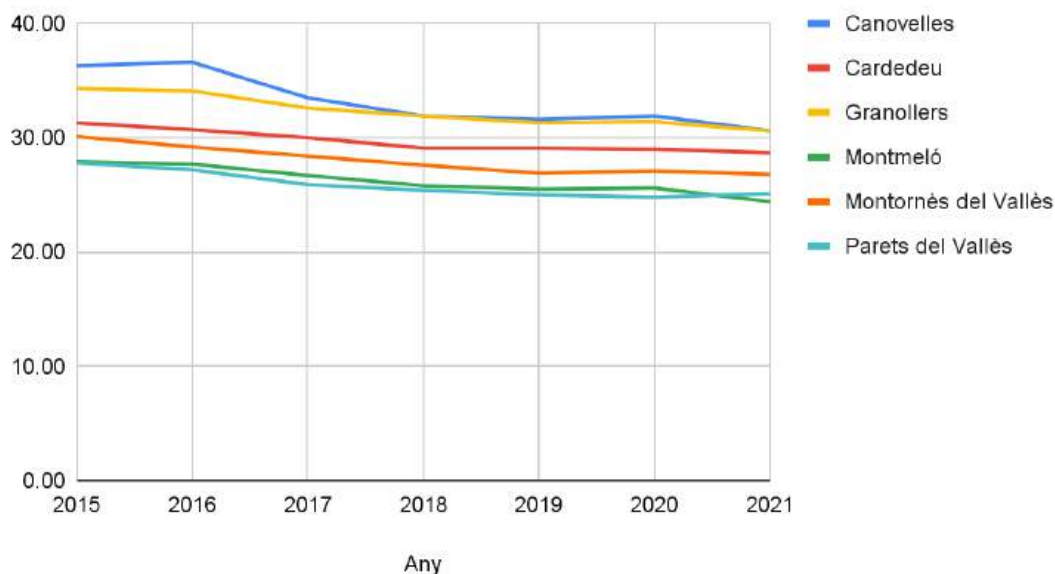
Gràfic 57 Índex de Gini
Font: INE

Els valors de l'Índex de Gini per al municipi entre 2015 i 2021 mostren una tendència general de disminució. Al llarg d'aquest període, l'índex ha baixat de 30.10 en 2015 a 26.80 en 2021, indicant una distribució d'ingressos més equitativa. Encara que la tendència és majorment descendent, s'observen lleugeres fluctuacions, com l'augment en 2020, que podria estar relacionat amb l'impacte econòmic de la pandèmia de la COVID-19. No obstant això, l'estabilitat en els valors recents suggereix que la desigualtat s'ha estabilitzat entorn de nivells més baixos.

Comparar l'Índex de Gini de Montornès del Vallès amb altres municipis similars és igualment important, ja que pot contribuir a identificar estratègies reeixides que es poden adaptar a Montornès del Vallès i a entendre si les desigualtats observades són part d'una tendència regional o si requereixen solucions específiques.

⁸ Metodològicament, mesura l'àrea entre la corba de Lorenz i una línia hipotètica d'igualtat absoluta, expressada com a percentatge de l'àrea màxima sota la línia. Una corba de Lorenz traça els percentatges acumulats de la renda total rebuda enfront del nombre acumulat de perceptors, començant per l'individu més pobre.

6.2.3.2. Comparativa de l'índex de gini

Gràfic 58 Comparativa municipal de l'índex de Gini
Font: INEÇ

Que l'índex de Gini de Montornès del Vallès sigui el tercer més baix entre els sis municipis comparats, amb un valor de 26.80, suggereix que, en termes de desigualtat econòmica, Montornès del Vallès es troba en una posició relativament favorable. Aquest índex és més baix que el de Canovelles i Granollers, però més alt que el de Montmeló i Parets del Vallès. Això indica que, encara que Montornès del Vallès té una distribució de l'ingrés més equitativa que alguns municipis veïns, encara enfronta una desigualtat econòmica significativa en comparació amb uns altres.

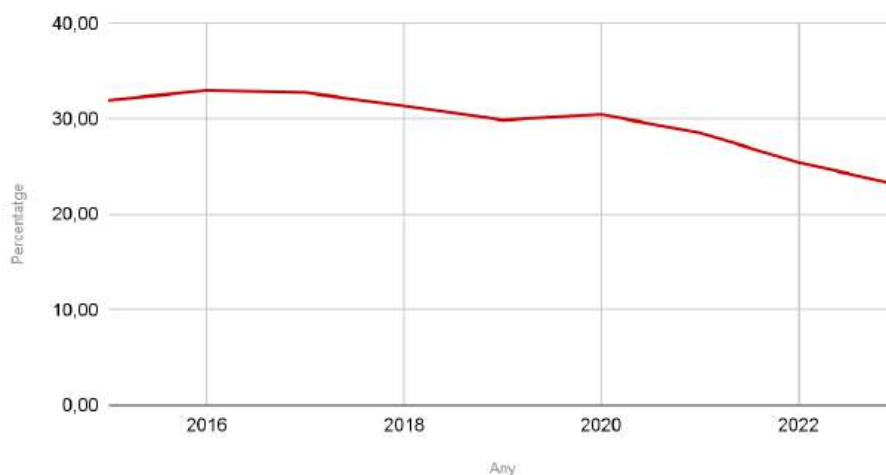
A més, si l'índex de Gini de Montornès del Vallès segueix la tendència general observada en tots els municipis comparats, significa que el municipi està alineat amb els patrons regionals de desigualtat. La tendència general, amb un rang d'índexs que varia entre 24.40 i 30.60, mostra que la desigualtat econòmica és present en tots els municipis, però amb variacions. La posició de Montornès del Vallès dins d'aquest rang suggereix que, malgrat estar en una situació relativament millor en comparació amb alguns municipis, encara comparteix les dinàmiques regionals de desigualtat econòmica que afecten la majoria dels municipis en l'àrea.

Igualtat de gènere

Mesurar la igualtat de gènere permet identificar i corregir desigualtats que afecten la participació equitativa. Comparar aquesta igualtat entre municipis similars ajuda a identificar bones pràctiques, mentre que analitzar-la entre barris del mateix municipi revela desigualtats locals específiques.

Per a Montornès del Vallès, d'una banda, s'ha calculat la bretxa de gènere en l'ocupació, i per un altre s'ha desagregat la taxa de risc de pobresa per a homes i dones. La bretxa de gènere en l'ocupació mesura la diferència existent entre les taxes d'ocupació per gènere.

6.2.3.1. Bretxa de gènere en l'ocupació a Montornès del Vallès

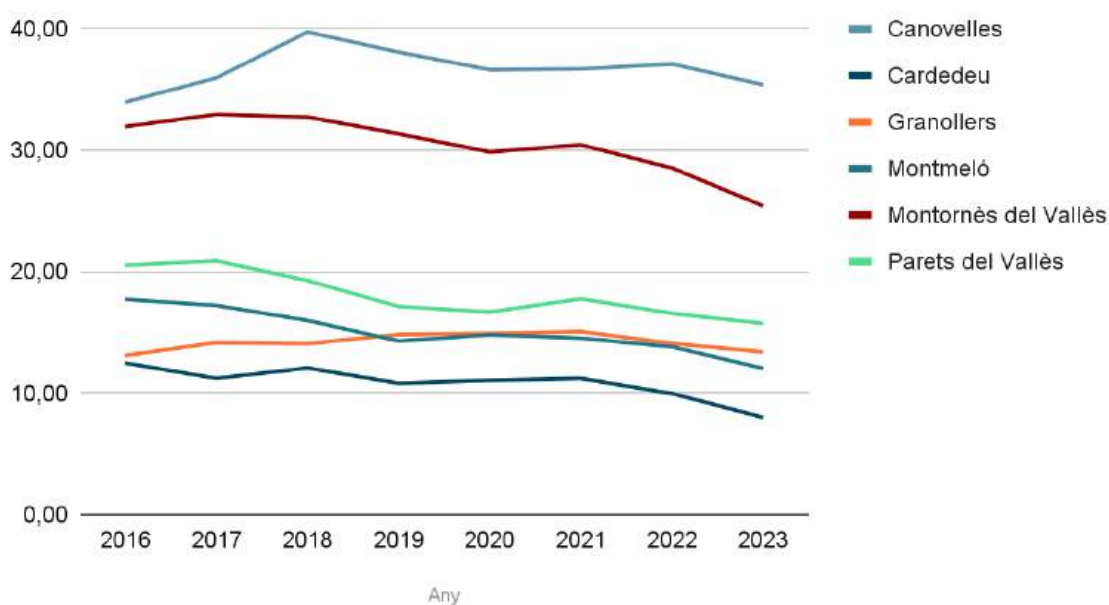

Gràfic 59 Bretxa de gènere en l'ocupació a Montornès del Vallès
Font: IDESCAT

L'anàlisi de la bretxa de gènere en l'ocupació a Montornès del Vallès mostra una tendència general cap a la reducció de la desigualtat entre 2015 i 2023. Malgrat algunes fluctuacions, com l'augment observat en 2016 i 2020, la bretxa de gènere ha disminuït de manera significativa, des d'un 31.96% en 2015 fins a un 23.11% en 2023. Aquesta disminució suggereix un progrés positiu en la igualtat d'oportunitats en l'ocupació per a tots dos gèneres, indicant que les polítiques i mesures implementades en el municipi estan començant a tenir un efecte favorable. No obstant això, malgrat la millora, la bretxa continua sent considerable, la qual cosa destaca la necessitat de continuar amb esforços sostinguts per aconseguir una veritable igualtat de gènere en el mercat laboral.

En comparar l'indicador amb els municipis de comparació, es poden veure tendències diverses que destaquen el progrés desigual en la igualtat laboral.

6.2.3.1. Bretxa de gènere en l'ocupació (%) - Montornès i municipis de comparació

Gràfic 60 Comparativa municipal de la Bretxa de gènere en l'ocupació

Font: IDESCAT

En contrast a la notable reducció en la bretxa de gènere que ha demostrat Montornès del Vallès, Canovelles presenta una bretxa més àmplia i en augment, de 33.97% en 2015 a 34.57% en 2023, suggerint menys progrés en la igualtat de gènere. Cardedeu, d'altra banda, mostra la bretxa més baixa i en disminució constant, de 12.49% en 2015 a 4.87% en 2023, evidenciant un èxit notable en la reducció de la desigualtat de gènere. Granollers i Montmeló també han reduït les seves bretxes, però encara mantenen valors superiors als de Cardedeu. Parets del Vallès mostra una reducció moderada, del 20.53% al 15.48% durant el període, la qual cosa indica un progrés més gradual.

Per a mesurar la desigualtat també es pot analitzar la taxa de risc de pobresa i la seva evolució temporal desagregada per sexe.

Gràfic 61 Taxa de risc de pobresa a Montornès del Vallès desagregada per sexe
Font: INE

L'anàlisi de la taxa de risc de pobresa desagregada per sexe a Montornès del Vallès entre 2015 i 2021 mostra una tendència general de disminució per a tota la població, encara que amb diferències notables entre homes i dones. La taxa total ha baixat de 17.5% en 2015 a 14.2% en 2021, encara que en desagregar les dades per sexe, s'observa que els homes han experimentat una reducció més pronunciada en el seu risc de pobresa, passant de 17.6% en 2015 a 13.7% en 2021.

En contrast, els valors de l'indicador per a les dones mostra una reducció més modesta, passant de 17.5% en 2015 a 14.7% en 2021. Encara que la tendència general és positiva, les dones continuen enfrontant un risc de pobresa lleugerament major en comparació amb els homes. Aquest patró suggereix que, encara que les condicions econòmiques han millorat per a tots dos gèneres, les dones continuen sent més vulnerables a la pobresa, destacant la necessitat de polítiques específiques que abordin les desigualtats de gènere i promoguin l'equitat econòmica.

4. Mapatge d'agents rellevants

A continuació, s'enumeren els actors, públics i privats, que guarden algun tipus de relació amb la formulació i/o gestió dels diferents instruments de planificació estratègica esmentats en l'anàlisi qualitativa.

Organismes públics

- **Ajuntament de Montornès del Vallès**
 - Àrea de Seguretat Ciutadana i Convivència
 - Policia Local
 - Convivència i Civisme
 - Participació ciutadana
 - Salut comunitària i protecció de la Salut Pública
 - Àrea d'Acció Social
 - Ocupació, Promoció Econòmica i Comerç
 - Educació
 - Feminismes i Diversitats
 - Acollida i migracions
 - Infància
 - Joventut
 - Gent Gran
 - Regidoria de Cultura
 - Serveis Socials
 - Gabinet d'alcaldia – Unitat de Projectes Estratègics
 - OAC (Oficina d'Atenció a la Ciutadania)
- **CAP Montornès del Vallès**
- **Diputació de Barcelona**
- **Generalitat de Catalunya**
- **Consell Comarcal del Vallès Oriental**

Organismes de la Societat Civil

- **Associacions de Veïns**
 - Plataformes ciutadanes i grups de veïns
- **Entitats del Tercer Sector**
 - Volumont (Associació de Voluntariat de Montornès del Vallès)
 - Càritas
 - Fundació Probitas
 - Recursos Educatius per la Infància en Risc (REIR)

5. Anàlisi DAFO

A manera de conclusió d'aquest diagnòstic es mostra la matriu de febleses, amenaces, fortaleeses i oportunitats detectades en relació amb l'objectiu Estratègic 6: Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat:

DEBILITATS	AMENACES
D2. Nivell d'estudis relativament baix en comparació amb la resta de la província. D2. Oferta formativa no alineada amb el teixit industrial. D3. Taxes de desocupació juvenil i de risc de pobresa una mica elevades. D4. En Montornès Nord es detecta una feble relació veïnal entre la població autòctona i la d'origen estranger. D5. Les estructures comunitàries en Montornès Nord actualment són molt efímeres. D6. Necessitat d'integrar la perspectiva de gènere, col·lectius LGTBI, persones amb diversitat funcional i els principis d'igualtat de tracte i no discriminació ITND. D8. La recollida de dades desagregades per sexe és complicada.	A1. Tendència general a una menor natalitat; descens progressiu de la joventut després dels pròxims deu anys. A1. Afectacions de la indústria 4.0 a les persones ocupades A3. Crisi econòmica i sanitària. A4. Concentració i segregació de població estrangera en Montornès Nord. A9. Pujada del preu del lloguer. A9. manca d'oferta d'habitatge de lloguer A10. Falta d'inversió pública d'altres administracions. A10. Dificultat d'arribada de prestacions socials (ingrés mínim vital). A10. Evolució de la piràmide d'edat amb un major envelliment.
FORTALESES	OPORTUNITATS
F2. Programa Montornès Educa. F3. Programes per a millorar l'ocupabilitat juvenil tant en l'àmbit local com provincial. F4. Elevada activitat social en entitats i xarxes comunitàries. F6. Formacions sobre igualtat de gènere dins de l'Ajuntament. F6. Es destaca el Comitè Operatiu com a espai de coordinació transversal en el qual, quan procedeix, es treballen aspectes relacionats amb la igualtat de gènere. F7. Servei d'Atenció Integral LGBTI+. F10. Capacitat tècnica quant a professionalitat, preparació i compromís.	O1. Arribada d'immigració jove al municipi. O3. Desenvolupament de programes de capacitació i formació contínua per a joves i altres grups vulnerables. O8. Varietat i qualitat de dades produïdes per entitats supralocals (Diputació, IdesCat). O9. Col·laboració publicoprivada amb el sector social per a habitatge en règim general i habitatge a col·lectius. O10. Residència i centre de dia.

OE7. Impulsar i afavorir l'economia urbana

1. Introducció

Montornès del Vallès, un municipi amb una rica història industrial, s'enfronta al repte de diversificar la seva estructura productiva i generar noves oportunitats d'ocupació, l'Objectiu Estratègic 7 integra múltiples perspectives per a crear un entorn econòmic dinàmic i sostenible. Aquest objectiu reconeix la importància de l'urbanisme en la coordinació de la planificació sectorial i urbanística, evitant disfuncions i promovent un desenvolupament econòmic equilibrat. Es busca incrementar la productivitat local i diversificar l'activitat econòmica, fomentant la generació d'ocupació de qualitat i donant suport a sectors clau com el turisme sostenible i de qualitat.

Es destaca la necessitat d'una transició cap a una economia basada en el coneixement i la innovació, promovent l'ús de noves tecnologies i l'accés a la informació. En aquest sentit, es considera crucial el desenvolupament d'infraestructures digitals i la creació d'espais de col·laboració com els cotreballs, que facilitin l'emprenedoria i la innovació. L'economia urbana deu també fomentar la cohesió social i l'equilibri territorial, donant suport al desenvolupament econòmic de les zones rurals pròximes mitjançant la promoció de l'agricultura ecològica i la producció local. La contractació pública sostenible i l'economia circular són pilars fonamentals per a assegurar un desenvolupament econòmic que sigui respectuós amb el medi ambient i socialment inclusiu.

2. Resultats de l'anàlisi documental

En aquest apartat s'analitza el punt de partida del municipi respecte als següents Objectius Específics, corresponents a l'**Objectiu Estratègic 7: Impulsar i afavorir l'economia urbana**:

- 7.1. Buscar la productivitat local, la generació d'ocupació i la dinamització i diversificació de l'activitat econòmica.
- 7.2. Fomentar el turisme intel·ligent, sostenible i de qualitat i els sectors clau de l'economia local.

Concretament, s'analitzen les polítiques i estratègies implementades o proposades a Montornès del Vallès, a través dels diferents instruments amb els quals compta la ciutat, i com responen als reptes llançats per l'Agenda Urbana Espanyola.

A continuació, es resumeixen els documents de referència per a aquest Objectiu, així com la seva entitat promotora, l'Objectiu Específic al qual corresponen i la seva data de vigència:

Document	Entitat promotora	Objectiu Específic	Vigència / any de publicació o elaboració
Pla d'Actuació Municipal 2020-2023	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 7.1. OE 7.2.	2020-2023

Document	Entitat promotora	Objectiu Específic	Vigència / any de publicació o elaboració
Pla d'Acció Cultural (PAC) de l'Ajuntament de Montornès del Vallès	Ajuntament de Montornès del Vallès Regidoria de Cultura	OE 7.2.	2024
Pla de Barris Montornès Nord	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 7.1.	2008-2018
Memoria Final del Pla d'intervenció integral de Montornès Nord	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 7.1.	2021
Mapa Comercial Eixos	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 7.1	2019
Paràmetres per la dinamització del futur Mercat Municipal de Montornès del Vallès Nord	Ajuntament de Montornès del Vallès CooDin	OE 7.1	2019
Informe relatiu al "Servei d'acompanyament d'ens locals i associacions de comerciants i de paradistes dels mercats" per a l'actuació "Assessorament sobre el nou mercat municipal de Montornès del Vallès"	Diputació de Barcelona - Oficina de Suport al Teixit Comercial Local	OE 7.1	2019
Memòria Departament de Participació Ciutadana	Ajuntament de Montornès del Vallès Àrea de Seguretat i Convivència	OE 7.1	2020-2023

Taula 21 Llistat de documents revisats per a l'OE 7

Cadascun d'aquests plans conté mesures que es relacionen directament amb algunes de les línies d'actuació dins dels objectius específics.

Tot seguit, es detallen les línies d'actuació associades a aquests plans i a la casuística específica per a Montornès del Vallès en relació amb cadascuna d'elles.

OE 7.1. BUSCAR LA PRODUCTIVITAT LOCAL, LA GENERACIÓ D'OCUPACIÓ I LA DINAMITZACIÓ I DIVERSIFICACIÓ DE L'ACTIVITAT ECONÒMICA

Montornès del Vallès, un municipi amb una rica història industrial, s'enfronta al desafiament de diversificar la seva estructura productiva i generar noves oportunitats d'ocupació. Per a garantir una qualitat de vida sostenible, s'han implementat diverses estratègies que busquen integrar la col·laboració entre l'Ajuntament i les empreses del territori. Aquestes accions no

sols enforceixen el teixit econòmic local, sinó que també promouen un entorn més inclusiu i dinàmic.

Afavorir actuacions que permetin diversificar l'estructura productiva i generar oportunitats d'ocupació que garanteixin la qualitat de vida.

Montornès del Vallès ha impulsat una sèrie de mesures per diversificar la seva estructura econòmica i generar noves oportunitats d'ocupació, garantint una millora continua de la qualitat de vida dels seus residents. Aquestes accions, que formen part del Pla d'Actuació Municipal 2020-23, han enfortit la col·laboració entre l'Ajuntament i les empreses locals. Iniciatives com el Consell d'Empreses i la Taula per l'Ocupació han estat fonamentals per promoure la creació de llocs de treball, mentre que els serveis d'intermediació laboral s'han adaptat a les necessitats del mercat actual, incloent els reptes derivats de la pandèmia.

Davant del risc de desertització comercial a Montornès Nord, l'Ajuntament ha treballat durant els darrers anys per revitalitzar aquesta zona mitjançant diverses intervencions.

Un dels projectes més destacats en aquest sentit es la creació del nou Mercat Municipal a Montornès Nord, que pretén transformar aquest espai en un centre de distribució de producte fresc i de proximitat. El Mercat Municipal, per la seva situació, actuarà com a motor de desenvolupament econòmic, social, urbà i sostenible del barri, contribuint a la transmissió d'una sèrie de valors que ultrapassin la seva activitat purament econòmica: la sostenibilitat, el consum responsable, la integració o la salut.

Els eixos vertebradors, del Mercat, estan ben definits: ser difusors de bones pràctiques culinàries i dietètiques, mitjançant la sensibilització i formació, la posada en valor de la cultura gastronòmica i els productes locals i de proximitat, per potenciar la interacció i integració de la ciutadania amb el comerç tot tenint en compte la realitat multicultural del municipi.

El nou mercat té com a objectius clau garantir un mix comercial equilibrat a la zona, actualment inexistent, i contribuir a la dinamització econòmica del barri, promocionant els productes i serveis locals. Aquesta actuació no només fomenta el comerç de proximitat, sinó que també crea noves oportunitats d'ocupació, especialment en un sector clau com és l'agroalimentari. Tot plegat s'alinea amb la visió estratègica del municipi per diversificar la seva estructura productiva i millorar la qualitat de vida dels seus habitants.

Més enllà de la pròpia activitat econòmica i per la seva proximitat amb els ciutadans, és molt important posar en valor la funció de cohesió social, urbana i territorial del Mercat, actuant com a instrument de socialització i motor de relacions socials i de dinamisme pel barri a part de fomentar les bones pràctiques i reconeixement del comerciant.

Aquest projecte inclou la participació tant dels operadors de l'antic mercat com de nous emprenedors del sector agroalimentari, oferint-los assessorament, formació i suport per impulsar les seves iniciatives empresarials.

L'Ajuntament, emmarcat dintre de les accions de dinamització del comerç local, té com iniciativa la Taula de Comerç, instrument de col·laboració que actua com a òrgan de participació, coordinació, cooperació entre l'Ajuntament i els agents representatius del sector comercial del territori.

Fomentar la innovació, l'ús de les noves tecnologies i el coneixement per aconseguir una activitat econòmica competitiva i una major oferta d'ocupació.

Podem destacar tres mesures que promouen la innovació, l'ús de noves tecnologies i el coneixement i la lluita contra la escletxa digital:

- Kit digital: és una iniciativa per a subvencionar la implantació de solucions digitals disponibles en el mercat que cobreixin les necessitats de les petites empreses, microempreses i treballadors autònoms. Estan dirigides a qualsevol sector o tipus de negoci. El Departament d'Ocupació, Promoció Econòmica i Comerç a fet difusió d'aquesta línia, assessorament i acompanyament a aquelles empreses i comerços que ho han sol·licitat.
- Formacions adreçades a l'actualització de coneixements tecnològics per part de les empreses i comerços, per fomentar així, la seva adaptació al marc legal i al mercat laboral actual.
- Des de 2011, amb el primer Dispositiu d'Inserció Laboral del barri de Montornès nord, s'ha portat a terme formacions d'alfabetització digital, ofimàtica, ACTIC, etc. En aquesta darrera convocatòria (2024) s'ha sol·licitat un itinerari específic orientat a desenvolupar les competències d'accés al mercat laboral (informàtica) entre totes les persones participants del projecte.

Fomentar l'accés a nous formats de consum, el comerç electrònic i aprofitar els avantatges de l'economia circular

Montornès del Vallès està compromès amb la modernització del seu comerç local mitjançant la facilitació d'accés a nous modes de consum i la integració de pràctiques d'economia circular. La construcció del nou Mercat Municipal i la dinamització dels mercats ambulants són esforços clau que busquen revitalitzar el comerç i fomentar la sostenibilitat.

La vinculació del comerç local amb entitats a través de projectes específics i l'impuls de la Unió de Botiguers són estratègies que enforteixen el teixit comercial; exerceixen un rol important de representació, defensa i implementació de mesures per a la dinamització de l'espai comercial urbà.

La promoció de l'associacionisme comercial; per raons d'agilitat, eficiència i de promoció, es porten a terme a través de convenis de col·laboració amb les associacions de comerciants del municipi i/o entitats que representin sectors professionals. Tanmateix s'establiran programes de suport per promoure aquest associacionisme comercial i la formació per millorar la professionalització de l'entorn comercial.

Altrament, s'està treballant en noves subvencions al comerç local per la dinamització del comerç del municipi vinculades al foment de l'obertura d'activitats econòmiques, obertura de parades al mercat municipal i adopció de mesures d'estalvi i d'eficiència energètica.

Fomentar l'economia social: l'associacionisme, les societats laborals, les cooperatives i les mutualitats que persegueixin interessos generals.

Montornès del Vallès promou activament l'economia social mitjançant el suport a iniciatives d'associacionisme, cooperatives i mutualitats que busquen el bé comú. Projectes com la Fira d'Economia Social i Solidària, o com el Punt Coop (que havia estat actiu fins al 2022), proporcionen espais per al desenvolupament d'emprenedories socials.

Des de l'Ajuntament s'inicia una nova línia de suport a l'economia social a través de la incorporació de clàusules socials en la contractació pública.

L'aposta per a la contractació de cooperatives és clara des de tots els departaments, cooperatives vinculades a la gastronomia, gestió de residus, serveis de neteja i manteniment, costura i serveis a domicili o consultores per a realitzar diagnòstic o projectes. Iniciatives com el projecte Gastrobar, que va actuar com un punt de referència per a l'emprenedoria social i solidària, subratllen l'esforç del municipi per enfortir el seu teixit social i econòmic.

Montornès del Vallès, a través del seu Pla d'Actuació Municipal 2020-2023, està implementant un enfocament multifacètic per a fomentar una economia diversa i sostenible, centrada en la innovació, la col·laboració i el desenvolupament social.

OE 7.2. FOMENTAR EL TURISME INTEL·LIGENT, SOSTENIBLE I DE QUALITAT I ELS SECTORS CLAU DE L'ECONOMIA LOCAL

Impulsar la realització de diagnòstics i plans d'acció de destinació turística intel·ligent per a la millora de la sostenibilitat i la competitivitat de les destinacions turístiques.

Montornès del Vallès, encara que no és una destinació turística prominent, està enfocat a enfortir sectors clau de la seva economia local mitjançant el desenvolupament de plans d'acció que millorin la sostenibilitat i competitivitat dels seus recursos. A través del Pla d'Acció Cultural 2024, el municipi ha dut a terme un diagnòstic per a identificar oportunitats que puguin potenciar el seu atractiu cultural i natural, integrant aquests aspectes en una estratègia més àmplia de desenvolupament econòmic.

Per exemple, la promoció i difusió del patrimoni natural i arquitectònic del municipi són accions fonamentals que no sols busquen preservar aquests recursos, sinó també fer-los més accessibles i atractius per a residents i visitants. Aquestes iniciatives no sols contribueixen a la sostenibilitat, sinó que també milloren la competitivitat del municipi en termes de la seva oferta cultural i natural.

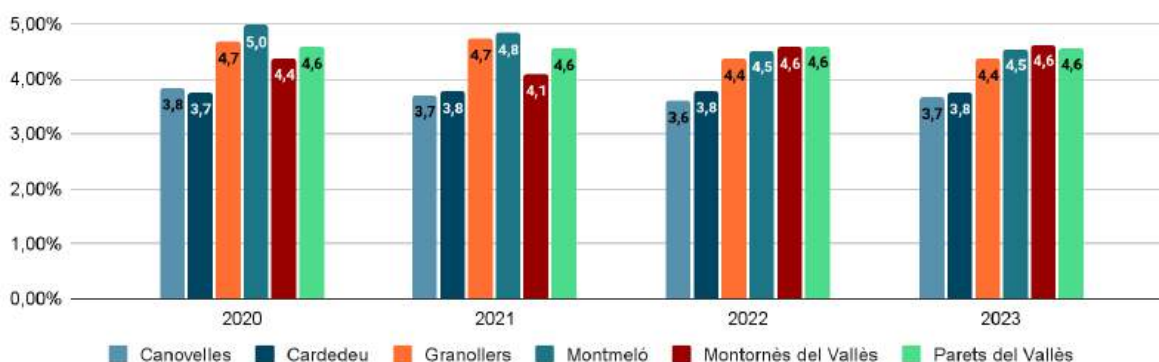
3. Anàlisi quantitativa

Els indicadors de seguiment i avaluació associats a l'Objectiu Estratègic 7 estan orientats a mesurar i analitzar l'impuls i foment de l'economia urbana a Montornès del Vallès. Aquest objectiu se centra a buscar la productivitat local, generar ocupació i dinamitzar i diversificar l'activitat econòmica, així com a promoure el turisme sostenible i de qualitat. Aquests indicadors permeten avaluar com s'està desenvolupant l'economia local en termes d'innovació, sostenibilitat i resiliència, i com s'estan implementant polítiques per a coordinar la planificació territorial amb l'activitat econòmica.

Índex de dependència per sector d'ocupació

L'índex de dependència per sector d'ocupació és una mesura important per a avaluar la diversificació econòmica d'un municipi. Un índex baix suggereix una distribució uniforme d'ocupació entre diversos sectors, la qual cosa indica una economia diversificada i resiliència. En contrast, un índex alt indica que les ocupacions estan concentrades en uns pocs sectors, la qual cosa pot fer que l'economia local sigui més vulnerable a canvis en aquests sectors específics.

7.1.2.1 Índex de dependència per sector d'ocupació

Gràfic 62 Comparativa municipal de l'índex de dependència per sector d'ocupació
Font: Tesoreria General de la Seguridad Social

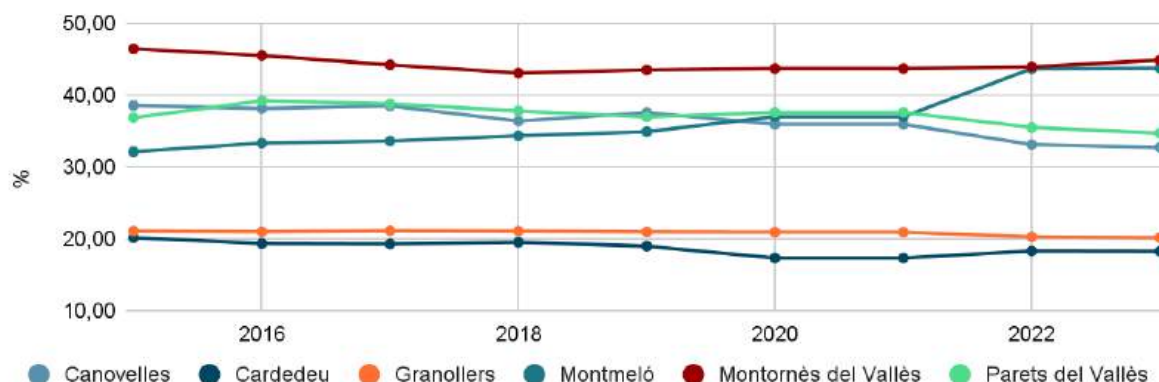
A Montornès del Vallès, l'índex s'ha mantingut relativament estable al voltant de quatre punts i mig, la qual cosa indica una alta concentració d'ocupacions en uns pocs sectors. Aquest valor suggereix que l'economia local podria beneficiar-se d'una major diversificació per a augmentar la seva resiliència davant possibles canvis en els sectors dominants. Comparant amb altres municipis, observem que Montmeló i Parets del Vallès presenten índexs similars, al voltant de 4.5 i 4.6 respectivament, indicant una situació comparable en termes de dependència sectorial. Canovelles o Cardedeu, amb uns índexs més baixos, mostren una millor diversificació de l'ocupació, encara que continuen estant per sobre del valor òptim d'1.

La concentració d'ocupacions en uns pocs sectors pot fer que l'economia local sigui més vulnerable a fluctuacions en aquests sectors específics, la qual cosa pot afectar negativament l'ocupació i l'estabilitat econòmica. Per a millorar aquest índex, Montornès del Vallès podria considerar polítiques que fomentin la diversificació sectorial. Això podria incloure incentius per a atreure empreses de diferents sectors, suport a la innovació i l'emprenedoria en àrees emergents o vacants dins del territori. A més serà primordial adequar als treballadors mitjançant programes de formació que permetin als ciutadans adaptar-se o fomentar l'ingrés de nous sectors a la ciutat.

Treballadors en sector indústria

L'anàlisi de la proporció de treballadors en el sector industrial és fonamental per a entendre l'estructura econòmica d'un municipi i la seva capacitat per a generar ocupació en aquest sector clau. La indústria no sols és vital per al desenvolupament econòmic, sinó que també juga un paper crucial en la innovació i en l'estabilitat de l'ocupació local. En Montornès del Vallès, des de 2015 fins a 2023, la proporció de treballadors en la indústria ha estat consistentment alta, fluctuant al voltant del 40%-50%, la qual cosa indica una forta presència d'aquest sector en l'economia local.

7.1.2.2 Treballadors en sector indústria

Gràfic 63 Comparativa municipal de treballadors en sector indústria
Font: Tesoreria General de la Seguridad Social

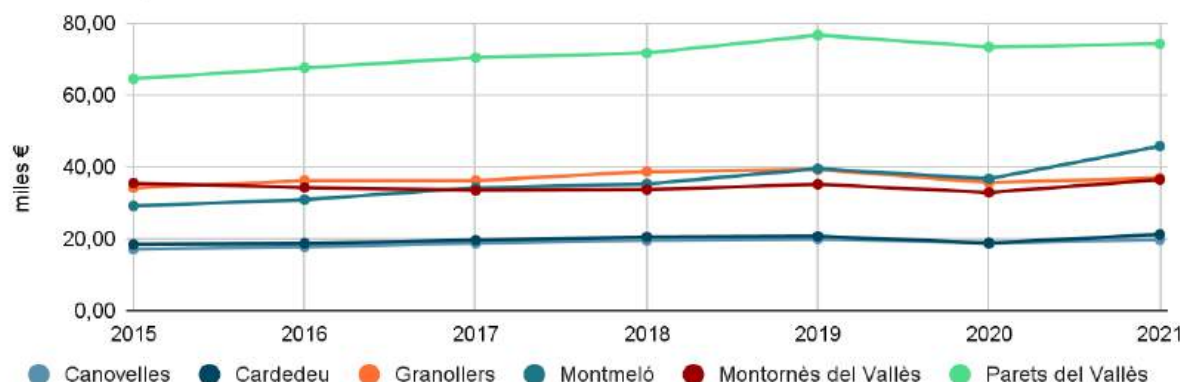
L'alt percentatge de treballadors en el sector industrial a Montornès del Vallès suggereix una economia robusta i orientada a la producció, aquest context pot proporcionar estabilitat laboral i oportunitats d'ocupació de qualitat. No obstant això, és important considerar la diversificació econòmica per a no dependre exclusivament de la indústria. L'automatització i la globalització són factors que poden afectar significativament l'ocupació industrial, per la qual cosa la diversificació en sectors emergents i tecnològics pot ser una estratègia clau per al futur. Mantenir aquesta estabilitat mentre es fomenta la diversificació i la innovació serà crucial per a assegurar un desenvolupament econòmic sostenible i resiliència.

La comparació amb altres municipis mostra que mentre alguns, com Cardedeu o Granollers, tenen una menor dependència de la indústria, uns altres com Montmeló i Parets del Vallès comparteixen una forta orientació industrial amb Montornès del Vallès. Això pot ser una oportunitat per a col·laborar i desenvolupar polítiques regionals que enforteixin el sector industrial, comparteixin recursos i fomentin la innovació conjunta.

PIB per habitant

El gràfic mostra l'evolució del PIB per càpita en diversos municipis des de 2015 fins a 2021. Montornès del Vallès presenta un PIB per habitant relativament estable al llarg dels anys, situant-se al voltant dels 37.000 euros en 2021. Aquesta estabilitat indica una economia sòlida, encara que amb marge per a creixement en comparació amb altres municipis.

7.1.2.3 PIB per habitant

Gràfic 64 Comparativa municipal del PIB per habitant
Font: IDESCAT

La diferència amb municipis com Parets del Vallès, encara que comprensible per la seva grandària i especialització, resalta la necessitat d'estratègies específiques que potenciïn el creixement econòmic en Montornès del Vallès. Per a millorar el PIB per càpita, Montornès del Vallès podria enfocar-se a atreure inversions i fomentar sectors d'alt valor afegit, com a tecnologia, serveis avançats i manufactura d'alta tecnologia. La millora d'infraestructures i la promoció d'un entorn favorable per a negocis innovadors també poden contribuir a aquest objectiu. A més, aprofitar les sinergies amb municipis veïns i establir col·laboracions estratègiques pot proporcionar un impuls significatiu.

4. Mapatge d'agents rellevants

A continuació, s'enumeren els actors, públics i privats, que tenen algun tipus de relació amb la formulació o gestió dels diferents instruments de planificació estratègica mencionats a l'anàlisi qualitativa.

Organismes públics

- **Ajuntament de Montornès del Vallès**
 - OPEC - Ocupació, Promoció Econòmica i Comerç
 - Oficina Municipal d'Informació al Consumidor (OMIC)
- **Diputació de Barcelona**
 - Agència Catalana de Consum
 - XALOC - Xarxa Local d'Ocupació
- **Generalitat de Catalunya**
 - SOC Servei d'Ocupació de Catalunya
 - Departament d'Empresa i Treball (Indústria)
 - Agència per a la Competitivitat de l'Empresa (ACCIÓ)
- **Consell Comarcal Vallès Oriental**
 - Àrea d'Agenda 2030 i drets de la ciutadania
 - Àrea de turisme
 - Àrea de promoció econòmica
 - Taula Vallès Oriental Avança

Organismes privats

- **Unió de Botiguers de Montornès del Vallès**
- **Unió Empresarial Intersectorial-Cercle d'Empresaris, UEI-CERCLEM.**
- **Petita i Mitjana Empresa de Catalunya (PIMEC)**

5. Anàlisi DAFO

Com a conclusió d'aquest diagnòstic es mostra la matriu de debilitats, amenaces, fortaleeses i oportunitats detectades en relació amb l'Objectiu Estratègic 7: Impulsar i afavorir l'economia urbana:

DEBILITATS	AMENACES
D1. No hi ha un ecosistema d'emprenedoria local. D2. Falta de ponts entre la gran indústria instal·lada i la dinàmica local. D3. Dificultat d'adaptació al comerç digital. D4. Insuficient col·laboració intermunicipal per al desenvolupament econòmic. D5. Escàs atractiu en el turisme de negocis i esports, en comparació amb àrees veïnes. D6. Escassa oferta de restauració i hostaleria. D7. Dependència de fons externs a l'hora de generar i dissenyar projectes.	A1. Desigualtat en l'accés a oportunitats d'emprenedoria per a determinats col·lectius. A2. Competència de grans plataformes de comerç electrònic i canvis en hàbits de consum. A3. La competència turística regional pot desviar visitants potencials. A4. Els Fons Europeus són difícils de gestionar i de justificar.
FORTALESES	OPORTUNITATS
F1. Plans de dinamització del comerç local i suport a emprenedors. F3. Portal de dinamització en línia per al comerç local. F4. Consolidació de l'espai de col·laboració entre l'Ajuntament i les empreses locals. F5. Alt posicionament per a l'organització d'esdeveniments empresarials i esportius per atraure visitants. F6. Sinergies amb la Diputació de Barcelona, la Generalitat de Catalunya i els governs comarcals.	O1. Ecosistema industrial amb capacitat d'innovació. O1. Creació de serveis de distribució i missatgeria a domicili compartits per suportar el comerç local. O2. Foment de la innovació i ús de noves tecnologies per generar una economia competitiva i ocupació de qualitat. O3. Potenciació del comerç local i promoció de productes de proximitat a través de plataformes digitals. O3. Promoció de models de negocis col·laboratius i sostenibles com cooperatives i associacions. O4. Creació de xarxes de col·laboració amb municipis propers per enfortir l'economia regional. O5. Potencial turístic esportiu i cultural (Sant Sadurní, Festa Major). O5. Promoció del turisme de negocis i aprofitament d'instal·lacions esportives per a esdeveniments. O6. Ajudes de la Diputació de Barcelona. O6. Fons Europeus i Fons Next Generation. O7. Potencial de turisme sostenible (CETS del Parc Serralada Litoral)

OE8. Garantir l'accés a l'habitatge

1. Introducció

El diagnòstic de l'Objectiu Estratègic 8 de l'Agenda Urbana, "Garantir l'accés a l'habitatge", se centra a valorar la situació actual del municipi en relació amb l'assequibilitat de l'habitatge i la possibilitat d'accés a la mateixa per part de totes les persones, i, especialment, els col·lectius més vulnerables. L'habitatge és un dels eixos bàsics de servei a la societat i al benestar de la ciutadania, i un dels reptes de les administracions públiques.

L'Agenda Urbana planteja reptes per als municipis que s'adhereixin a ella, amb l'objectiu principal d'aconseguir un parc d'habitatges digne, adequat, assequible i suficient per a satisfer les necessitats socials, sustentat sobre un parc edificatori de qualitat." A més, aquest parc no ha de deixar de costat l'habitabilitat, l'accessibilitat i l'eficiència energètica. Cadascun d'aquests requisits per separat no seria suficient per a garantir la qualitat del parc, per tant, es busca fer-lo en conjunt.

L'accés a l'habitatge en condicions dignes està sotmès a greus tensions i forces que afecten la població més vulnerable. Encara que no es pugui actuar des de l'àmbit municipal en la majoria d'aquests factors, perquè són fenòmens que s'originen normalment molt lluny de l'àrea afectada, l'Agenda Urbana incideix en instruments que permeten augmentar la resiliència de les poblacions a aquestes circumstàncies, com l'existència un parc públic d'habitatge, l'adequada gestió dels recursos de sòl i el foment del lloguer; o, si és el cas, pal·liar les situacions d'urgència residencial.

2. Resultats de l'anàlisi documental

En aquest apartat s'analitza el punt de partida del municipi respecte als següents Objectius Específics, corresponents a l'**Objectiu Estratègic 8: Garantir l'accés a l'habitatge**:

- 8.1. Fomentar l'existència d'un parc d'habitatge adequat a preu assequible.
- 8.2. Garantir l'accés a l'habitatge, especialment dels col·lectius més vulnerables.

Concretament, s'analitzen les polítiques i estratègies implementades o proposades a Montornès del Vallès, a través dels diferents instruments amb els quals compta la ciutat, i com responen als reptes llançats per l'Agenda Urbana.

A continuació, es resumeixen els documents de referència per a aquest Objectiu, així com la seva entitat promotora, l'Objectiu Específic al qual corresponen i la seva data de vigència:

Document	Entitat promotora	Objectiu Específic	Vigència / any de publicació o elaboració
Memoria Final del Pla d'intervenció integral de Montornès Nord	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 8.1 OE 8.2	2021

Document	Entitat promotora	Objectiu Específic	Vigència / any de publicació o elaboració
Pla local d'Habitatge	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 8.1 OE 8.2	2008 - 2013
Inventari Municipal Sol i Habitatge	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 8.1	2021
Constitució Patrimoni Públic de Sòl i Habitatge	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 8.1	2022
Programa d'Inspecció i Conservació dels Habitatges Buits i Ocupats de Montornès del Vallès	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 8.1	2018
Pla Territorial Sectorial d'Habitatge de Catalunya	Generalitat de Catalunya	OE 8.1 OE 8.2	2024 (en tramitació)
Reglament per a la cessió temporal d'habitatges mitjançant un contracte de lloguer	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 8.1 OE 8.2	2017 - act
Bases Reguladores per a les Convocatòries d'Adjudicació d'Habitatges de Titularitat Municipal en Règim de Lloguer	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 8.2	2022

Taula 22 Llistat de documents revisats per a l'OE 8

Cadascun d'aquests documents conté mesures que es relacionen directament amb algunes de les línies d'actuació dins dels objectius específics.

A continuació es detallen les línies d'actuació associades a aquests plans i la casuística específica per a Montornès del Vallès en relació amb cadascuna d'elles.

OE 8.1. FOMENTAR L'EXISTÈNCIA D'UN PARC D'HABITATGE ADEQUAT A PREU ASSEQUIBLE

Assegurar que el sòl vinculat a l'ús residencial per l'ordenació territorial i urbanística estigui al servei de l'efectivitat del dret a gaudir d'un habitatge digne i adequat. Per a això cal fomentar l'ús efectiu dels habitatges que estiguin buits en aquelles zones en les quals existeixi una demanda real i acreditada així com, si és el cas, utilitzar les mesures, tant de foment com fins i tot coercitives, que siguin precises, per a garantir que es compleix la funció social de la propietat i el destí prioritari dels habitatges a l'ús residencial previst pel planejament urbanístic.

El municipi de Montornès del Vallès no compta amb una gran quantitat d'habitatge buit, situant-se per sota del percentatge de la província de Barcelona (encara que lleugerament per sobre del valor d'altres municipis pròxims). Malgrat això, s'han fet uns certs esforços des

del municipi i altres instàncies per a localitzar aquests habitatges (el que també explica les diferències entre les dades): associada al Pla local d'Habitatge (2008) es va realitzar una estimació per a l'any 2008, valor que s'ha completat amb altres fonts des d'aleshores. Llavors no es considerava que existessin habitatges buits en un nom significatiu, però, encara que és un pla antic, ja s'identificava com un possible objectiu trobar nous productes immobiliaris, incentivant des de l'Ajuntament als propietaris que tenen pisos buits i no els rehabilitin per manca de recursos.

No s'identifiquen des de llavors instruments propis per a fomentar l'ús efectiu d'aquests habitatges en el municipi. Malgrat això, es va posar en marxa en l'any 2018 un programa d'inspecció i conservació dels habitatges buits i ocupats, que contemplava fins i tot mesures coercitives en situacions anòmales i d'incompliment de la funció social de la propietat, però es va posar en pràctica només en casos puntuals relacionats amb ocupacions i desallotjaments.

Promoure mesures d'acció positiva en la garantia del dret a accedir a un habitatge digne i adequat, tant per mitjà de l'habitatge de titularitat pública, com mitjançant mesures de foment que facilitin la posada en el mercat d'habitatges suficients a preus assequibles.

Orientat a aquesta línia d'acció, l'Ajuntament de Montornès del Vallès va constituir en 2022 el Patrimoni Públic de Sòl i d'Habitatge del Municipi, que tenia com a objectius, entre altres, fer efectiu el dret dels ciutadans a accedir a un habitatge digne i adequat i intervenir al mercat immobiliari per abaratir el preu del sòl urbanitzat i facilitar l'adquisició de sistemes urbanístics.

Associat a aquest Patrimoni es va realitzar un inventari, que en data d'octubre de 2022 contenia 14 habitatges (a més de locals i parcel·les de sòl en diferents situacions), provinents de l'adquisició per part de l'Ajuntament de pisos per tanteig i retracte, una política que ja ha anat desenvolupant en els darrers anys. Els habitatges del parc públic s'utilitzen per a posar-los a disposició per a lloguer social, destinat a diferents col·lectius. Per a habilitar això, ja es compta amb un marc jurídic en forma de Reglament, i amb unes Bases Reguladores per a les Convocatòries d'Adjudicació d'Habitatges de Titularitat Municipal en Règim de Lloguer, que s'han realitzat des de 2018. Per a continuar explorant el desenvolupament del Parc Públic d'Habitatge, es va sol·licitar a la Diputació de Barcelona un Estudi d'estratègies sectorials d'habitatge per a la promoció d'habitatge públic social i assequible, que analitza un conjunt de sòls de titularitat municipal on generar una ofereix d'habitatge de lloguer per tal de donar cobertura a les creixents necessitats residencials.

Des de les mesures de foment de l'arribada al mercat d'habitatges assequibles sense ser necessàriament patrimonials, és de destacar que Montornès del Vallès està inclòs com a àrea de demanda residencial forta i acreditada en el Decret 75/2014, de 27 de maig, del Pla per al dret a l'habitatge. Com a desenvolupament d'això, existeix un acord amb el Ministerio de Transportes, Movilidad y Agenda Urbana (MITMA) per a la construcció de 40 habitatges en règim de de lloguer en sòl municipal (solar del carrer Vallromanes). per tal d'incrementar el parc d'habitatge assequible del municipi, amb fons Next Generation, concretament del Programa d'ajuts a la construcció d'habitatges en arrendament social en edificis energèticament eficients que preveu el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, finançat per la Unió Europea-NextGenerationEU.

Propiciar una visió integral de l'habitatge com un element que s'integra en un entorn adequat.

A pesar que aquesta línia d'actuació no s'ha desenvolupat explícitament a Montornès del Vallès, està molt relacionada amb la regeneració urbana, on l'habitatge juga un paper fonamental i ha de ser abordada des d'una visió integral, tal com s'ha vist en l'Objectiu Estratègic 2 i més concretament dins de les línies d'actuació contingudes dins de l'Objectiu Específic 2.5. "Impulsar la regeneració urbana".

Garantir unes determinades reserves de sòl per a habitatge subjecte a algun règim de protecció pública en el mateix planejament, amb un criteri de repartiment de les mateixes que respecti la cohesió social i impedeixi la formació de guetos.

Actualment, la figura de planejament vigent a Montornès del Vallès és el Pla General d'Ordenació de 1993, i des de 2005 no hi ha hagut una nova normativa aprovada del Text refós de les Normes Urbanístiques. No obstant això, cal remarcar que l'Ajuntament té la intenció d'elaborar un nou Pla d'Ordenació Urbanística municipal.

Aquesta figura de planejament seria l'oportunitat per a garantir reserves de sòl subjectes a algun règim de protecció pública, en resposta al que s'estableix en el Pla per al Dret a l'Habitatge i el Pla Territorial Sectorial d'Habitatge de Catalunya en matèria de reserva de sòl, i les mesures específiques per a prevenir la concentració de poblacions vulnerables en àrees determinades.

Impulsar la generació d'habitatges dotacionals públics o d'habitatges socials en les quals estigui garantida la titularitat pública de manera indefinida.

Per tal de desenvolupar aquesta línia s'ha posat en marxa el Patrimoni Públic de Sòl i d'Habitatge del Municipi de Montornès del Vallès, descrit més amunt. Cal destacar que es continuen explorant les possibilitats del municipi per a generar més habitatge social patrimonial.

A més, anualment es dedica pressupost municipal, i una altra part procedent de subvencions, a la rehabilitació dels habitatges del Patrimoni. Actualment, el Patrimoni Públic disposa de 16 habitatges en condicions d'utilitzar-se per a lloguer social.

Afavorir el lloguer per equilibrar aquesta forma de tinença amb l'habitatge en propietat.

Com a acció per a desenvolupar aquesta línia, existeix un conveni de col·laboració entre l'agència de l'habitatge de Catalunya i l'Ajuntament de Montornès, relatiu al programa de mediació per al lloguer social d'habitatges, per tal de situar la borsa de mediació al municipi i facilitar a la ciutadania la proximitat de la gestió d'aquest servei.

Aquest servei té com a objectiu impulsar el sistema de mediació de l'Administració pública entre persones propietàries i persones llogateres per fomentar la disposició d'habitatges destinats al lloguer social i ens els darrers anys s'han signat diversos contractes de lloguer.

Millorar la seguretat, l'habitabilitat, l'accessibilitat universal i l'eficiència energètica dels habitatges.

Entre el 2009 i el 2019 es va desenvolupar el Pla de barris, un projecte integral d'actuació urbanística i social com a actuació singular a Montornès Nord, i en el marc del qual es van fer diverses iniciatives centrades en la millora de l'espai públic del municipi que van contribuir indirectament a la millora d'alguns aspectes d'habitabilitat dels habitatges i, també, va incloure un programa de rehabilitació dels elements comuns dels edificis al barri, que va

obrir 6 convocatòries amb unes ajudes atorgades de 1.600.000 € per un total de 75 escales beneficiades, que van poder rehabilitar les façanes.

També s'obren 2 convocatòries del Programa d'unificació d'antenes de televisió, que permeté retirar les antenes de les façanes d'unes 47 escales de Montornès Nord.

Recentment, s'ha inclòs també a Montornès Nord al programa Barris amb Futur, que encara que és només una prova pilot, té com un dels seus eixos la millora de les condicions de vida (incloent-hi els habitatges). Actualment s'està treballant amb diferents edificis i comunitats de veïns i veïnes per poder rehabilitar energèticament els seus edificis.

L'objectiu de l'Ajuntament és cercar finançament per continuar amb els programes de rehabilitació d'edificis, aprofitant els fons Next Generation.

Incloure les persones amb discapacitat com a beneficiaris específics en els plans i programes que ajudin a l'accés a un habitatge per a col·lectius vulnerables.

Segons les Bases Reguladores per a les Convocatòries d'Adjudicació d'Habitatges de Titularitat Municipal en Règim de Lloguer de 2022, s'ha acordat disposar els habitatges adquirits a lloguer social destinats a diferents col·lectius, entre ells a les persones amb mobilitat reduïda.

Evitar la gentrificació. Delimitar àmbits de tanteig i retracte en els quals l'Administració Pública pugui adquirir immobles per a fomentar el lloguer social. També serviria a aquest mateix fi l'adquisició finalista d'habitatges dins dels àmbits que han estat objecte d'una operació de regeneració urbana amb important finançament públic.

Encara que no es detecta que Montornès del Vallès estigui en risc immediat de gentrificació (per exemple, en 2023 només hi havia dos habitatges d'ús turístic), cal mantenir unes certes precaucions davant les dinàmiques del mercat. No en va, el municipi es troba catalogat com a àrea tensionada, de demanda residencial forta i acreditada.

Alguns dels habitatges que s'han incorporat recentment al Patrimoni Públic de Sòl i d'Habitatge del Municipi des de 2018 ho han fet a través de l'exercici dels drets de tanteig i retracte per part de l'Ajuntament.

Avançar en un concepte d'habitabilitat adaptat a les necessitats motivades per les noves configuracions familiars i a les actuals condicions de vida.

Encara que aquesta línia d'actuació no s'està treballant explícitament en cap document estratègic de Montornès del Vallès, sí és present en el Pla Territorial Sectorial d'Habitatge de Catalunya, per la qual cosa es preveu que les noves situacions familiars estiguin contemplades en futures actuacions.

OE 8.2. GARANTIR L'ACCÉS A L'HABITATGE, ESPECIALMENT DELS COL·LECTIUS MÉS VULNERABLES

Impulsar la creació de parcs públics i privats d'habitatge a preus assequibles, que permetin atendre, especialment, les necessitats de les persones més vulnerables mitjançant el lloguer. En concret, disposar d'un parc d'habitatge social suficient per a atendre les situacions de major vulnerabilitat social. Entre aquestes últimes, també les de les persones a les quals ha sobrevingut una discapacitat (per accident, esdeveniment de salut, envelliment, etc.), que, per aquesta raó, ja no poden romandre en l'habitatge en la qual residien.

Potenciar l'habitatge social, no sols a partir de noves promocions, sinó mitjançant l'activació i incorporació al mercat d'habitatges desocupats, promovent la rehabilitació del parc d'habitatge. Aquest habitatge hauria de tenir com a beneficiaris prioritaris a totes aquelles persones que es trobin en situació d'emergència humanitària o d'exclusió social severa.

Ja s'ha comentat en l'anàlisi de l'anterior Objectiu Específic que el municipi va constituir en els últims anys un Patrimoni Públic de Sòl i d'Habitatge a fi de millorar les condicions d'accés a l'habitatge social, i s'estan realitzant diverses accions per a incrementar-ho i millorar les seves prestacions, dirigides a oferir habitatges en règim de lloguer social. En les Bases Reguladores per a la concessió dels habitatges, s'estipula aquests es destinin als següents col·lectius:

1. Col·lectiu de joves de fins a 35 anys
2. Col·lectiu de gent gran
3. Col·lectiu amb mobilitat reduïda
4. Col·lectius d'unitats de convivència amb ingressos baixos
5. Col·lectiu general amb dificultat per accedir al mercat lliure de lloguer d'habitatges

Cal destacar que el nou Pla Territorial Sectorial d'Habitatge de Catalunya defineix com un dels seus objectius complementaris incrementar el parc de lloguer social fins a assolir una representació del 9% del total del parc d'habitatges principals a Catalunya. Ara, aquest parc és d'un 2% en tota Catalunya, i consta de 16 habitatges en total en el municipi de Montornès del Vallès.

Fomentar les ajudes al lloguer i altres ajudes socials, com les específiques per a executar obres d'accessibilitat, de manera que es garanteixi l'accés a un habitatge de qui tenen majors problemes per a això.

Ja s'han comentat en l'anàlisi de l'anterior Objectiu Específic diverses mesures per a aquesta línia d'actuació.

Hi ha prevista la construcció de 40 nous habitatges d'HPO de lloguer social en un solar municipal del carrer Vallromanes.

Implantar protocols primerencs de prevenció de desnonaments per a evitar que es produeixin sense allotjaments alternatius, amb mesures adequades de seguiment i avaluació.

Des de 2013, els serveis de l'Ajuntament han augmentat les accions de col·laboració per assessorar, detectar i afrontar situacions succeïdes per la impossibilitat de molts veïns de fer front a les quotes de les hipoteques o lloguers.

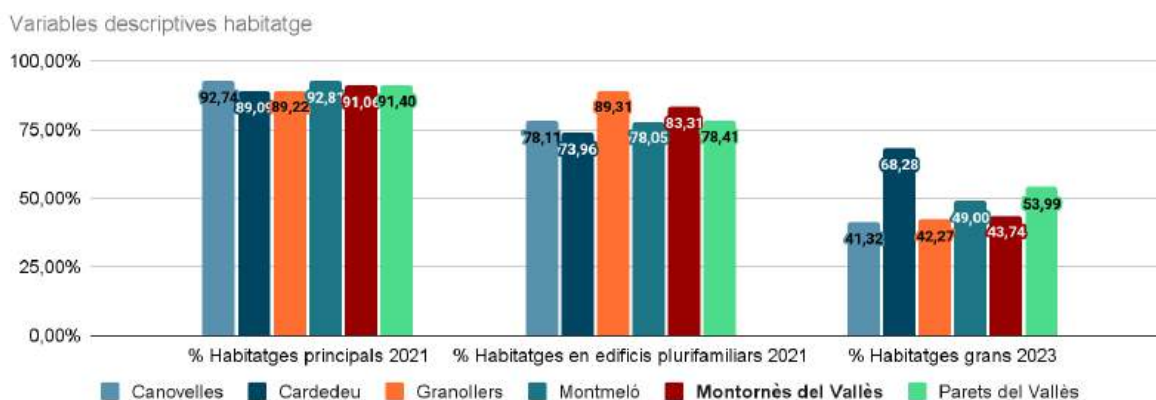
3. Anàlisi quantitativa

Els indicadors de seguiment i avaluació associats a l'Objectiu Estratègic 8 estan orientats a diferents aspectes que, en conjunt, permetin el monitoratge de l'accés a l'habitatge en condicions dignes, fent especial èmfasi en els eixos d'assequibilitat de l'habitatge en els seus diferents règims de tinença, i l'estat d'aquests habitatges en termes d'eficiència energètica i accessibilitat.

Montornès del Vallès és un municipi amb diferents realitats en termes d'habitatge. És molt diferent l'estat de l'habitatge (i la caracterització de la població que té accés a ella) en el nucli de Montornès Nord respecte a les urbanitzacions o en el centre del municipi. En la mesura que sigui possible, els indicadors per al seguiment han de poder desagregar, analitzar i contrastar aquestes realitats. Per això, en els següents apartats s'intentarà calcular i comentar les variables quan les diferències entre elles siguin rellevants.

Descripció quantitativa

Segons dades del cens, existien a Montornès del Vallès 6.687 habitatges en 2021. La majoria d'elles funcionen com a habitatges principals (91,06%) i se situen en edificis plurifamiliars (83,81%). D'aquests habitatges, 1.735 estan situades en Montornès Nord, 2.714 en els barris del centre i la resta a les urbanitzacions⁹.

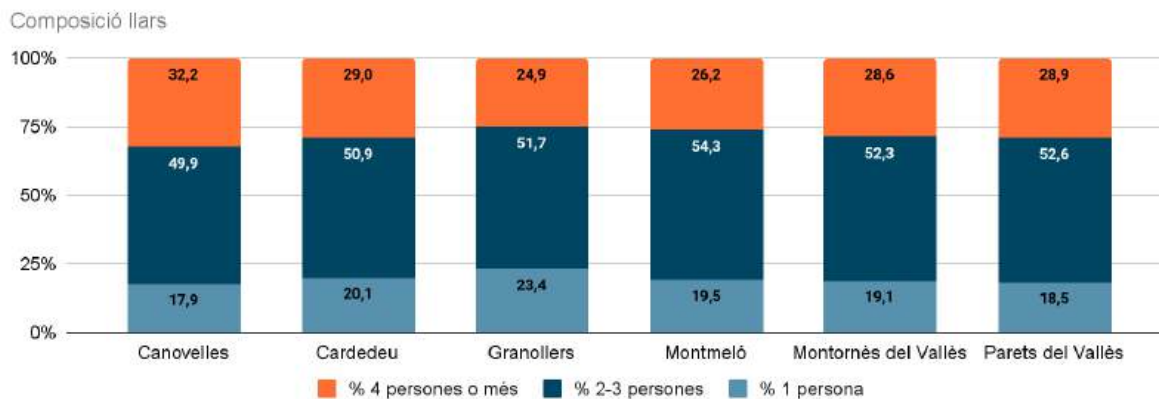

Gràfic 65 Comparativa municipal dels variables descriptives d'habitatge
Font: Indicadors Municipals d'Habitatge de la demarcació de Barcelona

Pel que fa a la grandària, pràcticament no hi ha allotjaments de menys de 45 m² i el 43,74% tenen més de 105 m². No obstant això, hi ha molta diferència quant a la grandària disponible de l'habitatge per habitant: en els barris del centre i les urbanitzacions es disposa de més de 20 m² per habitant, mentre que a Montornès Nord aquesta xifra baixa a 13,90 m².

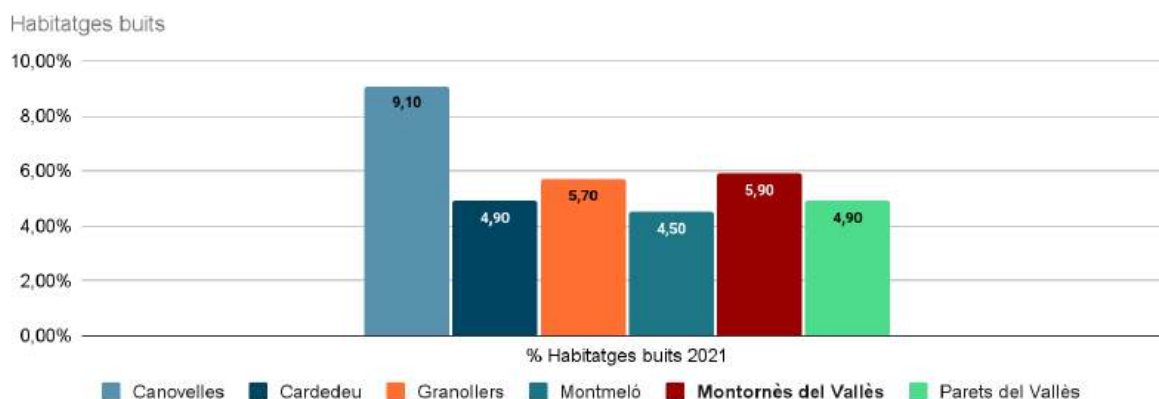
El 28,6% de les llars de Montornès del Vallès estan formats per 4 persones o més, i el 19,1% són llars unipersonals, amb una mitjana en el municipi de 2,47 persones per habitatge.

⁹ Per a aquesta anàlisi, considerarem Montornès Nord com compost per les seccions censals 0813602001, 0813602002, 0813602003; les urbanitzacions 0813601001, 0813601005, 0813601006, 0813601007; y los barrios del centro 0813601002, 0813601003, 0813601004

Gràfic 66 Comparativa municipal de composició de llars
Font: Atlas de Áreas Urbanas MIVAU

A Montornès del Vallès no hi ha molts habitatges buits respecte al que succeeix a la Demarcació de Barcelona (encara que està lleugerament per sobre de valors en altres municipis pròxims). No obstant això, les dades no són definitives: segons el cens d'habitatges buits de la Generalitat, existien 76 habitatges buits el 2023, en descens des de les 96 en 2021, però en 2021 es van detectar 393 habitatges buits atès el consum elèctric. Aquest número és més consistent amb altres fonts, com el cens de 2011 (556 habitatges) o l'estimació realitzada per al Pla local d'Habitatge de 2008 (291 habitatges).

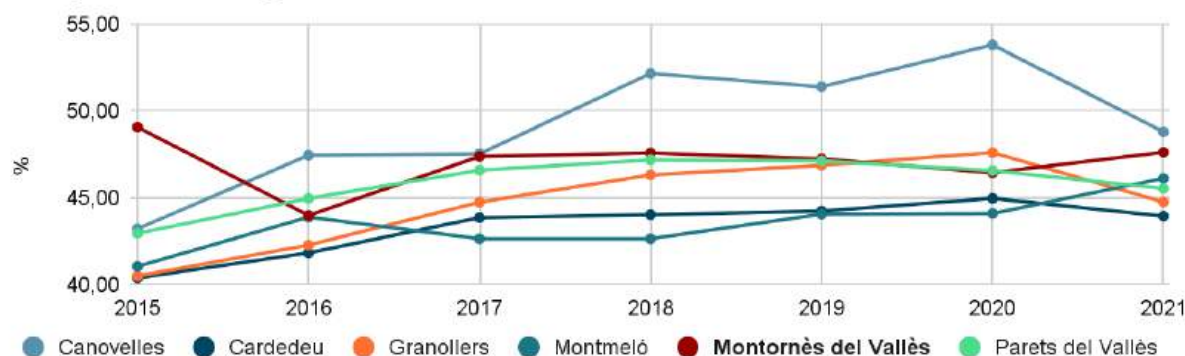
Gràfic 67 Comparativa municipal d'habitatges buits
Font: Indicadors Municipals d'Habitatge de la demarcació de Barcelona

Habitatge assequible

El 17,29% dels habitatges de Montornès del Vallès estaven l'any 2021 en règim de lloguer, amb un fort increment des de l'anterior dada de 2011, i en línia amb la tendència d'increment del pes del lloguer en el mercat de l'habitatge. La majoria dels habitatges estan en règim de propietat (75,78% en 2021), i es realitzen una mitjana de 167 compravendes anuals en el municipi des de 2016 (209 en 2022).

L'esforç econòmic realitzat per les famílies és molt dispar per a totes dues modalitats (32,75% de la renda bruta mitjana per persona en la compra, 47,60% en el cas del lloguer), valors en tendència alcista, com correspon a la situació de zona tensionada del municipi, i de magnituds similars a la d'altres municipis de la comarca.

Esforç econòmic del lloguer

Gràfic 68 Comparativa municipal del esforç econòmic del lloguer
Font: Indicadors Municipals d'Habitatge de la demarcació de Barcelona

Actualment, existeixen a Montornès del Vallès 80 habitatges amb algun règim de protecció oficial vigent. Des de 2020 no es construeix en el municipi cap habitatge amb protecció i, anteriorment, l'última promoció finalitzada data de 2009

El parc públic d'habitatge amb finalitats socials consta de 16 habitatges.

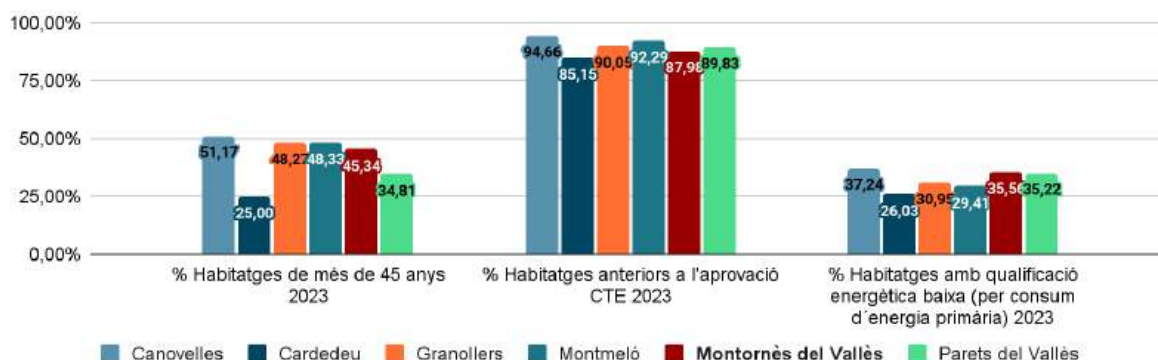
En 2023 no hi ha registrat cap contracte gestionat a través de la Borsa de Lloguer Social de la Generalitat (hi ha hagut 7 en els últims 10 anys), però s'han concedit 139 ajudes al lloguer, per valor aproximat de 280.000 €.

Condicions de l'habitatge

Només el 8,66% dels habitatges de Montornès del Vallès havien registrat un certificat energètic l'any 2023. La major part d'aquests (24,47%) tenien qualificacions energètiques baixes quant a emissions, només un petit percentatge d'habitatges tenen categoria A o B. Són resultats consistents amb els d'altres municipis de l'entorn, i amb les categories per consum d'energia primària no renovable (35,56% d'habitatges amb categories F i G).

Encara que el parc d'habitatges és menys antic que la mitjana a Barcelona (la mitjana d'antiguitat dels edificis és de 40 anys), el 45,34% dels habitatges tenen més de 45 anys, i el 87,98% són anteriors al Codi Tècnic d'Edificació de 2006. Segons dades del cadastre, existeixen 3 edificis en mal estat (deficient o ruïnós).

Condicions de l'habitatge

Gràfic 69 Comparativa municipal de condicions de l'habitatge
Font: Indicadors Municipals d'Habitatge de la demarcació de Barcelona

En termes d'accessibilitat, el 33,3% dels habitatges situats en edificis de més de 4 plantes de Montornès del Vallès no tenen ascensor. Aquests habitatges estan concentrats en gran part en edificis de Montornès Nord, on més de la meitat no tenen ascensor respecte a menys del 10% en els barris del centre.

El gener de 2022 es comptabilitzaven 6 urbanitzacions als barris de Can Xec i barri telègraf Casablanca, amb dèficits urbanístics, que suposaven un total de 307 habitatges, amb diferents problemàtiques en matèria d'accés a serveis bàsics, riscos i cobertura d'infraestructures.

Poden trobar-se més dades sobre l'evolució dels habitatges en el municipi en l'apartat de "contextualització". La majoria de les dades procedeixen dels Indicadors Municipals d'Habitatge de l'Observatori Local d'Habitatge i del Sistema d'Informació municipal per a la rehabilitació d'habitatges de la Diputació de Barcelona i es poden ampliar en aquestes eines. Altres dades procedeixen de l'Atlas Digital de les Àrees Urbanes del Ministeri d'Habitatge i Agenda Urbana.

4. Mapatge d'agents rellevants

A continuació, s'enumeren els actors, públics i privats, que guarden algun tipus de relació amb la formulació i/o gestió dels diferents instruments de planificació estratègica esmentats en l'anàlisi qualitativa.

Organismes públics

- **Ajuntament de Montornès del Vallès**
 - Àrea del Territori i Sostenibilitat
 - Àrea d'Acció Social (Serveis Socials)
- **Consell Comarcal del Vallès Oriental**
 - Servei d'Habitatge
- **Diputació de Barcelona**
 - Àrea d'Urbanisme, Habitatge i Regeneració Urbana
- **Generalitat de Catalunya**
 - Agència de l'Habitatge de Catalunya

Organismes privats

- **Fundació Salas**

5. Anàlisi DAFO

A manera de conclusió d'aquest diagnòstic es mostra la matriu de febleses, amenaces, fortaleeses i oportunitats detectades en relació amb l'Objectiu Estratègic 8: Garantir l'accés a l'habitatge:

DEBILITATS	AMENACES
D1. No hi ha modificació del Pla General d'Ordenació Urbana des de 2005. D2. Pocs recursos tècnics i econòmics en l'àrea d'habitatge. D3. Falta d'habitatge social i baix percentatge de VPO. D4. Falta d'una Oficina d'Habitatge en el municipi (depèn del Consell Comarcal). D5. Poc pes del lloguer i poc sòl disponible per a construir més. D5. Afectació de la capacitat econòmica (rendes), particularment a dones majors de 45 anys.	A2. Limitacions competencials en tema d'habitatge. A2. Falta d'estratègia i recursos a nivell Generalitat. A2. Complexitat en les tramitacions dels ajuts del fons europeus que gestiona la Generalitat. A5. Pujada del preu del lloguer. A6. Pujada dels costos de construcció; des de la creació dels Fons Next Generation en 2021 els costos han pujat fins a un 30%. A7. Envel·liment del parc d'habitatges. A8. Habitatges antics amb població envellida en condicions econòmiques vulnerables.
FORTALESES	OPORTUNITATS
F2. Equip eficient (s'han obtingut moltes ajudes). F3. Marc jurídic d'adjudicacions del parc públic. F8. Redacció del Pla d'Accessibilitat Universal als Espais Públics. F8. Redacció d'un estudi de la mobilitat que facilite la mobilitat sostenible. F8. Redacció del Pla de Rehabilitació Municipal.	O2. Fons europeus Next Generation. O5. Col·laboració publicoprivada amb el sector social per a habitatge en règim general i habitatge col·lectius. O7. Programa d'Adaptació d'Habitatges de la província de Barcelona. O8. Sistema d'Informació municipal per a la rehabilitació d'habitatges de la Diputació de Barcelona.

OE9. Liderar i fomentar la innovació digital

1. Introducció

L'Objectiu Estratègic 9 de l'Agenda Urbana s'enfoca a liderar i fomentar la innovació digital, reconeixent que la transformació digital és essencial per al desenvolupament sostenible dels municipis.

Montornès del Vallès evoluciona cap a un model de municipi intel·ligent, integrant tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) per a optimitzar recursos, millorar serveis públics i fomentar la participació ciutadana. El municipi s'enfoca en la digitalització de l'administració, desenvolupant infraestructures tecnològiques i adoptant tecnologies emergents per a millorar la mobilitat, els serveis públics i la seguretat. A més, prioritza l'educació digital, l'emprenedoria tecnològica i la ciberseguretat, buscant millorar la qualitat de vida i promoure un desenvolupament urbà sostenible.

El model sobre el qual es planteja l'estratègia de Montornès del Vallès és el de Municipi Digital que defineix el consorci Localret. Aquest model identifica i estructura tots els reptes necessitats del municipi en l'àmbit digital, i construeix models de maduresa aplicables. Aquest model consta de:

- Metamodel: conjunt d'elements (més de 300) que donen resposta, mitjançant solucions digitals, als reptes i necessitats de qualsevol municipi.
- Agenda Digital: guia estratègica que estableix objectius, línies d'acció i proposades d'implementació per a la transformació digital en els municipis catalans.
- Servei d'acompanyament.

2. Resultats de l'anàlisi documental

En aquest apartat s'analitza el punt de partida del municipi respecte als següents Objectius Específics, corresponents a l'Objectiu Estratègic 9. Liderar i fomentar la innovació digital:

- 9.1. Afavorir la societat del coneixement i avançar cap al desenvolupament de les ciutats intel·ligents (*smart cities*).
- 9.2. Fomentar l'administració electrònica i reduir la bretxa digital.

Concretament, s'analitzen les polítiques i estratègies implementades o proposades a Montornès del Vallès, a través dels diferents instruments amb els quals compta la ciutat, i com responen als reptes llançats per l'Agenda Urbana.

A continuació, es resumeixen els documents de referència per a aquest Objectiu, així com la seva entitat promotora, l'Objectiu Específic al qual corresponen i la seva data de vigència:

Document	Entitat promotora	Objectiu Específic	Vigència / any de publicació o elaboració
Ordenança Reguladora de l'Administració Electrònica de l'Ajuntament de Montornès del Vallès	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 9.2	2014 - act
Projecte per a la Implementació de Diversos Projectes Pilot Relacionats amb l'Estratègia Smart City de l'Ajuntament de Montornès del Vallès	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 9.1	2021
Estratègia de Ciutat Intel·ligent: Montornès del Vallès (Montornès, Poble Sostenible i Intel·ligent)	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 9.1 OE 9.2	2019 - 2022
Memòria Valorada Obres per a la Implementació d'un Sistema de Videovigilància a Diversos Punts de Montornès del Vallès	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 9.1	2022
Pla d'Actuació Municipal 2020-2023	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 9.1 OE 9.2	2020-2023
Agenda Digital dels Municipis de Catalunya	Consorci Localret	OE 9.1 OE 9.2	2022

Taula 23 Llistat de documents revisats per a l'OE 9

Cadascun d'aquests plans conté mesures que es relacionen directament amb algunes de les línies d'actuació dins dels objectius específics.

A continuació es detallen les línies d'actuació associades a aquests plans i la casuística específica per a Montornès del Vallès en relació amb cadascuna d'elles.

OE 9.1. AFAVORIR LA SOCIETAT DEL CONEIXEMENT I AVANÇAR CAP AL DESENVOLUPAMENT DE LES CIUTATS INTEL·LIGENTS (SMART CITIES)

Alguns dels aspectes que tracta aquest objectiu estratègic, com el turisme, no es consideren prou rellevants en l'actual realitat de Montornès del Vallès per a tractar-los en el diagnòstic d'aquest Objectiu Estratègic (encara que puguin ser part d'uns altres, com el 7, on es pot observar que es tracta d'una matèria pendent del territori).

Adoptar mesures a través de plans o estratègies que afavoreixin la incorporació de les noves tecnologies del coneixement (*big data*, mineria de dades, intel·ligència artificial) en la gestió urbana per a avançar en un model urbà intel·ligent. També haurien d'establir-se estratègies que avancin en un model de territoris intel·ligents.

En aquest moment no s'ha detectat l'existència de cap iniciativa concreta per a la incorporació de tecnologies de *big data*, mineria de dades i intel·ligència artificial per a avançar en un model urbà intel·ligent.

En l'estratègia de ciutat intel·ligent, "Montornès, Poble Sostenible i Intel·ligent", s'esbossa un full de ruta obert a llarg termini amb diverses solucions que requeririen l'ús d'intel·ligència artificial o analítica de *big data*. No obstant això, donada l'antiguitat del document i el seu caràcter prepositiu, no es pot considerar que sigui una estratègia específica d'aplicació d'aquestes tecnologies.

Impulsar la digitalització de les ciutats i dels serveis urbans mitjançant models eficients i sostenibles basats en plataformes digitals de gestió intel·ligent.

En la mateixa estratègia citada anteriorment (Montornès, Poble Sostenible i Intel·ligent) es parla de l'automatització de diversos serveis públics, la gestió dels quals estaria unificada en una Plataforma de Ciutat Intel·ligent.

En aquesta estratègia s'estableixen 5 eixos prioritaris de millora, que s'adopten també en el Pla Smart City Montornès. Un d'aquests eixos és el de Governança, que busca disposar d'informació en temps real per a poder prendre decisions de manera informada i gestionar el municipi de manera preventiva i no reactiva. Per tant, l'adopció de plataformes per a la digitalització d'alguns serveis forma part de l'estratègia del municipi.

De fet, en el Projecte per a la Implementació de Diversos Projectes Pilot Relacionats amb l'Estratègia Smart City es valora la integració dels diferents sistemes pilot proposats amb la plataforma Sentilo. També incideixen en aquesta àrea els projectes de millora de la mobilitat mitjançant la implantació de tecnologia, com el sistema de control d'accés de vehicles al c/Major i als carrers circumdants per limitar l'accés a vehicles no autoritzats, o el sistema de control d'estacionament regulat d'alta rotació en diversos punts de Montornès del Vallès.

En aquest sentit, és de destacar l'existència de la plataforma Smart Region de la Diputació de Barcelona basada en Sentilo, on s'integren les dades de Montornès del Vallès¹⁰.

Impulsar l'espai públic com a eix vertebrador de l'accés a les noves tecnologies per part del ciutadà.

L'any 2021 es va inaugurar el nou servei municipal gratuït de connexió a Internet WiFi4EU, amb punts emplaçats a l'espai públic i als equipaments municipals.

Inicialment, l'Ajuntament va instal·lar una dotzena de punts de connexió a diversos espais públics i equipaments i no descarta ampliar la xarxa, després d'avaluar l'acceptació per part del veïnat de la nova xarxa.

¹⁰ <https://sentilo.diba.cat/sentilo-catalog-web/0813630008/component/map?multitenantIsEnabled=true>

Considerar el desplegament de les comunicacions electròniques com un equipament bàsic de les ciutats que ha de formar part de les determinacions estructurants dels instruments de planejament.

Les infraestructures tecnològiques i de comunicació són ara components clau en l'estructura urbana, influenciant l'organització espacial i la jerarquització de les funcions urbanes. Aquestes xarxes porten, en el llarg termini a una reorganització de l'espai urbà, on la connectivitat es torna un element essencial per a la planificació i disseny de la ciutat. Encara que Montornès del Vallès és un municipi petit i pot semblar aliè a aquestes realitats, la seva proximitat a una Àrea Metropolitana fa que la seva forma també estigui condicionada per aquestes xarxes, transformant la manera en què les persones interactuen amb l'espai públic i com es distribueixen les funcions urbanes.

En aquest sentit, el desenvolupament d'aquesta manera urbana en Montornès del Vallès en harmonia amb les xarxes digitals ha de ser considerat en els futurs plans d'ordenació, per a evitar que factors no desitjats condicionin el seu desenvolupament.

Impulsar les tecnologies netes en els processos d'informació i de comunicació i en els sistemes intel·ligents de transport, així com en la gestió eficient i sostenible dels recursos de la ciutat (energia, aigua, residus i medi ambient urbà).

La majoria dels projectes que s'estan desenvolupant en el curt termini per a la transformació digital de Montornès del Vallès tenen a veure amb la millora de la seva sostenibilitat ambiental. Els tres projectes pilot impulsats en 2021 (sistema d'informació de freqüència de pas a diverses parades d'autobús al municipi, sistema itinerant de mesurament de la qualitat sonora del municipi i sistema de mesurament de la qualitat ambiental a diverses zones de la ciutat) redonden en una major eficiència en la prestació dels serveis, i en el monitoratge d'afectacions ambientals.

Un altre projecte d'aquesta línia és MdV Bici: l'Ajuntament ha creat tres zones amb 20 places gratuïtes per a bicicletes i VMP. Aquest sistema intel·ligent es gestiona mitjançant una pàgina web i una aplicació, i forma part del projecte Montornès Smart City.

OE 9.2. FOMENTAR L'ADMINISTRACIÓ ELECTRÒNICA I REDUIR LA BRETXA DIGITAL

Fomentar el govern obert i transparent (portals dades obertes) que es recolza en la tecnologia per a aconseguir qualitat i eficiència en els seus serveis i activitat i per a incentivar la participació ciutadana en els processos de decisió que afecten la ciutat.

Montornès del Vallès disposa de diversos serveis on posa les dades que genera el municipi i l'administració a la disposició de la ciutadania. Entre altres, disposa de Portal de Dades Obertes, Pàgina de Transparència i altres serveis menys habituals, com un portal de dades territorials en forma de Visor d'Informació Geogràfica. Aquests mitjans per a compartir dades es completen amb l'ús de l'eina digital de participació ciutadana Plataforma 311 de Participació ciutadana on allotgem tots els processos participatius i espais participatius del municipi.

De fet, recentment Montornès del Vallès ha rebut el reconeixement per part de l'Administració Oberta de Catalunya (AOC) per motiu de la seva maduresa digital, en col·locar-se en el top 3 dels municipis catalans del seu rang de població (de 5.000 a 20.000 habitants) en l'Índex de Maduresa Digital. Aquest índex valora 30 indicadors organitzats en

tres dimensions, a partir de l'anàlisi de les dades d'ús dels serveis AOC i dels webs dels 947 ajuntaments. Les 3 dimensions són:

- La disponibilitat dels serveis públics digitals que permetin a la ciutadania exercir els drets digitals.
- L'activitat dels serveis digitals de tramitació com la ciutadania, la gestió interna i la interoperabilitat.
- La implantació dels principis de govern obert: transparència, dret d'accés, dades obertes, rendició de comptes i participació.

A l'apartat d'anàlisi quantitativa d'aquest objectiu, es mostren els valors per a Montornès del Vallès en alguns d'aquests indicadors.

Cal destacar un altre avantatge amb la qual compta Montornès del Vallès i la resta de municipis de la província: l'enorme quantitat de serveis d'informació de nivell municipal que ofereixen la Diputació de Barcelona i la Generalitat de Catalunya. Alguns dels serveis transversals nomenats més amunt estan impulsats i allotjats en plataformes de la Diputació, com la plataforma Smart Region per a dades de sensors. A més, l'Àrea d'Urbanisme, Habitatge i Regeneració Urbana manté diversos serveis de dades sobre temàtiques específiques amb desagregació municipal, com a l'Observatori Local d'Habitatge o el Sistema d'Informació municipal per a la rehabilitació d'habitatges.

L'Ajuntament també ha implementat portals de dades amb un focus específic, com el del Pla d'Acció Municipal, que permetia el seguiment del compliment de les activitats proposades. En aquest sentit, l'avanç en planificació estratègica en Montornès del Vallès amb la realització de l'Agenda Urbana i l'Agenda 2030 pot ser un bon motiu per a mantenir un observatori propi que combini els indicadors específics del municipi per a aquestes agendes amb l'avanç dels projectes planejats.

Promoure l'existència de portals oberts d'informació en els quals es pugui accedir a dades en brut i no manipulats, amb els quals posteriorment poder treballar amb garantia de certesa que afavoreixi, a més, l'intercanvi d'informació entre les ciutats.

El fet que es nomenava que molts dels serveis de dades municipals resideixin en plataformes provincials o regionals significa que existeixen multitud de conjunts de dades homogènies d'altres municipis i ofereix la possibilitat de comparabilitat. També, que existeixin aquestes plataformes posa a disposició serveis de descàrrega massiva de dades en brut, de Montornès del Vallès al costat d'altres municipis, per a la realització d'estudis, fixació d'objectius, benchmarkings, etc.

En el pla supramunicipal, a més dels serveis de dades temàtiques nomenades en la línia anterior, la Diputació de Barcelona i la Generalitat de Catalunya també mantenen portals transversals, a vegades amb desagregació municipal, sobre l'Agenda 2030 i l'Agenda Urbana Local.

Augmentar els serveis d'administració electrònica facilitant els procediments administratius a ciutadans i empreses.

La digitalització dels tràmits administratius a Montornès del Vallès s'emmarca per l'Ordenança Reguladora de l'Administració Electrònica de l'Ajuntament de Montornès del Vallès.

En els últims temps, i en la mesura de les possibilitats de l'entitat, s'han automatitzat digitalment molts processos interns i de servei a la ciutadania:

- Mobilitat en el lloc de treball per al personal de l'Ajuntament.
- Gestor d'expedients electrònics.
- Millora de la tramitació electrònica municipal: certificats padronals, inscripció en els casals i altres activitats que estan disponibles electrònicament.

Gràcies a aquesta digitalització, i com s'indica en la Carta de Serveis de l'Ajuntament, molts serveis bàsics per a la ciutadania es presten per via telemàtica (o s'atenen per correu electrònic). Recentment, s'ha posat en marxa el sistema de Cita Prèvia per a l'Oficina d'Atenció Ciutadana (OAC), que ofereix la gestió de molts d'aquests serveis, o el suport per a la seva tramitació electrònica.

A més, encara que no és una mesura específica d'administració digital, és destacable la iniciativa de fer accessibles les Regidories de Barri a través de comunicació per *WhatsApp*. També la digitalització específica dels serveis de l'àrea de joventut.

Adoptar mesures d'innovació tecnològica amb aplicacions que acostin al ciutadà als serveis públics. També està relacionada amb el vehicle elèctric i l'autònom.

A més de les mesures nomenades, s'està treballant en la integració de l'Administració Digital de Montornès del Vallès amb la carpeta ciutadana l'Administració Oberta de Catalunya (AOC) a través del servei El Meu Espai.

Disposar d'estratègies d'alfabetització digital de col·lectius vulnerables (aturats de llarga durada, col·lectiu de gent gran, etc.) amb la finalitat de reduir la bretxa digital.

Encara que s'ha vist al llarg d'aquest anàlisi el progrés en transparència, trencament de la bretxa digital i foment de l'administració electrònica accessible (com es diu en l'Ordenança), aquest és un aspecte en què cal continuar incidint, i en el qual hi ha actuacions a tots els nivells, per part de l'Ajuntament, del Consell Comarcal i de la Generalitat a través del programa Més Digitals.

Millorar la formació especialitzada en aquestes matèries, tant per part dels empleats públics com de la societat en general.

A més de les mesures dirigides a la ciutadania, en el Pla de Formació 2023-2026 per al personal de l'Ajuntament, s'identifica la necessitat de millora de les capacitats digitals, i, per tant, es planifiquen accions formatives orientades a millorar-les.

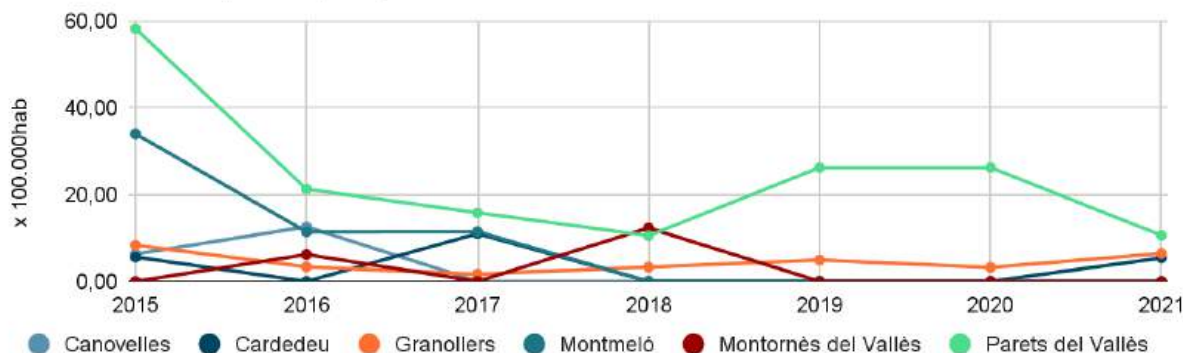
3. Anàlisi quantitativa

Els indicadors de seguiment i avaluació associats a l'Objectiu Estratègic 9 estan orientats a mesurar i analitzar el progrés en la innovació digital i l'adopció de tecnologies avançades en Montornès del Vallès. Aquest objectiu s'enfoca a afavorir la societat del coneixement, avançar cap al desenvolupament de ciutats intel·ligents (smart cities), fomentar l'administració electrònica i reduir la bretxa digital. Els indicadors permeten avaluar la implementació d'infraestructures tecnològiques, l'accessibilitat i l'ús de tecnologies digitals per part dels ciutadans, així com l'eficiència i transparència de l'administració pública.

Nombre de patents per càpita

El nombre de patents per càpita és un indicador essencial per a avaluar la capacitat d'innovació i desenvolupament tecnològic d'un municipi. Les patents reflecteixen l'activitat inventiva i la capacitat d'una regió per a generar nous productes, processos i tecnologies, que són fonamentals per al creixement econòmic i la competitivitat.

9.1.2.1 Nombre de patents per càpita

Gràfic 70 Comparativa municipal del nombre de patents per càpita
Font: Oficina Española de Patentes y Marcas

A Montornès del Vallès, l'activitat de patents és molt baixa, amb valors que a penes varien i es mantenen pròxims a zero al llarg del període analitzat. Aquesta dada suggereix una baixa capacitat d'innovació tecnològica en comparació amb altres municipis. Parets del Vallès destaca significativament, especialment en els primers anys del període analitzat. La resta de municipis analitzats mantenen nivells baixos similars a l'observat en Montornès del Vallès, suggerint una falta d'impuls en la innovació tecnològica de les empreses d'aquests municipis.

Encara que el número és baix (en els últims anys no hi ha hagut patents), hi ha una certa activitat, la qual cosa indica una oportunitat de fomentar la innovació tecnològica i la recerca i desenvolupament (R+D). La comparació amb Parets del Vallès mostra un potencial que Montornès del Vallès podria aconseguir, aprofitant les pràctiques observades i adaptant-les a les necessitats locals del municipi. A més, és crucial fomentar una cultura d'innovació entre les persones joves i l'empresariat local mitjançant programes educatius específics i la promoció d'esdeveniments tecnològics.

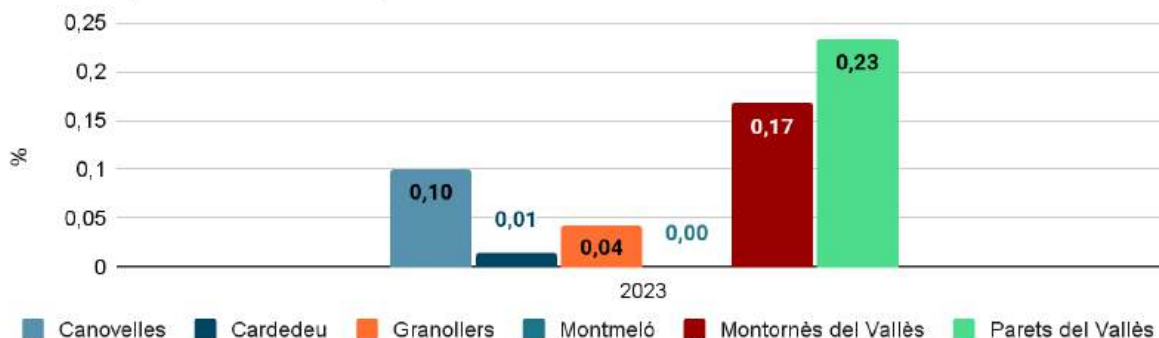
Proporció de "zones blanques" en el territori

L'indicador de la proporció de "zones blanques" en el territori mesura la cobertura d'àrees sense accés a serveis de telecomunicacions, com a internet d'alta velocitat, la qual cosa és crucial per a avaluar la inclusió digital i l'equitat en l'accés a la tecnologia. Les "zones blanques" són aquelles àrees on no hi ha cobertura de banda ampla adequada, la qual cosa pot limitar significativament el desenvolupament socioeconòmic i la participació en l'era digital.

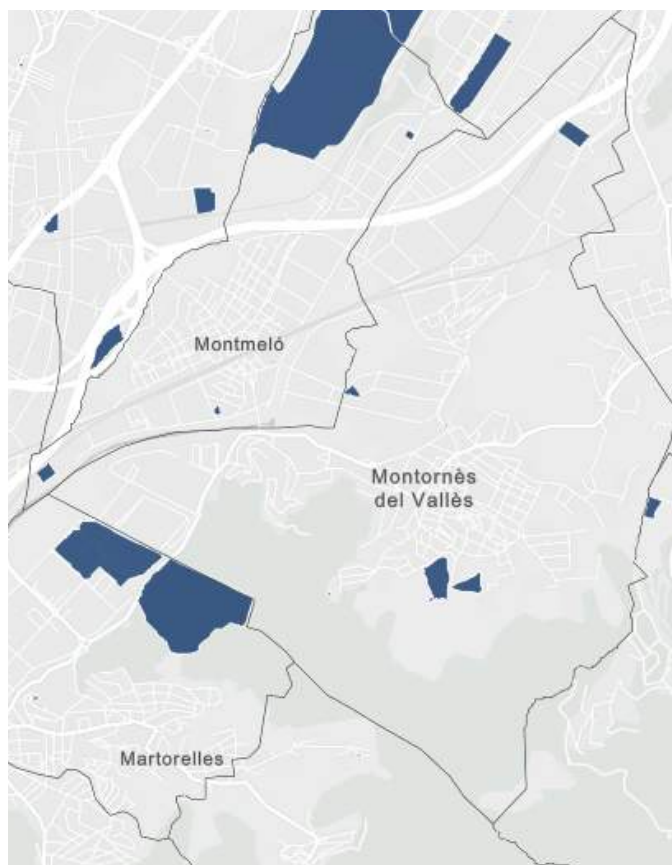
Encara que les cobertures de xarxes de banda ampla s'aproximen al 100% en el municipi (100% en 5G, 99,13% en Fibra Òptica), aquest indicador visualitza on poden existir situacions localitzades de dèficit d'infraestructura.

El gràfic mostra la proporció de "zones blanques" en diversos municipis per a l'any 2023. Montornès del Vallès presenta un 0.17% dels habitatges del seu territori en una zona blanca, la qual cosa indica que hi ha una porció del municipi que encara manca d'accés a serveis de telecomunicacions adequats. Aquesta xifra, encara que no gaire alta, ressaltava la necessitat de millorar la infraestructura digital per a garantir que tots els residents tinguin accés a internet d'alta velocitat.

9.2.2.1 Proporció de "zones blanques" en el territori

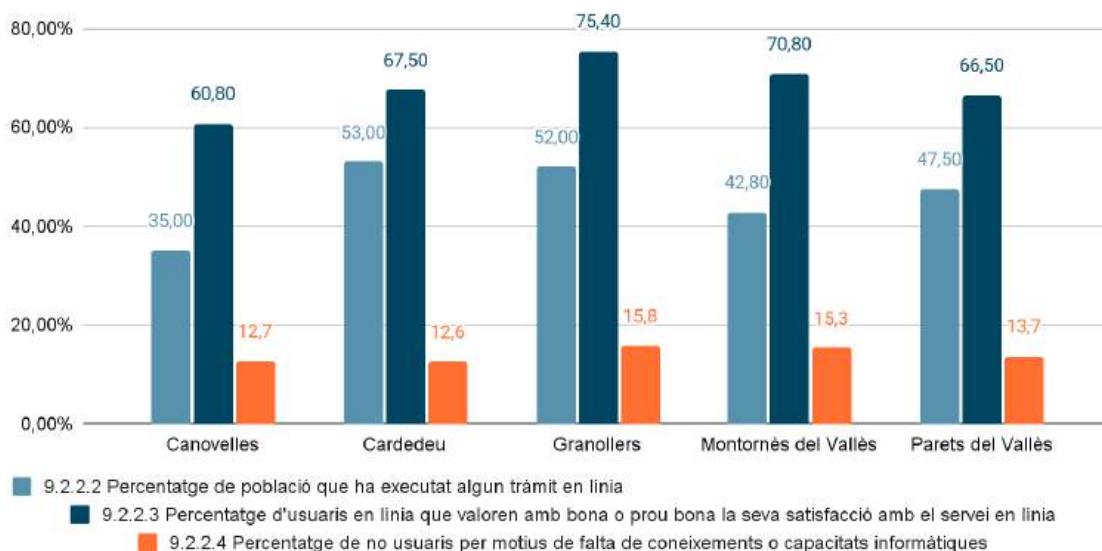
Gràfic 71 Comparativa municipal de la proporció de zones blanques en el territori
Font: Secretaría de Estado de Telecomunicaciones e Infraestructuras Digitales MINECO

Mapa 20 Zones blanques al municipi de Montornès del Vallès
Font: Secretaría de Estado de Telecomunicaciones e Infraestructuras Digitales MINECO

Ús, satisfacció i adopció dels serveis online

L'anàlisi dels indicadors d'ús i satisfacció dels serveis en línia és fonamental per a avaluar el grau d'adopció de la tecnologia digital per part de la població i l'eficàcia dels serveis electrònics proporcionats per l'administració pública. Aquests indicadors també revelin la inclusió digital i la bretxa en capacitats informàtiques entre alguns grups de la ciutadania.

Gràfic 72 Comparativa municipal de indicadors de serveis en línia
Font: Diputació de Barcelona (DIBAmòmetre)

Les dades reflecteixen una adopció significativa dels serveis en línia en Montornès del Vallès, amb un percentatge elevat de la població realitzant tràmits digitals, encara que menor (i amb un creixement una mica més lent) que en altres municipis. No obstant això, la satisfacció amb aquests serveis i la inclusió digital sí que ha augmentat significativament.

La bretxa digital, evidenciada pel moderat percentatge de no usuaris a causa de la falta de coneixements informàtics, suggereix la necessitat de programes d'alfabetització digital. Iniciatives com a tallers de formació, campanyes de conscienciació i la creació de punts d'accés públic a internet amb assistència tècnica podrien ser molt efectives.

4. Mapatge d'agents rellevants

A continuació, s'enumeren els actors, públics i privats, que guarden algun tipus de relació amb la formulació i/o gestió dels diferents instruments de planificació estratègica esmentats en l'anàlisi qualitativa.

Organismes públics

- **Ajuntament de Montornès del Vallès**
 - Secretaria general
 - Àrea de presidència
 - Oficina d'Atenció Ciutadana
 - Bon Govern i Transparència
 - Departament Tic i municipi digital
- **Consell Comarcal del Vallès Oriental**
- **Diputació de Barcelona**
 - Àrea d'Urbanisme, Habitatge i Regeneració Urbana
- **Generalitat de Catalunya**
 - Agència de Ciberseguretat de Catalunya
- **Consorti Localret**
- **Consorti de l'Administració Oberta de Catalunya (AOC)**

5. Anàlisi DAFO per l'OE 9

A manera de conclusió d'aquest diagnòstic es mostra la matriu de febleses, amenaces, fortaleeses i oportunitats detectades en relació amb l'Objectiu Estratègic 9: Liderar i fomentar la innovació digital:

DEBILITATS	AMENACES
D1. La situació econòmica de l'Ajuntament és delicada - consigna de contenció econòmica. D2. Fragmentació de les fonts de dades.	A1. Els Fons Europeus són difícils de gestionar i de justificar. A2. Continus canvis tecnològics. A3. Mal ús de les dades.
FORTALESES	OPORTUNITATS
F1. Alta capacitat de recaptació. F2. Teixit industrial potent. F3. Baixa fiscalitat. F4. Estructura de comandament estable. F5. Personal propi dedicat a la transparència. F6 Pla Smart City Montornès	O1. Ajudes de la Diputació de Barcelona. O2. Fons Europeus. O3. Incrementar ingressos tributaris. O4. Varietat i qualitat de dades produïdes per entitats supralocals (Diputació, Idescat). O5. Integració interna de dades. O6. Seguiment de l'Agenda Urbana.

OE10. Millorar els instruments d'intervenció i governança

1. Introducció

Aquest Objectiu Estratègic constitueix un pilar fonamental de l'Agenda Urbana, ja que cap objectiu previ pot implementar-se sense les eines adequades. Les agendes urbanes internacionals subratllen la necessitat d'una normativa adequada, planejament efectiu, finançament adequat, governança funcional, participació ciutadana real i canals de difusió de coneixement.

És crucial comptar amb una normativa actualitzada, senzilla, comprensible i estable, així com un sistema de planificació flexible i estratègic. És necessari derivar més inspecció i control als mecanismes preventius actuals. Els instruments tradicionals de planejament i gestió urbanística són rígids, poc transparents i accessibles, la qual cosa limita la capacitat de les ciutats per a adaptar-se i innovar. La governança juga un paper vital, promovent la transparència, participació ciutadana i col·laboració multinivell.

Els ajuntaments a escala estatal aposten pel "Govern Obert", fomentant la transparència, accés a la informació i confiança ciutadana. A més, el finançament i noves tecnologies, especialment la digital, permeten solucions innovadores per a ciutats eficients i adaptades a les necessitats actuals. Finalment, l'intercanvi de coneixements a través de xarxes col·laboratives facilita la difusió i millora contínua d'experiències urbanístiques.

2. Resultats de l'anàlisi documental

En aquest apartat s'analiza el punt de partida del municipi respecte als següents Objectius Específics, corresponents a l'**Objectiu Estratègic 10. Millorar els instruments d'intervenció i governança**:

- 10.1. Aconseguir un marc normatiu i una planificació actualitzat, flexible i simplificat que millori, també la gestió.
- 10.2. Assegurar la participació ciutadana, la transparència i afavorir la governança multinivell.
- 10.3. Impulsar la capacitat local i millorar el finançament.
- 10.4. Dissenyar i posar en marxa campanyes de formació i sensibilització en matèria urbana així com d'intercanvi i difusió de la informació.

Concretament, s'analitzen les polítiques i estratègies implementades o proposades a Montornès del Vallès, a través dels diferents instruments amb els quals compta la ciutat i com responen als reptes llançats per l'Agenda Urbana.

A continuació, es resumeixen els documents de referència per a aquest Objectiu, així com la seva entitat promotora, l'Objectiu Específic al qual corresponen i la seva data de vigència:

Document	Entitat promotora	Objectiu Específic	Vigència / any de publicació o elaboració
Pla d'Actuació Municipal	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 10.1 OE 10.3	2020-2023

Document	Entitat promotora	Objectiu Específic	Vigència / any de publicació o elaboració
Pla Jove Local	Departament de Joventut - Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 10.2	2020-2024
Pla de Foment de la Solidaritat i Cooperació al Desenvolupament	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 10.4	2018-2022
Pla Director Cooperació	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 10.4	2024-2028
Balanç Pla de Foment de la Solidaritat i Cooperació al Desenvolupament	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 10.4	2023
Programa de suport associatiu "Les Entitats al dia"	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 10.4	2021
Memòria del Servei de Mediació Ciutadana	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 10.4	2018
Pressupostos Participatius Kosmos	Departament de Joventut - Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 10.2 OE 10.4	2019-2024
Pla Anual Normatiu	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 10.1 OE 10.3	2024
Pla Estratègic de Subvencions	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 10.1 OE 10.3	2024-2026
Pla de Formació	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 10.3	2023-2026
Reglament de Participació Ciutadana	Ajuntament de Montornès del Vallès	OE 10.2	2019 - act
Memòria Departament de Participació Ciutadana	Ajuntament de Montornès del Vallès Àrea de Seguretat i Convivència	OE 10.2	2020-2023
Pla d'igualtat i diversitat sexual i de gènere de Montornès del Vallès	Ajuntament de Montornès del Vallès Departament d'Igualtat	OE 6.1. OE 6.2.	2022-2026

Document	Entitat promotora	Objectiu Específic	Vigència / any de publicació o elaboració
Pla de convivència a Montornès del Vallès	Ajuntament de Montornès del Vallès Àrea de Seguretat Ciutadana i Convivència	OE 6.1. OE 6.2.	2021-2025

Taula 24 Llistat de documents revisats per a l'OE 10

Cadascun d'aquests plans conté mesures que es relacionen directament amb algunes de les línies d'actuació dins dels objectius específics.

A continuació es detallen les línies d'actuació associades a aquests plans i la casuística específica per a Montornès del Vallès en relació amb cadascuna d'elles.

OE 10.1. ACONSEGUIR UN MARC NORMATIU I DE PLANEJAMENT ACTUALITZAT, FLEXIBLE I SIMPLIFICAT QUE MILLORI, TAMBÉ, LA GESTIÓ

Remetre a desenvolupament reglamentari tot el que pugui enrigidir en extrem l'aplicació de la norma legal.

En els últims anys s'ha fet un gran esforç per generar reglaments i ordenances reguladores de diferents aspectes del funcionament de l'ajuntament. Els plans normatius orienten anualment els aspectes a tractar durant l'exercici, i avaluen el seu grau de compliment (que va ser d'un 30% en 2023).

En el Pla d'Actuació Municipal 20-23 recull com acció l'aprovació del nou Reglament Orgànic Municipal (ROM), que contribuiria directament a aquesta línia d'actuació en proporcionar un marc normatiu més flexible i adaptat a les necessitats locals. En procés d'aprovar un nou ROM, es revisen i actualitzen les normatives municipals per a garantir que no imposin restriccions innecessàries que dificultin la implementació de la normativa legal a escala local. Això facilita una aplicació més efectiva i contextualitzada de les normes, cosa que permet que els municipis adaptin les normes a les seves realitats específiques sense perdre eficàcia en la governança.

Aquest enfocament en l'adaptació reglamentària evita que les normatives legals es tornin excessivament rígides i difícils d'aplicar, promovent una governança local més àgil i eficient. En afavorir un reglament orgànic que reflecteixi la realitat i necessitats del municipi, s'enforteix la capacitat dels governs locals per a implementar polítiques públiques de manera més efectiva, contribuint al compliment dels objectius de l'Agenda Urbana.

Simplificar el marc normatiu existent i garantir la seva estabilitat. Per a això seria útil aconseguir, mitjançant un pacte global, unes bases comunament acceptades entorn dels grans objectius estratègics en matèria d'ordenació territorial i urbanisme que admetin adaptacions menors i parcials.

Aquesta línia d'actuació subratlla la importància de crear un marc regulador clar i consistent en l'àmbit de l'ordenació territorial i l'urbanisme, buscant un pacte global que redueixi la complexitat normativa i asseguri la seva continuïtat al llarg del temps. Això fomentaria un

entorn normatiu predictable i coherent, que dona suport a un desenvolupament urbà sostenible i eficient.

Cal distingir entre l'objectiu de tenir un marc normatiu simplificat i accessible i l'objectiu de disposar d'un marc clar i consistent en matèria d'ordenació territorial, així com entre marcs normatius a mitjà i a llarg termini.

En aquest context, l'aprovació dels Plans Normatius Anuals cerca organitzar i estructurar la normativa municipal vigent. El desplegament del Pla Normatiu anual permet una revisió i actualització periòdica de les regulacions, assegurant-ne l'alineació amb els objectius estratègics establerts i l'adaptació a noves necessitats sense comprometre l'estabilitat del marc general. Així, es promou un entorn regulador més accessible i estable a curt i llarg termini.

Més concretament, a l'ordenació territorial, l'Ajuntament de Montornès del Vallès continua buscant, de forma consensuada i participada, l'elaboració de plans i estratègies a llarg termini, sobretot en matèria de territori, com s'ha tractat als Objectius 1 i 2. Aquesta Agenda Urbana o el mateix Pla d'Actuació Municipal (PAM) en són exemples, però també correspon, en aplicació d'aquesta línia, la intenció d'elaborar un nou Pla d'Ordenació que substitueixi el de 1993.

Garantir una adequada integració dels aspectes sectorials en la planificació territorial i urbanística, fins i tot abordant els canvis legislatius necessaris. Per a això, es proposen com a instruments adequats les finestretes úniques de tramitació d'aquests informes en cada nivell d'Administració Pública i procediments i terminis breus d'emissió iguals per a tots ells.

Aquesta línia té com a propòsit assegurar que els diversos aspectes sectorials (mediambientals, econòmics, socials, etc.) es considerin de manera coherent i efectiva en la planificació i el desenvolupament urbà.

L'actuació específica del Pla Director de Cooperació al Desenvolupament de Montornès del Vallès, que esmenta la integració als plans sectorials pertinents d'iniciatives d'educació, consciència i justícia global (ECiJG), en coordinació amb els equips municipals, contribueix directament a aquesta línia de actuació de l'Agenda Urbana.

En integrar principis de responsabilitat global i la promoció d'iniciatives orientades a la ciutadania i col·lectius específics (com a joves o afiliats a clubs esportius), aquesta actuació assegura que les polítiques locals no només s'alineïn amb els objectius sectorials, sinó que també considerin els impactes més amplis i globals. Això reforça la importància d'una planificació transversal que sigui conscient dels seus efectes en altres territoris i a nivell global, promovent un desenvolupament més sostenible i equitatiu. A més, la coordinació amb els equips municipals facilita la integració efectiva d'aquestes iniciatives dins de la planificació, assegurant que s'aborden de manera coherent i alineada amb les necessitats i les prioritats locals.

OE 10.2. ASSEGURAR LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA, LA TRANSPARÈNCIA I AFAVORIR LA GOVERNANÇA MULTINIVELL

Buscar l'eficàcia i eficiència de les administracions públiques evitant les duplicitats entre elles i les disfuncions.

Aquesta línia d'actuació es refereix a l'optimització dels recursos i processos en el funcionament de les entitats governamentals. Aquesta optimització s'aconsegueix reduint les redundàncies en les competències i serveis que ofereixen les diferents administracions i corregint les ineficiències que puguin sorgir a causa de la falta de coordinació o a la superposició de funcions. Es tracta d'assegurar que els recursos públics s'utilitzin de la manera més efectiva possible, millorant així la qualitat dels serveis prestats a la ciutadania i reduint els costos innecessaris.

En aquest context, en el PAM es proposaven les actuacions "5.2.1. Millora continuada de la qualitat en l'atenció a les persones, entitats i empreses del municipi" i "5.2.1. Estudi tècnic per a la implementació de la comunicació via xat amb l'Ajuntament", que contribueixen directament a aquesta línia d'actuació.

La millora contínua en l'atenció a les persones, entitats i empreses del municipi s'alinea amb la cerca de major eficiència i eficàcia en incrementar la qualitat del servei, reduint temps de resposta i millorant la satisfacció de l'usuari final. En perfeccionar aquests processos, es minimitzen les disfuncions, ja que es promou una gestió més àgil i ajustada a les necessitats reals de la ciutadania.

D'altra banda, l'estudi tècnic per a la implementació de la comunicació via xat amb l'Ajuntament és una actuació que facilita la interacció directa i ràpida entre la ciutadania i l'administració local, reduint la necessitat d'interaccions més costoses i lentes, com poden ser les consultes presencials o per correu. Aquesta millora en la comunicació permet resoldre problemes de manera més eficient i evita la duplicitat d'esforços, perquè l'ús d'un canal únic i centralitzat com el xat pot absorbir i gestionar múltiples tipus de consultes, així com informar o comunicar incidències (com demostra el WhatsApp de Regidories de barri que està en funcionament des del 2022), que d'una altra manera podrien dispersar-se en diferents departaments o requerir múltiples gestions.

Elaborar mapes d'informació de la ciutat que permetin creuar les dades de tots els serveis oferts perquè, a través de la seva anàlisi, es puguin introduir millores i identificar patrons.

Aquesta línia s'enfoca en la utilització de dades geoespacial i eines d'anàlisi avançada per a optimitzar la gestió urbana. L'estratègia busca integrar i visualitzar de manera comprensible tota la informació relacionada amb els diferents serveis municipals (com a transport, sanitat, educació, neteja, etc.), de manera que els gestors de la ciutat puguin identificar patrons, detectar àrees de millora, i dissenyar polítiques més efectives i ajustades a les necessitats reals de la població.

La elaboració dels Cartes de Servei de l'Ajuntament pretén definir i sistematitzar l'oferta de serveis públics. Les Cartes de Servei són documents que detallen els compromisos de qualitat i les condicions en què es presten els diferents serveis municipals, la qual cosa no sols millora la transparència i la relació amb la ciutadania, sinó que també genera un conjunt de dades precises i estandarditzades sobre aquests serveis. Aquestes dades poden ser incorporats als mapes d'informació de la ciutat, facilitant l'anàlisi i encreuament d'informació.

D'aquesta manera, l'elaboració de les Cartes de Servei no sols organitza i aclareix els serveis oferts, sinó que també proporciona una base sòlida per a la millora contínua de la gestió urbana.

Fomentar la participació en el disseny, seguiment i avaluació de polítiques públiques per part de les persones, les famílies, els pobles i les comunitats. L'accessibilitat a la informació és clau per aconseguir aquesta participació.

Entenem la participació ciutadana com el dret de la ciutadania d'intervenir, de forma individual o col·lectiva, en la definició i l'aplicació de les polítiques públiques de l'ajuntament a través de processos de consulta, deliberació, decisió, implementació i avaluació sobre qualsevol assumpte de la seva competència, a través dels òrgans i els mitjans de participació establerts en aquest reglament i en les lleis. Tanmateix, la participació ciutadana és també un procés d'aprenentatge col·lectiu a partir del qual observem diferents nivells d'implicació que condueixen a un aprofundiment de la cultura participativa i a la seva pràctica:

1. Un primer nivell en què la participació ciutadana és un mecanisme pel qual la ciutadania i la població del municipi forma part de les activitats i la vida social i cultural que s'hi desenvolupa, aquesta per tant, és una participació des de la visió del consum d'activitats.
2. En un segon nivell, la participació ciutadana s'observa com un mecanisme que permet que l'administració local escolti les opinions de la ciutadania.
3. En un tercer nivell, la participació ciutadana implica un cert grau de decisió en les polítiques públiques. La participació s'enfoca doncs, en el fet de decidir.
4. Per últim, un darrer nivell segons el qual la participació és una manera de governar de forma compartida, en què la intervenció de la ciutadania en els afers públics també comporta co-gestió, co-planificació, coproducció;

Les polítiques participatives municipals treballen per posicionar-se en el tercer i quart nivell de l'escala participativa a través de:

- Impuls de la participació ciutadana en els projectes i programes municipals de qualsevol àmbit, ja siguin sectorials o estratègics, com per exemple el Pla d'Actuació municipal (PAM) , el Pla d'Acció per a la energia sostenible i el Clima (PAESC), Pla de Convivència, Pla Jove, Pla d'Igualtat..... així com creant i dinamitzant espais de governança per a dissenyar i coordinar les polítiques municipals.
- Impuls de la participació comunitària, es materialitza a través de projectes que cerquen la co-producció entre administració i ciutadania com és l'aposta pels Pressupostos participatius a través del consell d'Infants, de l'assemblea Jove o de l'assemblea +30 Kosmos.
- suport al teixit associatiu, com a base de la acció comunitària, a través del suport econòmic a entitats, el suport tècnic i logístic en l'organització d'esdeveniments, el suport a la formació contínua amb el programa " Les entitats al dia " i el suport en l'assessorament i acompanyament en la gestió associativa.

Per a que aquesta participació sigui realment efectiva , és crucial que la informació sigui efectiva i fàcil d'entendre. En aquest sentit cal destacar la funció informativa de la web municipal, de les xarxes socials municipals, de la ràdio municipal, del butlletí informatiu de periodicitat mensual. L'impuls dels canals de participació en línia, s'amplia l'accés de la

ciutadania a processos de consulta i decisió, facilitant la seva implicació en el disseny, seguiment i avaluació de Polítiques públiques. La plataforma 311 ofereix un espai on la ciutadania poden expressar les seves opinions, proposar iniciatives i seguir de prop el desenvolupament de les polítiques, assegurant que la presa de decisions sigui inclusiva i representativa de la diversitat de veus en la comunitat.

Per descomptat, l'existència d'un Reglament de Participació Ciutadana defineix les eines a través dels quals la ciutadania pot intervenir, sigui individualment o a través d'una entitat, en tots els aspectes del nostre municipi. Un dels grans reptes de Montornès és publicitar els mecanismes que preveu el Reglament de Participació Ciutadana.

Actualment, el departament de participació inicia, amb l'acompanyament de la Diputació de Barcelona, un procés de reflexió al voltant del model de participació ciutadana. Aquest procés vol analitzar el model actual i definir quines mancances i quines oportunitats es detecten des dels diferents agents. Aquest anàlisi serà el punt de partida de la Taula de seguiment del Reglament de Participació ciutadana que es vol iniciar un cop estigui definit el nou model.

Fomentar la transparència i les dades obertes en la planificació i en la gestió dels assumptes públics així com la rendició de comptes de l'actuació pública.

És important assegurar que la ciutadania tingui accés a la informació rellevant sobre la planificació i la gestió dels assumptes públics. Això no sols implica que les institucions públiques siguin més obertes i accessibles, sinó també que estiguin compromeses amb la rendició de comptes. Aquesta transparència i accés a dades obertes són essencials per a enfortir la confiança pública en les institucions i per a promoure una participació ciutadana més informada i activa.

En aquesta línia, hi ha una publicació a paper bi mensual que es diu Montornès Viu i que s'envia als domicilis.

També la millora de l'accessibilitat web, que inclou la traducció de continguts i eines de lectura assistida, garanteix que una major quantitat de persones, incloses aquelles amb discapacitats o que no parlen l'idioma local, puguin accedir a la informació pública. Això fomenta una inclusió més àmplia i assegura que tots la ciutadania tinguin l'oportunitat d'informar-se i participar en els assumptes públics.

D'altra banda, la publicació dels estudis de costos dels serveis municipals promou la consciència ciutadana sobre com s'utilitzen els recursos públics. En posar a la disposició del públic aquesta informació, es facilita la comprensió de les decisions financeres i es permet a la ciutadania avaluar si els recursos estan sent gestionats de manera eficient. Aquesta pràctica no sols augmenta la transparència, sinó que també fomenta un entorn on la ciutadania pot responsabilitzar a les autoritats per les seves decisions, enfortint així el procés de rendició de comptes.

Fomentar i afavorir la governança multinivell entre el planejament territorial i l'urbanístic, mitjançant la utilització de fórmules supramunicipals o de coordinació i col·laboració interadministrativa per a superar les insuficiències dels petits nuclis de població: diputacions, capítols, comarques, associacions municipals amb una finalitat específica, etc. L'experiència, fins i tot, d'estructures transfrontereres, com la que proposa *Agenda Urbana del Eixo Atlàntico*, juguen a favor d'una bona governança, com ho fan també els plans supramunicipals vinculats amb els plans de desenvolupament rural sostenible (per exemple, els relatius a projectes de reserva de la biosfera en l'àmbit comarcal).

Aquesta línia interpel·la, sobretot, a organismes supramunicipals com el Consell Comarcal, la Diputació o la Generalitat, que són els responsables d'habilitar mecanismes de coordinació per a l'ordenació urbanística i de territori (no aplicaria el Pla de Cooperació). S'han vist al llarg del diagnòstic d'altres Objectius Estratègics alguns d'aquests instruments, com Pla Territorial Metropolità de Barcelona i altres.

Garantir un procediment participatiu obert a tota la ciutadania que sigui previ al procediment formal d'elaboració dels instruments d'ordenació territorial i urbanística com a manera d'assegurar una veritable participació ciutadana.

Promoure una participació ciutadana autèntica i significativa en el procés de planificació urbana i territorial és crucial per al compliment de l'Agenda Urbana. Aquesta línia busca assegurar que abans de prendre decisions formals sobre com es desenvoluparà i organitzarà el territori, s'incorpori la veu de la ciutadania de manera inclusiva i transparent. És a dir, es tracta d'obrir un espai on la ciutadania pugui expressar les seves idees, preocupacions i proposades, de manera que aquestes siguin tingudes en compte abans que es formalitzin els instruments de planificació.

En el passat, tots els processos de planificació urbana i territorial, com ara el Pla Estel o el PAESC, han implicat la realització d'un procés participatiu. Hi ha experiències de l'èxit al municipi sobre urbanisme participatiu, com la Plaça Pau Picasso, la Plaça Joan Miró, la Plaça del poble, carrer Llibertat, i l'espai socio-esportiu.

Impulsar els pressupostos participatius en els governs locals.

Impulsar els pressupostos participatius en els governs locals és una estratègia clau per a enfortir la democràcia participativa i fomentar la implicació directa de la ciutadania en la presa de decisions sobre l'assignació de recursos públics. A Montornès del Vallès, els pressupostos participatius cerquen el foment de l'acció comunitària. No estan pensats per ser un instrument de decisió de la destinació real de pressupost de l'ajuntament, sinó per incentivar la implicació ciutadana.

Actualment el Consell d'infants dur a terme pressupostos participatius per a infants de primària.

El Projecte Kosmos +30 ha estat un motor per a generar cohesió social i enfortir la participació ciutadana, cosa que permet que diferents grups de la comunitat s'impliquin activament en la definició i execució de projectes que responguin a les seves pròpies necessitats. De manera similar, els Pressupostos Participatius Kosmos asseguren que les veus dels joves siguin escoltades i que les seves idees es materialitzin en accions concretes, promovent la seva integració i responsabilitat dins del municipi. Així mateix, s'elaboren uns pressupostos participatius infantils a través dels centres escolars impulsats pel departament d'infància.

És important que aquests pressupostos participatius continuïn i siguin inclosos en el Pla d'Acció, no sols per a donar-los continuïtat, sinó també per a ampliar-los i enfortir-los. Això pot aconseguir-se a través de la millora dels mecanismes de participació, i de l'alineament pressupostari amb l'Agenda Urbana, o altres agendes globals, per a assegurar el compliment d'objectius.

OE 10.3. IMPULSAR LA CAPACITACIÓ LOCAL I MILLORAR EL FINANÇAMENT

Resoldre els dèficits de recursos tècnics i humans de les Administracions encarregades d'implementar l'Agenda 2030 i l'Agenda Urbana.

Aquesta línia reconeix que per a aconseguir els Objectius de Desenvolupament Sostenible i les metes urbanístiques, és crucial que les institucions responsables comptin amb el personal adequat i amb els mitjans tècnics necessaris. Sense una infraestructura sòlida i personal capacitat, les administracions enfrontaran serioses dificultats per a dissenyar i implementar polítiques eficaces i per a monitorar els avanços de manera eficient.

A Montornès del Vallès es persegueix elaborar una relació valorada dels llocs de treball, que permeti identificar les necessitats específiques de recursos i habilitats dins de l'Ajuntament, facilitant l'optimització de les funcions i l'assignació adequada de personal. Aquesta actuació, en enfortir l'estructura i l'acompliment del personal, contribueix directament a resoldre els dèficits de recursos tècnics i humans, garantint així una execució més eficient de l'Agenda 2030 i l'Agenda Urbana simultàniament.

Fomentar els cursos i programes de formació relacionats amb les temàtiques nacionals i internacionals que engloben les agendes urbanes per als tècnics responsables de dur a terme la seva implementació en les administracions públiques.

Per a l'Agenda Urbana és vital assegurar que els professionals encarregats d'implementar les polítiques urbanes estiguin adequadament capacitats. Aquesta formació és crucial per a assegurar que les estratègies urbanes s'ajustin a les directrius nacionals i internacionals, permetent una integració efectiva de les agendes urbanes en el desenvolupament de les ciutats.

L'elaboració del Pla de Formació dels treballadors de l'Ajuntament, partint del model de la Diputació de Barcelona, assegura que el personal estigui actualitzat i ben informat sobre les últimes normatives i pràctiques en planificació urbana. Aquesta capacitació directa no sols facilita la implementació de les agendes urbanes, sinó que també promou una comprensió més profunda de les necessitats i objectius del desenvolupament urbà sostenible.

Així mateix, l'actuació "Organitzar accions formatives adreçades als equips tècnics del conjunt de departaments i serveis de l'Ajuntament sobre l'enfocament de gènere i basat en drets humans, i la prevenció d'impactes negatius globals i en altres territoris per contribuir a un desenvolupament humà sostenible en el marc de l'Agenda 2030" del Pla Director de Cooperació al Desenvolupament, reforça aquest enfocament en introduir formacions centrades en la perspectiva de gènere i els drets humans. Aquest tipus de formació és essencial per a garantir que les polítiques urbanes no sols compleixin amb els estàndards tècnics, sinó que també siguin inclusives i respectuoses amb els drets humans, evitant impactes negatius i promovent un desenvolupament sostenible que beneficiï a totes les persones.

Totes dues actuacions promouen que el personal tècnic responsable no sols tingui el coneixement tècnic necessari, sinó també una comprensió integral de les dimensions socials i globals de les polítiques urbanes.

OE 10.4. DISSENYAR I POSAR EN MARXA CAMPANYES DE FORMACIÓ I SENSIBILITZACIÓ EN MATÈRIA URBANA, AIXÍ COM D'INTERCANVI I DIFUSIÓ DEL CONEIXEMENT.

Fomentar el diàleg civil, entès com aquell que permet a les organitzacions i associacions representatives d'interessos diversos (persones amb diversitat funcional, famílies, veïns, etc.) participar en l'elaboració, execució, seguiment i avaluació de les polítiques públiques que els afecten. Aquest objectiu inclouria el foment de la creació i manteniment d'aquestes associacions i organitzacions com a veritables vies de participació democràtica en els assumptes públics.

Aquesta línia subratlla la importància de crear un espai en el qual les organitzacions i associacions representatives de diversos interessos socials puguin participar activament en la formulació, implementació, seguiment i avaluació de polítiques públiques que els afecten directament. Aquest enfocament promou una governança més inclusiva i democràtica, assegurant que les veus de diferents grups, com a persones amb discapacitat, famílies i comunitats veïnals siguin escoltades i considerades en la presa de decisions. A més, impulsa la creació i el manteniment d'aquestes associacions i organitzacions com a mitjans essencials per a la participació ciutadana, enfortint així els canals d'intervenció en els assumptes públics.

En aquest context, algunes actuacions del PAM 2020-2023 i del Programa de suport associatiu "Les entitats al dia" s'alineen de manera clara amb aquesta línia d'actuació. Per exemple, del PAM l'actuació "Consolidació del servei de suport a comunitats de veïns i ampliar la seva intervenció a tot el municipi" és un clar esforç per enfortir la cohesió social en l'àmbit comunitari, facilitant que les comunitats veïnals participin en els assumptes locals. Això no sols fomenta el diàleg civil, sinó que també reforça la capacitat d'aquestes comunitats per a influir en les decisions que impacten la seva vida diària.

Així mateix, la visibilització i enfortiment de la tasca del Servei de Mediació Ciutadana (SMC) en el foment de la cultura de la pau i l'abordatge de conflictes és una acció fonamental que contribueix a crear un entorn propici per al diàleg civil. En enfortir la mediació i promoure la cultura de la pau, es creen les condicions necessàries perquè les diferents parts interessades puguin participar de manera efectiva en el diàleg i la resolució de conflictes, la qual cosa és essencial per a una democràcia participativa i per a la construcció de polítiques públiques inclusives.

D'altra banda, les accions del Programa de suport associatiu "Les entitats al dia", com el "Servei d'assessorament especialitzat" i el "Programa formatiu anual", també estan alineades amb aquesta línia d'actuació en proporcionar recursos i formació a les associacions i organitzacions. Aquestes iniciatives ajuden les entitats a desenvolupar les seves capacitats, facilitant la seva participació efectiva en el diàleg civil i enfortint el seu rol com a interlocutors en el procés d'elaboració i seguiment de polítiques públiques. Aquestes actuacions no sols donen suport a l'enfortiment de les organitzacions existents, sinó que també fomenten la creació de noves associacions, ampliant així els canals de participació democràtica en la vida pública.

Crear estructures estables d'informació amb seus físiques concretes que tinguin entre les seves finalitats educar en el funcionament de la ciutat i ajudin a generar una cultura de participació ciutadana i establir canals adequats i accessibles perquè aquella sigui real i efectiva, tenint en compte la diversitat humana que comporten els fenòmens urbans.

Aquesta línia cerca establir mecanismes per a informar els ciutadans sobre com funciona el seu entorn urbà, per a fomentar una major implicació de la comunitat en la presa de decisions i en la gestió d'assumptes locals. La creació de centres físics que ofereixin educació i facilitin la interacció entre la ciutadania i l'administració local és crucial per a aconseguir una participació efectiva i equitativa en la vida pública.

La potenciació de l'Oficina d'atenció al ciutadà de Montornès del Vallès amb l'obertura d'una oficina en Montornès Nord, millora l'accés i la qualitat de la informació disponible per als residents, creant un punt de contacte essencial per a l'educació i participació ciutadana.

L'establiment a l'espai públic de panells, OPIS i altres sistemes per a la difusió d'activitats i d'informació municipal busca facilitar que la informació municipal arribi de manera efectiva a la població. D'altra banda, cal destacar la funció informativa tant de la Ràdio Municipal com de la revista municipal bimensual Montornès Viu, que mantenen la informació de l'actualitat del municipi.

A l'espai digital, la plataforma 311, vinculada a la web municipal, inclou els espais de participació ciutadana i els processos oberts.

Realitzar labors didàctiques que acostin els instruments d'ordenació territorial i urbanística als ciutadans, utilitzant eines adequades que els permetin entendre la seva transcendència per a la qualitat de vida.

Aquesta línia busca millorar la comprensió pública de les polítiques i eines relacionades amb la planificació territorial i urbanística. Aquest objectiu reconeix la importància que els ciutadans compreguin com les decisions sobre l'ús del sòl, la distribució de recursos i la regulació urbana impacten directament en la seva qualitat de vida. Per a aconseguir això, es proposa emprar mètodes didàctics i recursos adequats que facilitin la comprensió d'aquests temes complexos. L'enfocament és proporcionar a la ciutadania la informació necessària de manera accessible i educativa, empoderant-la per a participar activament en el procés de presa de decisions i per a apreciar la importància d'una bona planificació en el seu entorn quotidià.

El projecte del Espai socio-esportiu de Montornès Nord (actualment a la primera fase de desplegament) va suposar un procés dilatat de disseny d'un espai públic a través de les demandes de la ciutadania.

L'actuació "5.5.2. Elaboració de Bones pràctiques i recomanacions en contractació menor" del PAM 20-23 està alineada amb aquesta línia d'actuació en promoure la transparència i l'eficàcia en la gestió de contractes menors. Aquesta actuació se centra a desenvolupar i aplicar pràctiques recomanades que assegurin una contractació pública justa i eficient, la qual cosa pot influir positivament en la planificació i desenvolupament urbà. En establir directrius clares i recomanacions per a una contractació menor adequada, es contribueix indirectament a una gestió més efectiva dels recursos destinats a projectes urbanístics. Això, al seu torn, pot millorar la qualitat de vida de la ciutadania en assegurar que els

projectes s'executin de manera eficient i amb alts estàndards de qualitat, la qual cosa recolza l'objectiu d'acostar i fer més comprensible la planificació territorial a la població.

Fomentar l'educació, formació i la sensibilització ciutadana específicament en matèria d'urbanisme, i de manera particular tractar de generar una cultura de la conservació, manteniment i rehabilitació del patrimoni edificat i construït (tant el comú, com el privat).

Aquesta línia se centra no sols informar la ciutadania sobre la importància de l'entorn construït, tant comú com privat, sinó també inculcar un sentit de responsabilitat col·lectiva en la preservació d'aquest patrimoni. A través de l'educació i la sensibilització, es pretén revaloritzar i promoure la cura del patrimoni com a part fonamental de la identitat municipal i de la qualitat de vida.

Algunes actuacions com la programació cultural, les accions que es realitzen des del departament de patrimoni, i algunes del Pla Director de Cooperació al desenvolupament de Montornès del Vallès s'alineen amb aquesta línia d'actuació en centrar els seus esforços en la sensibilització ciutadana i l'educació en valors fonamentals com els drets humans, la pau i la justícia global. Per exemple, l'organització de campanyes ciutadanes que fomenten la defensa dels drets humans mitjançant accions de sensibilització, com a exposicions, col·loquis i cinefòrums, contribueix a la creació d'una consciència col·lectiva sobre la importància de protegir l'entorn construït com a part d'aquests drets.

Altrament, la celebració de dies assenyalats per a sensibilitzar sobre problemàtiques globals i la necessitat d'acció directa connecta amb la idea que la protecció del patrimoni urbà és un deure de tots els ciutadans, promovent una cultura de pau i respecte per l'entorn. Les activitats educatives complementàries i la promoció de recursos educatius enfocats en la justícia global en l'Espai de Debat Educatiu del municipi també fomenten una ciutadania crítica i compromesa amb la conservació del seu entorn, alineant-se així amb els objectius de l'Agenda Urbana. En aquesta línia, recentment s'ha creat una regidoria de Memòria Democràtica.

Aquestes iniciatives integren l'educació sobre drets i valors amb la responsabilitat de cuidar i preservar el patrimoni urbà, creant un vincle clar entre la sensibilització en drets humans i la cultura de la conservació.

3. Anàlisi quantitativa

Els indicadors de seguiment i avaluació associats a l'Objectiu Estratègic 10 intenten monitorar aspectes molt complexos de mesurar, com la governança en el municipi o la transparència, i com aquestes es tradueixen en la qualitat i satisfacció amb els serveis públics.

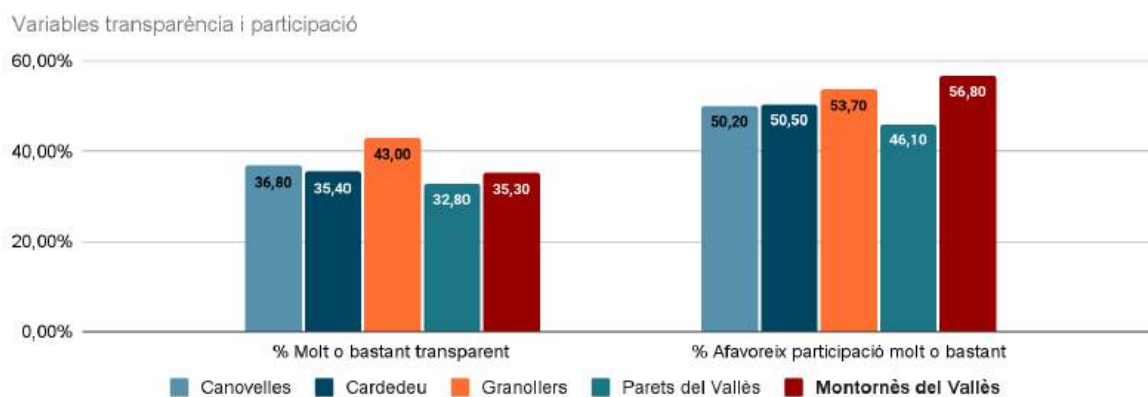
Transparència i participació

No es calcula per a l'Ajuntament de Montornès del Vallès un indicador de transparència (com, per exemple, el ITA de Transparency International, o el de DYNTRA). Tot i això, com s'ha esmentat a l'Objectiu 9.2, Montornès del Vallès ha estat reconegut per l'Administració Oberta de Catalunya (AOC) per la seva maduresa digital, situant-se entre els tres primers municipis catalans amb població de 5.000 a 20.000 habitants a l'Índex de Maduresa Digital.

Adicionalment, la Diputació de Barcelona realitza regularment una enquesta sobre la percepció ciutadana del municipi, els serveis i l'administració dels ajuntaments de la

província de Barcelona (Dibaròmetre), que ofereix dades útils sobre aquest aspecte. Inclou els 83 municipis de més de 10.000 habitants.

Segons el Dibaròmetre, un 35,3% de la població considera que l'Ajuntament de Montornès del Vallès és una institució molt o bastant transparent. Per contra, el 48,7% considerava que era poc o gens transparent. D'altra banda, el 56,8% de la població troba que l'Ajuntament afavoreix molt o bastant la participació ciutadana, per un 32,5% que considera que l'afavoreix poc o res.

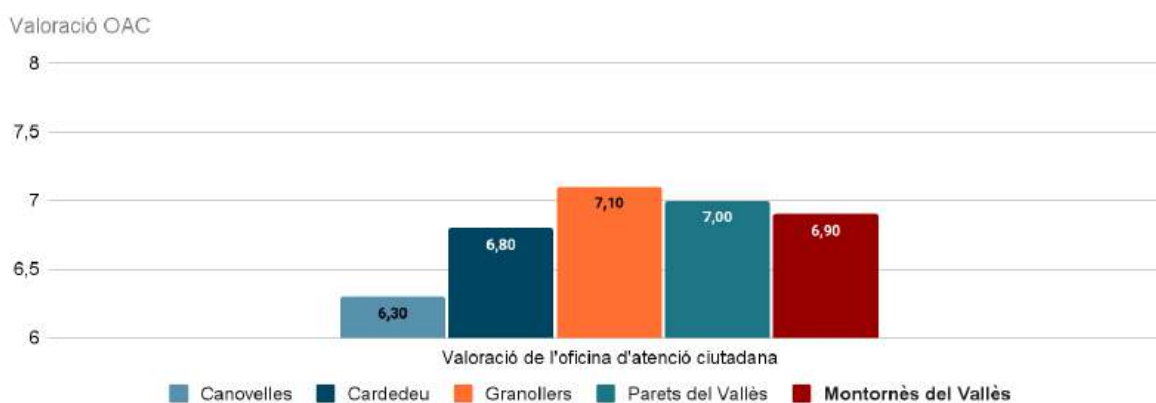
Gràfic 73 Comparativa municipal de variables de transparència i participació
Font: Diputació de Barcelona (DIBAmòmetre)

Els valors de Montornès del Vallès en totes dues magnituds han pujat respecte a enquestes anteriors, però estan per sota dels valors mitjans de la província quant a transparència.

En participació es troben per damunt. Quant als municipis comparables, Montornès del Vallès es troba per damunt en participació, però en la part baixa en transparència.

Qualitat dels serveis públics: Oficina d'Atenció Ciutadana

No existeixen dades en l'enquesta sobre la percepció de la qualitat de serveis públics concrets, exceptuant l'Oficina d'Atenció Ciutadana.

Gràfic 74 Comparativa municipal de valoració OAC
Font: Diputació de Barcelona (DIBAmòmetre)

Tràmits en línia

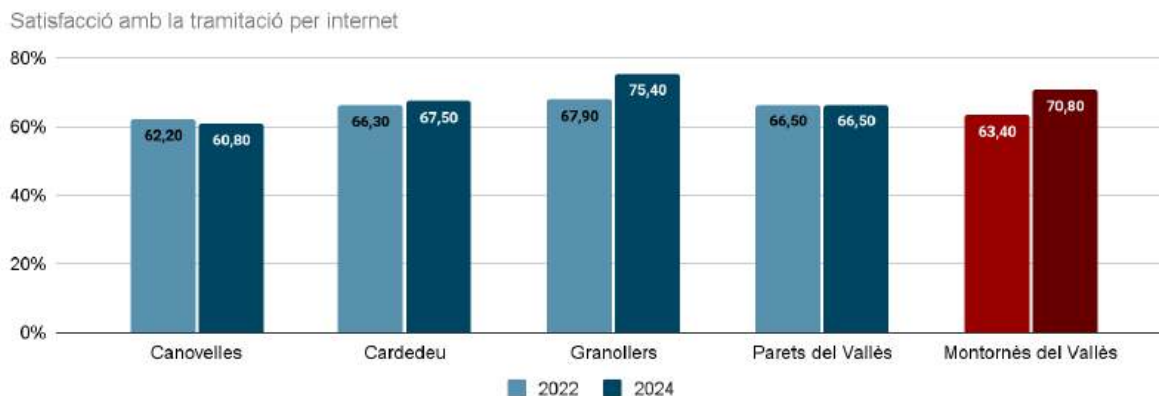
El percentatge de tràmits que es realitzen en línia creix anualment (a més de la major competència digital de la ciutadania, la carta de serveis que s'ofereixen en línia és cada vegada major).

Percentatge de tràmits en línia

Gràfic 75 Percentatge de tràmits en línia
Font: Ajuntament de Montornès del Vallès

De les persones que han realitzat tràmits en línia, el Dibaròmetre indica que un 70,8% han resultat molt o bastant satisfetes amb el funcionament, bastant per damunt que en altres municipis equivalents.

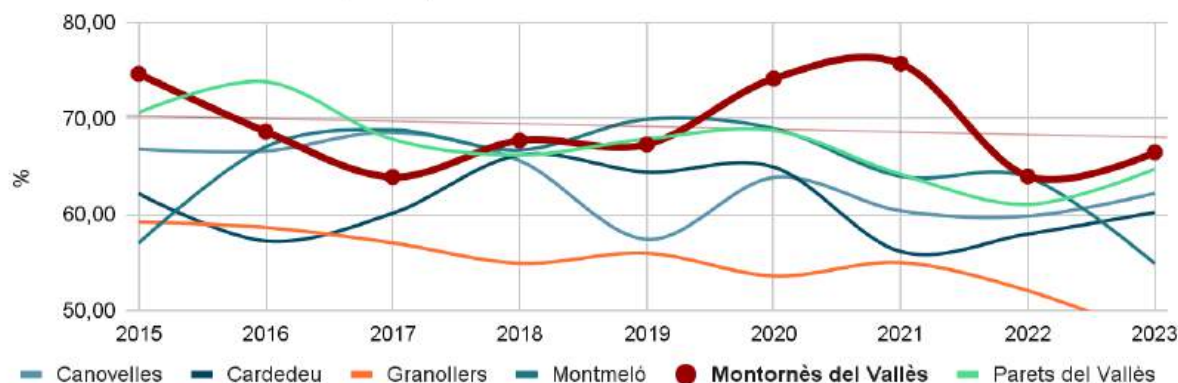

Gràfic 76 Comparativa municipal de satisfacció amb la tramitació per internet
Font: Diputació de Barcelona (DIBAmòmetre)

Solidesa i autonomia pressupostària

La solidesa i autonomia pressupostària de la institució municipal és un indicador que mesura la proporció pressupostària entre ingressos de recursos propis enfront del total dels ingressos. Es computen com a ingressos propis els impostos directes, indirectes, patrimonials, taxes i altres. S'elabora a partir de les dades de liquidació pressupostària en l'àmbit local (per a Montornès del Vallès, només es disposa de les liquidacions de 2018 i 2020, la resta s'ha completat a partir dels pressupostos).

10.3.2.1 Solidesa i autonomia pressupostària

Gràfic 77 Comparativa municipal de solidesa i autonomia pressupostària
Font: Ministerio de Hacienda y Función Pública

Mapatge d'agents rellevants

A continuació, s'enumeren els actors, públics i privats, que guarden algun tipus de relació amb la formulació i/o gestió dels diferents instruments de planificació estratègica esmentats en l'anàlisi qualitativa.

Organismes públics

- **Ajuntament de Montornès del Vallès**
 - Àrea de Presidència i Secretaria general
 - Àrea de Gestió Econòmica

- Àrea de Seguretat Ciutadana i Convivència
- **Diputació de Barcelona**
- **Generalitat de Catalunya**

4. Anàlisi DAFO per l'OE 10

A manera de conclusió d'aquest diagnòstic es mostra la matriu de febleses, amenaces, fortaleeses i oportunitats detectades en relació amb l'Objectiu Estratègic 10: Millorar els instruments d'intervenció i governança:

DEBILITATS	AMENACES
D1. A causa de la COVID-19, les estratègies de participació ciutadana han perdut eficàcia; moltes activitats han experimentat una caiguda d'interès o estan saturades. D2. Existeixen mancances en la comunicació interna, cosa que dificulta la coordinació i l'eficàcia entre els diferents departaments o equips de treball. D3. Els canals de comunicació estan dispersos, fet que genera una transmissió d'informació poc coherent i menys accessible per a la ciutadania. D4. Dificultats per adaptar-se als nous hàbits de consum de la ciutadania, especialment en relació amb les preferències digitals i el consum d'informació en línia. D5. La manca d'una cultura de prevenció fa que s'abordin de forma reactiva problemes que es podrien prevenir amb mesures anticipades. D6. No es disposa d'un pla integrat per a la gestió dels equipaments locals, la qual cosa afecta la planificació i l'ús eficient dels recursos comunitaris.	A1. Canvis socials que generen feblesa associativa. A2. Duplictat en les tasques i els comunicats. A4. Bretxa digital. A5. Augment de riscos en l'entorn. A6. Absència i pèrdua d'equip intern. A9. Transformacions en els sistemes de cooperació internacional.
FORTALESES	OPORTUNITATS
F1. Des de fa molts anys es fan projectes participatius. F2. El portal de l'empleat (telepresència) complementa la comunicació per correu electrònic. F3. Comunicacions digitalitzades amb la ciutadania. F4. Automatització de processos municipals mitjançant tecnologia ja iniciada (digitalització expedients). F6. Eficiència i transversalitat de l'equip. F8. Eficiència i transversalitat dels equips tècnics	O1. Repensar les estructures de participació per a sumar agents i col·lectius del municipi rellevants. O1. Potenciar els "regidors de barri" O2. Posar en marxa la intranet. O3. Web en procés de modernització. O4. Consorci Localret, que s'encarrega de donar suport i serveis a l'administració local catalana en matèria de tecnologies de la informació. O5. Contractació d'un/a tècnic/a de prevenció. O6. Desenvolupar un pla integrat d'equipaments locals. O9. Cooperació descentralitzada i cooperació ciutat-ciutat. O9. Ampliar les capacitats i iniciar de mica en mica projectes de cooperació directa.

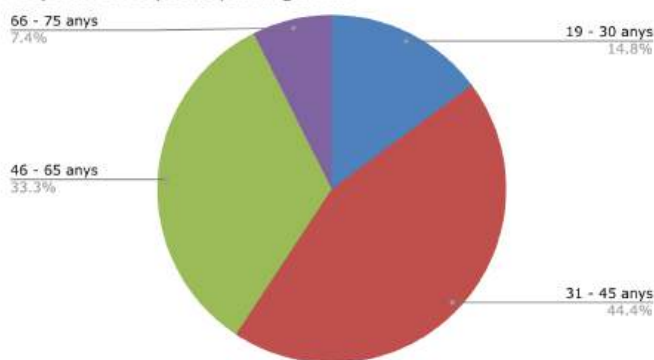
Resultats del diagnosi participatiu

La participació ciutadana és fonamental en la construcció d'una Agenda Urbana que respongui a les necessitats reals de la comunitat. Involucrar a la ciutadania en aquest procés no sols garanteix que les decisions siguin més inclusives i representatives, sinó que també enforteix el sentit de pertinença i responsabilitat col·lectiva en el desenvolupament del municipi.

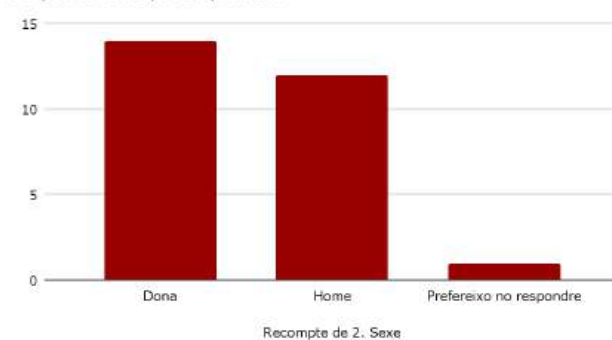
Amb aquest propòsit, s'ha dut a terme una enquesta de participació ciutadana en el municipi a través de la Plataforma 311, per a prioritzar i valorar els reptes més importants de l'Agenda Urbana. A través d'aquesta consulta, part de la ciutadania ha pogut expressar les seves opinions i preocupacions a Montornès del Vallès, cosa que permet identificar les àrees que requereixen major atenció i recursos. Aquest esforç busca assegurar que les decisions i accions futures reflecteixin les veritables necessitats i expectatives de la comunitat, enfortint així la col·laboració entre el govern local i els seus ciutadans.

A continuació es presenten els principals resultats de l'enquest

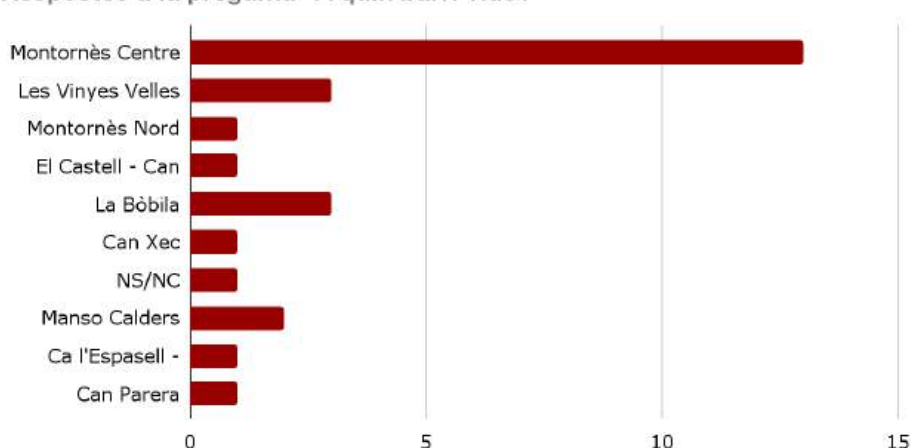
Proporció de respostes per rang d'edat

Proporció de respostes per sexe

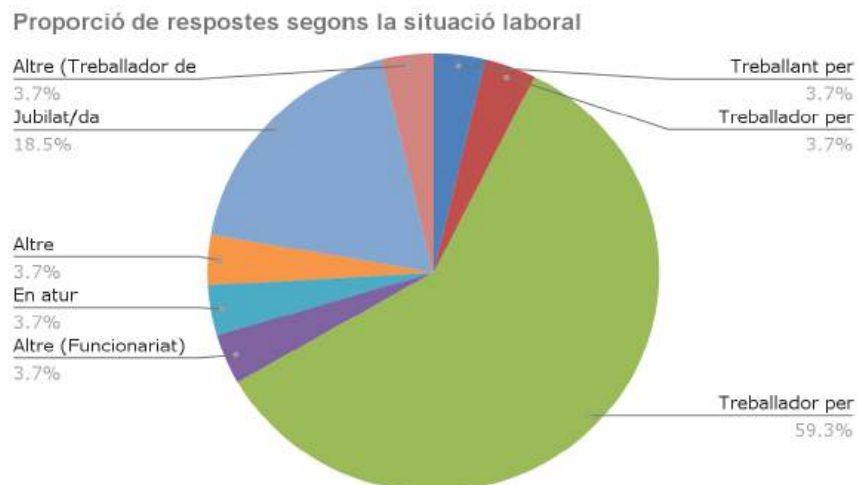

Respostes a la pregunta "A quin barri vius?"

Recompte de 3. "A quin barri vius?"

Gràfic 80 Recompte de respostes per barri
Font: Resultats de l'enquesta de participació ciutadana

Gràfic 81 Respostes a l'enquesta segons la situació laboral
Font: Resultats de l'enquesta de participació ciutadana

Amb els tres gràfics anteriors es pot veure que la majoria de les respostes a l'enquesta han estat de dones entre 31 i 45 anys que viuen al barri de Montornès Centre, i la situació laboral del qual és de treballador per compte aliena.

Pregunta: Aterrant al teu municipi, quins són els TRES temes que et preocupen més, en el teu dia a dia, pel fet de fer vida a Montornès del Vallès?

S'observa una diversitat de respostes en els temes que preocupen la ciutadania, abastant des de temes ambientals com la contaminació atmosfèrica i la qualitat de l'aire, fins a problemes de seguretat, incloent-hi la seguretat ciutadana, l'incivisme i la delinqüència.

Destaquen preocupacions socials com la pobresa de les famílies, l'emancipació dels joves i la inclusió i equitat per a persones amb discapacitat, relacionats amb l'OE6 sobre cohesió social. Entre els temes més recurrents d'aquest objectiu, destaca la seguretat, en particular la seguretat ciutadana esmentada repetidament en relació amb la falta de policies, el tràfic de drogues en zones infantils i l'augment de punts de venda de drogues.

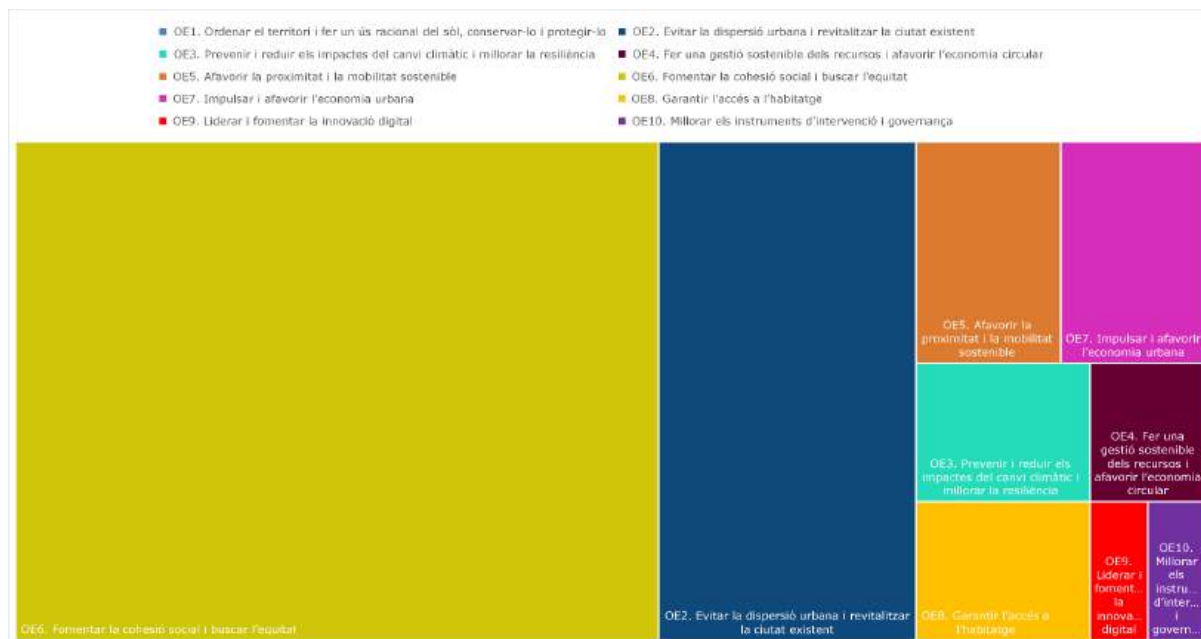
L'OE2 és el segon més assenyalat. La neteja del municipi és una preocupació constant, indicant que la ciutadania percep una falta de neteja en l'entorn urbà. Els problemes urbanístics i d'infraestructura també són evidents, com la falta d'accessibilitat i l'estat dels espais públics. S'esmenten barreres per a la inclusió, l'accessibilitat per a persones amb mobilitat reduïda i la necessitat de millorar les infraestructures de comunicacions.

Quant a les preocupacions econòmiques i d'habitatge (OE7 i OE8), hi ha un èmfasi significatiu en la vida laboral, l'economia i la disponibilitat d'habitatge assequible. Els ciutadans esmenten l'atur, els preus elevats de l'habitatge i la falta de lloguers disponibles.

La salut i l'educació, encara que no inclosos explícitament en l'Agenda Urbana, també són temes destacats, incloent-hi la necessitat de serveis mèdics d'urgència 24 hores, atenció mèdica en general i una educació de qualitat no massificada.

En conclusió, la resposta a aquesta pregunta reflecteix un conjunt divers de preocupacions ciutadanes relacionades amb la vida en el municipi avui dia. Les àrees clau d'atenció

inclouen la neteja i el manteniment de l'entorn, la seguretat ciutadana, l'accessibilitat, l'habitatge, i els serveis de salut i educació.

Il·lustració 1 Resum quantitatiu des temes que preocupant més a la ciutadania en el dia a dia per Objectiu Estratègic

Font: Elaboració pròpia a partir dels resultats de l'enquesta de participació ciutadana

OE	REPTES
1	—
2	Habitabilidad y servicios Més neteja als carrers Ética urbanística Neteja i salubritat del municipi Accesibilidad Limpieza Limpieza Nateja Limpieza
3	Contaminació atmosfèrica Qualitat del aire Medioambiente
4	Reciclatge, tractament de residus, neteja El consum ir/responsable
5	Mobilitat y transporte Estacionament vehicles La mobilitat sostenible (inexistent, zero promoguda) accessibilitat per persones amb movilitat reduïda pels carrers del poble

OE	REPTES
6	Seguretat ciutadana (hi ha furts als cotxes i trafic de drogues en zones infantils Pobresa de les famílies espanyoles i estrangeres Futur dels joves Viure a Montornès Emancipació dels joves Seguridad y limpieza Seguretat ciutadana Immigració Delinqüència Ocupació ilegal Incivisme Cada vez más inmigració Envel·liment de la població Seguretat Dels veïns Barreres per la inclusió Educació Sanitat Seguridad ciudadana Acceso a una educación de calidad no masificada Inclusión y equidad para las personas con discapacidad y/o diversidad funcional La inacción de algunos cuerpos de seguridad ante conflictos vecinales sin ánimo alguno de escuchar
7	Vida laboral dels ciutadans/es Economía Paro Cuidar al comercio local
8	Habitatge (preus massa elevats pel que s'està oferint Habitatge el alquiler de viviendas inexistente
9	Millora de les infraestructures TIC i de comunicacions intraurbana al Municipi
10	Millora de la gestió dels serveis municipals

Pregunta: Ampliant la mirada a 10 anys vista, quins creus que són els TRES principals reptes que té Montornès del Vallès com a municipi?

Ampliant el focus de les preocupacions ciutadanes a 10 anys vista, es repeteix la diversitat de respostes, encara que en general es concentren en els mateixos Objectius Estratègics que la resposta a la pregunta anterior, amb alguna diferència.

L'àmbit social continua sent el més esmentat (OE6). Es demanda una atenció social i sanitària pública de qualitat, amb una reducció de desigualtats i una millor atenció a la població major, incloent-hi la creació d'un centre de salut 24 hores amb professionals suficients. La seguretat ciutadana és una altra preocupació important, amb crides a

millorar la seguretat general i a garantir la presència d'agents de policia suficients. La cultura i el civisme també apareixen com a àrees d'interès, amb proposades per a augmentar les activitats culturals i d'oci que incloguin persones de totes les edats, així com per a fomentar una convivència i civisme exemplars.

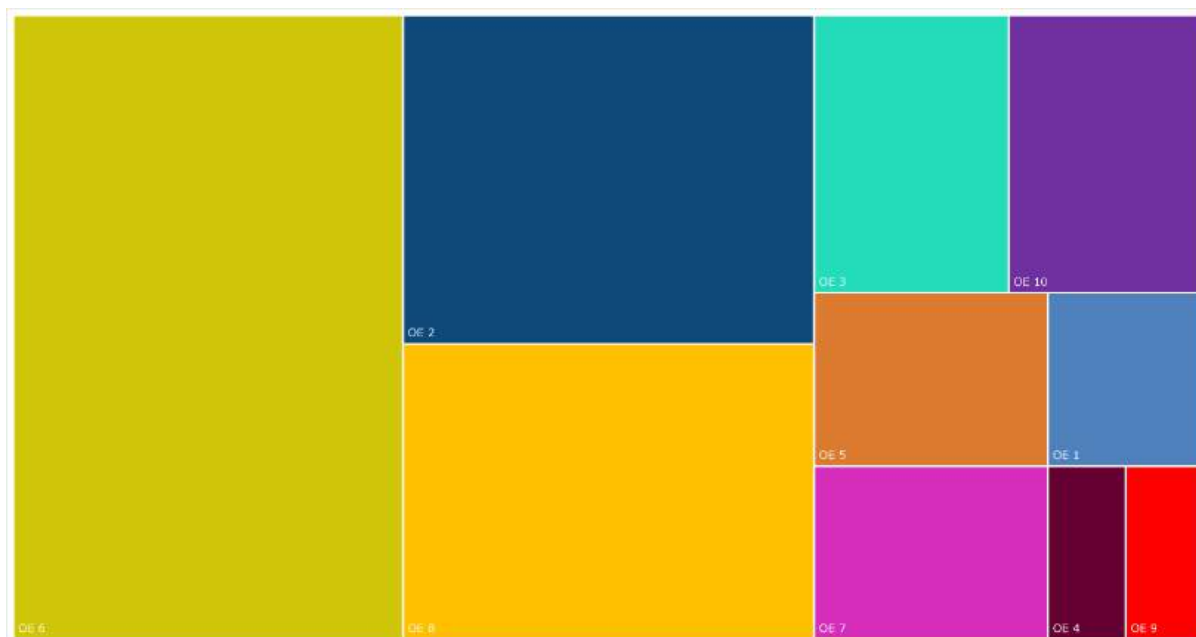
L'habitatge és un tema recurrent (OE8), amb suggeriments per a millorar els edificis existents, incloent-hi la instal·lació d'ascensors en pisos que no els tenen i la renovació de façanes per a evitar la formació de guetos. També s'esmenten la necessitat d'habitatge tutelat i la importància de mantenir els serveis bàsics que permetin als ciutadans viure sense haver de desplaçar-se a altres localitats.

En termes d'infraestructura i desenvolupament econòmic, es ressalta la necessitat de millorar les infraestructures TIC i de fomentar un teixit industrial de qualitat, incloent-hi la substitució de la indústria química per altres vetes de mercat més sostenibles.

A diferència de les preocupacions actuals, en el marc temporal d'ací a 10 anys destaca l'increment de respostes relacionades amb el medi ambient i els recursos (OE1, OE3 i OE4); s'observa un fort èmfasi en la recuperació de l'entorn natural, amb la neteja de boscos i rius com una prioritat, a més de la creació de més zones verdes i lúdiques infantils. La qualitat de l'aire i l'energia neta i sostenible també són temes destacats. S'esmenta la importància d'abordar el canvi climàtic i d'aprofitar energies renovables i l'aigua de manera més eficient.

També apareix el tema de la mobilitat (OE5), sobre el que la ciutadania proposa millorar el transport intern i assegurar una major connectivitat amb pobles pròxims per a aconseguir objectius comuns.

Finalment, s'advoca per una millor gestió dels recursos municipals (OE10), amb suggeriments per a reduir els llocs de treball a l'ajuntament, disminuir la duplicació de càrrecs i millorar la gestió dels diners públics.

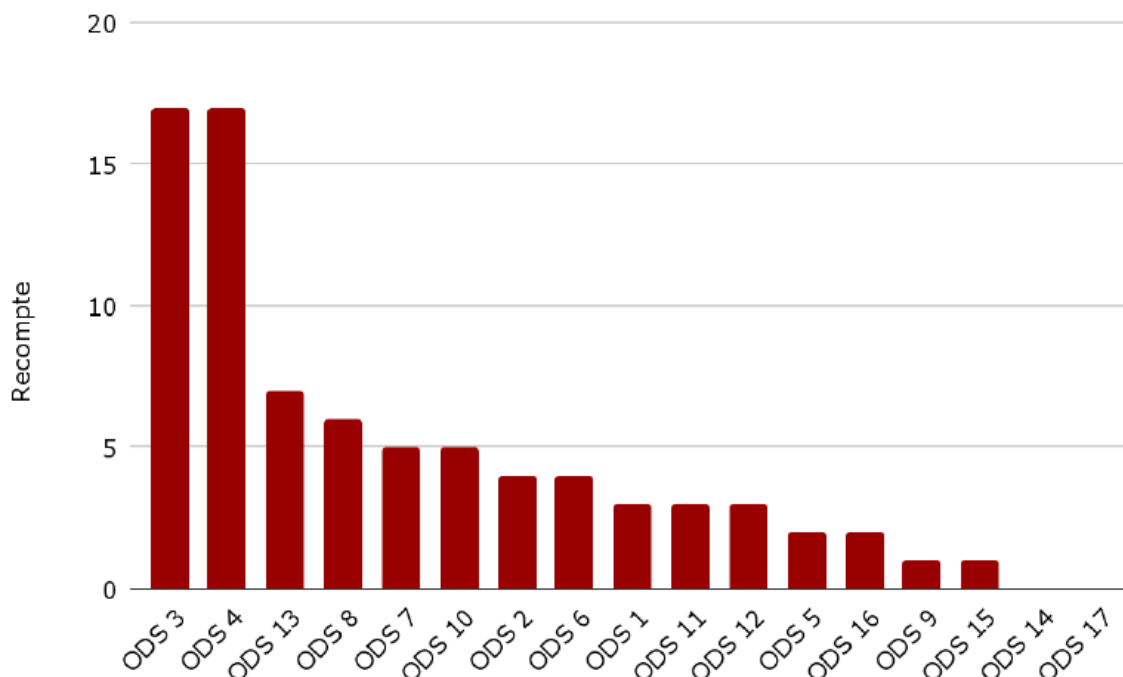

Il·lustració 2 Resum quantitatiu des respostes sobre els tres principals reptes de Montornès del Vallès a 10 anys vista per Objectiu Estratègic

Font: elaboració pròpia a partir dels resultats de l'enquesta de participació ciutadana

OE	REPTES	
1	Recuperación del entorno natural y bosques y río limpios Mantenimiento del entorno natural	
2	Més zones verdes i zones lúdiques infantils on poder estar en les tardes d'estiu Neteja Manteniment calles Més manteniment Més neteja Qualitat del aire	Conectarse con los pueblos de alrededor para. conseguir objetivos comunes Mantener los servicios básicos para poder vivir sin acudir a otros lugares (ciudades 15 minutos) Una glorieta davant ajuntament Mas equipamientos municipales de todo tipo
3	Qualitat del aire Cambio climático Més refugis climàtics Cambio climatico	
4	Energia neta i sostenible	
5	Mobilitat Energies renovables i aprofitament del aigua Transporte interno	
6	Atenció social i sanitària pública de qualitat Control de la droga Educació de qualitat Més Seguretat Reducció de les desigualtats Sanitat Gent gran Referente en convivencia y civismo Más opciones formativas y de ocio para los jóvenes, independientemente de su condición	Activitats culturals i d'oci que incloguin a grans, joves i petis Salut i benestar Seguretat Tenir agents de policia suficients per la població de Montornès enir Centre de Salut 24h amb professionals suficients Mas Cultura Atención primaria Civismo Seguridad ciudadana
7	Teixit industrial de qualitat Substitució de la indústria química per altres nínxols de treball i mercat Trabajo de calidad	
8	Millorar habitatges (ascensor en pisos que no en tenen, millorar façanes) per evitar formació de ghettos (pitjors habitatges = gent amb menys recursos Habitatge Habitatge	Pisos tutelados Vivienda Vivienda Vivienda Vivienda Vivienda
9	Infraestructures TIC	
10	Reduir llocs de treball a l'ajuntament Millora dels serveis municipals Disminución de doblaments de carreccs al ajuntament, guanyant presupost Ajuntament millor gestió Dels diners públics i menys lladres i endollats a l'Ajuntament	

Pregunta: Com a ciutadà/na del món, ens agradaria saber quins són els tres Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) que et preocupen més, a escala global.

Gràfic 82 Els ODS que preocupant més a la ciutadania
Font: Resultats de l'enquesta de participació ciutadana

S'ha inclòs en l'enquesta una pregunta relacionada amb els ODS, seguint la línia d'harmonitzar el diagnòstic per a totes dues agendes i trobar punts en comú.

L'ODS 3 (Salut i benestar) i l'ODS 4 (Educació de qualitat) van ser els més esmentats, amb 17 esments cadascun, seguits de l'ODS 13 (Acció pel clima), que va ser esmentat 7 vegades. En contrast, l'ODS 14 (Vida submarina) i l'ODS 17 (Aliances per a aconseguir els objectius) no van rebre cap esment. Això cobra sentit en pensar que l'ODS 14 no és aplicable al context de Montornès del Vallès, i que l'ODS 17 sol ser menys pròxim a la població en general.

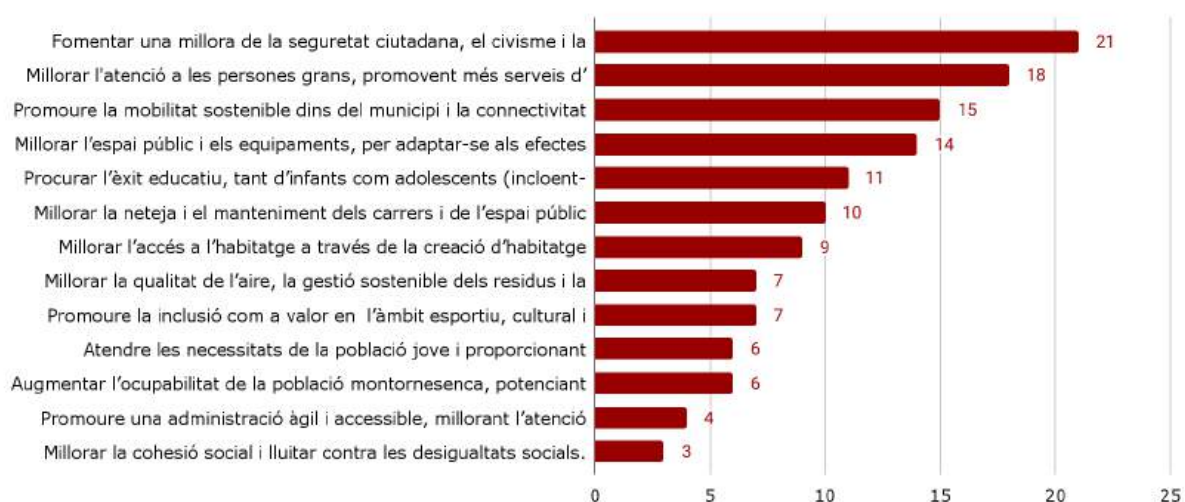
Alguns ODS, com l'ODS 8 (Treball decent i creixement econòmic), van ser seleccionats 6 vegades, mentre que uns altres, com l'ODS 5 (Igualtat de gènere) i l'ODS 16 (Pau, justícia i institucions sòlides), van rebre només 2 esments cadascun. En resum, els ODS que més preocupen les persones que van respondre a escala global són principalment la Salut i benestar (ODS 3) i l'Educació de qualitat (ODS 4).

Pregunta: Dels següents projectes i actuacions, pensant globalment en les necessitats de la ciutadania de Montornès del Vallès, quins projectes consideres més prioritaris?

Llistat d'actuacions:
Fomentar una millora de la seguretat ciutadana, el civisme i la convivència.
Millorar l'atenció a les persones grans, promovent més serveis d'atenció, acompanyament i assistència per una vida digna.
Promoure la mobilitat sostenible dins del municipi i la connectivitat amb transport públic interurbà, especialment el tren.

Procurar l'èxit educatiu, tant d'infants com adolescents (incloent-hi l'etapa de 0-3 anys).
Millorar la neteja i el manteniment dels carrers i de l'espai públic urbà.
Millorar l'accés a l'habitatge a través de la creació d'habitatge social, públic i protegit, millorant la seva qualitat i quantitat.
Millorar l'espai públic i els equipaments, per adaptar-se als efectes del canvi climàtic.
Millorar la qualitat de l'aire, la gestió sostenible dels residus i la gestió responsable dels espais i recursos naturals.
Promoure la inclusió com a valor en l'àmbit esportiu, cultural i festiu, per a tota la població i una programació estable en aquests àmbits.
Atendre les necessitats de la població jove i proporcionant recursos i oportunitats.
Augmentar l'ocupabilitat de la població montornesenca, potenciant l'acompanyament a les persones que es troben en situació d'atur i la creació de projectes d'ocupació.
Promoure una administració àgil i accessible, millorant l'atenció ciutadana presencial i reduint la bretxa digital.
Millorar la cohesió social i lluitar contra les desigualtats socials.

Taula 25 Llistat d'actuacions incloses en l'enquesta de participació ciutadana

Taula 26 Priorització de les actuacions proposades a l'enquesta de participació ciutadana
Font: Resultats de l'enquesta de participació ciutadana

Aquests resultats reflecteixen les prioritats percebudes per la ciutadania en les respostes anteriors. Les actuacions de millora de la seguretat ciutadana, el foment del civisme i la convivència es destaquen com la màxima prioritat, amb 21 vots, resultats que reflecteixen una vegada més una preocupació significativa per la seguretat i l'ordre social en la comunitat.

L'atenció a les persones majors també és una prioritat important, amb 18 vots. Les persones subratllen la necessitat de promoure més serveis d'atenció, acompanyament i assistència per a garantir una vida digna a aquest sector de la població. La promoció de la mobilitat sostenible dins del municipi i la millora de la connectivitat amb el transport públic interurbà, especialment el tren, és un altre projecte considerat prioritari, obtenint 15 vots. Això suggereix un interès considerable a millorar les opcions de transport i reduir la dependència de l'automòbil.

L'adaptació al canvi climàtic apareix com la quarta prioritat del municipi amb 14 vots, assenyalant la necessitat de millorar l'espai i els equipaments públics amb vista a l'agreuament creixent dels seus efectes.

L'educació és igualment rellevant, amb 11 vots dirigits a procurar l'èxit educatiu de nens i adolescents, inclosa l'etapa de 0 a 3 anys. Així mateix, la neteja i el manteniment dels espais públics urbans són aspectes que també preocupen, amb 10 vots que indiquen la necessitat de millorar l'estat general dels carrers i àrees públiques.

L'accés a l'habitatge, amb 9 vots, ressalta la demanda de crear més habitatges socials, públics i protegides, millorant tant la seva qualitat com la seva quantitat. En el següent nivell de prioritat, amb 7 vots cadascun, es troben projectes relacionats amb la millora de la qualitat de l'aire, la gestió sostenible de residus i la gestió responsable d'espais i recursos naturals, i la promoció de la inclusió en activitats esportives, culturals i festives.

Atendre les necessitats de la població jove, amb 6 vots, i la promoció de l'ocupabilitat mitjançant l'acompanyament a persones en situació de desocupació i la creació de projectes d'ocupació també són reconegudes com a àrees rellevants.

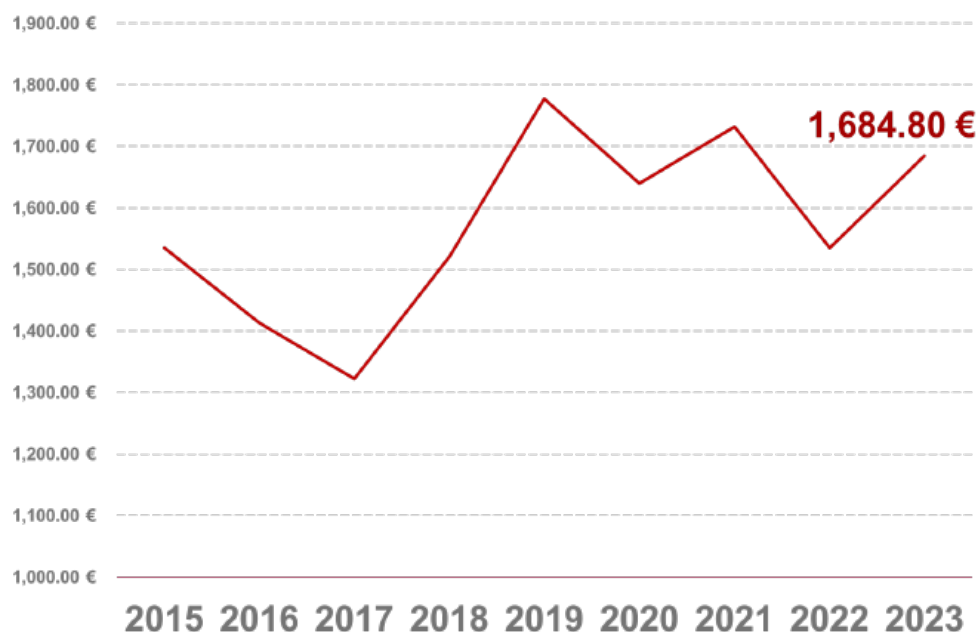
En resum, si aquests resultats reflectissin el gros de la percepció pública de Montornès del Vallès, es podria dir que aquesta valora principalment la seguretat, l'atenció a les persones majors, la mobilitat sostenible i l'educació, mentre que l'habitatge, el canvi climàtic i la inclusió també són preocupacions notables però amb menor prioritat relativa.

Anàlisi de la Hisenda Local

L'anàlisi del pressupost municipal de Montornès del Vallès brinda una visió integral de les prestacions que pot oferir el municipi als seus ciutadans i la gestió efectiva que realitza l'entitat amb els recursos públics. Aquest exercici no sols permet avaluar l'eficiència efectiva de l'organisme municipal, sinó que també permet diagnosticar les àrees clau que requereixen atenció i millora en el marc de l'Agenda Urbana Espanyola.

Dins del context de l'Agenda Urbana Espanyola, l'anàlisi pressupostària de Montornès del Vallès es converteix en una peça fonamental per a entendre com s'alineen els esforços locals amb els objectius nacionals i globals de desenvolupament sostenible. I és que el pressupost municipal reflecteix les prioritats i estratègies de l'Ajuntament en termes de serveis socials, infraestructures, educació, cultura, medi ambient i desenvolupament econòmic.

La despesa per habitant en Montornès del Vallès ha variat en funció de les necessitats del municipi i les decisions pressupostàries preses per l'Ajuntament. En 2023, la despesa per habitant fou d'aproximadament 1,684.44€. Aquest valor és lleugerament superior a la mitjana provincial de 1,613.58€, el que indica un esforç local per mantenir o incrementar els serveis als ciutadans.

Gràfic 83 Despesa per habitant de Montornès del Vallès durant el període 2015-2023
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda d'Espanya

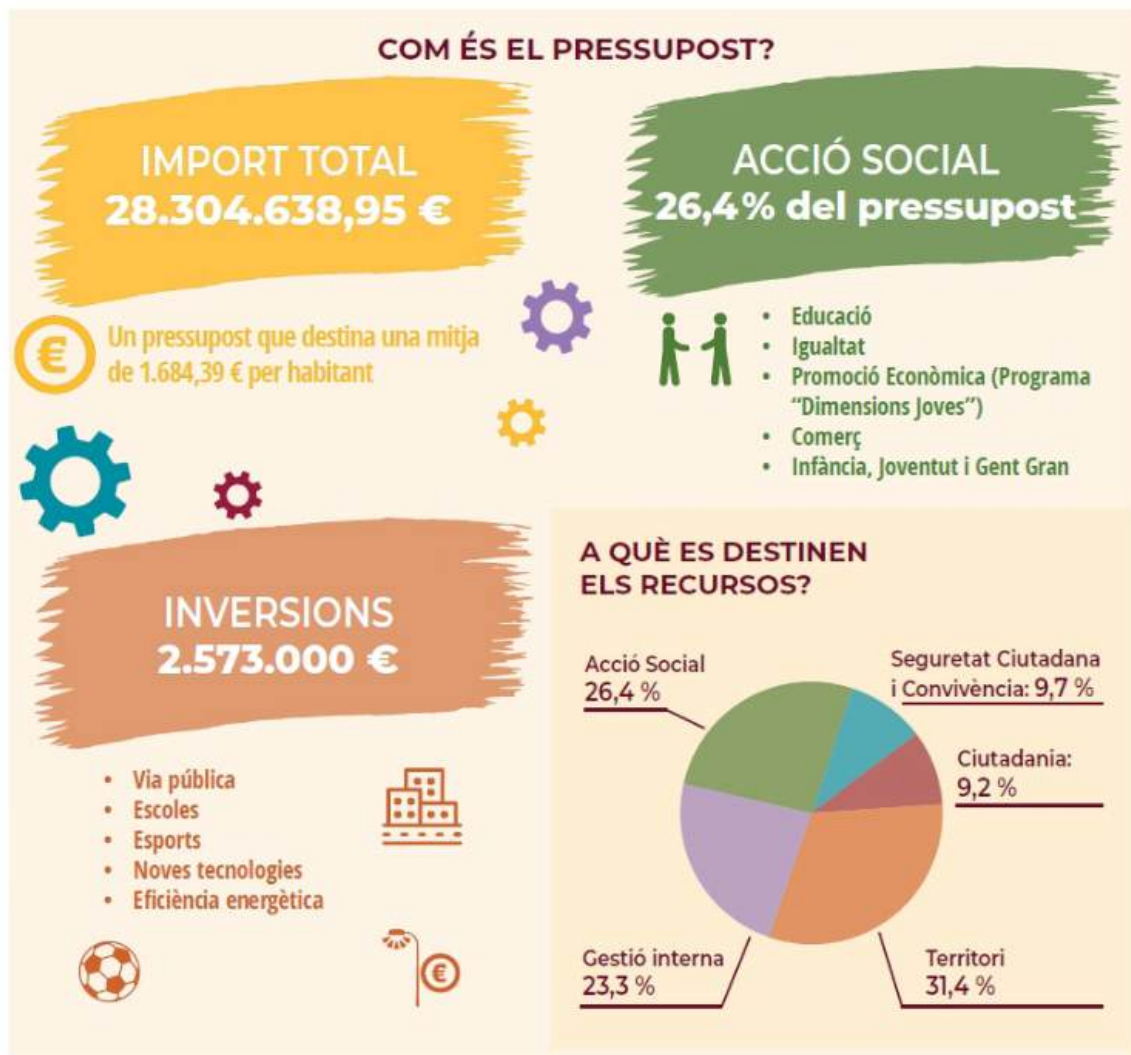
El pressupost de Montornès del Vallès en l'últim any analitzat es distribueix en diferents àrees clau, utilitzant la classificació funcional del pressupost i per tipus de despesa s'inclouen:

- **Serveis Socials i Educació.** Una part significativa del pressupost es destina a programes de benestar comunitari (14.10%), educació (10.86%) i/o serveis socials i promoció social (5.94%). Aquesta part del pressupost d'enfocament social conforma

pràcticament un terç del total pressupostat pel municipi, posseint una importància crucial en la millora de la qualitat de vida dels habitants de Montornès del Vallès. Els programes de benestar comunitari inclouen diverses iniciatives destinades a secundar a famílies en situació de vulnerabilitat, promoure la inclusió social i fomentar activitats comunitàries les quals enforteixin el teixit social del municipi. La inversió en educació reflecteix el compromís del municipi amb el futur dels seus joves, garantint recursos per les escoles locals, activitats extraescolars i programes de formació contínua. A més, els serveis socials i la promoció social abasten des de l'atenció a persones majors fins a la implementació de polítiques d'igualtat i assistència a col·lectius desfavorits. Aquesta perspectiva integral cerca atendre les necessitats immediates de la població i també construir una comunitat més resilient i cohesionada a llarg termini.

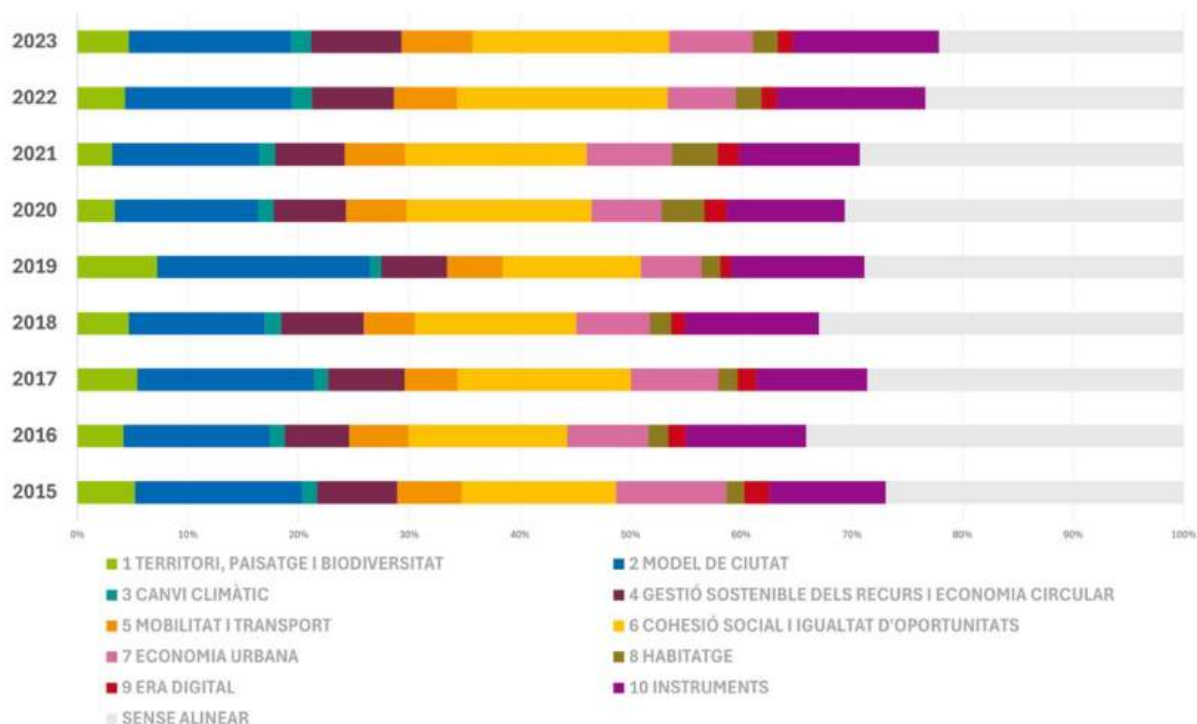
- **Infraestructures i Urbanisme.** Inversions en seguretat i mobilitat ciutadana (8.48%), infraestructures (6.88%) i habitatge i urbanisme (5.66%) reflecteixen l'esforç del municipi per millorar la qualitat dels seus espais urbans i la seguretat dels seus habitants. Aquestes inversions es destinen a la millora de carreteres, la construcció i manteniment d'equipaments públics i als projectes d'habitatge accessible, contribuint a un entorn més segur i habitable per a tota la ciutadania. Així mateix, es persegueix fomentar una mobilitat sostenible mitjançant la implementació d'infraestructures que promoguin l'ús del transport públic i alternatives no motoritzades.
- **Cultura i Esport.** S'assignen fons considerables a la promoció d'activitats culturals (8.73%) i esportives (5.72%), evidenciant el compromís del municipi amb l'enriquiment cultural i el benestar físic dels seus residents. Els recursos destinats a la cultura donen suport a una àmplia gamma d'actes, des d'espectacles teatrals fins festivals locals, enfortint la identitat i cohesió comunitària. En l'àmbit esportiu, les inversions faciliten la creació i manteniment d'instal·lacions esportives, altrament l'organització de programes i competicions, promovent un estil de vida actiu i saludable entre la població de totes les edats.

Montornès del Vallès durant 2023 ha enfocat les seves inversions en àrees estratègiques que busquen millorar la qualitat de vida dels residents, fomentar el desenvolupament econòmic i aconseguir assentaments resilient a més de sostenibles en el temps. És per això que la relació amb l'Agenda 2030 i l'Agenda Urbana Espanyola és fonamental. Alinear el pressupost municipal amb aquests marcs no sols permet conèixer els esforços realitzats en la seva consecució, també proporciona una guia estratègica per analitzar i distribuir els recursos de manera eficient i equitativa.

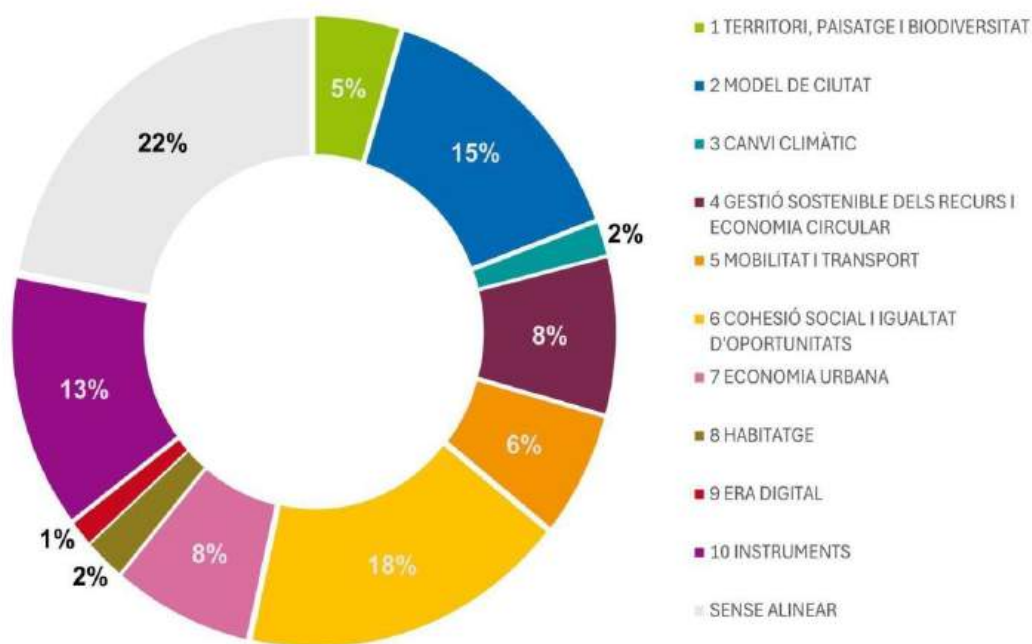
Il·lustració 3 "Com és el pressupost?"
Font: Ajuntament de Montornès del Vallès.

Alineament amb l'Agenda Urbana

Gràfic 84 Evolució del alineament del pressupost de Montornès del Vallès amb l'Agenda Urbana (2015-2023)
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda d'Espanya

L'anàlisi del pressupost de Montornès del Vallès, en el context de l'Agenda Urbana Espanyola, revela una distribució equilibrada de recursos que dona compte del compromís del municipi amb el desenvolupament sostenible i la millora continua de la qualitat de vida urbana. Encara que alguns objectius reben una atenció més destacada respecte altres en terminis d'assignació pressupostària, és important considerar el context global i les tendències al llarg dels anys per comprendre millor l'estratègia pressupostària.

Gràfic 85 Alineament del pressupost de Montornès del Vallès amb l'Agenda Urbana (2023)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda d'Espanya

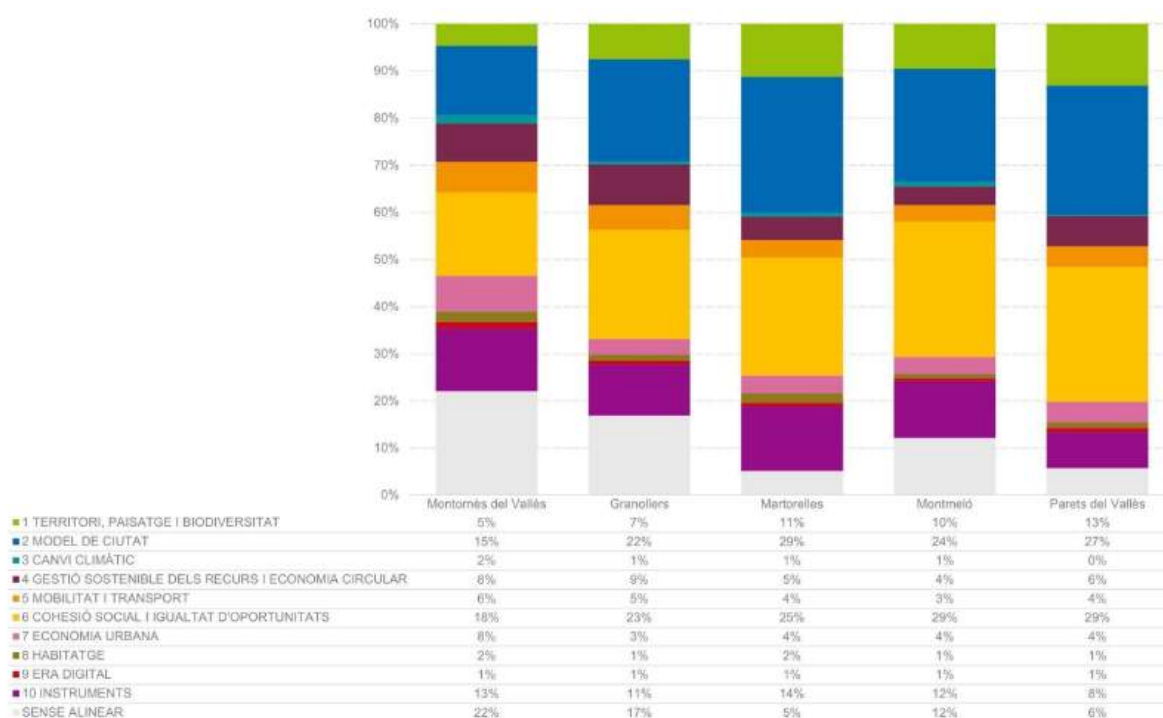
L'objectiu estratègic 2, «Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent», destaca com un dels principals receptors de recursos al llarg del període analitzat, amb una assignació que oscil·la entre el 12.3% i el 19.3%. Aquesta prioritat reflecteix un enfocament en la planificació urbana sostenible i l'ús eficient del sòl, alineat amb els principis de l'AUE per promoure una urbanització compacta i sostenible.

Un altre objectiu clau que rep una atenció significativa és el punt 6, «Fomentar cohesió social i buscar l'equitat», amb una assignació que oscil·la entre el 12.5% i el 19.1%. Aquesta assignació destaca la importància que el municipi atorga a la inclusió social a l'enfortiment dels lligams comunitaris, situació que contribueix a la construcció d'una societat més cohesionada i equitativa.

Quant a «Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular», es pot observar una assignació que oscil·la entre el 6.0% i el 8.2%, dades que exposen un compromís amb la sostenibilitat ambiental i la promoció de pràctiques econòmiques més responsables i eficients.

La «Millora dels instruments d'intervenció i governança» també rep una atenció significativa en el pressupost, amb una assignació que fluctua entre el 10.0% i el 13.5%. Aquest objectiu subratlla la importància de reforçar les capacitats de gestió i planificació del municipi per garantir una governança eficaç i transparent.

Encara que alguns objectius com «Liderar i fomentar la innovació digital» i «Garantir l'accés a l'habitatge», reben una assignació menor en comparació a altres, és crucial reconèixer la seva rellevància en el context més ampli de l'AU. Aquestes metes poden representar àrees d'oportunitat per una major inversió i atenció en el futur, especialment a mesura que evolucionen les necessitats i demandes de la comunitat.

Gràfic 86 Comparativa municipal del alineament del pressupost amb l'Agenda Urbana (2023)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda d'Espanya

En conjunt, l'anàlisi del pressupost de Montornès del Vallès sota el marc de l'AUE dibuixa un quadre d'un municipi dedicat a un desenvolupament urbà integral i equilibrat. L'assignació estratègica de recursos, junt amb l'atenció als deu objectius de l'AUE, demostra un compromís amb l'eficiència i la sostenibilitat en la cerca d'un futur millor per a tota la ciutadania.

Aquesta conclusió es confirma observant l'anàlisi comparativa del pressupost de Montornès del Vallès respecte a altres municipis com Granollers, Martorelles, Montmeló i Parets del Vallès; el qual ofereix una valuosa perspectiva quant a les prioritats i estratègies d'inversió de la localitat.

Quant a prioritats d'inversió, per objectius:

1. Ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo

- Montornès del Vallès: 5%
- Altres municipis: Granollers (7%), Martorelles (11%), Montmeló (10%), Parets del Vallès (13%)
- Inversió mitjana anual de 2015 a 2023: 1.215.032 euros

Montornès del Vallès dedica un 5% del seu pressupost a aquest objectiu, quantia considerablement menor en comparació amb els altres municipis. Això suggereix que, encara que l'ordenament territorial és una prioritat, altres localitats estan invertint més en la conservació i protecció del sòl. En 2019, va haver-hi un augment significatiu en la inversió respecte a anys anteriors.

2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent

- Montornès del Vallès: 15%
- Altres municipis: Granollers (22%), Martorelles (29%), Montmeló (24%), Parets del Vallès (27%)
- Inversió mitjana anual de 2015 a 2023: 3.811.106 euros

Montornès del Vallès inverteix menys en la revitalització urbana i la prevenció de la dispersió urbana en comparació amb altres municipis, especialment Martorelles i Parets del Vallès. Això podria indicar una estratègia diferent o menys pressió urbanística.

3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència

- Montornès del Vallès: 2%
- Altres municipis: Granollers (1%), Martorelles (1%), Montmeló (1%), Parets del Vallès (0%)
- Inversió mitjana anual de 2015 a 2023: 371.902 euros

La inversió de Montornès del Vallès en aquest objectiu és lleugerament superior a la d'altres municipis, excepte Parets del Vallès, el qual no ha assignat pressupost per aquest propòsit. Aquesta inversió podria estar relacionada amb la vulnerabilitat de la zona als efectes del canvi climàtic o amb la proactivitat del municipi en l'adopció de mesures preventives. Encara que la inversió per la consecució d'aquest objectiu hagi estat menor en comparació amb altres, ha crescut progressivament durant el període. Els projectes recollits en aquest

objectiu inclouen la millora de la infraestructura de drenatge per a prevenir inundacions, la creació de sistemes d'alerta primerenca per esdeveniments climàtics extrems i la promoció de pràctiques sostenibles en la gestió de residus i energia.

4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular

- Montornès del Vallès: 8%
- Altres municipis: Granollers (9%), Martorelles (5%), Montmeló (4%), Parets del Vallès (6%)
- Inversió mitjana anual de 2015 a 2023: 1.779.092 euros

Montornès del Vallès manifesta una inversió considerable en la gestió sostenible dels recursos, comparable a la de Granollers i major que la inversió d'altres municipis. Aquest objectiu ha evidenciat una inversió consistent en projectes de gestió de residus i eficiència energètica. S'han implementat programes de reciclatge a gran escala, sistemes de gestió d'aigües residuals i projectes d'energia renovable, com la instal·lació de panells solars en edificis públics.

5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible

- Montornès del Vallès: 6%
- Altres municipis: Granollers (5%), Martorelles (4%), Montmeló (3%), Parets del Vallès (4%)
- Inversió mitjana anual de 2015 a 2023: 1.410.327 euros

Montornès del Vallès inverteix més en mobilitat sostenible en comparació amb Martorelles i Montmeló i un percentatge bastant similar respecte a Granollers. Les inversions en mobilitat sostenible han estat significatives durant el període, ja que la mobilitat suposa un repte clau a Montornès del Vallès, a causa de la seva proximitat a grans centres urbans com Barcelona. Millorar la connectivitat i promoure l'ús de modalitats de transport sostenibles són essencials per reduir la congestió i la millora de la qualitat de vida.

6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat

- Montornès del Vallès: 18%
- Altres municipis: Granollers (23%), Martorelles (25%), Montmeló (29%), Parets del Vallès (29%)
- Inversió mitjana anual de 2015 a 2023: 945.744 euros

Encara que Montornès del Vallès dedica una part significativa del seu pressupost a la cohesió social, altres municipis com Montmeló i Parets del Vallès inverteixen encara més, incidint en una prioritat superior en la cohesió social i equitat, com s'ha pogut observar en anteriors apartats. Els programes que integren aquest pressupost promovent l'equitat i la inclusió han ajudat a enfortir el teixit social i assegurar que tots els residents tinguin les mateixes oportunitats. Des de l'entitat s'ha invertit no sols en programes específics, sinó també en partides que posseeixen sinergies i correlacions significatives en els seus efectes.

7. Impulsar i afavorir l'economia urbana

- Montornès del Vallès: 8%

- Altres municipis: Granollers (3%), Martorelles (4%), Montmeló (4%), Parets del Vallès (4%)
- Inversió mitjana anual de 2015 a 2023: 1.194.086 euros

Montornès del Vallès presenta un marcat enfocament per impulsar l'economia urbana, amb una inversió significativament major en comparació amb altres municipis. Això indica una estratègia focalitzada en el desenvolupament econòmic local. Comptant amb un sector industrial notable, Montornès es beneficia de les inversions en infraestructures econòmiques que fomenten la innovació i el creixement empresarial. La col·laboració publicoprivada ha de ser clau en aquest procés: expandint els sectors productius diversificant i promovent sectors comercials i/o de serveis.

8. Garantir l'accés a l'habitatge

- Montornès del Vallès: 2%
- Altres municipis: Granollers (1%), Martorelles (2%), Montmeló (1%), Parets del Vallès (1%)
- Inversió mitjana anual de 2015 a 2023: 515.937 euros

La inversió de Montornès del Vallès en accés a l'habitatge és similar a la de Martorelles i lleugerament superior a la dels altres municipis. Igualment, encara que la inversió en aquest objectiu sigui relativament baixa, s'ha incrementat progressivament. L'accés a l'habitatge és un tema crític, especialment per als joves i les famílies amb baixos ingressos. Les inversions en aquest objectiu han d'haver millorat les condicions de vida de molts residents i ajudat a estabilitzar el mercat immobiliari local.

9. Liderar i fomentar la innovació

- Montornès del Vallès: 1%
- Altres municipis: Granollers (1%), Martorelles (1%), Montmeló (1%), Parets del Vallès (1%)

Tots els municipis, inclòs Montornès del Vallès, dediquen una proporció mínima del seu pressupost a la innovació digital. Això pot indicar una necessitat d'incrementar la inversió en tecnologia i l'adopció de solucions digitals per millorar l'eficiència i la qualitat de vida.

10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança

- Montornès del Vallès: 13%
- Altres municipis: Granollers (11%), Martorelles (14%), Montmeló (12%), Parets del Vallès (8%)

Montornès del Vallès declara un alt compromís amb la millora de la governança, comparable a Martorelles i major que Parets del Vallès. Això subratlla la importància que la localitat atorga a l'eficiència administrativa, la transparència i la participació ciutadana. Aquesta finalitat ha rebut fons per millorar la capacitat administrativa del municipi, fomentar la participació dels ciutadans i assegurar una governança efectiva i transparent.

Part del pressupost sense alinear

- Montornès del Vallès: 22%

- Altres municipis: Granollers (17%), Martorelles (5%), Montmeló (12%), Parets del Vallès (6%)

Montornès del Vallès compta amb una proporció del seu pressupost sense alinear, considerablement major en comparació amb altres municipis. Això podria indicar àrees de despesa no específicament categoritzades dins dels objectius de l'AUE o una necessitat d'establir amb major precisió l'assignació pressupostària. Una millor categorització i seguiment de la despesa sense alinear permetria a Montornès del Vallès optimitzar els seus recursos i garantir el seu alineament amb els objectius estratègics de la localitat.

Montornès del Vallès presenta una distribució pressupostària diversa amb determinades àrees de forta inversió com l'economia urbana i la gestió de recursos, en comparació amb altres municipis. Malgrat això, té un percentatge més alt de pressupost sense alinear, situació que podria suggerir una oportunitat per millorar la precisió en l'alineació dels seus objectius pressupostaris amb els de l'AUE.

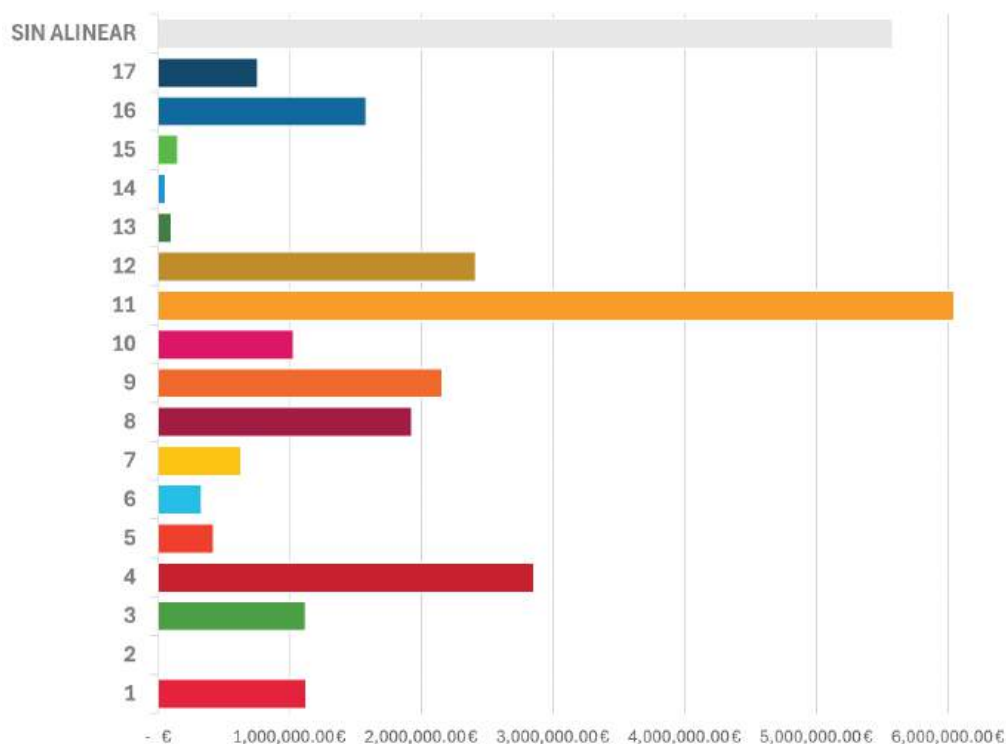
Alineament amb l'Agenda 2030

El municipi de Montornès del Vallès ha demostrat un compromís ferm i continuat amb la sostenibilitat i el desenvolupament integral de la seva comunitat. Aquest compromís es reflecteix clarament en la distribució i gestió del seu pressupost municipal, com hem observat en la seva alineació amb l'Agenda Urbana Espanyola.

El present apartat se centra en la vinculació del pressupost municipal amb els ODS, destacant com aquestes inversions aborden les necessitats immediates i al mateix temps impulsen un desenvolupament a llarg termini, el qual beneficia a tota la comunitat.

Montornès del Vallès ha realitzat un esforç significatiu per tal de distribuir els seus recursos de manera que promoguin la sostenibilitat econòmica, social i ambiental. A continuació, es presenta una anàlisi detallada de les assignacions pressupostàries de Montornès del Vallès des de 2015 fins a 2023, destacant les àrees clau que donen suport els ODS i reflecteixen les prioritats estratègiques del municipi.

SENSE ALINEAR

Gràfic 87 Alineament del pressupost de Montornès del Vallès amb els ODS (2023)
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda d'Espanya

Aquesta anàlisi de les partides pressupostàries mostra una clara alineació amb els ODS, permetent avaluar com les polítiques i accions del municipi contribueixin a aconseguir aquests objectius globals. Seguidament, es desglossen les inversions més rellevants per cadascun dels ODS, oferint una visió completa de com s'han destinat els recursos en els últims anys:

ODS 1: Fi de la pobresa

- Pressupost anual mitjana: 926.629,50 € (3,53% del pressupost total)
- Evolució del pressupost: l'assignació ha mostrat una tendència a l'alça, arribant al seu punt màxim en 2020 amb 1.280.896 € (4,69%). Això indica un fort compromís amb l'erradicació de la pobresa, amb una inversió significativa en programes d'assistència social i ajuda a famílies vulnerables.

L'augment de la inversió en aquest objectiu reflecteix la determinació del municipi d'abordar les desigualtats econòmiques i proporcionar un suport essencial als sectors més vulnerables de la comunitat. Els programes d'assistència social implementats poden incloure ajudes directes a les famílies, serveis d'assessorament i suport, així com projectes destinats a millorar l'accés a recursos bàsics com alimentació i habitatge.

ODS 2: Fam zero

- Pressupost anual mitjana: 154,65 € (0,006% del pressupost total)
- Evolució del pressupost: encara que les inversions directes en aquest ODS han sigut limitades, és crucial reconèixer l'impacte indirecte d'altres partides pressupostàries en la millora de la seguretat alimentària.

La inversió en l'ODS 2 ha sigut modesta o quasi inexistent, no obstant això, iniciatives indirectes com els programes de benestar comunitari i les ajudes a famílies les quals s'inclourien en l'alineament de l'ODS 1, també contribueixen a la seguretat alimentària de Montornès del Vallès.

ODS 3: Salut i benestar

- Pressupost anual mitjana: 894.012,30 € (3,43% del pressupost total)
- Evolució del pressupost: ha mostrat un increment constant, especialment notable en 2019 i 2020 amb assignacions de 907.901 € i 1.035.255 € respectivament. Això subratlla la prioritat atorgada a la salut pública.

El compromís amb la salut i el benestar s'evidencia en les contínues millores dels serveis de salut locals i en les campanyes comunitàries de benestar, les quals cerquen prevenir malalties i promoure hàbits de vida saludables. Les inversions han permès l'actualització d'infraestructures sanitàries i el llançament de programes específics dirigits a diferents grups d'edat i necessitats.

ODS 4: Educació de qualitat

- Pressupost anual mitjana: 2.470.918,00 € (9,41% del pressupost total)
- Evolució del pressupost: aquest ODS ha rebut una de les majors assignacions pressupostàries, amb un notable augment en 2019 i 2023. La inversió reflecteix el compromís del municipi amb l'educació.

L'educació ha sigut una de les principals prioritats del municipi, amb inversions significatives destinades a millorar les infraestructures escolars i oferir programes de formació contínua. Aquestes inversions no sols garanteixen una educació de qualitat per als joves, sinó que també promouen oportunitats d'aprenentatge al llarg de la vida per a tota la ciutadania, com s'exposa en les partides destinades a beques i subvencions.

ODS 5: Igualtat de gènere

- Pressupost anual mitjana: 326.405,40 € (1,26% del pressupost total)
- Evolució del pressupost: les inversions han sigut relativament estables, amb increments notables en els últims anys, arribant als 421.938 € en 2023.

L'enfocament en la igualtat de gènere ha portat a la implementació de polítiques i programes específics per a empoderar a les dones i promoure l'equitat. Si bé és cert que podem trobar despeses específiques destinades al propòsit de la igualtat de gènere, es tracta d'inversions reduïdes i/o centrades en les subvencions, premis o beques dirigides a aquests interessos. Seria necessari fer una anàlisi detallada dels pressupostos que tenen una perspectiva de gènere i, en conseqüència, impulsen la reducció de les disparitats de gènere en diverses àrees de la vida quotidiana.

ODS 6: Aigua neta i sanejament

- Pressupost anual mitjana: 161.880,60 € (0,61 % del pressupost total)
- Evolució del pressupost: la inversió d'aquest ODS ha sigut modesta però consistent, amb un notable increment en els últims anys.

Els esforços per garantir l'accés a l'aigua neta i pel sanejament d'aquesta s'han centrat en l'actualització i manteniment de les infraestructures existents, així com en la implementació de programes d'abastiment dels recursos hídrics per assegurar un subministrament sostenible.

ODS 7: Energia assequible i no contaminant

- Pressupost anual mitjana: 349.745,30 € (1,33% del pressupost total)
- Evolució del pressupost: hi ha hagut fluctuacions en la inversió al llarg dels anys, amb un increment notable en 2023.

El compromís amb l'energia sostenible es reflecteix en les inversions en eficiència energètica i en la implementació de fonts d'energia renovable que l'ajuntament ha posat en marxa en els últims anys. Aquests projectes no sols contribueixen a la reducció d'emissions de carboni, sinó que també promouen un ús més eficient dels recursos energètics.

ODS 8: Treball decent i creixement econòmic

- Pressupost anual mitjana: 1.686.306,00 € (6,55% del pressupost total)
- Evolució del pressupost: la inversió ha sigut significativa i constant, amb un augment notable en els últims anys.

El creixement econòmic i el treball decent són pilars fonamentals per al desenvolupament de Montornès del Vallès. Les inversions en aquest ODS inclouen programes de capacitació laboral, suport a emprenedors locals, implementació d'iniciatives econòmiques sostenibles i foment de l'ocupació juvenil. S'ha de continuar aquesta línia promovent la igualtat d'oportunitats en l'àmbit productiu a més de tractar d'impulsar la innovació, la diversificació econòmica i el creixement sostenible, beneficiant a tots els sectors de la societat.

ODS 9: Indústria, innovació i infraestructura

- Pressupost anual mitjana: 1.756.006,00 € (6,77% del pressupost total)
- Evolució del pressupost: les inversions han sigut constants, amb pics significatius en 2023.

Montornès del Vallès, un municipi altament dependent del sector industrial, ha suportat a la indústria i la innovació al llarg dels anys incloent en els seus pressupostos partides que fomenten la modernització dels seus polígons industrials, la millora de la infraestructura de transport per facilitar la logística i l'accés a zones industrials i, també, el foment de la innovació tecnològica en empreses locals. Aquestes accions reforcen la competitivitat i eficiència de les empreses del municipi, impulsant així la creació d'ocupació de qualitat i promovent un creixement econòmic sostenible i resiliència.

ODS 10: Reducció de les desigualtats

- Pressupost anual mitjana: 861.923,90 € (3,32% del pressupost total)
- Evolució del pressupost: les assignacions han sigut estables, amb un lleuger augment en els últims anys.

La reducció de les desigualtats és un objectiu central per al municipi. Les iniciatives finançades baix aquest ODS inclouen una varietat de programes dissenyats per promoure

la inclusió social i l'equitat. Aquests programes no sols aborden les necessitats immediates dels col·lectius vulnerables, sinó que reflecteixen un compromís continu amb la creació d'una comunitat inclusiva i justa, on tots els ciutadans puguin tenir accés a les mateixes oportunitats i recursos.

ODS 11: Ciutats i comunitats sostenibles

- Pressupost anual mitjana: 5.354.891,00 € (25,52% del pressupost total)
- Evolució del pressupost: l'assignació per aquest ODS ha sigut significativa, amb pics en 2019 i 2023. Aquesta inversió dona compte d'un fort compromís amb la sostenibilitat urbana i la resiliència de la comunitat.

Els municipis prioritzen de manera natural la creació d'una ciutat sostenible mitjançant inversions en infraestructures que fomenten una mobilitat urbana eficient, la construcció d'espais verds i la implementació de projectes que milloren la resiliència davant el canvi climàtic. En Montornès del Vallès es tracta de l'àrea de la sostenibilitat més important dins dels seus pressupostos, i és que les accions dins d'aquest ODS no sols milloren la qualitat de vida dels residents, sinó que també contribueixen a la protecció del medi ambient, sent transversal amb els propòsits de l'agenda.

ODS 12: Producció i consum responsables

- Pressupost anual mitjana: 2.104.332,00 € (8,12% del pressupost total)
- Evolució del pressupost: la inversió ha sigut constant, amb un notable augment en els últims anys.

Les inversions en producció i consum responsables s'han centrat a fomentar pràctiques sostenibles entre els ciutadans i les empreses, promovent el reciclatge i la reutilització de materials. Les iniciatives més destacables analitzades inclouen l'increment de la infraestructura i del foment del reciclatge, a més de l'impuls en els serveis de neteja de la ciutat.

ODS 13: Acció pel clima

- Pressupost anual mitjana: 81.460,26 € (0,32% del pressupost total)
- Evolució del pressupost: l'assignació per aquest ODS ha sigut relativament modesta, però amb esforços consistents en els últims anys.

El compromís amb l'acció pel clima és fonamental pel desenvolupament sostenible de Montornès del Vallès. Encara que actualment les inversions directes en aquest ODS han sigut limitades, és crucial dur a terme una anàlisi detallada per identificar projectes existents que reflecteixin un compromís amb la mitigació i adaptació respecte al canvi climàtic. S'han d'explorar iniciatives que promoguin l'eficiència energètica, la reducció d'emissions de carboni i la resiliència climàtica. Impulsar aquests projectes és vital sigui per assegurar que Montornès del Vallès contribueixi als objectius globals de sostenibilitat, sigui per protegir els seus residents i ecosistemes enfront dels impactes del canvi climàtic.

ODS 14: Vida submarina

- Pressupost anual mitjana: 53.472,67 € (0,21% del pressupost total)

- Evolució del pressupost: les inversions en aquest ODS han sigut limitades però constants.

ODS 15: Vida d'ecosistemes terrestres

- Pressupost anual mitjana: 134.965,10 € (0,52% del pressupost total)
- Evolució del pressupost: les inversions han sigut estables, amb un augment en els últims anys.

A pesar que les inversions directes en l'ODS 15 han estat limitades, és imprescindible dur a terme una anàlisi exhaustiva per a identificar i promoure projectes que demostrin un compromís amb la sostenibilitat ambiental.

ODS 16: Pau, justícia i institucions sòlides

- Pressupost anual mitjana: 1.243.444,00 € (4,80% del pressupost total)
- Evolució del pressupost: l'assignació ha sigut significativa i constant, amb un notable augment en 2023.

Les inversions directes en l'ODS 16 no han estat excessives, s'ha mantingut un suport constant, la qual cosa és crucial per a assegurar una ciutat transparent, segura i amb una efectiva rendició de comptes. Montornès del Vallès ha prioritzat la transparència i la participació ciutadana, invertint en la millora de l'administració pública i en la implementació de polítiques de rendició de comptes. Aquestes inversions han fomentat una cultura d'integritat i han millorat la confiança dels ciutadans en les institucions locals.

ODS 17: Aliances per aconseguir els Objectius (ODS)

- Pressupost anual mitjana: 937.588,50 € (3,67% del pressupost total)
- Evolució del pressupost: les assignacions per aquest ODS han variat, reflectint un compromís amb la col·laboració i les aliances tant a escala local com internacional.

Les aliances han estat un component clau per a avançar en l'ODS, permetent a Montornès del Vallès col·laborar amb altres ciutats i organitzacions per a compartir coneixements i recursos, aconseguint així un major impacte col·lectiu en el desenvolupament sostenible. És crucial que Montornès del Vallès es posicioni com un eix central de les aliances a la regió, destacant-se com un punt d'interès estratègic. En liderar aquestes col·laboracions, Montornès del Vallès pot servir de full de ruta per a municipis similars que comparteixen problemes, preocupacions i objectius. Aquest enfocament no sols enforteix l'impacte local de les iniciatives de desenvolupament sostenible, sinó que també fomenta una xarxa de suport i cooperació regional.

El pressupost municipal de Montornès del Vallès reflecteix un sòlid compromís amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), destinant inversions significatives en àrees crucials com a educació, salut i benestar, i l'erradicació de la pobresa. Aquest enfocament destaca una estratègia integral que busca no sols atendre les necessitats immediates de la comunitat, sinó també fomentar un desenvolupament urbà resiliència i sostenible. La notable inversió en ciutats i comunitats sostenibles és testimoni d'aquest esforç, evidenciant un enfocament holístic cap a la creació d'un entorn urbà més habitable i ecològicament responsable.

Malgrat els avanços, és evident que algunes àrees, com la seguretat alimentària i l'acció pel clima, han rebut menys fons. No obstant això, és important reconèixer que les polítiques generals i les iniciatives indirectes estan contribuint a mitigar aquests desafiaments de manera significativa. Això suggereix que, encara que l'assignació directa de recursos pot ser limitada en uns certs sectors, la implementació de polítiques integrades i transversals està jugant un paper crucial en la cobertura d'aquestes necessitats.

No obstant això, és fonamental prestar especial atenció als fons destinats a polítiques d'igualtat i programes d'empoderament de les dones, promovent l'equitat de gènere i assegurant que totes les persones tinguin accés a les mateixes oportunitats i recursos. A més de revisar i monitorar els efectes que les inversions en la mitigació del canvi climàtic poguessin exercir sobre els indicadors finals d'aquest objectiu. Una manera de realitzar aquesta revisió i enfortir totes les àrees de sostenibilitat del territori serà promovent aliances i col·laboracions amb altres municipis i organitzacions permetent compartir recursos, coneixements i millors pràctiques, maximitzant l'impacte de les accions locals en el desenvolupament sostenible.